ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΥΛΟ

Α. Επί της αρχής

Με τις ρυθμίσεις του Μέρους Πρώτου εισάγεται για πρώτη φορά στην εθνική έννομη τάξη ένα αυτοτελές θεσμικό πλαίσιο με αντικείμενο την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, του οποίου το ρυθμιστικό αντικείμενο δεν εξαντλείται στη θέσπιση σημειακών ρυθμιστικών παρεμβάσεων, αποκαταστατικών της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των φύλων, σε επιμέρους μόνο βιοτικά πεδία ούτε συνιστά αυτούσια μεταφορά ενωσιακών ή διεθνών κανονιστικών κειμένων. Είναι, άλλωστε, γνωστό ότι, υπό την υφιστάμενη έννομη τάξη, τα ζητήματα έμφυλων διακρίσεων ή άσκησης έμφυλης βίας αντιμετωπίζονται κανονιστικά με την εφαρμογή διατάξεων οικογενειακού ή εργατικού δικαίου ή δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και υπό το φως σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών ή με την εφαρμογή διατάξεων υπερνομοθετικής ισχύος, όπως το ίδιο το Σύνταγμα της χώρας ή και διεθνείς συνθήκες τις οποίες η Ελλάδα έχει κυρώσει.

Η αρχή της ισότητας των φύλων προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του Συντάγματος της Ελλάδος του 1975, ενώ, στο δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 22 του Συντάγματος του 1975, θεσπίζεται το δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διάκρισης. Πρόσθετα, στην παρ. 1 του άρθρου 21 του Συντάγματος του 1975 προστατεύεται, μεταξύ άλλων, και η μητρότητα.

Εν συνεχεία, με τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, συντελέστηκε η τροποποίηση του άρθρου 116 του Συντάγματος του 1975 με την συμπερίληψη στο περιεχόμενό του της πρόβλεψης ότι «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών», επί της οποίας διαμορφώθηκε πλούσια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τη λήψη και την εφαρμογή κατάλληλων νομοθετικών μέτρων από το νομοθέτη και τα όργανα του κράτους και για την, κατά περίπτωση, αποκατάσταση της επιβαλλόμενης ίσης μεταχείρισης των φύλων.

Πέρα, εντούτοις, από τη θέσπιση βασικών και γενικών αρχών που κατοχυρώνουν κανονιστικά την ισότητα μεταξύ των φύλων, οι υφιστάμενες διατάξεις κατά των έμφυλων διακρίσεων εστιάζουν συνήθως το αντικείμενο της ρυθμιστικής τους παρέμβασης σε συγκεκριμένους μόνο τομείς, γεγονός που συχνά σχετικοποιεί την κανονιστική τους δυναμική. Περαιτέρω, έχει συχνά υποστηριχθεί ότι διατάξεις του εθνικού, ιδίως, δικαίου που περιέχουν ρυθμίσεις για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος του γυναικείου φύλου ενίοτε δεν διέπονται από πνεύμα συνολικής θεώρησης των έμφυλων σχέσεων ή αντιμετωπίζουν το γυναικείο φύλο ως «ειδική κατηγορία».

Το παρόν νομοθέτημα, ως προς τις ρυθμίσεις του Μέρους Πρώτου, διατρέχει οριζόντια το σύνολο των βιοτικών και έννομων σχέσεων, ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, κατατείνοντας στην εμπέδωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και στην καταπολέμηση της έμφυλης βίας, μέσα από στοχευμένες παρεμβάσει,ς που αναμετρώνται με παγιωμένες πρακτικές και νοοτροπίες, αναπαραγωγικές των διακρίσεων με βάση το φύλο. Στο πλαίσιο αυτό, με επίγνωση του γεγονότος ότι, σε κοινωνίες με μακρά πατριαρχική παράδοση, την ανωτέρω υποβάθμιση υφίσταται κατ' εξοχήν το γυναικείο φύλο, το παρόν σχέδιο νόμου, με τις ρυθμίσεις του Μέρους Πρώτου αυτού, επιδιώκει να διαμορφώσει τις βάσεις και τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής, με την πρόβλεψη πολιτικών, μέτρων και δράσεων που θα υλοποιούνται εκ μέρους της Πολιτείας, αλλά και που θα διαμορφώνουν τους όρους ώστε η κοινωνία των πολιτών και οι συλλογικές οργανώσεις να εντείνουν και να οργανώσουν τη δράση τους προς την κατεύθυνση αυτή.

Το Μέρος Πρώτο του παρόντος σχεδίου νόμου διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) διακριτά Κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στον προσδιορισμό των βασικών εννοιών και των μηχανισμών και φορέων για την πραγμάτωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των φύλων, το δεύτερο έχει ως αντικείμενο την ενσωμάτωση της εν λόγω αρχής στις δημόσιες πολιτικές, το τρίτο κεφάλαιο ρυθμίζει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, με κατεύθυνση εξισωτική, στον ιδιωτικό βίο και στην απασχόληση και με το τέταρτο έχει ως αντικείμενο τη διαμόρφωση και οργάνωση ενός δικτύου δομών, ανά τη χώρα, με αντικείμενο δράσης την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Περαιτέρω, προβλέπεται η εκπόνηση «Σχεδίων Ισότητας», ολοκληρωμένων δηλαδή και αλληλοσυμπληρούμενων παρεμβάσεων, τα οποία εκπονούνται από επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εφαρμόζονται μετά από ανάλυση της υφιστάμενης κοινωνικής πραγματικότητας και θέτουν συγκεκριμένους στόχους, στρατηγικές και πρακτικές για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, καθώς και η απονομή «Σήματος Ισότητας» από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, ως τίτλου επιβράβευσης, χορηγούμενου σε επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζομένων γυναικών και ανδρών.

Για τη περαιτέρω ενθάρρυνση, εξάλλου, της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή του τόπου,

και δη για την ενίσχυση της εκπροσώπησής τους τόσο στο κοινοβούλιο όσο και στα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης (σε συνέχεια, ως προς τα τελευταία, αντίστοιχων διατάξεων του ν. 4555/2018), περιλαμβάνεται στο σχέδιο νόμου πρόβλεψη για αύξηση του ποσοστού ανά φύλο σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων ανά εκλογική περιφέρεια, για τις βουλευτικές εκλογές, ενώ σε ό, τι αφορά τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης, θεσπίζεται κύρωση περί μη νόμιμης συγκρότησής τους επί μη πλήρωσης της προϋπόθεσης της εκπροσώπησης εκάστου φύλου στο, κατά νόμο, οριζόμενο ποσοστό.

Στον τομέα της εκπαίδευσης, προτείνεται να ενθαρρυνθεί περαιτέρω από την Πολιτεία η ανάπτυξη των σπουδών φύλου και της έρευνας με βάση το φύλο και η οπτική του φύλου να αποτυπωθεί τόσο στις δράσεις και στα προγράμματα σπουδών των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όσο και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην εκπαιδευτική, εν γένει, διαδικασία.

Στον τομέα των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της διαφήμισης προωθούνται ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων, καθώς επίσης και στην εξάλειψη των στερεοτύπων που σχετίζονται με το φύλο, ενώ προβλέπεται ρητή απαγόρευση αναπαραγωγής διαφημιστικών, τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών μηνυμάτων με χρήση λόγου που εμπεριέχει έμφυλη διάκριση.

Στις ρυθμίσεις του Μέρους Πρώτου, επίσης, περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικές με την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου της ασκούμενης βίας κατά των γυναικών. Η βία κατά των γυναικών είναι ένα φαινόμενο διαχρονικό, το οποίο δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες φυλετικές, κοινωνικές, οικονομικές, θρησκευτικές ή μορφωτικές ομάδες, αλλά συνιστά το σκληρό πυρήνα των έμφυλων ανισοτήτων και αναπαράγει τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Είναι μάλιστα δύσκολο να καταπολεμηθεί, αν λάβει κανείς υπόψη και τη διστακτικότητα των θυμάτων να καταγγείλουν τα περιστατικά βίας ενώπιον των αρχών.

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, καθώς και εν μέσω συνεχών μεταναστευτικών ροών, το φαινόμενο της κακοποίησης των γυναικών εμφανίζει και νέες μορφές και έχει καταστήσει σαφή την ανάγκη για τη λήψη μέτρων, από την Πολιτεία, για την αντιμετώπισή του. Για το σκοπό αυτό, προβλέπεται η λειτουργία ενός ολοκληρωμένου Δικτύου δομών και υπηρεσιών με αντικείμενο την προσφορά ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομικής συμβουλευτικής, αλλά και ασφαλούς διαμονής στις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας. Πρόκειται, κατά πρώτον, για τα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών, που λειτουργούν υπό τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών ή υπό τους Δήμους, κατά δεύτερον, για τους Ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, που λειτουργούν υπό τους Δήμους και, κατά τρίτον, για την 24άωρη πανελλαδική τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, που λειτουργεί υπό τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

Β. Επί των άρθρων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΥΛΟ

Άρθρο 1
Πεδίο Εφαρμογής

Στο άρθρο 1 ορίζεται ότι το ρυθμιστικό πεδίο του παρόντος σχεδίου νόμου είναι το σύνολο των εννόμων σχέσεων που μπορούν να αποτελέσουν πεδίο δυσμενών διακρίσεων σε βάρος των φύλων. Παράλληλα, ορίζεται ο συμπληρωματικός χαρακτήρας των διατάξεών του σε σχέση με την ήδη υπάρχουσα ειδικότερη νομοθεσία, γεγονός που προκύπτει ήδη από το σκοπό του, δηλαδή αυτόν της ενίσχυσης της θέσης των γυναικών με ένα πιο συστηματικό και ολοκληρωμένο τρόπο.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Στο άρθρο 2 παρατίθενται οι ορισμοί των εννοιών που εισάγονται για πρώτη φορά στην εθνική έννομη τάξη με το παρόν σχέδιο νόμου. Οι εν λόγω ορισμοί, μεταξύ των οποίων και η «ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming)», η «ουσιαστική ισότητα», τα «σχέδια ισότητας» κ.λπ. αποτελούν αποτύπωση των διεθνώς αναγνωρισμένων όρων που προβλέπονται τόσο από διεθνή κείμενα (σε επίπεδο Ο.Η.Ε.) όσο και από κοινοτικά (σε επίπεδο Ε.Ε.) και εντάσσονται πλέον στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 3
Πολιτικές και θετικά μέτρα ισότητας

Στο άρθρο 3 περιγράφονται τα χαρακτηριστικά και οι καταστάσεις που η διοίκηση λαμβάνει υπόψη όταν προβαίνει σε πράξεις και αποφάσεις που αποσκοπούν στην εξάλειψη των έμφυλων ανισοτήτων.

Άρθρο 4
Κεντρικοί, περιφερειακοί και τοπικοί μηχανισμοί και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

Με το άρθρο 4 περιγράφεται ο μηχανισμός, ο οποίος έχει αναπτυχθεί από την Πολιτεία για το σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων, για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και την παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου που εκδηλώνονται στην εργασία, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, στενό και ευρύτερο. Ο εν λόγω μηχανισμός διαρθρώνεται σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και περιλαμβάνει, σε κεντρικό επίπεδο, τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ), το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), τις εκάστοτε υπη-

ρεσιακές μονάδες των Υπουργείων με αντικείμενο την ισότητα των φύλων, το Συνήγορο του Πολίτη, και πιο ειδικά, τον Τομέα Ίσης Μεταχείρισης αυτού, καθώς και το Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων του άρθρου 9 του παρόντος. Πιο ειδικά, η ΓΓΙΦ, ως αρμόδιος κρατικός φορέας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των εθνικών πολιτικών ισότητας για την εξάλειψη των έμφυλων διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων, συντάσσει και παρακολουθεί την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ), έπειτα από διαβούλευση με τις γυναικείες και φεμινιστικές οργανώσεις, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Πρόσθετα, έχει την ευθύνη σύνταξης και υποβολής της εθνικής έκθεσης στην Επιτροπή CEDAW του ΟΗΕ και παρακολουθεί την υλοποίηση των κυρωθεισών από τη Βουλή διεθνών συμβάσεων για την ισότητα των φύλων, υποστηρίζει και συντονίζει την ανάπτυξη των δράσεων των Υπουργείων και λοιπών κρατικών φορέων για την προώθηση της ισότητας των φύλων, είναι αρμόδια για το συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης).

Κατά δεύτερο, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας, νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, εποπτευόμενο από τον Υπουργό Εσωτερικών, συντονίζει, προάγει και εκπονεί έρευνες και μελέτες σε θέματα ισότητας των φύλων και υλοποιεί εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα δράσης για τη συμβουλευτική υποστήριξη των γυναικών και την κοινωνική και εργασιακή ένταξή τους.

Σε περιφερειακό επίπεδο, ο μηχανισμός, ο οποίος έχει αναπτυχθεί από την Πολιτεία για το σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων περιλαμβάνει τις περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των φύλων που έχουν συγκροτηθεί στις Περιφέρειες της χώρας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 186 του ν.3852/2010 και τον Τομέα Ισότητας της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος, ενώ σε τοπικό επίπεδο περιλαμβάνει τις δημοτικές επιτροπές ισότητας που έχουν συγκροτηθεί , σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 70 του ν.3852/2010 και την Επιτροπή Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

Άρθρο 5
Τροποποίηση του άρθρου 75 παρ. Ι του ν. 3463/2006 - Αρμοδιότητες Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται μία νέα αρμοδιότητα στον τομέα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων και των Κοινοτήτων. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της διοίκησης των τοπικών τους υποθέσεων και χάραξης της πολιτικής τους, οι Δήμοι και οι Κοινότητες οφείλουν να προωθούν την ισότητα των φύλων και να φροντίζουν για την εφαρμογή της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες».

Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες» εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης (CEMR) σε συνεργασία με φορείς από διάφορες χώρες (από την Ελλάδα συμμετείχε η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας-ΚΕΔΚΕ), με στόχο οι Δήμοι και οι Περιφέρειες να αναλάβουν δέσμευση για την ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές τους. Ειδικότερα η Χάρτα αποτελεί συνέχεια της «Πόλης της Ισότητας», η οποία συνιστά εργαλείο με στόχο την απεικόνιση του ιδανικού πορτρέτου μιας πόλης που λαμβάνει υπόψη την ισότητα των φύλων σε όλες τις πολιτικές της. Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες» διαρθρώνεται σε τρία μέρη και, λαμβάνοντας υπόψη τις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών, αποτυπώνει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την εφαρμογή Σχεδίου Δράσης για την Ένταξη της Ισότητας των Φύλων. Με αφετηρία το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, οι Δήμοι που υπογράφουν την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες» καλούνται να καταρτίσουν και να υιοθετήσουν το δικό τους Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη της Ισότητας των Φύλων και στη συνέχεια, να το εφαρμόσουν. Το παραπάνω Σχέδιο Δράσης αποτελεί προϊόν διαβουλεύσεων με τους τοπικούς κοινωνικούς φορείς, αξιολογείται και θα επικαιροποιείται ανάλογα με τις αναγκαιότητες που προκύπτουν και εντοπίζονται. Οι δράσεις που καλείται ο κάθε Δήμος να υλοποιήσει, σύμφωνα με την «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», καλύπτουν τους ακόλουθους γενικούς άξονες: ενίσχυση, βελτίωση και επέκταση παροχών ή/και δομών, στρατηγικές και μέτρα για την αλλαγή νοοτροπίας, προγράμματα επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης, δημιουργία δικτύων και ανάπτυξη συνεργασιών με την κοινωνία των πολιτών και ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Άρθρο 6
Προσθήκη άρθρου 70Α στον ν. 3852/2010 (Α΄ 87) - Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

Το άρθρο 70 του ν. 3852/2010 προβλέπει δυνατότητα του Δημοτικού Συμβουλίου να συνιστά με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του επιτροπές από τα έλη του, υπαλλήλους και εμπειρογνώμονες για την επεξεργασία και εισήγηση θεμάτων αρμοδιότητάς του όπως προβλέπεται και με τον ισχύοντα Κ.Δ.Κ.. Δυνάμει της εν λόγω διάταξης, και δίχως να μνημονεύεται αυτό ρητά, μπορεί να συγκροτείται μεταξύ άλλων και η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι δήμοι έχουν συγκροτήσει Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, κρίνεται επιβεβλημένη η σαφής θεσμοθέτηση αυτών των επιτροπών. Γι' αυτό στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ρητά η σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας σε κάθε δήμο και οριοθετούνται οι αρμοδιότητές της. Στην επιτροπή συμμετέχουν αιρετοί και αιρετές, υπηρεσιακά στελέχη , καθώς και εμπειρογνώμονες στα θέματα ένταξης της διάστασης του φύλου στις τοπικές πολιτικές, εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, γυναικείων οργανώσεων της περιοχής και τοπικών φορέων. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί το συνδετικό κρίκο της ΓΓΙΦ με την αυτοδιοίκηση β΄ βαθμού στο επίπεδο πολιτικών ισότητας και αναλαμβάνει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου

σε όλες τις πολιτικές που εμπίπτουν στο φάσμα των αρμοδιοτήτων των δήμων. Ενδεικτικά η δημοτική επιτροπή ισότητας αναλαμβάνει τη συνδιοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ημερίδων/συνεδρίων, επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων σε θέ ατα κακοποίησης/πρόληψης της βίας, υγείας, γυναικείας απασχόλησης και πολιτικών ίσων ευκαιριών, καταπολέμησης των στερεοτύπων με βάση το φύλο, ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης, συνεργασία με τις γυναίκες καλλιτέχνιδες των δήμων και των περιφερειών, συνεργασία με την Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση και με τις μονάδες υγείας για ενημερωτικές εκδηλώσεις που θα απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες των Δήμων κ.λπ..

Άρθρο 7
Τροποποίηση του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 – Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας – Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε Περιφέρεια

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται η παρ. VI του άρθρου 186 του ν. 3852/2010, στην οποία ήδη προβλέπεται η συγκρότηση Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας και Φύλων. Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθενται επιπλέον μέλη στην εν λόγω επιτροπή, η οποία από 5μελής γίνεται 9μελής, με στόχο την αποτελεσματικότερη λειτουργία της και τη βελτιστοποίηση του έργου της. Επιπλέον, διευρύνονται οι αρμοδιότητές της, με στόχο την καλύτερη προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Περαιτέρω με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η σύσταση Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας, το οποίο συνιστά δομή της περιφέρειας που αποτιμά τις δράσεις της στον τομέα της ισότητας των φύλων, καταρτίζει σχετική ετήσια έκθεση, συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των και διασφαλίζει τη συνεργασία των υπηρεσιών της Περιφέρειας με την ΓΓΙΦ. Τα εν λόγω Γραφεία στελεχώνονται με τουλάχιστον δύο υπαλλήλους της Περιφέρειας.

Άρθρο 8
Τροποποίηση του άρθρου 282 του Ν. 3852/2010 – Αυτοτελή Γραφεία Ισότητας των Φύλων σε ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης Αυτοτελών Γραφείων Ισότητας των Φύλων στη Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και στην Ένωση Περιφερειών. Οι αρμοδιότητες των δύο αυτών θεσμικών οργάνων της αυτοδιοίκησης είναι η ενημέρωση των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων σχετικά με τις δημοτικές και περιφερειακές επιτροπές ισότητας, η συνεργασία με τους Δήμους και τις Περιφέρειες στον τομέα της ισότητα των φύλων, με τις αιρετές και υποψήφιες αιρετές γυναίκες της τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό την ενίσχυση εκπροσώπησης των γυναικών στην τοπική ζωή.

Άρθρο 9
Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η σύσταση συλλογικού συμβουλευτικού γνωμοδοτικού οργάνου, του Κεντρικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων το οποίο έχει ως αποστολή τη διεξαγωγή διαβούλευσης με γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων, κοινωνικούς φορείς του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και εκπροσώπους ανεξάρτητων αρχών, με σκοπό την υποβολή προτάσεων προς τη ΓΓΙΦ για την υιοθέτηση πολιτικών και δράσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων και την αξιολόγηση και αποτίμηση των υφιστάμενων πολιτικών ισότητας. Για τη βέλτιστη δυνατή εκπλήρωση των ιδρυτικών σκοπών του, δύναται να συμμετέχουν ή προσκαλούνται στις συνεδριάσεις του στελέχη και εκπρόσωποι των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών και φορέων, καθώς και ακαδημαϊκοί, εμπειρογνώμονες, ειδικοί επιστήμονες, γυναίκες και άνδρες από την Ελλάδα ή χώρες του εξωτερικού, με εγνωσμένο κύρος και εξειδίκευση σε θέματα ισότητας των φύλων και έμφυλης βίας. Πρόσθετα, το ΚΣΙΦ, όταν κρίνεται αναγκαίο, δύναται να συνεργάζεται με τις αρμόδιες διαρκείς, ειδικές ή ειδικές μόνιμες Επιτροπές και Υποεπιτροπές του κοινοβουλίου, όπως λόγου χάρη η μορφωτικών υποθέσεων, η ισότητας, η νεολαίας και δικαιωμάτων του ανθρώπου, η ατόμων με αναπηρία, η οικονομικών υποθέσεων, η κοινωνικών υποθέσεων, η δημόσιας διοίκησης, η δημόσιας τάξης και δικαιοσύνης, η θεσμών και διαφάνειας, η έρευνας και τεχνολογίας, η κοινοβουλευτικής δεοντολογίας, η σωφρονιστικού συστήματος ή άλλες, για την υποβοήθηση του έργου του.

Η συγκρότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ως επταμελής και με προεδρεία της/του Γενικού-ής Γραμματέα-έως Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών και μέλη έναν ή μία εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών, έναν ή μία εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, δύο μέλη Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού με ειδίκευση στις σπουδές φύλου, έναν εκπρόσωπο του ΚΕΘΙ και ένα πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας σε αντικείμενο σχετικό με την ισότητα των φύλων και την έμφυλη βία. Πρόσθετα, προβλέπεται ότι το ΚΣΙΦ θα συνέρχεται τακτικά δύο φορές το χρόνο και έκτακτα, όποτε κρίνεται απαραίτητο, ενώ η θητεία του είναι τριετής και υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της ΓΓΙΦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Άρθρο 10
Δράσεις της κεντρικής διοίκησης γα την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

Στο άρθρο 10 προβλέπεται η ανάληψη ορισμένων πρωτοβουλιών εκ μέρους των Υπουργείων και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για το σκοπό της ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές. Ειδικότερα, προβλέπεται κάθε Υπουργείο να παρουσιάζει υποχρεωτικά και σε ετήσια βάση δράσεις, μέτρα και προγράμματα για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών, και ιδίως, να αναρτά στον ιστότοπό του, σε ετήσια βάση, και τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έκ-

θεση προόδου για τα θέματα εξάλειψης των διακρίσεων με βάση το φύλο. Επίσης, να υιοθετεί ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για τα θέματα φύλου, όπως αυτά καθορίζονται από διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα για την αξιολόγηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα σχετικά μέτρα και στις ασκούμενες πολιτικές. Στην προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται πρόσθετα η υποχρεωτική συμπερίληψη έκθεσης αξιολόγησης των επιπτώσεων με βάση το φύλο στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων κάθε σχεδίου νόμου, προσθήκης ή τροπολογίας, καθώς και κανονιστικής απόφασης.

Άρθρο 11
Η ένταξη της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται η ένταξη της διάστασης του φύλου στους γενικούς προϋπολογισμούς των Υπουργείων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των φορέων του δημοσίου τομέα, συμπεριλαμβανομένων και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, αποτυπώνεται η διάσταση του φύλου κατά την κατάρτιση αυτών, καθώς και στις δράσεις που τους συνοδεύουν. Ιδρύεται υποχρέωση για τις δημόσιες αρχές να λογοδοτούν για τις δεσμεύσεις τους για την ισότητα των φύλων και να συνδέουν τις δεσμεύσεις αυτές με την κατανομή, τη χρήση και την παραγωγή των δημοσίων πόρων. Για τον ανωτέρω σκοπό, κάθε Υπουργείο αποστέλλει για το ίδιο και για τους εποπτευόμενους από αυτό φορείς στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ένα μήνα μετά την κατάρτιση και έγκριση του προϋπολογισμού των ως άνω φορέων, έκθεση με τα στοιχεία που σχετίζονται με τον επιδιωκόμενο σκοπό, μεριμνούν για την επιμόρφωση των στελεχών που ασχολούνται με την κατάρτιση των οικείων προϋπολογισμών και δράσεων, ενώ το έργο της επιμόρφωσης υποστηρίζεται από τη Γ.Γ.Ι.Φ., το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).

Άρθρο 12
Ένταξη της διάστασης του φύλου στη σύνταξη των διοικητικών εγγράφων

Στο άρθρο 12 προβλέπεται η απαγόρευση του γλωσσικού σεξισμού στα διοικητικά έγγραφα και η υποχρέωση των διοικητικών υπηρεσιών να μεριμνούν για την εφαρμογή του Οδηγού που εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων με τίτλο «Υπέρβαση του γλωσσικού σεξισμού και ένταξη της διάστασης του φύλου στα διοικητικά έγγραφα» και γνωστοποιήθηκε με την με ΑΔΑ:ΩΣΞΧ465ΦΘΕ-ΧΦ9 εγκύκλιο του αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Άρθρο 13
Τήρηση στατιστικών στοιχείων και ενίσχυση του έργου του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων

Με το άρθρο 13 θεσμοθετείται η υποχρέωση των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων που ανήκουν στο δημόσιο τομέα να συλλέγουν και να τηρούν στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο για τους τομείς ευθύνης τους, τα οποία αποστέλλονται σε ετήσια βάση, και τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) της ΓΓΙΦ και αξιοποιούνται αναλόγως από εκείνη για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων. Το τελευταίο, είναι διαδικτυακός κόμβος που διατηρεί η ΓΓΙΦ, και πιο ειδικά ένα εύχρηστο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο επιτρέπει τη συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και διάχυση στατιστικών δεδομένων και δεικτών που σχετίζονται με τις πολιτικές ισότητας των δύο φύλων.

Άρθρο 14
Πειθαρχικό Δίκαιο

Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), τροποποιείται με την προσθήκη της πρόβλεψης ότι, πέραν της παραβίασης της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα και η χρήση γλώσσας που εμπεριέχει έμφυλη διάκριση κατά την άσκηση των καθηκόντων.

Η εν λόγω πρόβλεψη αποσκοπεί στην καταπολέμηση στην πράξη του ελλείμματος ισότητας με βάση το φύλο, που ενίοτε χαρακτηρίζει τις πράξεις αλλά και παραλείψεις ενεργειών των δημοσίων υπαλλήλων.

Άρθρο 15
Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις βουλευτικές εκλογές

Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζεται η αύξηση του ποσοστού του αριθμού των υποψηφίων ανά φύλο από τριάντα (30%) σε σαράντα τοις εκατό (40%) ανά εκλογική περιφέρεια. Η εν λόγω ποσόστωση θα λειτουργήσει ως εργαλείο ουσιαστικής ισότητας και ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Πρόκειται για θετικό μέτρο που παρεμβαίνει στην εκλογική διαδικασία με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών στην πολιτική ζωή. Παραδείγματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών έχουν αποδείξει ότι η νομοθετική ποσόστωση έχει ως αποτέλεσμα τη ραγδαία επίδραση αύξησης της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή.

Άρθρο 16
Συγκρότηση συλλογικών οργάνων με βάση το ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο

Με το άρθρο 16 θεσπίζεται κύρωση επί της μη συμμόρφωσης με την εκ του ν. 3852/2010 υποχρέωση για εκπροσώπηση εκάστου φύλου σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) στη σύνθεση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης, ήτοι τόσο αυτών που διορίζονται όσο και αυτών που υποδεικνύονται από το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία λαμβάνεται από την Πολιτεία, επειδή στο πέρας της τελευταίας δεκαετίας σημειώθηκε συστηματική παραβίαση της προβλεπόμενης κατά φύλο ποσόστωσης. Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη ρύθμιση, διατυπώνεται ρητά ότι, ε-

πί μη πλήρωσης της εκ του νόμου προϋπόθεσης που προαναφέρθηκε, η συγκρότηση του εκάστοτε συλλογικού οργάνου είναι μη νόμιμη, όπως και κάθε τυχόν εκδιδόμενη, από αυτό, απόφαση. Εξαιρούνται από το πεδίο ρύθμισης του άρθρου αυτού οι περιπτώσεις συλλογικών οργάνων των οποίων τα μέλη εν μέρει ή στο σύνολό τους ορίζονται ως εκ της θέσεως αυτών (ex officio) ή προέρχονται από εκλογή. Επίσης εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διάταξης τα μέλη που ορίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και τα εποπτευόμενα από αυτό νομικά πρόσωπα λόγω αποδεδειγμένης ανεπάρκειας ικανού αριθμού προσώπων του ετέρου φύλου, διότι αφενός για τη συγκρότηση των διοικητικών συμβουλίων ή άλλων συλλογικών οργάνων διοίκησης των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας Ν.Π.Δ.Δ και Ν.Π.Ι.Δ. προβλέπεται συμμετοχή εν αποστρατεία στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αφετέρου αντικειμενικά δεν υπάρχει επαρκής αριθμός γυναικών στους ανώτερους και ανώτατους αξιωματούχους της στρατιωτικής ιεραρχίας.

Άρθρο 17
Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και την εκπαιδευτική διαδικασία

Στο άρθρο 17 περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν την προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς ο χώρος της εκπαίδευσης συνιστά προνομιακό πεδίο για την καλλιέργεια μιας ισχυρής προοδευτικής αντίληψης, για την εξάλειψη παντός είδους ανισοτήτων.

Άρθρο 18
Ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία

Με το άρθρο 18, προβλέπεται η ένταξη της διάστασης του φύλου στη διαδικασία του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών για τη σωματική και ψυχική υγεία των πολιτών, θεσμοθετείται η προώθηση της έρευνας για την υγεία των φύλων με βάση τις καταγεγραμμένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες ανάγκες τους και της ισότιμης συμμετοχής του γυναικείου φύλου σε όλα τα ερευνητικά προγράμματα και εξειδικεύεται περαιτέρω η έννοια της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ειδικά στο χώρο της ψυχικής υγείας με το Υπουργείο Υγείας, την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, τις Υγειονομικές Περιφέρειες, την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία σε συνεργασία με τη ΓΓΙΦ, το ΚΕΘΙ και κάθε άλλο δημόσιο φορέα που δραστηριοποιείται στο χώρο της υγείας.

Με την παρούσα διάταξη προτείνεται πρόσθετα η αξιοποίηση του θεσμού της/του Διαμεσολαβήτριας-τή Υγείας, με ειδικό σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης γυναικών και κοριτσιών και ιδίως αυτών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, όπως άπορες, πρόσφυγες, γυναίκες που έχουν υποστεί κακοποίηση, υπερήλικες κ.λ.π., σε υπηρεσίες υγείας όλων των βαθμίδων.

Άρθρο 19
Χορήγηση ειδικής άδειας για την υποβολή σε ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται η διευκόλυνση των υπαλλήλων, οι οποίες υποβάλλονται σε θεραπευτικό πρόγραμμα υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. , σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης είναι αναγκαία η ειδική άδεια, προκειμένου να είναι ασφαλής και αποτελεσματική η διαδικασία. Η άδεια αυτή θεσπίζεται στο πλαίσιο της διεύρυνσης των δικαιωμάτων που συνδέονται με την προστασία της μητρότητας.

Άρθρο 20
Φύλο και Κοινωνική Αλληλεγγύη

Στο άρθρο 20 προβλέπεται η ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης με σκοπό την εξάλειψη όχι μόνον των συνεπειών, αλλά κυρίως των αιτιών που έχουν προκαλέσει φαινόμενα φτώχειας και εξαθλίωσης ειδικά σε βάρος των γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΒΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Άρθρο 21
Επιβράβευση των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη δράσεων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, προβλέπεται η επιβράβευση των επιχειρήσεων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, που εφαρμόζουν πολιτικές ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών για τις εργαζόμενες και τους εργαζομένους. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι η ΓΓΙΦ δύναται να χορηγεί «σήμα ισότητας» στις επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δράσεις οι οποίες προωθούν την ουσιαστική ισότητα, παρέχοντάς τους με τον τρόπο αυτό ένα περαιτέρω κίνητρο να μεριμνούν για την εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των εργαζομένων τους και να ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων στο εργασιακό τους περιβάλλον.

Στην παράγραφο 1, καθορίζονται ενδεικτικά ορισμένα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη η ΓΓΙΦ στις αποφάσεις της περί της απονομής ή μη του «σήματος ισότητας» σε μια επιχείρηση, όπως η ίση αμοιβή για ίσης αξίας εργασία, η ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στις διευθυντικές θέσεις ή σε επαγγελματικές και επιστημονικές ομάδες που συγκροτούνται στην επιχείρηση, η ισότητα στην επαγγελματική εξέλιξη, η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία της μητρότητας, η εφαρμογή Σχεδίων Ισότητας ή άλλων καινοτόμων μέτρων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Πρόσθετα, προβλέπεται ότι η ΓΓΙΦ παρακολουθεί και αξιολογεί κατά πόσον οι επιχειρήσεις που βραβεύθηκαν εξακολουθούν να εφαρμόζουν τις πολιτικές της ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών έναντι των εργαζομένων γυναικών και ανδρών, βάσει σχετικής απολογιστικής έκθεσης που οι ανωτέρω υποχρεώνονται να της αποστέλλουν και, σε αντίθετη περίπτωση, τους αφαιρεί το Σήμα Ισότητας.

Άρθρο 22
Έλεγχος εφαρμογής

Με την ρύθμιση του άρθρου αυτού προστίθεται σε διάταξη του νόμου περί «Αναμόρφωσης του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», (ν. 3996/2011), και ειδι-

κότερα περί αρμοδιοτήτων του Σ.ΕΠ.Ε. για την εκτέλεση του έργου του, ήτοι την επίβλεψη και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, την έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης και παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων, τη συμφιλίωση και επίλυση των εργατικών διαφορών, καθώς και την παροχή πληροφοριών σε εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση της κείμενης νομοθεσίας, περίπτωση , σύμφωνα με την οποία το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας «κατά την εξέταση καταγγελιών που αφορούν όρους εργασίας θα ερευνά αυτεπαγγέλτως εάν συντρέχει στο χώρο εργασίας περίπτωση άνισης μεταχείρισης λόγω φύλου». Με τη συμπερίληψη της διάταξης αυτής στον παρόντα νόμο επιδιώκεται η πληρέστερη δυνατή προστασία των δικαιωμάτων γυναικών και ανδρών στο χώρο της εργασίας.

Άρθρο 23
Έννομη Προστασία

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού προστίθεται στη διάταξη του άρθρου 66 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας περίπτωση, σύμφωνα με την οποία αναγνωρισμένα επαγγελματικά σωματεία εργαζομένων ή εργοδοτών, αναγνωρισμένες ενώσεις τους ή επιμελητήρια έχουν το δικαίωμα να παρεμβαίνουν σε εργατικές διαφορές υπέρ διαδίκου, ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από τον ν. 3896/2010, «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης - Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις» και από τον παρόντα νόμο, σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης και στην κατ' αναίρεση δίκη το πρώτο, για την τήρηση της αρχής της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης των φύλων στην εργασία. Με τη διάταξη αυτή ενισχύεται δικονομικά ο εργαζόμενος που έχει υποστεί δυσμενή διάκριση στην εργασία του λόγω φύλου.

Άρθρο 24
Μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και στις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

Με το άρθρο αυτό, προβλέπονται μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Ειδικότερα, προβλέπεται η υποχρέωση να υιοθετούνται, στους κώδικες δεοντολογίας που καταρτίζονται από παράγοντες της δημόσιας επικοινωνίας, σε συμβάσεις αυτοδέσμευσης που τυχόν συνάπτονται από αυτούς, καθώς και στους κανόνες αυτορρύθμισης που θεσπίζονται και τυχόν εγκρίνονται από τις αρμόδιες αρχές, ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και στην εξάλειψη των στερεοτύπων λόγω φύλου στο χώρο δραστηριοποίησής τους. Οι παράγοντες που δραστηριοποιούνται στο χώρο της δημόσιας επικοινωνίας υποχρεούνται εφεξής να διαβιβάζουν μία φορά κατ' έτος έκθεση σχετική με την υιοθέτηση των ρυθμίσεων του προηγουμένου εδαφίου στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών. Επίσης, η ΕΡΤ Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, ανεξαρτήτως του μέσου εκπομπής τους, εξασφαλίζουν, μέσω των προγραμμάτων τους, την ισότιμη προβολή της παρουσίας του γυναικείου φύλου σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής της χώρας. Προβλέπεται, με την παρούσα διάταξη, ότι στις εκπομπές λόγου, τέχνης, πολιτισμού και αθλητισμού, που εντάσσονται στο ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματός, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, συμπεριλαμβάνονται θεματικές που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας των φύλων, στον εντοπισμό και άρση των διακρίσεων, καθώς και στην καταπολέμηση των στερεοτύπων. Πρόσθετα, εισάγεται ρητά στην εθνική έννομη τάξη η απαγόρευση της χρήσης λόγου που εμπεριέχει ή εισάγει έμφυλες διακρίσεις κατά την αναπαραγωγή διαφημιστικών, τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών μηνυμάτων, άλλως επέρχονται οι εκ του ν. 2328/1995 κυρώσεις. Προβλέπεται, επίσης, η νομοθετική ενθάρρυνση, για τη συμπερίληψη θεματικών που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας των Φύλων, στον εντοπισμό και στην άρση των διακρίσεων και στην καταπολέμηση των στερεοτύπων. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης προβαίνει ακόμη στην έκδοση οδηγιών για την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης λόγω φύλου στα μεταδιδόμενα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών φορέων, ανεξαρτήτως μέσου εκπομπής τους.

Η ανάγκη για την ανωτέρω νομοθετική παρέμβαση πηγάζει από τον κοινό τόπο ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επιβάλλεται να συμβάλλουν θετικά στην εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων. Με την παρούσα διάταξη θεσμοθετείται η υποχρέωση των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεριμνούν για την προβολή μιας ισότιμης και απαλλαγμένης από στερεότυπα και σεξιστικές απεικονίσεις των σχέσεων ανδρών και γυναικών, καθώς και να εξασφαλίζουν την προβολή της παρουσίας των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Άρθρο 25
Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών

Στην παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου προβλέπεται η σύσταση συμβουλευτικών κέντρων γυναικών στη ΓΓΙΦ, σε νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και έχουν ως σκοπό την ενασχόληση με θέματα ισότητας, στους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών, τα οποία παρέχουν εξειδικευμένες υ-

πηρεσίες στις γυναίκες - θύματα βίας και στις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις. Πρόκειται για μία εξειδικευμένη υπηρεσία που υπάγεται απευθείας στην αρμόδια διεύθυνση κοινωνικής προστασίας, με επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό το οποίο μπορεί να συνδράμει τόσο γυναίκες θύματα βίας όσο και γυναίκες που βιώνουν απειλητικές καταστάσεις για την ψυχική και σωματική τους υγεία. Στις μονάδες δεν προβλέπεται θέση ευθύνης, αυτές υπάγονται στην αρμόδια διεύθυνση κοινωνικής προστασίας, καθώς ήδη υπάρχει εμπειρία για τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας δομών με αντίστοιχες αρμοδιότητες που λειτουργούν, ήδη, μέσω συγχρηματοδότησης. Στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού προβλέπονται οι ειδικότητες με τις οποίες στελεχώνονται τα εν λόγω συμβουλευτικά κέντρα, ώστε να μπορούν να επιτελέσουν αποτελεσματικά τον ρόλο τους. Στην παράγραφο 3 επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στους οργανισμούς των φορέων.

Άρθρο 26
Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων

Στην παράγραφο 1 προβλέπεται η λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας στους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και σε νομικά πρόσωπα, τα οποία εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και έχουν ως σκοπό την ενασχόληση με θέματα ισότητας, που παρέχουν, σύμφωνα με την παράγραφο 3, ασφαλή διαμονή σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας και στα ανήλικα τέκνα τους μέχρι την ηλικία που ορίζεται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ξενώνα. Περαιτέρω, το προσωπικό των ξενώνων παρέχει ψυχοκοινωνική στήριξη στις γυναίκες θύματα βίας και διευκολύνει την πρόσβασή τους σε νομικές συμβουλές. Οι υπηρεσίες που παρέχονται στοχεύουν στην στήριξη των γυναικών σε όλα τα επίπεδα. Στις μονάδες δεν προβλέπεται θέση ευθύνης, αυτές υπάγονται στην αρμόδια διεύθυνση κοινωνικής προστασίας, καθώς ήδη υπάρχει εμπειρία για τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας δομών με αντίστοιχες αρμοδιότητες που λειτουργούν, ήδη, μέσω συγχρηματοδότησης. Στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου προβλέπονται οι ειδικότητες με τις οποίες στελεχώνεται ο ξενώνας φιλοξενίας γυναικών, ώστε να υλοποιείται το σύνολο των αρμοδιοτήτων του. Στην παράγραφο 4 αναλύεται ο τρόπος παραπομπής των γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και των ανήλικων τέκνων τους στους ξενώνες. Περαιτέρω, ορίζονται οι αρμόδιοι φορείς που έχουν την ευθύνη να παραπέμψουν τη γυναίκα – θύμα βίας στους ξενώνες φιλοξενίας και τα συμβουλευτικά κέντρα του προηγούμενου άρθρου. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τα συμβουλευτικά κέντρα γυναικών, τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων και τις υπηρεσίες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), διότι αυτοί είναι οι φορείς που ασχολούνται με ανάλογα περιστατικά βίας και στους οποίους μπορεί να προσφεύγει μία γυναίκα που υφίσταται βία. Στην παράγραφο 5 ορίζεται ο προσωρινός χαρακτήρας της διαμονής γυναικών και των τέκνων τους στον ξενώνα, ο οποίος δικαιολογείται από το γεγονός ότι η γυναίκα και τα ανήλικα τέκνα της πρέπει να μπορέσουν εντός ευλόγου χρόνου να δημιουργήσουν με τη βοήθεια του δικτύου συνθήκες ικανές για να αποκτήσουν ξανά μια φυσιολογική ιδιωτική και κοινωνική ζωή εκτός του ξενώνα. Η βραχεία παραμονή επιχειρεί να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο «ιδρυματοποίησης» των γυναικών εντός του ξενώνα λόγω της μακροχρόνιας παραμονής σε αυτόν. Προβλέπεται για το λόγο αυτό μέγιστη διάρκεια διαμονής με δυνατότητα τρίμηνης παράτασής της, δίνοντας έτσι κίνητρο στις γυναίκες – θύματα βίας να προσδιορίσουν τους όρους της ζωής τους από την αρχή. Στην παράγραφο 6, δεδομένου ότι πολλές γυναίκες – θύματα βίας είναι μετανάστες ή πρόσφυγες, οι οποίες βρίσκονται στη χώρα μας άνευ ταξιδιωτικών εγγράφων, είτε εγγράφων προσδιοριστικών της ταυτότητάς τους, κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί η δυνατότητα φιλοξενίας στις ως άνω δομές και για αυτές. Στην παράγραφο 7 επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στους οργανισμούς των οικείων φορέων.

Άρθρο 27
Μονάδες επικοινωνιακών μέσων εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης - ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900

Στην παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου προβλέπεται η σύσταση μονάδων επικοινωνιακών μέσων εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης (τηλεφωνική υποστήριξη SOS 15900) καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η οποία προσφέρει στις γυναίκες – θύματα βίας υπηρεσίες άμεσης ψυχοκοινωνικής στήριξης, άμεσης συμβουλευτικής στήριξης, πληροφόρησης για θέματα ισότητας των φύλων, ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής και αναλαμβάνει την παραπομπή τους στα συμβουλευτικά κέντρα. Η συνεχόμενη λειτουργία της γραμμής εξασφαλίζει την παροχή βοήθειας στις γυναίκες – θύματα βίας ανά πάσα στιγμή, ώστε να είτε να προλαμβάνεται η εκδήλωση βίας σε βάρος της γυναίκας είτε να αντιμετωπίζεται αυτό στην αρχή της εκδήλωσής του. Στις μονάδες δεν προβλέπεται θέση ευθύνης, αυτές υπάγονται στην αρμόδια διεύθυνση κοινωνικής προστασίας, καθώς ήδη υπάρχει εμπειρία για τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας δομών με αντίστοιχες αρμοδιότητες που λειτουργούν, ήδη, μέσω συγχρηματοδότησης. Στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού ορίζεται η στελέχωση για την λειτουργία των ανωτέρω μονάδων (τηλεφωνική γραμμή SOS 15900). Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τον μεγάλο αριθμό γυναικών προσφύγων και μεταναστών, οι οποίες δεν ομιλούν ελληνικά, έχουν όμως απόλυτη ανάγκη σχετικής ψυχοκοινωνικής αρωγής, προβλέπεται η υποστήριξη και στην αγγλική γλώσσα. Στην παράγραφο 3 επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στους οργανισμούς των φορέων λειτουργίας.

Άρθρο 28
Βάση δεδομένων του Δικτύου δομών

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού προβλέπεται η τήρηση μίας βάσης δεδομένων με τα στοιχεία των γυναικών – θυμάτων έμφυλης βίας υπό τη ΓΓΙΦ, την οποία για λόγους εύρυθμης και αποτελεσματικότερης λειτουργίας του δικτύου, οφείλει κάθε δομή του δικτύου να ενημερώνει, τόσο για στατιστικούς λόγους αλλά και για την παρακολούθηση της ροής των περιστατικών και για τη βελτιστοποίηση των τρόπων αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών.

Άρθρο 29
Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Δικτύου Δομών

Στο προτεινόμενο άρθρο ορίζεται η αρμοδιότητα της ΓΓΙΦ για την κατάριση του πρότυπου εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας των μονάδων του δικτύου, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τη λειτουργία των μονάδων και προβλέπονται ενδεικτικά περιπτώσεις θεμάτων που πρέπει να αποτελούν περιεχόμενο του εν λόγω κανονισμού. Ακολούθως, προβλέπεται ότι το οικείο δημοτικό συμβούλιο των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού εγκρίνει τον κανονισμός λειτουργίας για τις μονάδες αρμοδιότητάς του και των νομικών προσώπων αυτών, ο οποίος πρέπει να είναι σύμφωνος με τον Πρότυπο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας.

Άρθρο 30
Ειδικότερα ζητήματα εποπτείας,
χρηματοδότησης και εφαρμογής

Στην παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι η επιστημονική εποπτεία όλου του δικτύου ανήκει στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων. Με την παράγραφο 2 προβλέπεται ο εποπτεύων και ελεγκτικός φορέας εποπτεία στους ξενώνες για γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων που λειτουργούν στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Με την παράγραφο 3 προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης των υπηρεσιακών μονάδων από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Με την παράγραφο 4 δίνεται η δυνατότητα στη ΓΓΙΦ, τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών να εντάξουν τα «ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ», τους «ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ» και την τηλεφωνική γρα ή SOS 15900 που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου μέσω συγχρηματοδότησης, στις υπηρεσιακές μονάδες που θα συστήσουν και θα λειτουργήσουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Ακολούθως, σε περίπτωση ένταξης, η διαδικασία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως 30 Νοεμβρίου 2020 και σε κάθε περίπτωση πριν τη λήξη της συγχρηματοδότησης από τα ευρωπαϊκά προγράμματα. Με τη ρύθμιση αυτή, εξασφαλίζεται η ομαλή συνέχεια των κοινωνικής φύσης υπηρεσιών που ήδη παρέχονται και αποκρυσταλλώνεται η κοινωνική ανάγκη για την πάγια θεσμοθέτηση των υπηρεσιών αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Γενικό μέρος

Έχουν ήδη διανυθεί οκτώ έτη εφαρμογής του ν. 3838/2010 που τροποποίησε το δίκαιο ιθαγένειας και τρία από τότε που τέθηκαν σε ισχύ οι διατάξεις του ν. 4332/2015, οι οποίες εισήγαγαν εκ νέου ρυθμίσεις περί κτήσης ιθαγένειας υπό προϋποθέσεις, για όσους αλλοδαπούς έχουν γεννηθεί ή/και μεγαλώνουν στη χώρα, φοιτούν σε ελληνικά σχολεία και διαμένουν νόμιμα σε αυτή (άρθρα 1Α και 1Β του ΚΕΙ). Κατά τη διάρκεια των ετών αυτών, έχουν διαπιστωθεί επιμέρους δυσλειτουργίες στην εφαρμογή διατάξεων, τόσο της πολιτογράφησης όσο και της κτήσης ιθαγένειας λόγω γέννησης/φοίτησης, ενώ ταυτόχρονα έχουν καταγραφεί παραλείψεις ή αβλεψίες του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου. Οι εμφανέστερες δυσλειτουργίες αφορούν στην αδυναμία ομογενοποιημένης, ενιαίας και διαφανούς διαδικασίας κατά την πολιτογράφηση, καθώς και στις μεγάλες καθυστερήσεις για την εξέταση των αιτήσεων και την έκδοση αποφάσεων. Οι διαπιστωμένες αυτές αδυναμίες οδήγησαν αρχικά στη σύσταση της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας και στη συνέχεια στην υπαγωγή των Διευθύνσεων Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης (εκτός των αρμοδιοτήτων των μητρώων αρρένων και της κοινωνικής ένταξης) από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών, με το άρθρο 248 του ν. 4555/2018. Ως εκ τούτου, σκοπός των διατάξεων του παρόντος νόμου είναι η βελτίωση της ποιότητας των σχετικών ρυθμίσεων, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δυσλειτουργίες. Πέρα όμως από το ενιαίο, ομοιογενές, διαφανές και ταχύτερο στο οποίο στοχεύουν οι διατάξεις, η αναβάθμιση της ρυθμιστικής αποτελεσματικότητας του σχετικού νομοθετικού πλαισίου θα διαμορφώσει επιπλέον του όρους για τη μείωση του αριθμού των διοικητικών και δικαστικών προσφυγών αναφορικά με την κτήση ιθαγένειας, άρα και το φόρτο της διοίκησης και των δικαστηρίων.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της επιδίωξης ομοιογενών και διαφανών διαδικασιών πολιτογράφησης, αναμορφώνεται η συνέντευξη ενώπιον των επιτροπών πολιτογράφησης. Για το επόμενο χρονικό διάστημα, ειδικά για την επάρκεια της γλώσσας, προκρίθηκαν μεταβατικά δύο εναλλακτικές διαδικασίες, είτε μέσω συνέντευξης ενώπιον της επιτροπής πολιτογράφησης, είτε μέσω ειδικής δοκιμασίας (τεστ) πιστοποίησης της γλωσσικής επάρκειας. Οι δύο διαδικασίες, που θα γίνονται σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, προκρίθηκαν από την άμεση μετάπτωση μόνο στην ειδική δοκιμασία (τεστ) πιστοποίησης της γλωσσικής επάρκειας, προκειμένου να αποφευχθούν καθυστερήσεις που θα προέκυπταν από την εισαγωγή ενός νέου και υποχρεωτικού τεστ για χιλιάδες αιτούντων.

Οι παρούσες αλλαγές σκοπεύουν επίσης στην εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, όπως κυρώθηκαν με το ν. 4074/2012, και ιδίως του άρθρου 7, καθώς και με το σύνολο του νομοθετικού πλαισίου της Ε.Ε. και του εθνικού δικαίου περί ίσης μεταχείρισης και εξάλειψης των διακρίσεων λόγω ηλικίας και χρόνιας πάθησης, εισάγοντας διατάξεις ανάλογες με αυτές που υπάρχουν ήδη σε άλλες χώρες της Ε.Ε..

Ιδιαίτερης σημασίας είναι η για πρώτη φορά εισαγωγή στοιχειωδών κανόνων και διαδικασίας σχετικά με τον καθορισμό/διαπίστωση και την αμφισβήτηση της ελληνικής ιθαγένειας. Ο καθορισμός της ελληνικής ιθαγένειας λόγω ανιόντα έλληνα πολίτη, πρώτη φορά διατυπώθηκε στο άρθρο 14 του Αστικού Νόμου του 1856. Το διαχρονικό δίκαιο ιθαγένειας επιβάλλει την εξέταση των υποθέσεων με βάση το δίκαιο που ίσχυε κάθε φορά όταν έλαβε χώρα το κρίσιμο ληξιαρχικό γεγονός, ως εκ τούτου σε πολλές περιπτώσεις το στέλεχος της διοίκησης οφείλει να ανατρέξει σε παλαιότερες διατάξεις, ακόμη και του

19ου αιώνα. Ως σήμερα, ο νομοθέτης απέφυγε να θεσμοθετήσει ειδικότερα ζητήματα καθορισμού ιθαγένειας, είτε ουσίας, είτε διαδικαστικά, αρκούμενος στην διάταξη, όπως αυτή μεταβαλλόταν διαχρονικά, περί κτήσεως της ιθαγένειας των τέκνων των Ελλήνων από τη γέννησή τους. Στην ισχύουσα νομοθεσία, η διαδικασία διαπίστωσης δεν αναφέρεται καν, εκτός εκείνων των περιπτώσεων όπου για την αμφισβήτηση της ιθαγένειας αποφαίνεται ο Υπουργός Εσωτερικών. Οι παρούσες ρυθμίσεις εισάγουν ένα ελάχιστο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό έχει προκύψει ιδίως από την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, Γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου Ιθαγενείας και του ΝΣΚ, αλλά και ορθές πρακτικές της διοίκησης. Έτσι, ελαχιστοποιούνται τα περιθώρια τυχόν αυθαίρετων, εκ μέρους της διοίκησης, ερμηνειών των παραπάνω, καθώς αυτές κωδικοποιούνται και ανάγονται σε νόμο. Έχουν δε ιδιαίτερη σημασία, καθώς σχετίζονται πρωτευόντως με τους απόδημους Έλληνες. Επιπλέον, δεδομένης της αντικειμενικής αδυναμίας να αντιμετωπιστεί ρυθμιστικά κάθε περίπτωση δυσλειτουργίας ή ανεπάρκειας του θεσμικού πλαισίου, οι ρυθμίσεις αυτές στοχεύουν στην εμπέδωση της αντίληψης – και για τη διοίκηση και για το κοινωνικό σύνολο- ότι ο καθορισμός ιθαγένειας δεν εναπόκειται ούτε μπορεί να σχετίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο με την εκάστοτε πολιτική συγκυρία, τις τοπικές ή συνολικές – μεταβαλλόμενες, άλλωστε- προσλήψεις περί ορθού και συμφέροντος ή με εκτιμήσεις περί του αιτούντος προσώπου, αλλά υπόκειται στους νόμους και σε δικαστικό και διοικητικό έλεγχο.

Επίσης, εισάγονται ρυθμίσεις εξορθολογιστικού χαρακτήρα για την κτήση ιθαγένειας ομογενών από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Σχεδόν 30 έτη μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και τη δημιουργία διαδόχων κρατών σε πολλά από τα οποία διαβιούσαν και διαβιούν ομογενείς, το ρυθμιστικό πλαίσιο εξακολουθεί να διέπεται από τις ανάγκες ρυθμίσεων που προέκυψαν αμέσως μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και την μαζική εισροή στη χώρα ομογενών. Οι Ειδικές Επιτροπές εξέτασης των αιτήσεων ομογενών, τόσο στις κατά τόπους προξενικές αρχές όσο και στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και η διαφοροποίηση μερικών εκ των ομογενών σε όσους κατέφθασαν στη χώρα πριν και μετά το 2001, έχουν πλέον ολοκληρώσει τη ρυθμιστική τους αναγκαιότητα. Με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος, γίνεται προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος των πολυετών καθυστερήσεων στην εξέταση των αιτήσεων και των αποκλίσεων ως προς την αποδοχή ή μη της αίτησης. Οι αποκλίσεις αυτές εντοπίζονται ιδίως στο ότι οι κρίσεις περί ελληνικής καταγωγής, ομογενειακής ιδιότητας αλλά και ένταξης συχνά αποτιμώνται με μη ενιαίο τρόπο, είναι δε ενίοτε ανεπαρκώς τεκμηριωμένες. Πρέπει να επισημανθεί ότι όλα τα παραπάνω αναφερόμενα δεν συνιστούν ελληνική ιδιαιτερότητα: Όλα τα κράτη που θέσπισαν ειδικές ρυθμίσεις απόδοσης ιθαγένειας για ομάδες πληθυσμών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, που κατηγοριοποίησαν ως ομογενείς –με διαφορετική ορολογία ανά χώρα-, βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν ανάλογα αδιέξοδα και να αναθεωρούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις ρυθμίσεις τους, όπως έκανε και ο έλληνας νομοθέτης από το 1990. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα της Γερμανίας, του Ισραήλ αλλά και της Πολωνίας, με ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την πρώτη χώρα, η οποία ,κατά το ίδιο χρονικό διάστημα με την Ελλάδα, προχώρησε στην προϋπόθεση της ελάχιστης ένταξης για την χορήγηση ιθαγένειας. Με τις παρούσες διατάξεις η διαδικασία ιδιότυπης πολιτογράφησής τους εντάσσεται, είτε στο άρθρο 10 του ΚΕΙ περί πολιτογράφησης ομογενών εξωτερικού, είτε στις κατά τόπους Επιτροπές Πολιτογράφησης, οι οποίες θα γνωμοδοτούν και για την ομογενειακή ιδιότητα του αιτούντος.

Τέλος, εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις για την επίλυση της ανιθαγένειας Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα. Οι εν λόγω διατάξεις αφορούν πρόσωπα γεννημένα στην Ελλάδα, με ανιόντες που διαθέτουν μακρά οικογενειακή παρουσία και εγκατάσταση στην Ελλάδα, τα οποία δεν έχουν καθορίσει την ελληνική τους ιθαγένεια μέχρι σήμερα. Τα πρόσωπα αυτά εν προκειμένω αυτοπροσδιορίζονται ή ετεροπροσδιορίζονται ως προερχόμενα από κοινότητες με ειδικά χαρακτηριστικά που εμπίπτουν στον χαρακτηρισμό Ρομά, ως γενικού όρου που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2010, ανεξαρτήτως των πιθανών διαφορετικών όρων αυτοπροσδιορισμού ή ετεροπροσδιορισμού τους. Σκοπός των συγκεκριμένων διατάξεων είναι η εξάλειψη του φαινομένου της ανιθαγένειας στην Ελλάδα για πρόσωπα που, τόσο τα ίδια όσο και οι ανιόντες τους, είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα από μακρού ήδη χρόνου, έχουν δηλαδή μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα. Επιπλέον η χώρα έχει υποχρέωση ως κράτος δικαίου να αποδώσει την ιθαγένεια στη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων, δίνοντάς τους το δικαίωμα στην προσωπικότητα, ζήτημα που, πέραν όλων των άλλων, ενδιαφέρει και τη δημόσια τάξη. Αν και το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για την απόδοση ελληνικής ιθαγένειας σε ανιθαγενείς γεννημένους σε ελληνικό έδαφος κρίνεται γενικά επαρκές και τυγχάνει εφαρμογής και στους Ρομά, αδυνατεί να καλύψει αρκετούς, ιδίως τις μετακινούμενες ή κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες. Οι οριζόμενες ρυθμίσεις τίθενται στην βάση του θετικού μέτρου για την συγκεκριμένη ομάδα, θεσπίζοντας κατά παρέκκλιση διαδικασίες σε σχέση με τις ισχύουσες , καθώς και σε σχέση με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές της διοίκησης, ακολουθώντας όμως τις διατάξεις του άρ. 1 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας περί γεννημένων στο ελληνικό έδαφος.

Σύντομο Ιστορικό

Κατά τη διάρκεια ιδίως του 20ου αιώνα τμήμα των Ρομά που ζούσαν ήδη στην Ελλάδα ή μετακινήθηκαν ως ελληνορθόδοξοι σε αυτή τις δύο πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα κατά την περίοδο της ελληνοτουρκικής ανταλλαγής πληθυσμών, δεν κατείχαν ούτε και απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια. Ένα μικρό μέρος τους, καθόρισε την ιθαγένειά του το 1955 με βάση την περίπτωση δ΄ αλλά και β΄ του άρθρου 1 του ν.δ. 3358/1955 και ιδίως το 1968 βάσει του άρθρου 1 του α.ν. 481/1968 το οποίο έδινε αναδρομική ισχύ στις προαναφερθείσες περιπτώσεις δ΄ και β΄ του ν.δ. 3378/1955. Παρόλα αυτά, το μεγαλύτερο μέρος όσων δεν ήταν εδραίοι εξακολουθούσε να διαβιοί στη χώρα χωρίς ιθαγένεια, ενώ ένα μικρό

ποσοστό εξ αυτών, λίγες χιλιάδες, διέθετε άδειες παραμονής του άρθρου 14 του ν. 4310/1929. Το 1978 και 1979 με τη Γενική Διαταγή 212 (α.π. 69468/20.10.1978) του Υπουργείου Εσωτερικών «Τακτοποίηση από απόψεως ιθαγενείας, των διαβιούντων στη Χώρα μας Αθιγγάνων» και 81 (α.π. 16701/12.03.1979) του Υπουργείου Εσωτερικών «Περί της εγγραφής των αδηλώτων Αθιγγάνων», υιοθετήθηκε ένα εξαιρετικά ευέλικτο και πρωτοποριακό σύστημα ώστε να αποδοθεί ιθαγένεια σε όσους δεν την κατείχαν. Οι ρυθμίσεις αυτές, αφενός κάλυπταν όσους ήταν ανιθαγενείς, αλλά και όσους ήταν αδήλωτοι. Το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με τις αστυνομικές αρχές και τις νομαρχίες αξιολογούσε τα προσκομιζόμενα στοιχεία, αλλά και συμπλήρωνε, με ευέλικτο τρόπο και κατά παρέκκλιση των τότε ισχυουσών διατάξεων, ουσιώδη στοιχεία δημοτολογικών εγγραφών. Επί παραδείγματι, η ηλικία αδηλώτου μπορούσε να προκύψει και από απλή υπεύθυνη δήλωση του ν.δ. 105/1968. Οι ρυθμίσεις αυτές, λόγω ακριβώς και της απλότητας και ευελιξίας τους, κρίθηκαν άκρως επιτυχημένες και δεκάδες χιλιάδες Έλληνες Ρομά απέκτησαν την Ελληνική Ιθαγένεια. Από τη δεκαετία του 1990 η εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων ατόνησε. Τούτο οφειλόταν ιδίως στην αδυναμία των αστυνομικών αρχών να συνεισφέρουν στοιχεία ειδικά για συνεχώς μετακινούμενους πληθυσμούς, όσο και στην επιφυλακτικότητα που προκάλεσαν στις ελληνικές Αρχές οι μεταναστευτικές ροές από τις Βαλκανικές χώρες.

Από τη δεκαετία του 2000 το πρόβλημα των εναπομεινάντων ανιθαγενών ή όσων αδυνατούσαν να αποδείξουν την ελληνική τους ιθαγένεια, άρχισε να γίνεται πάλι ορατό, καθώς μάλιστα προστίθονταν νέα πρόσωπα, εν μέρει και λόγω της συνεχιζόμενης αμέλειας των γονέων να προβούν στις απαραίτητες μετά τη γέννηση διαδικασίες ληξιαρχικής και ιδίως δημοτολογικής τακτοποίησης, ή της πολυέξοδης και χρονοβόρας διαδικασίας που έπρεπε να ακολουθηθεί, καθώς η ληξιαρχική και δημοτολογική τακτοποίηση των τέκνων εξαρτιόταν από αυτή των γονέων, πολλοί των οποίων δεν διέθεταν δημοτολογική εγγραφή. Αλλά ακόμη και αν διέθεταν, ήταν σύνηθες, για παράδειγμα, η ληξιαρχική πράξη του τέκνου να αναφέρει ως πατέρα πρόσωπο που δεν ήταν σε γάμο με τη μητέρα ή τα στοιχεία της (βιολογικής) μητέρας να αντιστοιχούν σε άλλο συγγενικό πρόσωπο ή να υπάρχουν άλλες αναντιστοιχίες που καθιστούν ουσιαστικά αδύνατη τη δημοτολογική τακτοποίηση των τέκνων. Αυτό οδήγησε στην ανιθαγένεια και πρόσωπα των οποίων ο ένας τουλάχιστον γονέας ήταν/είναι δημοτολογικά τακτοποιημένος, αλλά οι αντιφάσεις των εγγραφών καθιστούν εξαιρετικά πολυέξοδη και χρονοβόρα την δημοτολογική τακτοποίηση του τέκνου. Τον Αύγουστο του 2009 ο Συνήγορος του Πολίτη σε Ειδική Έκθεση («Δημοτολογική Τακτοποίηση των Ελλήνων Τσιγγάνων») πρότεινε τρία διαφορετικά ρυθμιστικά πλαίσια για την αντιμετώπιση του ζητήματος. Τη δεκαετία του 2010, εκπονήθηκαν τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, τα οποία ενώ εντόπιζαν το πρόβλημα, δεν προσκόμιζαν επαρκή και αξιοποιήσιμα αριθμητικά δεδομένα ή τρόπους επίλυσης των προβλημάτων. Την ίδια περίοδο, μελέτες μη κρατικών φορέων (ιδίως διεθνών), αλλά και άλλες εκτιμήσεις κάνουν λόγω για χίλια πεντακόσια με πέντε χιλιάδες άτομα, χωρίς όμως επαρκή τεκμηρίωση. Τον Ιούλιο του 2013, ο τότε Υπουργός Εσωτερικών, απαντώντας σε σχετική ερώτηση στη Βουλή, είχε περιγράψει και παραδεχθεί το πρόβλημα χωρίς όμως να ορίζει πλαίσιο επίλυσης. Γνωρίζουμε πλέον ότι το ζήτημα αφορά αρκετά διαφορετικές ομάδες. Η πρόσφατη έρευνα του Δήμου Χαλανδρίου ανέδειξε το πρόβλημα σε πρόσωπα που διαβιούν δεκαετίες στα όρια του Δήμου με απώτερη καταγωγή από τη Χαλκίδα, ενώ, χαρακτηριστικά, έχουν αναφερθεί περιπτώσεις και προσώπων των οποίων οι ανιόντες κατέφθασαν στην Ελλάδα από την Κωνσταντινούπολη και τη Μικρά Ασία ως ελληνορθόδοξοι τη δεκαετία του 1920 και ανήκουν σε ενταγμένες ομάδες Ρομά.

Η παρούσα ρύθμιση αξιοποιεί την εμπειρία του 1978-1979 και τις διαπιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών το οποίο επίσης περιστασιακά συλλέγει δεδομένα από τις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σχετικά με τα συνήθη προβλήματα που ανακύπτουν, καθώς και τις παλαιότερες προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη αλλά και του Διαδημοτικού Δικτύου ROM. Το παρόν πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις μετά το 1990 μεταναστεύσεις προς τη χώρα, δεν μπορεί να έχει την ίδια ευελιξία με αυτό του 1978-1979 και ως εκ τούτου είναι αυστηρότερο, καθώς δεν υπάρχει ανάλογη διεθνής εμπειρία η οποία να είναι αξιοποιήσιμη, έγινε προσπάθεια δημιουργίας ενός ρυθμιστικού πλαισίου ευέλικτου μεν αλλά όχι αυτοματοποιημένου και με δικλείδες ασφαλείας ώστε να αποκλειστεί η δυνατότητα καταστρατήγησης του σκοπού του νόμου.

Ειδικό μέρος

Με τις επιμέρους διατάξεις των άρθρων του Μέρους Δεύτερου προβλέπονται ειδικότερα τα ακόλουθα:

Άρθρο 31
Τροποποίηση των άρθρων 1Α και 1Β Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εισάγεται η δυνατότητα απόκτησης ιθαγένειας από ανήλικα, με βαριά αναπηρία, παιδιά, στα οποία παρέχεται αδιαλείπτως εξειδικευμένη περίθαλψη και παρεμβάσεις ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης από αρμόδιους φορείς, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την κτήση ιθαγένειας από όλα τα παιδιά που πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

Άρθρο 32
Τροποποίηση του άρθρου 5Α Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Με διάταξη της πρώτης παραγράφου του παρόντος εξειδικεύεται ότι για τη διακρίβωση της συνδρομής επί μέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων της πολιτογράφησης η Επιτροπή Πολιτογράφησης διενεργεί ειδική δοκιμασία (τεστ). Με τη διάταξη της δεύτερης παραγράφου δίνεται η δυνατότητα απαλλαγής από το μέρος της δοκιμασίας που αφορά τη γλωσσική επάρκεια σε όσους πιστοποιείται η γνώση της ελληνικής γλώσσας ώστε να

μην επιβαρύνονται αναίτια η διοίκηση και οι αιτούντες. Με τη διάταξη της τρίτης παραγράφου εισάγεται νέα ρύθμιση, με την οποία δίνεται η δυνατότητα κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση αλλοδαπών ηλικίας άνω των 65 ετών, με νοητική ή ψυχική ή σωματική αναπηρία χωρίς να συντρέχει μέρος των ουσιαστικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης, ενώ οι τυπικές παραμένουν αμετάβλητες.

Άρθρο 33
Τροποποίηση του άρθρου 6 Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας

Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μεταβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή της ουσιαστικής προϋπόθεσης περί της ένταξης του αιτούντος στην οικονομική ζωή της χώρας. Εφεξής δεν αρκεί η προσκόμιση εκκαθαριστικού σημειώματος του τελευταίου οικονομικού έτους πριν την αίτηση, αλλά προσκομίζονται κατά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης εκκαθαριστικά σημειώματα των οικονομικών ετών που αντιστοιχούν στο σύνολο των ετών προηγούμενης νόμιμης παραμονής στη χώρα που απαιτούνται κατά περίπτωση, με βάση τα οποία να προκύπτει η φορολογική υποχρέωση του αιτούντος ως κατοίκου της Ελλάδας. Με την παράγραφο 2 αναπροσδιορίζεται το ύψος παραβόλου περί κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση και μειώνεται από το ποσό των επτακοσίων (700) ευρώ στο ποσό των πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ. Το μειωμένο αυτό παράβολο εξακολουθεί να παραμένει το δεύτερο υψηλότερο σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στις χώρες της Ε.Ε.. Με την παράγραφο 3 προστίθεται ως δικαιολογητικό, μεταξύ αυτών που απαιτούνται να συνοδεύουν την αίτηση πολιτογράφησης κατά την υποβολή της, πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την υπαγωγή του αιτούντος στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 5Α, όπως αυτές προστίθενται με το προηγούμενο άρθρο. Με την παράγραφο 4 δίνεται η δυνατότητα σε ενήλικους αλλοδαπούς που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας να εκπροσωπούνται για την υποβολή αίτησης και δήλωσης πολιτογράφησης από τον νομίμως ορισθέντα δικαστικό συμπαραστάτη τους και στην περίπτωση αυτή αρκεί για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας η δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 34
Αντικατάσταση του άρθρου 7 Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας

Με το παρόν άρθρο αντικαθίσταται ολόκληρο το άρθρο 7 υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν. 4555/2018 για την ευχερέστερη ενσωμάτωση των αλλαγών που επέρχονται στη διαδικασία πολιτογράφησης και αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της διοίκησης και κυρίως στην επιτάχυνση της διαδικασίας. Επιπλέον εισάγεται παράβολο για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας με δεδομένο ότι με το νέο εισαγόμενο τρόπο της ειδικής δοκιμασίας (τεστ) η άσκηση προσφυγής αποκτά εξαιρετικό χαρακτήρα. Η διάταξη περί παραπομπής για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας από τον Υπουργό Εσωτερικών σε περίπτωση αμφιβολιών του ως προς την εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης εξακολουθεί να ισχύει αλλά μεταφέρεται για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας στη διάταξη του άρθρου 7Β που εισάγεται με το επόμενο άρθρο.

Άρθρο 35
Προσθήκη άρθρου 7Α στον Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας

Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να αναδείξει τη βούληση του νομοθέτη περί συνεχούς διαμονής του αιτούντος στη χώρα και μετά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Σημειωτέον δε ότι η συνεχής διαμονή, όπως έχει κριθεί από τη νομολογία του ΣτΕ και παγίως ερμηνεύεται κατά την εφαρμογή των διατάξεων του ΚΕΙ δεν εννοείται ως το πραγματικό γεγονός της αδιάλειπτης φυσικής παρουσίας του προσώπου στη χώρα. Εισάγεται δε εξαίρεση από τον προηγούμενο κανόνα λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη καθυστέρηση άνευ υπαιτιότητας του αιτούντος στη διαδικασία πολιτογράφησης και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης σε μεγάλα τμήματα του μεταναστευτικού πληθυσμού: Όταν το χρονικό διάστημα διαμονής του αιτούντος εκτός Ελλάδας δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες και διατηρούνται οι βιοτικοί δεσμοί του με τη χώρα, η αίτηση δεν απορρίπτεται αλλά αναστέλλεται η εξέτασή της και συνεχίζεται όταν ο αιτών καταστήσει εκ νέου την Ελλάδα χώρα της συνεχούς διαμονής του για χρόνο ίσο με αυτό της απουσίας του.

Άρθρο 36
Προσθήκη άρθρου 7Β
στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Με τη διάταξη αυτή ρυθμίζονται οι περιπτώσεις παραπομπής υποθέσεων στον Υπουργό Εσωτερικών ή και στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.

Άρθρο 37
Τροποποίηση του άρθρου 9 Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 γίνονται αναγκαίες ορολογικές προσαρμογές στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, ενώ με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού δίνεται η δυνατότητα σε άτομα με σωματική αναπηρία να ορκίζονται στην οικία τους ή μέσω τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 38
Τροποποίηση του άρθρου 12 Κώδικα
Ελληνικής Ιθαγένειας

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται η σύνθεση των Επιτροπών Πολιτογράφησης με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο των αναβολών συνεδριάσεων λόγω έλλειψης απαρτίας.

Άρθρο 39
Πολιτογράφηση ομογενών προερχομένων
από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης

Με το άρθρο αυτό εξορθολογίζεται και απλοποιείται η διαδικασία κτήσης ιθαγένειας από τους ομογενείς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωση, καθώς καταργούνται οι Ειδικές Επιτροπές. Ειδικότερα ό-

σοι κατοικούν σε αυτές, εφεξής αντιμετωπίζονται ως ομογενείς του εξωτερικού και υπάγονται στην ίδια διαδικασία με τους λοιπούς ομογενείς. Όσοι διαμένουν στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του πότε αφίχθησαν ή με ποιου τύπου θεώρηση εισόδου, εφόσον έχουν εισέλθει νόμιμα, υποβάλλουν αίτηση κατά τη διαδικασία της πολιτογράφησης με ειδικότερες τυπικές προϋποθέσεις και δικαιολογητικά. Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης γνωμοδοτούν για την ομογενειακή ιδιότητα του αιτούντος και τη συνδρομή ουσιαστικών προϋποθέσεων οι οποίες καθορίζονται με υπουργική απόφαση. Επιπλέον εισάγονται ρυθμίσεις για τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος σχετικές αιτήσεις, υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν. 4555/2018.

Άρθρο 40
Διαδικασία καθορισμού ιθαγένειας

Με την προτεινόμενη διάταξη κωδικοποιείται ορθολογικά η διαδικασία καθορισμού ιθαγένειας ούτως ώστε να τερματισθεί η οξύμωρη κατάσταση, κατά την οποία η διαπίστωση πλήρωσης των ουσιαστικών προϋποθέσεων κτήσης (συνήθως από αλληλουχία γεννήσεων) αποτελούσε μεν (θεωρητικά) αγώγιμο δικαίωμα του ενδιαφερομένου και αντίστοιχη δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης, συνθλιβόταν όμως μέσα σε μιαν απόλυτη διαδικαστική αταξία και ανασφάλεια δικαίου.

Άρθρο 41
Διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας

Με την παρούσα διάταξη εισάγεται συγκεκριμένη διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας.

Άρθρο 42
Τροποποίηση των άρθρων 23 και 28 του ν. 3838/2010

Με τη ρύθμιση της πρώτης παραγράφου επανεισάγεται η υποχρέωση ορκωμοσίας των ομογενών κατόχων Ε.Δ.Τ.Ο. μετά τη δημοσίευση της απόφασης περί κτήσης ιθαγένειας. Με τη ρύθμιση της δεύτερης παραγράφου αυξάνεται το ποσοστό επί των εισπραττόμενων εσόδων από τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) σε πενήντα τοις εκατό (50%) από τα παράβολα που διατίθεται για την κάλυψη δαπανών των υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών που χειρίζονται θέματα ιθαγένειας. Η αύξηση αυτή δικαιολογείται από τις επιβαρύνσεις που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών και του ειδικού εξοπλισμού που χρειάζονται οι νέες διαδικασίες πολιτογράφησης. Άλλωστε η αύξηση αυτή αντισταθμίζεται εν μέρει από την παρατηρούμενη, βάσει των στατιστικών στοιχείων, αύξηση μέσα στο 2018 των αιτήσεων πολιτογράφησης αλλογενών κατά δώδεκα τοις εκατό (12%) και των αιτήσεων πολιτογράφησης ομογενών κατά οκτώ τοις εκατό (8%) περίπου σε σχέση με το 2017.

Άρθρο 43
Τροποποίηση Οργανισμού Υπουργείου Εσωτερικών

Με την παρούσα διάταξη τροποποιείται ο Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν. 4555/2018.

Άρθρο 44
Τροποποίηση σύνθεσης επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Με το παρόν άρθρο τροποποιείται η σύνθεση της Επιτροπής για τη σύνταξη του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, στα πλαίσια διευκόλυνσης του έργου της.

Άρθρο 45
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων άρθρου 8 του ν. 3200/1955

Με το παρόν άρθρο προβλέπεται ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 περί προσφυγής ενώπιον Υπουργού κατά των αποφάσεων των περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας.

Άρθρο 46
Καθορισμός ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα

Για την τακτοποίηση των Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα προτείνονται τρεις βαθμίδες διαδικασιών, παρουσιαζόμενες από την απλούστερη προς την περισσότερο σύνθετη, όπου κάθε μια αντιστοιχεί στο επίπεδο επάρκειας των στοιχείων που προσκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι και την βεβαιότητα της κρίσης ότι ο αιτών ανήκει στους Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα.

Άρθρο 47
Καταργούμενες διατάξεις

Με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου καταργείται η προϋπόθεση παρέλευσης ενός έτους από την απόφαση κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση, η οποία συνιστούσε κώλυμα διορισμού, αίροντας τη δυσμενή διακριτική μεταχείριση σε βάρος των πολιτογραφημένων, η οποία προσέκρουε στις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής. Με την παράγραφο 2 καταργείται η εν λόγω διάταξη λόγω της κωδικοποίησης της διαδικασίας του καθορισμού της ιθαγένειας που εισάγεται με τον παρόντα νόμο. Με την παράγραφο 3 καταργείται η εν λόγω διάταξη ως ήδη καταργηθείσα με μεταγενέστερες διατάξεις νόμων.

Άρθρο 48
Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 3469/2006

Με το παρόν άρθρο τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ιδ΄ της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3469/2006, όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4351/2015 (Α΄ 164) λόγω της ρύθμισης που εισάγεται με τη διάταξη του άρθρου 32 παράγραφος 2 του παρόντος.

Άρθρο 49
Έναρξη ισχύος διατάξεων Μέρους Δεύτερου

Με το προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων των άρθρων από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκτός από τις διατάξεις των άρ-

θρων 32, 33 παράγραφοι 3 και 39, τα οποία ισχύουν από 30.4.2019, καθώς και ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς αιτήσεις, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται παραπάνω.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 50
Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, επιτυγχάνεται ισομερής κατανομή της δημοτικής περιόδου σε ό, τι αφορά τις ημερομηνίες εκλογής προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών, κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων, στην αυτοδιοικητική περίοδο από 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως 31 Δεκεμβρίου 2023, κατά τρόπον ώστε οι θητείες των οργάνων αυτών να είναι χρονικά ίσες, δηλαδή είκοσι έξι (26) μήνες η κάθε μία από αυτές, δεδομένου ότι η πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4555/2018, αυτοδιοικητική περίοδος θα είναι διάρκειας 52 μηνών. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι, κατά την πρώτη αυτή εφαρμογή, η εκλογή προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων διενεργείται κατά το μήνα Σεπτέμβριο.

Άρθρο 51
Τροποποιήσεις του άρθρου 14 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 προβλέπεται ότι το κώλυμα - ασυμβίβαστο των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών, είτε πρόκειται για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες τέτοιες Αρχές, είτε για αυτές που συστήνονται με κοινό νόμο, συντρέχει εφόσον τα μέλη αυτά, βάσει της ειδικότερης νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της κάθε Αρχής, υποχρεούνται, κατά τη διάρκεια θητείας τους, σε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση ή αναστολή άσκησης οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος ή καθηκόντων αμειβόμενων ή μη σε οποιαδήποτε θέση στο δημόσιο τομέα.

Με την παράγραφο 2 σκοπείται η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των προσώπων, που ορίζονται στα όργανα διοίκησης των νομικών προσώπων της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3852/2010 αποκλειστικά λόγω ιδιότητας (ex oficio), με τους αιρετούς, που ορίζονται ως τέτοιοι ή εκλέγονται στα όργανα διοίκησης των νομικών αυτών προσώπων και για τους οποίους ο νομοθέτης μερίμνησε ειδικά με το άρθρο 26 του ν. 4257/2014 (Α΄ 93). Η τοποθέτηση των προσώπων αυτών στις σχετικές θέσεις πραγματοποιείται βάσει διάταξης τυπικού ή ουσιαστικού νόμου, χωρίς να μεσολαβεί οποιαδήποτε κρίση, αξιολόγηση ή διαδικασία εκλογής. Ως εκ τούτου είναι απολύτως εύλογο να εξομοιωθεί η περίπτωσή τους με αυτή των αιρετών ή όσων έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, ως προς τα θεσπιζόμενα κωλύματα εκλογιμότητας. Επιπλέον, αναδιατυπώνεται η έννοια της χωρικής περιφέρειας των δήμων με τον ακριβέστερο όρο των διοικητικών ορίων αυτών και, αντίστοιχα, η έννοια της χωρικής περιφέρειας των νομικών προσώπων με τον ορθό όρο της χωρικής αρμοδιότητας αυτών. Η χωρική αρμοδιότητα του κάθε νομικού προσώπου μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, στον ιδρυτικό του νόμου ή στο καταστατικό του εν λόγω νομικού προσώπου ή να προκύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων του υποψηφίου αιρετού.

Η διάταξη της παραγράφου 3 αποσαφηνίζει ότι το προβλεπόμενο κώλυμα καταλαμβάνει αποκλειστικά όσους άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης των αναφερόμενων στη διάταξη φορέων, στους δήμους εντός των οποίων εκτεινόταν η χωρική αρμοδιότητα της Διεύθυνσης ή της Γενικής Διεύθυνσης της οποίας προΐσταντο.

Με τη διάταξη της παραγράφου 4, αναδιατυπώνονται στο ορθό οι ορισμοί του Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, με σαφή προσδιορισμό της χωρικής έκτασης που το προβλεπόμενο αυτό κώλυμα και, αντίστροφα, η δυνατότητα άρσης αυτού καταλαμβάνουν.

Με την παράγραφο 5, παρέχεται, κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης, η δυνατότητα και στους δικηγόρους με έμμισθη εντολή των δήμων, εφόσον έχουν παραιτηθεί, προκειμένου να άρουν το κώλυμα συμμετοχής τους στις δημοτικές εκλογές, να επανέλθουν στην υπηρεσία τους, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4257/2014. Επίσης, αποσαφηνίζεται ότι, όπως ίσχυε και υπό την προϊσχύουσα μορφή του άρθρου 14 του ν. 3852/2010, το κώλυμα που συντρέχει στο πρόσωπο των θρησκευτικών λειτουργών δεν αίρεται, ακόμη και αν ο θρησκευτικός λειτουργός παραιτηθεί πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 6, αίρονται χρονικές ασυμβατότητες όσον αφορά την πλήρωση των προϋποθέσεων του νέου κωλύματος που αφορά τα στελέχη διοίκησης των νομικών προσώπων των δήμων και τους προϊστάμενους οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής διεύθυνσης ή Διεύθυνσης δήμων και νομικών προσώπων αυτών, σε σχέση με τη διαφορετική ημερομηνία διεξαγωγής των αυτοδιοικητικών εκλογών που προβλέφθηκε κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4555/2018, με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε. Ειδικότερα, από την έναρξη εφαρμογής του ν. 4555/2018, ήτοι από τις 19.7.2018, έως τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών μεσολαβεί χρονικό διάστημα βραχύτερο εκείνου εντός του οποίου τα πρόσωπα που εμπίπτουν για πρώτη φορά στο σχετικό κώλυμα θα μπορούσαν να έχουν απαλλαγεί από τα καθήκοντα του προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης ή από την ιδιότητα του μέλους της διοίκησης νομικών προσώπων των δήμων, προκειμένου να συμμετάσχουν στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Για το λόγο αυτό και ειδικά για την πρώτη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, προβλέπεται η δυνατότητα άρσης του κωλύματος, εφόσον τα πρόσωπα που, για πρώτη φορά, εμπίπτουν σε αυτό, παραιτηθούν από την αντίστοιχη ιδιότητά τους.

Άρθρο 52
Τροποποιήσεις των άρθρων 18, 18Α, 18Β και 18Γ του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αυξάνεται λελογισμένα ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, αντίστοιχα, που μπορεί να περιέχεται σε κάθε δημοτικό ή κοινοτικό συνδυασμό, προκειμένου, χωρίς υπέρβαση του αναγκαίου μέτρου, να καθίσταται δυνατός ο συγκερασμός της συμπερίληψης υποψηφίων που μπορεί να έχουν ήδη εκλεγεί και να έχουν τη σχετική εμπειρία άσκησης των καθηκόντων τους, με την ανάγκη ανανέωσης των συνδυασμών δια της προσθήκης νέων προσώπων.

Με τις παραγράφους 3 έως 5, ενσωματώνεται στις σχετικές τροποποιούμενες διατάξεις, η πρόβλεψη ότι πλέον δεν θα υφίσταται, στα ψηφοδέλτια για την ανάδειξη των κοινοτικών συμβουλίων, επικεφαλής του συνδυασμού.

Με την διάταξη της παραγράφο 6, ορίζεται κατά τρόπο σαφή το δικαιολογητικό που απαιτείται να προσκομίσουν οι ενδιαφερόμενοι για να ανακηρυχτούν υποψήφιοι, με το οποίο αποδεικνύεται η εγγραφή τους στα δημοτολόγια του δήμου όπου προτίθενται να θέσουν υποψηφιότητα.

Η ρύθμιση της παραγράφου 7 δίδει τη δυνατότητα στους υποψήφιους να εκδώσουν το ηλεκτρονικό παράβολο που είναι αναγκαίο προκειμένου η υποψηφιότητά τους να γίνει αποδεκτή από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

Άρθρο 53
Τροποποιήσεις του άρθρου 21 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, γίνεται η αναγκαία προσαρμογή των τροποποιούμενων ρυθμίσεων στην κατάργηση της πρόβλεψης υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των 300 κατοίκων.

Άρθρο 54
Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, αφενός διευκολύνονται οι δήμοι στη διανομή των ψηφοδελτίων στα αντίστοιχα εκλογικά τμήματα των επιμέρους κοινοτήτων της χωρικής τους περιφέρειας, με την αναγραφή σε αυτά και του ονόματος της κοινότητας στην οποία αφορούν και αφετέρου γίνεται η αναγκαία προσαρμογή στην πρόβλεψη ότι δεν θα υφίσταται πλέον επικεφαλής των συνδυασμών για τα συμβούλια κοινότητας.

Άρθρο 55
Τροποποιήσεις του άρθρου 27 του ν. 3852/2010

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, προβλέπεται η δυνατότητα των εκλογέων, στις εκλογές για την ανάδειξη των συμβουλίων κοινότητας, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών των εκλεγόμενων συμβουλίων, να εκφράσουν την προτίμησή με έως δύο (2) σταυρούς προτίμησης.

Με την παράγραφο 2, η τροποποιούμενη διάταξη του άρθρου 27 του ν. 3852/2010 προσαρμόζεται ορολογικά στο γεγονός ότι, το όργανο διοίκησης των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων είναι, ύστερα από τον ν. 4555/2018, ο πρόεδρος και όχι το συμβούλιο της κοινότητας, ενώ, με την παράγραφο 3, η τροποποιούμενη διάταξη επαναδιατυπώνεται, καθώς πλέον, σύμφωνα με το νέο τρόπο ανάδειξης του προέδρου των συμβουλίων κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, δεν υφίσταται πλέον επικεφαλής του συνδυασμού υποψηφίων συμβούλων κοινότητας.

Άρθρο 56
Τροποποιήσεις του άρθρου 30 του ν. 3852/2010

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τίθεται, ιδίως, ως κριτήριο για την κατανομή των εδρών ανά εκλογική περιφέρεια ο μόνιμος πληθυσμός, καθώς πλέον δεν συλλέγονται στοιχεία πραγματικού πληθυσμού.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 ρυθμίζεται το ζήτημα της κατανομής των εναπομενουσών εδρών, σε εκλογικές περιφέρειες που δεν έχουν λάβει έδρα ή στις οποίες δεν μπορεί να αποδοθεί έδρα, λόγω ίσου μεταξύ τους μόνιμου πληθυσμού. Με τη ρύθμιση της παραγράφου αυτής, αντί να προκριθεί η επιλογή της αφαίρεσης όλων των προς διάθεση στις περιφέρειες αυτές εδρών από τη μεγαλύτερη σε πληθυσμό εκλογική περιφέρεια, επιλογή που θα οδηγούσε στην υποεκπροσώπηση της περιφέρειες αυτής, προκρίνεται η αφαίρεση των αναγκαίων προς διάθεση εδρών από κάθε εκλογική περιφέρεια με μεγαλύτερο πληθυσμό, κατά φθίνουσα σειρά, ως δικαιότερη και αναλογικότερη λύση.

Άρθρο 57
Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 3852/2010

Η ρύθμιση του άρθρου αυτού έχει ως σκοπό να αντιστοιχίσει την έννοια του «επιτυχόντος συνδυασμού» και την έννοια του «επιλαχόντος συνδυασμού» με το νέο τρόπο εκλογής των αιρετών, αυτόν της απλής αναλογικής, στο μέτρο που δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί και ο υποψήφιος του δεύτερου σε δύναμη συνδυασμού.

Άρθρο 58
Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη αυτού του άρθρου, καλύπτεται ένα κενό που εμφανίζεται στην περίπτωση που οι συνδυασμοί, με βάση το εκλογικό μέτρο, καταλάβουν έδρες περισσότερες από αυτές που είναι προς διάθεση. Στην περίπτωση αυτή αφαιρείται η έδρα από το συνδυασμό ο οποίος, ενώ έχει συγκεντρώσει το εκλογικό μέτρο, εμφανίζει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο εγκύρων ψηφοδελτίων σε σχέση με τους άλλους συνδυασμούς, που επίσης έλαβαν έδρες βάσει του εκλογικού μέτρου.

Άρθρο 59
Τροποποιήσεις του άρθρου 33 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού γίνονται ορολογικές προσαρμογές των εννοιών του «επιτυχόντος συνδυασμού» και του «επιλαχόντος συνδυασμού» με το ισχύον ήδη εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί και ο υποψήφιος του δεύτερου σε δύναμη συνδυασμού.

Άρθρο 60
Τροποποιήσεις του άρθρου 34 του ν. 3852/2010

Με την διάταξη της παραγράφου 1 αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο ισοψηφίας κατά τη διαδικασία κατανομής των μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών. Με την παράγραφο 2 αποσαφηνίζεται ότι η κατανομή των εκλογικών εδρών ανά συνδυασμό αρχίζει από το συνδυασμό με τη μικρότερη εκλογική δύναμη. Τέλος, με την παράγραφο 3 προβλέπεται ότι, δεδομένου ότι κατά το στάδιο αυτό έχουν αξιοποιηθεί τα διαθέσιμα υπόλοιπα, οι τυχόν εναπομένουσες έδρες θα πρέπει να απονέμονται στους συνδυασμούς που έχουν λάβει τις περισσότερες ψήφους στις οικείες εκλογικές περιφέρειες και όχι συνολικά στο δήμο.

Άρθρο 61
Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, εισάγονται απαραίτητες ορολογικές προσαρμογές στο ισχύον εκλογικό σύστημα.

Άρθρο 62
Τροποποιήσεις του άρθρου 38 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη της παράγραφο 1 αποσαφηνίζεται ότι, κατά την κατάταξη των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ανά εκλογική περιφέρεια λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των σταυρών προτίμησης που έλαβε ο κάθε υποψήφιος στο σύνολο του δήμου και όχι μόνο στην οικεία εκλογική περιφέρεια, ενώ με την παράγραφο 2 γίνονται αναγκαίες ορολογικές προσαρμογές.

Άρθρο 63
Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, η διαδικασία ανάδειξης προέδρου συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, αντιστοιχείται προς τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3852/ 2010, ως προς την εκλογή Δημάρχου, σε περίπτωση όπου ο πρώτος συνδυασμός έλαβε ποσοστό μεγαλύτερο από το 50%. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, πρόεδρος του συμβουλίου της οικείας κοινότητας αναδεικνύεται απευθείας ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος, κατά τα ανωτέρω, συνδυασμού.

Άρθρο 64
Τροποποίηση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010

Με το άρθρο αυτό γίνονται απαραίτητες ορολογικές προσαρμογές, σύμφωνα με το ισχύον εκλογικό σύστημα.

Άρθρο 65
Τροποποιήσεις του άρθρου 47 του ν. 3852/2010

Με το άρθρο αυτό γίνονται απαραίτητες ορολογικές προσαρμογές, σύμφωνα με το ισχύον εκλογικό σύστημα.

Άρθρο 66
Τροποποίηση του άρθρου 48 του ν. 3852/2010

Με το άρθρο αυτό γίνονται απαραίτητες ορολογικές προσαρμογές, σύμφωνα με το ισχύον εκλογικό σύστημα.

Άρθρο 67
Τροποποιήσεις του άρθρου 79 του ν. 3852/2010

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, επέρχονται τροποποιήσεις στη διαδικασία ανάδειξης του προέδρου στα συμβούλια κοινότητας. Ειδικότερα, στους συνδυασμούς για την εκλογή των συμβουλίων κοινότητας δεν θα υπάρχει πλέον υποψήφιος πρόεδρος του συμβουλίου, αλλά μόνο υποψήφιοι σύμβουλοι. Ο πρόεδρος του συμβουλίου θα εκλέγεται έμμεσα, από το ίδιο το συμβούλιο κοινότητας, με μυστική ψηφοφορία. Υποψήφιοι για το αξίωμα του προέδρου του συμβουλίου θα είναι οι πρώτοι σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλοι από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς.

Άρθρο 68
Τροποποιήσεις του άρθρου 283 του ν. 3852/2010

Με σειρά διατάξεων του ν. 4555/2018 καθορίστηκε ως μέτρο, για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του ν. 3852/2010 που αναφέρονται σε πληθυσμιακά κριτήρια, ο «μόνιμος» πληθυσμός αντί του «πραγματικού». Ο λόγος για τη συγκεκριμένη μεταβολή ήταν ότι, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο της ΕΛΣΤΑΤ, από την επόμενη απογραφή, δεν θα συλλέγονται πλέον στοιχεία «πραγματικού» πληθυσμού. Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού αποσαφηνίζεται ότι το κριτήριο του «μόνιμου», αντί του έως τώρα ισχύοντος «πραγματικού» πληθυσμού εφαρμόζεται ενιαία, σε κάθε περίπτωση σχετικής αναφοράς, ακόμα και αν δεν προβλέφθηκε ειδικά η τροποποίηση κάθε επιμέρους διάταξης τυπικού ή ουσιαστικού νόμου που περιλαμβάνει τέτοια αναφορά. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η ισχύς του ενιαίου αυτού κριτηρίου, του «μόνιμου» πληθυσμού καταλαμβάνει και τις αμέσως επόμενες, από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αυτοδιοικητικές εκλογές, ενώ ορίζεται ότι, κατά τα λοιπά, η έναρξη της γενικής και καθολικής ισχύος του κριτηρίου αυτού, του «μόνιμου» αντί του «πραγματικού» πληθυσμού αρχίζει από την επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο, προκειμένου να μην υπάρξουν αμφιβολίες ή αμφισβητήσεις αναφορικά με τη νομιμότητα της σύνθεσης των υφιστάμενων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιρετών αυτοδιοικητικών οργάνων.

Με την παράγραφο 2 προβλέπονται οι απαραίτητες, αντίστοιχες προσαρμογές και στην παρ. 13 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010, αναφορικά με την απόφαση του Διοικητή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, σχετικά με την αναλογική κατανομή, τυχόν πληθυσμού, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί στις δημοτικές κοινότητες (ήδη κοινότητες) του άρθρου 2, παρ. 4 του ν. 3852/2010, λόγω ελλιπών στοιχείων τόπου εγκατάστασης. Σημειώνεται ότι η κύρωση του μόνιμου πληθυσμού των δημοτικών κοινοτήτων του άρθρου 2, παρ. 4 του ν. 3852/2010 έχει διενεργηθεί με την υπ' αριθμ. ΓΠ- 206/21.3.2014 (Β΄ 718) απόφαση του Διοικητή της ΕΛΣΤΑΤ

«τροποποίηση της απόφασης με αριθμό 1382/Γ5 132/05.02.2014 (ΦΕΚ 255/Β΄/07.02.2014) και θέμα «Κύρωση των αποτελεσμάτων Μόνιμου και De Facto πληθυσμού της Απογραφής Πληθυσμού Κατοικιών 2011 ανά Δημοτική Κοινότητα, των οικισμών με πληθυσμό 100.000 κατοίκων και άνω».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 69
Τροποποίηση του άρθρου 114 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη τροποποίηση, επιτυγχάνεται ισομερής κατανομή της περιφερειακής περιόδου, σε ό, τι αφορά τις ημερομηνίες εκλογής προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών, κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων, στην αυτοδιοικητική περίοδο από 1η Σεπτεμβρίου 2019 έως 31 Δεκεμβρίου 2023, κατά τρόπον ώστε οι θητείες των οργάνων αυτών να είναι χρονικά ίσες, δηλαδή είκοσι έξι (26) μήνες η κάθε μία από αυτές, δεδομένου ότι η πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4555/2018, αυτοδιοικητική περίοδος θα είναι διάρκειας 52 μηνών.

Άρθρο 70
Τροποποιήσεις του άρθρου 117 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προβλέπεται ότι το κώλυμα - ασυμβίβαστο των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών, είτε πρόκειται για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες τέτοιες Αρχές, είτε για αυτές που συστήνονται με κοινό νόμο, συντρέχει εφόσον τα μέλη αυτά, βάσει της ειδικότερης νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της κάθε Αρχής, υποχρεούνται, κατά τη διάρκεια θητείας τους, σε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση ή αναστολή άσκησης οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος ή καθηκόντων αμειβόμενων ή μη σε οποιαδήποτε θέση στο δημόσιο τομέα.

Με την παράγραφο 2, αποσαφηνίζεται ότι το προβλεπόμενο κώλυμα καταλαμβάνει μόνον όσους άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης των αναφερόμενων στη διάταξη φορέων, ενώ γίνεται και ορολογική προσαρμογή της αντικαθιστώμενης διάταξης, με τη χρήση του ορθού όρου «διοικητικά όρια» της περιφέρειας (αντί του όρου «χωρική περιφέρεια»).

Με την παράγραφο 3, διορθώνεται η εσφαλμένη παραπομπή που είχε εμφιλοχωρήσει στο άρθρο 50 του ν. 4555/2018 με την ορθή παραπομπή στο άρθρο 233 του ν. 3852/2010.

Με την παράγραφο 4, συμπληρώνεται η μεταβατική διάταξη της αντικαθιστώμενης παραγράφου, με την παροχή δυνατότητας συμμετοχής, ειδικά για τις επόμενες περιφερειακές εκλογές, σε πρόσωπα τα οποία εμπίπτουν σε κωλύματα της παρ. 1 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010, όπως αναδιατυπώθηκαν και ανακαθορίστηκαν με το ν. 4555/2018, χωρίς να προβλεφθεί ταυτόχρονα και η χρονική δυνατότητα να άρουν τα σχετικά κωλύματα, παραιτούμενα των θέσεών τους. Τέλος, δεδομένου ότι, με το άρθρο 50 του ν. 4555/2018, προβλέφθηκε για πρώτη φορά, ως προς τους Ο.ΤΑ. β΄ βαθμού, κώλυμα εκλογιμότητας για τους υπαλλήλους της περιφέρειας, για αιρετό αξίωμα της οποίας υποβάλλεται υποψηφιότητα, το οποίο αίρεται εφόσον οι υπάλληλοι παραιτηθούν από τη από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 και δεδομένου του μη επαρκούς διαστήματος, μέχρι τις αμέσως επόμενες περιφερειακές εκλογές, ώστε να συντελεστούν οι απαραίτητες νομοθετικές προσαρμογές, προς διασφάλιση του ασφαλιστικού καθεστώτος των υπαλλήλων που θα παραιτηθούν από τη θέση τους και θα εκλεγούν, με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου αυτής, τοποθετείται η έναρξη ισχύος του σχετικού κωλύματος στις εκλογές που θα ακολουθήσουν αυτές που θα διεξαχθούν για πρώτη φορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4555/2018.

Με την παράγραφο 5 προστίθεται και ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης στα κωλύματα εκλογιμότητας των περιφερειακών εκλογών, με τη δυνατότητα παραίτησης πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων, κατ' αντιστοιχία με τα κωλύματα των δημοτικών εκλογών.

Άρθρο 71
Τροποποιήσεις του άρθρου 120 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη της παραγράφου 1, αυξάνεται λελογισμένα ο αριθμός των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων που μπορεί να περιέχεται σε περιφερειακό συνδυασμό, προκειμένου, χωρίς υπέρβαση του αναγκαίου μέτρου, να καθίσταται δυνατός ο συγκερασμός της συμπερίληψης υποψηφίων που μπορεί να έχουν ήδη εκλεγεί και να έχουν τη σχετική εμπειρία άσκησης των καθηκόντων τους, με την ανάγκη ανανέωσης των συνδυασμών δια της προσθήκης νέων προσώπων.

Με την παράγραφο 2, προσδιορίζεται ακριβέστερα το πιστοποιητικό από το οποίο προκύπτει η εγγραφή του ενδιαφερόμενου υποψηφίου στο οικείο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας στην οποία αναφέρεται η υποψηφιότητά του.

Με την παράγραφο 3, θεσπίζεται η δυνατότητα προσκόμισης και ηλεκτρονικού παραβόλου προκειμένου να γίνει η ανακήρυξη του υποψηφίου από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

Με την παράγραφο 4, διευκρινίζεται ότι το αρμόδιο πρωτοδικείο για την επίδοση της δήλωσης του συνδυασμού είναι το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της περιφέρειας και το πρωτοδικείο Αθηνών στην Περιφέρεια Αττικής, σε συμφωνία και με τις προβλέψεις της παραγράφου 8 του άρθρου 120, ενώ διορθώνεται και η παραπομπή της αντικαθιστώμενης παραγράφου.

Άρθρο 72
Τροποποιήσεις του άρθρου 123 του ν. 3852/2010

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, διαγράφεται η φράση «αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας» δεδομένου ότι, με το ν. 4555/2018, καταργήθηκαν οι διακριτές υποψηφιότητες αντιπεριφερειαρχών.

Με την παράγραφο 2, τίθεται συγκεκριμένη προθεσμία δύο ήμερων πριν τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας για την κατάθεση της δήλωσης αντικατάστασης του υποψήφιου περιφερειάρχη, κατ' αναλογία των αντίστοιχων προβλέψεων των δημοτικών εκλογών, προκειμένου να αποφευχθούν διαφορετικές ερμηνείες ως προς την προθεσμία. Επιπλέον διορθώνεται η εσφαλμένη παραπομπή στο άρθρο 121 του ν. 3852/2010, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 52 του ν. 4555/2018.

Με την παράγραφο 3, επίσης, διορθώνεται εσφαλμένη παραπομπή στο άρθρο 121 του ν. 3852/2010, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 52 του ν. 4555/2018.

Άρθρο 73
Τροποποίηση του άρθρου 125 του ν. 3852/2010

Με τη ρύθμιση αυτή διορθώνεται η εκ παραδρομής αναφορά στον περιφερειάρχη, ως τον αρμόδιο να εκδώσει και να δημοσιεύσει το πρόγραμμα της εκλογής, το οποίο αποτελεί υποχρέωση του Δημάρχου.

Άρθρο 74
Τροποποίηση του άρθρου 129 του ν. 3852/2010

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, το τροποποιούμενο άρθρο προσαρμόζεται στο ισχύον εκλογικό σύστημα των περιφερειακών εκλογών και συγκεκριμένα με τις διατάξεις των άρθρων 129Α και 120, σύμφωνα με τις οποίες οι εκλογείς δύνανται να επιλέξουν τους υποψηφίους της προτίμησής τους, μόνο από την εκλογική περιφέρεια στην οποία ανήκουν.

Άρθρο 75
Τροποποιήσεις του άρθρου 140 του ν. 3852/2010

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι, σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ συνδυασμών, κατά την κατανομή των μονοεδρικών περιφερειών, η έδρα καταλαμβάνεται από τον μικρότερο σε εκλογική δύναμη, συνολικά στην περιφέρεια, συνδυασμό. Με την παράγραφο 2 διευκρινίζεται ότι η κατανομή των εδρών ξεκινά με την απόδοση των αντίστοιχων εδρών στον μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό της περιφέρειας, ενώ με την παράγραφο 3 διευκρινίζεται ότι το κριτήριο των περισσότερων ψήφων, που αναφέρεται στην τροποποιούμενη διάταξη ως προς την κατανομή αδιάθετων εδρών, αφορά την προς διάθεση εκλογική περιφέρεια και όχι το σύνολο των ψήφων του συνδυασμού σε όλη την περιφέρεια.

Άρθρο 76
Τροποποίηση του άρθρου 160 του ν. 3852/2010 – Ορισμός Επάρχου

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, αποσαφηνίζεται ο τρόπος ορισμού επάρχου, στα πρώην νησιωτικά επαρχεία, με απόφαση του περιεφερειάρχη, κατ' αναλογία με τον ορισμό των χωρικών αντιπεριφερειαρχών. Ως έπαρχος, δηλαδή, μπορεί να οριστεί περιφερειακός σύμβουλος της οικείας περιφερειακής ενότητας, είτε από την παράταξη του περιφερειάρχη είτε από άλλη παράταξη, εφόσον ο ορισμός εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης αυτής. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, ως έπαρχος μπορεί να οριστεί, με απόφαση του περιφερειάρχη περιφερειακός σύμβουλος από οποιαδήποτε περιφερειακή ενότητα της περιφέρειας.

Άρθρο 77
Τροποποίηση του άρθρου 45 του ν. 3421/2005

Με την διάταξη του άρθρου αυτού, επικαιροποιείται η σχετική πρόβλεψη της τροποποιούμενης ρύθμισης, αναφορικά με τη διευκόλυνση συμμετοχής της νέας γενιάς και των στρατεύσιμων εν γένει στα κοινά και της επιδίωξης εκλογής αυτών στα αιρετά αξιώματα και προσαρμόζεται στο σήμερα ισχύον θεσμικό πλαίσιο περί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 78
Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που αφορούν υπηρεσιακές μεταβολές του προσωπικού της τοπικής αυτοδιοίκησης

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, ρυθμίζονται ζητήματα αδειών των υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 65 του ν. 3584/2007 (Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων), οι υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού υποχρεούνται να υπηρετήσουν στον οικείο Ο.Τ.Α. για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας που έλαβαν για τη συμμετοχή τους σε μεταπτυχιακά προγράμματα. Ωστόσο, η αντίστοιχη υποχρέωση υπηρέτησης για τους δημόσιους υπαλλήλους, βάσει του άρθρου 58 παρ. 7 του ν. 3528/2007, δεν περιορίζεται στον φορέα από τον οποίο έλαβε την άδεια ο υπάλληλος, αλλά δύναται να παρασχεθεί σε οποιοδήποτε φορέα του δημοσίου τομέα. Για λόγους ισονομίας και ισότητας μεταξύ των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προτείνεται η παρούσα διάταξη, με την οποία παρέχεται όμοια δυνατότητα και στους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α.. Άλλωστε, μετά την έναρξη του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 εξαλείφθηκαν και οι όποιες ειδικές προβλέψεις είχαν διατηρηθεί σε ισχύ που περιόριζαν την κινητικότητα των υπαλλήλων μεταξύ δημοσίου και Ο.Τ.Α., ιδίως του ν. 3584/2007 (Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων). Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού περιλαμβάνονται ρητά στο ρυθμιστικό πεδίο του ν. 4440/2016, σύμφωνα με το άρθρο 3, τόσο ως φορείς προέλευσης όσο και υποδοχής υπαλλήλων, επομένως μπορούν να αντλήσουν εξειδικευμένο προσωπικό μέσω του συστήματος αυτού.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 2 μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη για τους δημοτικούς υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημοσίου ΙΕΚ ή Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας», ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική τους εξέλιξη. Η παρούσα ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, αφενός για την εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν στη βαθμολογική κατάταξη υπαλλήλων του Δημοσίου και των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού, αφετέρου για την ίση μεταχείριση των κατόχων των προκείμενων τίτλων δημόσιου ΙΕΚ και του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας», οι οποίοι αντιστοιχούν στο επίπεδο 5 , σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4186/2013, όπως ισχύει, και αποτελεί απόρροια της συνολικής αναβάθμισης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, λόγω προτεραιοποίησης της στην εκπαιδευτική πολιτική.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των παραγράφων 3, 4 και 5 εισάγονται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., προκειμένου να υπάρξει εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν στις επιλογές προϊσταμένων οργανικών μονάδων του Δημοσίου και των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, καθώς, με σειρά διατάξεων νόμων τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007) που αφορούν στο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων, χωρίς να τροποποιηθούν και οι ομοίου περιεχομένου αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007).

Με το άρθρο 213 του ν. 4555/2018, αναπροσδιορίστηκε μεταξύ άλλων ο αριθμός των προβλεπόμενων θέσεων ειδικών συμβούλων και ειδικών και επιστημονικών συνεργατών των δημάρχων, ενώ επαναφέρθηκε μία χρήσιμη δυνατότητα κάλυψης μίας εκ των θέσεων αυτών, από στελέχη που έχουν υπηρετήσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση ή διαθέτουν μία σημαντική εμπειρία που είναι χρήσιμο να μπορεί να αξιοποιηθεί από τις εκάστοτε δημοτικές αρχές. Με την παράγραφο 6, αφενός διευκρινίζεται ότι οι θέσεις, από τις ανωτέρω, που μπορούν να καλυφθούν από πρώην δήμαρχο ή με στελέχη αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν εμπειρία ή επαγγελματική εξειδίκευση σε αυτοδιοικητικά θέματα αποτελούν θέσεις ειδικού συνεργάτη (και όχι ειδικού συμβούλου ή επιστημονικού συνεργάτη, καθώς οι τελευταίες αυτές θέσεις εξ ορισμού απαιτούν την κατοχή αυξημένων τυπικών προσόντων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007). Επίσης, με την παράγραφο 6 του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης μίας εκ των προβλεπόμενων ήδη θέσεων ειδικών συνεργατών, από δημοσιογράφο (με σκοπό την κάλυψη των αναγκών ενημέρωσης των δημοτών για τα ζητήματα που αφορούν τα θέματα του δήμου και το έργο των δημοτικών αρχών) και ορίζεται ότι, προϋπόθεση για την κάλυψη της θέσης από δημοσιογράφο είναι είτε να είναι αυτός μέλος αναγνωρισμένης δημοσιογραφικής ένωσης είτε να αποδεικνύει τουλάχιστον διετή επαγγελματική εμπειρία με την ιδιότητα του δημοσιογράφου, μέσω της καταβολής των ασφαλιστικών του εισφορών στον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

Άρθρο 79
Δημοσίευση των πράξεων μετάταξης των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

Στο άρθρο 101 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007), υπάρχει ρητή πρόβλεψη για τη δημοσίευση της περίληψης των προβλεπόμενων στον Κώδικα πράξεων υπηρεσιακών μεταβολών των υπαλλήλων, με μέριμνα του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ωστόσο, επειδή οι διατάξεις των άρθρων 74, 78, 181 και 182 του ν. 3584/2007, με τις οποίες ρυθμίζονταν οι μετατάξεις των υπαλλήλων Ο.Τ.Α. σε άλλους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, έχουν καταργηθεί με το άρθρο 19 του ν. 4440/2016, ενώ, σε μεταγενέστερες γενικές και ειδικές διατάξεις, προβλέπονται μετατάξεις υπαλλήλων σε Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού, συμπεριλαμβανομένου του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, χωρίς να γίνεται ρητή μνεία στη διαδικασία δημοσίευσης των σχετικών πράξεων των αρμοδίων οργάνων των Ο.Τ.Α. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με τη διάταξη του άρθρου αυτού, καθιερώνεται ότι η δημοσίευση γίνεται με μέριμνα του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α., ως έχοντος την αρμοδιότητα, σε κάθε περίπτωση.

Άρθρο 80
Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4257/2014

Εν μέσω δραστικών περιορισμών των προσλήψεων, με τη διάταξη του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, δόθηκε η δυνατότητα στο Δήμαρχο να μετακινεί προσωπικό του δήμου, αλλά και των δημοτικών ιδρυμάτων και νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου του δήμου, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσμων που συμμετέχει ο δήμος, καθώς και των δημοτικών επιχειρήσεων και να το διαθέτει για την κάλυψη άμεσων υπηρεσιακών αναγκών των φορέων αυτών, αλλά και αντιστρόφως, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με δυνατότητα παράτασης της μετακίνησης για άλλα δύο (2) έτη, αξιοποιώντας έτσι την εμπειρία του σε θέματα των Ο.Τ.Α., σε όποια υπηρεσία κρίνεται αναγκαίο.

Με δεδομένο ότι εξακολουθούν να ισχύουν περιορισμοί στις προσλήψεις ενώ, παράλληλα, δεν έχουν ενταχθεί πλήρως οι Ο.Τ.Α. στο Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας για την άντληση προσωπικού με μετάταξη ή απόσπαση, κρίνεται απαραίτητη η προτεινόμενη ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία, στην περίπτωση που εξακολουθούν να υφίστανται οι σχετικές υπηρεσιακές ανάγκες, οι υπάλληλοι που μετακινήθηκαν δύνανται, μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος της κατά τα ανωτέρω μετακίνησης, κατόπιν αίτησής τους και με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, να μετατάσσονται στους φορείς στους οποίους είχαν μετακινηθεί.

Άρθρο 81
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3852/2010 σχετικών με υπηρεσιακές μεταβολές προσωπικού των Ο.Τ.Α.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1, προβλέπεται η μεταφορά της θέσης στην περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής, προκειμένου να επιτρέπεται η άμεση στελέχωση του Συνδέσμου και με προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), καθώς για το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, από τις κείμενες διατάξεις των άρθρων 168 επ. του ν. 3584/2007, παρέχεται η δυνατότητα πρόβλεψης κενών οργανικών θέσεων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μόνο ειδικού επιστημονικού προσωπικού, καθώς και μουσικών.

Με την παράγραφο 2 διευκρινίζεται ότι τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για την κατάληψη της θέσης μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα περιφερειάρχη είναι εκείνα των διοικητικών γραμματέων, που είναι άλλωστε και τα κύρια καθήκοντα της θέσης αυτής και όχι εκείνα των μετακλητών συμβούλων και συνεργατών.

Άρθρο 82
Εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων λόγω εκλογών

Με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 78 του ν. 4257/2014, εξισώθηκε η περίοδος αναστολής προσλή-

ψεων και πάσης φύσεως υπηρεσιακών μεταβολών πριν τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών με την περίοδο αναστολής λόγω των εθνικών εκλογών, ενώ στην ίδια διάταξη θεσπίσθηκαν εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων μόνο για τις αυτοδιοικητικές εκλογές έτους 2014, καθότι η περίοδος αναστολής συνέπιπτε με το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να προβούν στην κάλυψη αμιγώς εποχικών αναγκών τους, όπως η πυροπροστασία και η ναυαγοσωστική κάλυψη των ακτών, αλλά και η ενίσχυση των υπηρεσιών καθαριότητας (όπου συντρέχουν περιπτώσεις εποχικά αυξημένων σχετικών αναγκών και μόνον υπό την προϋπόθεση αυτή), ενώ την 1η Σεπτεμβρίου, ημερομηνία ανάληψης των νέων αρχών, οι φορείς της Αυτοδιοίκησης όφειλαν να προσλάβουν προσωπικό για τη στελέχωση των παιδικών σταθμών.

Η μακρόχρονη αναστολή προσλήψεων στους Ο.Τ.Α., σε συνδυασμό με σοβαρές διοικητικές και οργανωτικές ανακατατάξεις στην Τ.Α., που δεν συνοδεύτηκαν από την παροχή της αντίστοιχης δυνατότητας επαρκούς στελέχωσης, έχουν δημιουργήσει σοβαρά υπηρεσιακά και λειτουργικά κενά στους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το μακρό διάστημα αναστολής, που μεσολαβεί ανάμεσα στις αυτοδιοικητικές εκλογές και την ανάληψη των καθηκόντων των νέων αιρετών διοικήσεων των Ο.Τ.Α. (σε αντίθεση με ό, τι συμβαίνει την περίπτωση των εθνικών εκλογών) καθιστά το μέχρι τώρα ισχύον σχετικό καθεστώς σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα για τη λυσιτελή και έγκαιρη πλήρωση των σοβαρών υπηρεσιακών κενών των Ο.Τ.Α.. Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, εισάγεται πάγια εξαίρεση των διορισμών και προσλήψεων στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, από την ανωτέρω αναστολή, κατά το διάστημα από την προκήρυξη των αυτοδιοικητικών εκλογών μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, εφόσον οι εν λόγω προσλήψεις και διορισμοί διενεργούνται με τις διαδικασίες και τα κριτήρια του ν. 2190/1994 και υπό την προϋπόθεση οι προκηρύξεις των αντίστοιχων θέσεων να έχουν δημοσιευθεί από το ΑΣΕΠ πριν από την προκήρυξη των αυτοδιοικητικών εκλογών. Σε κάθε περίπτωση, η κατάρτιση τόσο των προσωρινών όσο και των οριστικών αποτελεσμάτων από το ΑΣΕΠ (διαδικασία ούτως ή άλλως χρονοβόρα, λόγω του αντικειμενικού φόρτου της εν λόγω Ανεξάρτητης Αρχής), με τις αντίστοιχες θεσμικές εγγυήσεις αμεροληψίας και αξιοκρατίας, αποσυνδέει, εξ αντικειμένου, τις εν λόγω προσλήψεις από την εκλογική διαδικασία. Επίσης, εξαιρείται της αναστολής των υπηρεσιακών μεταβολών η διαδικασία επιστροφής των πρώην δημοτικών αστυνομικών από σωφρονιστικά καταστήματα για τη στελέχωση των υπηρεσιών της δημοτικής αστυνομίας των Δήμων, σε εφαρμογή του άρθρου 278 του ν. 4555/2018, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4571/2018, με τις προϋποθέσεις που τίθενται εκ του νόμου και κατόπιν αιτήσεων που υποβλήθηκαν εντός προθεσμίας με καταληκτική ημερομηνία ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του ν. 4571/2018, ήτοι 30.11.2018. Η διαδικασία των μετατάξεων αυτών έχει δρομολογηθεί ήδη από τον Ιούλιο του 2018, διάστημα που αντικειμενικά αποσυνδέει τις εν λόγω μεταβολές από οποιονδήποτε συσχετισμό τους με τις επόμενες αυτοδιοικητικές εκλογές, ανεστάλη δε για ορισμένο χρονικό διάστημα, μέχρι την πλήρωση των σοβαρών υπηρεσιακών κενών στα σωφρονιστικά καταστήματα, με την υπό εξέλιξη διαδικασία μόνιμων διορισμών σε αυτά.

Περαιτέρω, με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3 εξαιρούνται των περιορισμών τόσο άρθρου 17 του ν. 3870/2010 όσο και του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 οι προσλήψεις με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου σε μια σειρά ειδικότητες και κλάδους που, λόγω της φύσης των υπηρεσιακών αναγκών που καλούνται να καλύψουν και της εποχικότητας αυτών, επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο, κατατείνουν δε στην κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών που, λόγω της φύσης τους, δεν επιδέχονται καθυστερήσεων ή αναβολών οι οποίες αντικειμενικά θα μπορούσαν να σημειωθούν σε περίπτωση χρονικής σύμπτωσης αυτών είτε με τις αυτοδιοικητικές είτε με τις εθνικές εκλογές ή τις Ευρωεκλογές. Επιπλέον, αναφορικά με την εξαίρεση που εισάγεται για τις προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα, επιδιώκεται να αποφευχθεί ο κίνδυνος να μείνουν αρκετές υπηρεσίες σε δήμους και φορείς του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας χωρίς το ανθρώπινο δυναμικό στο οποίο υπολογίζουν προκειμένου να υλοποιήσουν το έργο τους, καθώς και να μην ανασταλεί μια διαδικασία μέσω της οποίας σχεδόν εννέα χιλιάδες (9.000) μακροχρόνια άνεργοι απασχολούνται και έχουν την ευκαιρία να λαμβάνουν ένα αξιοπρεπές μηνιαίο εισόδημα με παράλληλη προσφορά στις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον

Τέλος, με τη ρύθμιση της παραγράφου 3 εξαιρούνται των περιορισμών του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 οι διορισμοί, οι προσλήψεις και κάθε σχετική υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση θέσεων, στις ανταποδοτικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη 3Κ/2018 ΑΣΕΠ (τ. ΑΣΕΠ 4/2018). Η διαδικασία για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού στις θέσεις αυτές είχε εκκινήσει ήδη με το άρθρο 24 του ν. 4479/2017 και κατατείνει στην κάλυψη με μόνιμο προσωπικό των σοβαρών υπηρεσιακών κενών στις ανταποδοτικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α., σε υπηρεσίες δηλαδή που είναι επιφορτισμένες με την κάλυψη επιτακτικών, ζωτικής σημασίας για το δημόσιο συμφέρον αναγκών. Λόγω του εξαιρετικά μεγάλου αριθμού αιτήσεων που υποβλήθηκαν στον εν λόγω διαγωνισμό, η έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων εκκρεμεί επί πολλούς μήνες, γεγονός που οδήγησε στη νομοθετική επιλογή της παράτασης των απασχολούμενων δυνάμει των προσωρινών αποτελεσμάτων (άρθρο 77 του ν. 4582/2018). Πέραν του αντικειμενικού γεγονότος ότι ο χρόνος δημοσίευσης της εν λόγω προκήρυξης αποσυνδέει εξ αντικειμένου τη διαδικασία των διορισμών αυτών από οποιαδήποτε εκλογική αναμέτρηση, τυχόν αναστολή της δημοσίευσης των οριστικών αποτελεσμάτων ή της ανάληψης των καθηκόντων των οριστικά επιτυχόντων, θα είχε ως αποτέλεσμα μία σημαντική περαιτέρω καθυστέρηση της πλήρωσης των σχετικών θέσεων με μόνιμο προσωπικό, γεγονός που θα ήταν επιζήμιο για το δημόσιο συμφέρον που οι μόνιμοι αυτοί διορισμοί καλούνται να θεραπεύσουν. Αντίστοιχα, από τους περιορισμούς του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 εξαιρού-

νται και οι θέσεις που καλύπτονται , σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4483/2017, καθώς η διαδικασία για την εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω άρθρου έχει ήδη εκκινήσει από τον Ιούλιο του 2017, σε χρόνο, δηλαδή, που εξ αντικειμένου αποσυνδέεται από οποιαδήποτε εκλογική αναμέτρηση.

Άρθρο 83
Άδεια εξετάσεων σε υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, που φοιτούν στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού, εξασφαλίζεται η δυνατότητα χορήγησης των αδειών που προβλέπονται στα άρθρα 65, 66 και 67 του ν. 3584/2007 και σε όσους υπαλλήλους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού φοιτούν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και διαμορφώνονται έτσι όροι ισότητας στην άσκηση του σχετικού δικαιώματος, μεταξύ των υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι αυτό παρέχεται ήδη στους δημόσιους υπαλλήλους βάσει του άρθρου 23 παρ. 2 του ν. 4452/2017 (Α΄ 26).

Άρθρο 84
Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν. 2190/1994

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξαιρούνται οι προκηρυσσόμενες θέσεις τακτικού προσωπικού, ήτοι μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, όλων των κλάδων και ειδικοτήτων ΔΕ και ΥΕ κατηγορίας, πλην των διοικητικών, των κάθε είδους ανταποδοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και των υπηρεσιών κοιμητηρίων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, από την κάλυψη, σε ποσοστό 10%, από άτομα με αναπηρία 50% τουλάχιστον, του προηγούμενου εδαφίου. Η εξαίρεση αυτή κρίνεται απαραίτητη, καθώς αφενός το προσωπικό που προσλαμβάνεται στις ανωτέρω θέσεις πρέπει να είναι σε θέση, από άποψη φυσικής καταλληλόλητας, να ανταποκρίνεται στα καθήκοντα αυτών των θέσεων, οι οποίες απαιτούν την εκτέλεση εργασιών από τη φύση τους επικίνδυνων και ανθυγιεινών, όπως των εργατών καθαριότητας, των οδηγών απορριμματοφόρων, των συνοδών απορριμματοφόρων, των οδοκαθαριστών, των χειριστών μηχανημάτων έργων, των εναερητών ηλεκτρολόγων, των εργατών ταφής κ.α. και αφετέρου για την προστασία της υγείας των ατόμων της εν λόγω κατηγορίας.

Άρθρο 85
Τροποποίηση του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων για τη γραμματειακή υποστήριξη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των υπηρεσιακών συμβουλίων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού, τροποποιούνται διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που αφορούν στη γραμματειακή υποστήριξη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των Υπηρεσιακών Συμβουλίων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, προκειμένου αυτές να εναρμονιστούν με τις αλλαγές που επέφερε ο ν. 4369/2016 στο σύστημα βαθμολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων. Ειδικότερα, ορίζεται ότι οι υπάλληλοι στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης των ανωτέρω συμβουλίων, πρέπει να έχουν το βαθμό Α΄, αντί του προβλεπόμενου σήμερα βαθμού Δ΄, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υπάλληλοι/γραμματείς έχουν την απαιτούμενη εμπειρία να φέρουν εις πέρας τις υποχρεώσεις τους, στο πλαίσιο της γραμματειακής υποστήριξης των συμβουλίων.

Άρθρο 86
Τροποποίηση του άρθρου 91 του ν. 4583/2018

Με το άρθρο 91 του ν. 4583/2018, προβλέφθηκε η ένταξη του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» σε μόνιμες οργανικές μονάδες των δήμων και η άρση της χρόνιας εργασιακής επισφάλειας των εργαζομένων στο Πρόγραμμα, με την πρόβλεψη αντίστοιχων θέσεων μόνιμου προσωπικού και τη δρομολόγηση των διαδικασιών προκήρυξης των θέσεων αυτών, με σημαντική αναγνώριση της εργασιακής εμπειρίας των ήδη εργαζομένων στο Πρόγραμμα. Κατά την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης, προσδιορίστηκαν ως προϋποθέσεις υπαγωγής των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε αυτό, αφενός η σύμβαση των εν λόγω Ο.Τ.Α. με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. το έτος 2011 και αφετέρου η ύπαρξη ενεργών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου των Ο.Τ.Α. αυτών με απασχολούμενους στο Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», οι οποίες να έχουν παραταθεί , σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4483/2017. Μεταξύ των εργαζομένων, ωστόσο, που απασχολούνταν στο Πρόγραμμα με ενεργές συμβάσεις κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 91 του ν. 4583/2018, υπήρχαν και απασχολούμενοι οι οποίοι, είτε απασχολούνται στο πλαίσιο συμβάσεων που συνάφθηκαν μεταξύ της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ) και των οικείων φορέων το έτος 2012 –και όχι το έτος 2011, που προβλέπει η τροποποιούμενη ρύθμιση και κατά το οποίο συνάφθηκαν κατά κανόνα οι σχετικές συμβάσεις- είτε παρείχαν τις υπηρεσίες τους με συμβάσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονταν ως μίσθωσης έργου ή παροχής υπηρεσιών. Επίσης, σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις, οι υπηρεσίες του Προγράμματος, παρέχονταν μεν εντός των ορίων συγκεκριμένων Ο.Τ.Α. και για τους ωφελούμενους των περιοχών αυτών, πλην όμως από φορείς άλλους (π.χ. νομικά πρόσωπα της Εκκλησίας) και όχι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι επίσης είχαν συμβληθεί με την Ε.Ε.Τ.Α.Α. και επιχορηγούνταν κανονικά από τους εθνικούς πόρους. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, οι εργαζόμενοι συνυπολογίζονταν στο δυναμικό του Προγράμματος η δε μισθοδοσία αυτών περιλαμβανόταν στην ήδη χρηματοδοτούμενη από το Πρόγραμμα δαπάνη και συνεπώς το κόστος της ανάληψης και αυτής της δαπάνης από τον κρατικό προϋπολογισμό , σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρ. 7 του άρθρου 91 του ν. 4583/2018 είχε ήδη προϋπολογιστεί. Προκειμένου, συνεπώς, να μην απολεσθούν οι κοινωνικά σημαντικές αυτές θέσεις, να αντιμετωπιστεί κανονιστικά, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, η περίπτωση και αυτών των θέσεων με τον τρόπο που αντιμετωπίστηκαν και οι λοιπές ενεργές θέσεις απασχόλησης στο Πρόγραμμα και να μην διαταραχθεί η λειτουργία του Προγράμματος στους Ο.Τ.Α. που απασχολούσαν, μέχρι τώ-

ρα, εργαζόμενους με αυτό το καθεστώς εργασίας, με το άρθρο αυτό διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της τροποποιούμενης διάταξης, κατά τρόπο που να καταλαμβάνει σαφώς και τις ανωτέρω περιπτώσεις.

Άρθρο 87
Ρυθμίσεις για τις μετατάξεις σχολικών φυλάκων που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα με το άρθρο 80 του ν. 4172/2013

Κατά την πρόσφατη περίοδο δημοσιονομικής κρίσης, η Αυτοδιοίκηση αποψιλώθηκε από σημαντικές κατηγορίες προσωπικού, όπως οι Δημοτικοί Αστυνομικοί και οι Σχολικοί Φύλακες, με αποτέλεσμα βασικές ελλείψεις σε κομβικούς τομείς και δυσλειτουργίες, οι οποίες γίνεται προσπάθεια να αποκατασταθούν, σύμφωνα και με το πάγιο αίτημα των ίδιων των Ο.Τ.Α.

Με τη διάταξη του άρθρου 278 του ν. 4555/2018, δόθηκε η δυνατότητα στο προσωπικό Δημοτικής Αστυνομίας που υπηρετούσε στους δήμους, είχε τεθεί σε διαθεσιμότητα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4172/2013 και στη συνέχεια μετατάχθηκε σε Καταστήματα Κράτησης, να μεταταχθεί, κατόπιν αίτησής του, σε υπηρεσίες Δημοτικής Αστυνομίας των δήμων.

Με την παρούσα διάταξη δίνεται η δυνατότητα και στους Σχολικούς Φύλακες που υπηρετούσαν στους δήμους και οι θέσεις των οποίων καταργήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4172/2013, ενώ στη συνέχεια μετατάχθηκαν σε θέσεις ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού σε Νοσοκομεία της Χώρας, να μετατάσσονται, με αίτησή τους, είτε στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούσαν πριν την κατάργηση της θέσης τους, είτε σε άλλον δήμο, στην ίδια ειδικότητα στην οποία υπηρετούσαν πριν τη θέση τους σε διαθεσιμότητα. Εκτιμάται ότι η μετάταξη των σχολικών φυλάκων θα συμβάλει ουσιαστικά στη διαφύλαξη της σχολικής περιουσίας αλλά και στην προστασία μαθητών και διδασκόντων, καθότι πρόκειται για προσωπικό με πολυετή εμπειρία στο αντικείμενο αυτό. Άλλωστε, η κάλυψη των αναγκών της φύλαξης σχολικών μονάδων με άλλο τρόπο δεν καθίσταται πρόσφορη, λόγω των αυστηρών περιορισμών που έχουν επιβληθεί στις προσλήψεις πάσης φύσεως προσωπικού τα τελευταία έτη.

Άρθρο 88
Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4440/2016

Με τις τελικές διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 περίπτωσης α΄ και ι΄ του ν. 4440/2016, εξαιρούνται μεταξύ άλλων οι αποσπάσεις σε γραφεία αιρετών Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝ.ΠΕ) αντίστοιχα, από την εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, όπως επίσης και οι αποσπάσεις και οι μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας με την παρ. 2 του άρθρου 19 του ίδιου νόμου. Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007, με τις οποίες διενεργούνταν οι μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας καταργήθηκαν με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016. Το ίδιο έγινε και με τις παρ. 11α και 11β του άρθρου 247 του ν. 3852/2010, με το οποίο διενεργούνταν οι αποσπάσεις σε γραφεία αιρετών Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού και στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝ.ΠΕ), αντίστοιχα. Επομένως, για να είναι εφικτή η διενέργεια των ανωτέρω μετατάξεων και αποσπάσεων, εκτός Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, με την προτεινόμενη ρύθμιση επαναφέρουμε σε ισχύ τις προαναφερόμενες διατάξεις, σε εναρμόνιση με τις προβλέψεις του ν. 4440/2016.

Άρθρο 89
Αύξηση του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού

Λόγω της υφιστάμενης αναστολής προσλήψεων τακτικού προσωπικού, οι Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα συμπληρώνουν ή μετριάζουν σοβαρά λειτουργικά τους κενά, σε νευραλγικούς για το κοινωνικό σύνολο τομείς δραστηριότητας, καταφεύγοντας στη σύναψη συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου ή συμβάσεων μίσθωσης έργου, η δαπάνη των οποίων καλύπτεται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Η συνεχιζόμενη γενική αναστολή προσλήψεων, σε συνδυασμό με την απαγόρευση αύξησης, επί σειρά ετών, του μέγιστου επιτρεπόμενου προσωπικού με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου, έχει καταστήσει δυσχερή ακόμη και την επικουρική αυτή δυνατότητα συμπλήρωσης των κενών, με αποτέλεσμα την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων λειτουργίας, σε υπηρεσίες πολύ σημαντικές για το κοινωνικό σύνολο, όπως οι παιδικοί σταθμοί, τα ΚΑΠΗ, τα δημοτικά ιατρεία, οι υπηρεσίες πολεοδομίας, οι τεχνικές, οικονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, προβλέπεται μια λελογισμένη αύξηση του μέγιστου αριθμού των συμβάσεων ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών (από τον αριθμό των 933, που ίσχυε επί σειρά ετών, στις 1.333 συμβάσεις) με στόχο την αντιμετώπιση στοιχειωδών λειτουργικών αναγκών και τον μετριασμό του αντίκτυπου της αναστολής των προσλήψεων στην κάλυψη σοβαρών αναγκών των πολιτών.

Άρθρο 90
Αύξηση του ορίου υπερωριών σε περιοχές που επλήγησαν από πυρκαγιές και έντονα καιρικά φαινόμενα

Λόγω της κήρυξης σε κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας προέκυψε η ανάγκη για επιπλέον υπερωριακή απασχόληση υπαλλήλων Ο.Τ.Α. της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής (Δήμος Μεγαρέων, Δήμος Ελευσίνας, Δήμος Μάνδρας – Ειδυλλίας), για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από έντονα καιρικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις και φονικές πλημμύρες), για το χρονικό διάστημα από 15.11.2017 έως και 15.5.2018. Περαιτέρω, η ίδια ανάγκη προέκυψε και σε Δήμους της Ανατολικής Αττικής, λόγω της φονικής πυρκαγιάς στο Μάτι Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018.

Οι εμπλεκόμενοι Δήμοι Μεγαρέων και Ραφήνας – Πικερμίου με σχετικά υπομνήματα τους, ενημέρωσαν το Υ-

πουργείο Εσωτερικών, ότι το κατ' εξάμηνο ανώτατο όριο των εκατόν είκοσι (120) ωρών υπερωριακής απασχόλησης ανά υπάλληλο εξαντλήθηκε για τους υπαλλήλους τους, οι οποίοι εργάστηκαν (και εξακολουθούν να εργάζονται) υπερωριακά σε εργασίες όπως: καταγραφή και αποτίμηση ζημιών, καθαρισμό δρόμων, λιμένα και παραλιακής ζώνης, διάνοιξη οδών, καταγραφή οικογενειών που έχουν πληγεί, συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης, παραλαβή αιτήσεων και δικαιολογητικών για τη χορήγηση επιδομάτων, αποκατάσταση δικτύου ύδρευσης και ηλεκτροφωτισμού, κ.λπ.

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, καθίσταται δυνατή η καταβολή της αμοιβής για την υπερωριακή εργασία που, για τους ανωτέρω λόγους, παρέσχε το προσωπικό των Ο.Τ.Α. που τέθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και αυξάνεται το όριο του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 κατά σαράντα (40) ώρες για απογευματινή υπερωριακή εργασία και κατά είκοσι (20) ώρες για υπερωριακή εργασία κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, ήτοι εξήντα (60) ώρες συνολικά ανά εξάμηνο.

Άρθρο 91
Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017

Με την παρ. 5 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017, προβλέφθηκε η δυνατότητα των υπαλλήλων πρώην δημοτικών αστυνομικών που μετατάχθηκαν υποχρεωτικά σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά σε περιφερειακή ενότητα άλλη από εκείνη στην οποία υπηρετούσαν ως δημοτικοί αστυνομικοί, να μετατάσσονται σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών στις περιφερειακές ενότητες όπου υπηρετούσαν πριν τη μετάταξή τους. Σκοπός της διάταξης αυτής ήταν η άρση των υπέρμετρα δυσμενών συνεπειών των ως άνω υποχρεωτικών μετατάξεων, που ακολούθησαν την κατάργηση των θέσεων δημοτικών αστυνομικών με το ν. 4172/2013, σε βάρος των υπαλλήλων αυτών, οι οποίοι υποχρεώθηκαν να μεταβάλουν τον τόπο κατοικίας τους και να επωμιστούν τις συνεπαγόμενες επιπτώσεις της αναγκαστικής αυτής μετακίνησής τους, στον οικογενειακό και οικονομικό τους προγραμματισμό.

Η γραμματική διατύπωση, εντούτοις, της εν λόγω διάταξης, η οποία αναφέρεται σε υπαλλήλους που «υπηρετούν σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών» δεν καθιστά σαφές, αν, στο πεδίο εφαρμογής αυτής, υπάγονται και υπάλληλοι, που μετατάχθηκαν μεν σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, πλην όμως, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4483/2017 υπηρετούσαν σε υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων Α.Α.Δ.Ε.), η οποία συστάθηκε με το ν. 4389/2016 (Α΄ 94), σε χρόνο δηλαδή μεταγενέστερο της αρχικής τους μετάταξης, σύμφωνα με την Ανακοίνωση 5/2013 του τότε Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού, προβλέπεται ρητά ότι, στο πεδίο εφαρμογής της ερμηνευόμενης διάταξης υπάγονται και οι υπάλληλοι πρώην δημοτικοί αστυνομικοί, που, μετατάχθηκαν μεν αρχικά σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά, που, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4483/2017 είχαν ήδη μεταταγεί αυτοδίκαια, με μεταφορά της θέσης τους, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4389/2016. Τέλος, με τη διάταξη προβλέπεται ότι αιτήσεις για μετάταξη που είχαν υποβληθεί από τους εν λόγω υπαλλήλους εμπρόθεσμα και, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της ερμηνευόμενης διάταξης, αλλά είτε δεν είχαν εξεταστεί είτε είχαν απορριφθεί επειδή θεωρήθηκε ότι οι υπάλληλοι αυτοί δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης, θα γίνονται δεκτές.

Άρθρο 92
Τροποποίηση του άρθρου 96 του ν. 4483/2017

Μεταξύ των αρμοδίων, για τη διενέργεια του ελέγχου των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων Ο.Τ.Α., ιατρών περιλήφθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ν. 4483/2010 και οι ιατροί δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ. Η διατύπωση, ωστόσο, της εν λόγω διάταξης, αναφερόμενη μόνο σε ειδικότητες ιατρών, έχει δημιουργήσει ζητήματα εφαρμογής και ερμηνείας του τροποποιούμενου άρθρου, καθώς δεν ανταποκρίνεται με ακρίβεια στις υφιστάμενες προβλέψεις του ν. 3379/2005 και του π.δ. 415/1994, από το συνδυασμό των οποίων προκύπτει ότι η ιδιότητα του ιατρού δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ. δεν συνιστά διακριτή ειδικότητα. Ως εκ των ανωτέρω ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, έχει ανακύψει επιπλέον ζήτημα νομιμότητας της καταβολής των αμοιβών ιατρών δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ. για υπηρεσίες ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων Ο.Τ.Α.. Τις αμφισβητήσεις αυτές επιλύει το άρθρο αυτό, τροποποιώντας τη διατύπωση του άρθρου 96 του ν. 4483/2017 και προβλέποντας ρητά ότι η καταβολή των αμοιβών για παροχή τέτοιων υπηρεσιών σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ. είναι νόμιμη.

Άρθρο 93
Ερμηνεία της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν. 4483/2017

Με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν. 4483/2017 προβλέφθηκε ότι ο μηνιαίος βασικός μισθός των ειδικών κατηγοριών Αρχιμουσικός ή Διευθυντής Χορωδίας, Εξάρχων, Κορυφαίος Α΄, Κορυφαίος Β΄, Κορυφαίος και Μουσικός, καθορίζεται, σύμφωνα με το βασικό μισθό του ενιαίου μισθολογίου, κατά τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο Β΄ του ν. 4354/2015, όπως ισχύει, πολλαπλασιαζόμενο επί των ειδικών συντελεστών της παραγράφου αυτής, ανά ειδική κατηγορία μουσικού, και στρογγυλοποιημένο στην πλησιέστερη μονάδα του ευρώ.

Επειδή, κατά την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, διαπιστώθηκαν διαφορετικές ερμηνείες σχετικά με τον υπολογισμό των ειδικών συντελεστών, ανά ειδική κατηγορία, στη διαμόρφωση του βασικού μισθού, αλλά και στην περαιτέρω μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων που υπάγονται στην εν λόγω διάταξη, κρίνεται αναγκαίος ο προσδιορισμός της αληθούς έννοιας της διάταξης αυτής. Για το λόγο αυτό, με το παρόν άρθρο καθίσταται ευκρινές ότι οι ειδικοί συντελεστές της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν. 4483/2017 καταρχάς πολλαπλασιάζονται στον βασικό/εισαγωγικό μισθό της κάθε κατηγορίας μουσικού, αναλόγως της εκπαιδευτικής βαθμίδας την ο-

ποία κατέχει. Επομένως, οι συντελεστές για τους Μουσικούς της ΔΕ κατηγορίας θα υπολογιστούν αρχικά στη βάση των 858 ευρώ, για τους ΤΕ στα 1037 ευρώ και για τους μουσικούς ΠΕ κατηγορίας στη βάσει των 1092 ευρώ αντίστοιχα. Για την περαιτέρω εξέλιξη και διαμόρφωση των μισθολογικών κλιμακίων των μουσικών, ο μηνιαίος μισθός τους θα διαμορφωθεί προσθέτοντας, στο αμέσως προηγούμενο κλιμάκιο, το σταθερό ποσό που θα προκύψει από τον πολλαπλασιασμό των ειδικών συντελεστών που προβλέπονται στο άρθρο 14 του ν. 4354/2015, όπως ισχύει, επί της ανωτέρω μισθολογικής βάσης για κάθε κατηγορία.

Άρθρο 94
Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 4325/2015

Με τη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015, αναγνωρίστηκαν πρόδηλες ιδιαιτερότητες του κλάδου των μουσικών, ως προς την κατάταξή τους στην κατηγορία ΤΕ και προβλέφθηκε ότι αναγκαίο προς τούτο προσόν είναι η κατοχή, όχι πτυχίου ανώτατου τεχνολογικού ιδρύματος, αλλά τυπικών προσόντων που πιστοποιούν υψηλού επιπέδου μουσικές γνώσεις, καθώς αυτό αποτελεί το αντικείμενο της επαγγελματικής τους ενασχόλησης και των υπηρεσιών που παρέχουν στους Ο.Τ.Α.. Παρά ταύτα, υπάρχουν περιπτώσεις μουσικών, που, ενώ είναι κάτοχοι των απαιτούμενων κατά την εν λόγω διάταξη τυπικών προσόντων, αποδεικνύοντας έτσι το υψηλό επίπεδο της μουσικής τους εκπαίδευσης, ενώ διαθέτουν σημαντική επαγγελματική εμπειρία ως μουσικοί, εντούτοις δεν διαθέτουν απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου, με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται όροι άνισης μεταχείρισής αυτών, σε σχέση με συναδέλφους τους, με κριτήρια αλλότρια προς το κατεξοχήν αναγκαίο προσόν για τη διαμόρφωση της υπηρεσιακής τους θέσης, που είναι ο βαθμός της -πιστοποιούμενης- μουσικής γνώσης και εκπαίδευσής τους και η επαγγελματική τους εμπειρία. Για το λόγο αυτό, με το παρόν άρθρο, συμπληρώνεται η τροποποιούμενη διάταξη με την πρόβλεψη ότι, για την κατάταξη στην κατηγορία ΤΕ Μουσικών, σε περίπτωση που ο μουσικός δεν κατέχει απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου, απαιτείται, πλέον του διπλώματος ή πτυχίου μουσικής εκπαίδευσης και αποδεδειγμένη, πενταετής τουλάχιστον, επαγγελματική εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου.

Άρθρο 95
Μετακίνηση προσωπικού από Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού ραδιοφωνίας - τηλεόρασης

Λόγω της συνεχιζόμενης γενικής αναστολής προσλήψεων, αλλά και της ειδικής πλήρους αναστολής προσλήψεων που ίσχυσε, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), για τις δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, μέχρι την κατάργηση αυτής με το άρθρο 18 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107), οι εν λόγω δημοτικές επιχειρήσεις περιήλθαν σταδιακά σε κατάσταση σοβαρής υποστελέχωσης που, σε πολλές περιπτώσεις, καθιστά επισφαλή την ανταπόκρισή τους ακόμα και στις στοιχειώδεις ανάγκες λειτουργικής επάρκειας για την εκπλήρωση του σκοπού τους. Την ίδια στιγμή, σε αντίστοιχους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού ή Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, μπορεί να υπάρχει προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, με την ειδικότητα του δημοσιογράφου ή του ηχολήπτη, το οποίο θα μπορούσε να καλύψει τις αντίστοιχες στοιχειώδεις υπηρεσιακές ανάγκες των εν λόγω δημοτικών επιχειρήσεων ειδικού σκοπού, χωρίς παράλληλα να δημιουργηθεί, για το διάστημα αυτό, σοβαρό υπηρεσιακό και λειτουργικό κενό στον φορέα της οργανικής του θέσης. Για το λόγο αυτό με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα μετακίνησης του προσωπικού των προαναφερόμενων ειδικοτήτων, από τον Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού της οργανικής του θέσης, σε δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, προς κάλυψη των αντίστοιχων υπηρεσιακών αναγκών, με απόφαση του δημάρχου, ύστερα από αίτημα του υπαλλήλου, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρόνο. Κατά το διάστημα της μετακίνησης, το προσωπικό που μετακινείται διατηρεί το ίδιο υπηρεσιακό, μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 96
Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Με την παρούσα διάταξη διορθώνεται η προφανής παραδρομή που είχε εμφιλοχωρήσει στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 4555/2018 (Α΄ 133), με την οποία δόθηκε η εντύπωση ότι προγραμματικές συμβάσεις ήταν δυνατόν να συνάπτονται από τους φορείς που αναφέρονται περιοριστικά στην παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (δήμοι, περιφέρειες, σύνδεσμοι δήμων κ.λπ.) και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, χωρίς κανένα περιορισμό ή εγγύτερο προσδιορισμό. Εντούτοις αυτή η ερμηνευτική προσέγγιση δεν έχει ούτε είχε ποτέ έρεισμα στην ελληνική έννομη τάξη και είναι τελείως ξένη προς τη φύση και τη λειτουργία των προγραμματικών συμβάσεων, όπως αυτές ερμηνεύονται παγίως από το Ελεγκτικό Συνέδριο (ενδεικτικά ΕΣ 2007/2014 Τμ. Μειζ., 3582/2015 Τμ. VI, 28/2012 Τμ. IV). Οι προγραμματικές συμβάσεις αποσκοπούν στην εξοικονόμηση και όχι στη διάθεση πόρων, γεγονός που σημαίνει ότι δεν συνιστούν χρηματοδοτικό μηχανισμό, ούτε λειτουργούν ως μηχανισμός απευθείας αναθέσεων, ούτε δύνανται να χρησιμοποιούνται καταχρηστικώς για την παράκαμψη διατάξεων που θέτουν όρους και περιορισμούς στη δράση των Ο.Τ.Α και των Ν.Π.Δ.Δ. ή απαιτούν την τήρηση συγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων για την άσκησή της (ΝΣΚ 44/2017, Τμ. Ε΄, σκ. 15). Ως εκ τούτου κρίνεται επιβεβλημένη η συγκεκριμένη επανόρθωση δια της νομοθετικής οδού, προς άρση κάθε σχετικής αμφιβολίας.

Άρθρο 97
Τροποποίηση του άρθρου 13 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Με τη διάταξη αυτή, συμπληρώνονται οι περιπτώσεις αναγκαίου καθορισμού ορίων, με την περίπτωση σύστασης νέας κοινότητας, εντός των διοικητικών ορίων δήμου.

Άρθρο 98
Ενώσεις δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα μιας θεσμικά οργανωμένης συνεργασίας μεταξύ των δημοτικών επιχειρήσεων ειδικού σκοπού, με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, με στόχο το συντονισμό και την από κοινού ανάληψη των αναγκαίων δράσεων και πρωτοβουλιών για τη διαρκή οργανωτική, λειτουργική και τεχνική αναβάθμιση των δημοτικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τη μέριμνα για τη διασφάλιση και προαγωγή του ρόλου της δημοτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Οι ενώσεις που προβλέπονται με το άρθρο αυτό, θα λειτουργούν , σύμφωνα με τα άρθρα 267 του Κ.Δ.Κ. και 741 του Α.Κ.. Τέλος, με το τελευταίο εδάφιο, προκειμένου να προληφθούν πιθανές ερμηνευτικές αμφισβητήσεις ως προς τη νομιμότητα συμμετοχής στις ενώσεις, επιχειρήσεων που δεν προβλέπουν ρητά μια τέτοια συμμετοχή στους καταστατικούς τους σκοπούς, ορίζεται ότι η δυνατότητα της συμμετοχής τους υφίσταται χωρίς να είναι αναγκαία η, ούτως ή άλλως χρονοβόρα, διαδικασία τροποποίησης των καταστατικών τους.

Άρθρο 99
Αντικατάσταση του άρθρου 3 του ν. 1069/1980

Με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου του ν. 4483/2017 επικαιροποιήθηκε, εκσυγχρονίστηκε και βελτιώθηκε πολύπλευρα το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ), όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά βάση από τον ιδρυτικό νόμο των επιχειρήσεων αυτών, το ν. 1069/1980. Με το άρθρο 348 του ν. 4512/2018, επιχειρήθηκαν περαιτέρω βελτιώσεις σε επιμέρους πτυχές του θεσμικού πλαισίου αυτού και ειδικότερα στον τρόπο επιλογής των ανεξάρτητων μελών των διοικητικών συμβουλίων των ΔΕΥΑ, καθώς και στη διαδικασία πρόσληψης, στο είδος και στη διάρκεια εργασίας των Γενικών Διευθυντών των εν λόγω επιχειρήσεων. Ως προς την επιλογή των ανεξάρτητων μελών των ΔΣ των ΔΕΥΑ, προβλέφθηκε με την εν λόγω διάταξη ότι αυτή θα γίνεται κατ' αρχήν από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (ΕΣΕΔ) και εν συνεχεία, κατόπιν επιλογής από αυτό των τριών επικρατέστερων υποψηφίων, η τελική επιλογή θα γίνεται από το ΔΣ της επιχείρησης. Στο διάστημα που μεσολάβησε από τη θέσπιση του νέου αυτού συστήματος επιλογής, διαπιστώθηκε ότι η εμπλοκή του ΕΣΕΔ στη διαδικασία επιλογής άμισθων μελών του ΔΣ των ΔΕΥΑ, ιδίως στις μικρότερες από τις επιχειρήσεις αυτές, στην περιφέρεια, δεν συνιστά πρόσφορο τρόπο στελέχωσης τέτοιων συλλογικών οργάνων, καθώς, πέρα από τη σημαντική καθυστέρηση και δυσανάλογη γραφειοκρατικοποίηση της διαδικασίας, το ίδιο το ενδιαφέρον, εξειδικευμένων στελεχών υψηλών προσόντων, για την κατάληψη μιας τέτοιας άμισθης θέσης, είναι περιορισμένο. Με το άρθρο αυτό, λοιπόν, επανέρχεται η προ του ν. 4512/2018 διαδικασία και προβλέπεται η επιλογή των μελών αυτών του ΔΣ από τα οικεία δημοτικά συμβούλια. Ειδικά δε για τις θέσεις ανεξαρτήτων μελών, προβλέπεται αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών των δημοτικών συμβουλίων, προκειμένου τα μέλη που επιλέγονται να πληρούν αυξημένα εχέγγυα αμεροληψίας και αξιοκρατίας.

Άρθρο 100
Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1069/1980

Μεταξύ των επιμέρους αλλαγών που επέφερε το άρθρο 348 του ν. 4512/2018 στο σύστημα διοίκησης των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) ήταν και οι σχετικές με τις προϋποθέσεις πρόσληψης, τον τρόπο επιλογής και τη διάρκεια της θητείας των Γενικών Διευθυντών των εν λόγω επιχειρήσεων. Κατά το διάστημα που μεσολάβησε από τη θέση σε ισχύ των ανωτέρω μεταβολών, διαπιστώθηκε ότι επί μέρους πτυχές του νέου σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου, όπως η προϋπόθεση ότι, μεταξύ των αναγκαίων προσόντων για την πρόσληψη Γενικού Διευθυντή είναι η πλήρωση μίας τουλάχιστον από τις προϋποθέσεις εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών και η κατοχή πτυχίου μίας εκ των συγκεκριμένων και περιοριστικά αναφερόμενων στη διάταξη ειδικοτήτων, η πρόβλεψη ότι η επιλογή των Γενικών Διευθυντών θα διέρχεται από την εξ αντικείμενου χρονοβόρα διαδικασία του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Διοικήσεων (ΕΣΕΔ) και ο περιορισμός της θητείας των επιλεγόμενων Γενικών Διευθυντών στα τέσσερα (4) έτη με δυνατότητα μίας ισόχρονης ανανέωσης, δεν εναρμονίζονται λειτουργικά με το χαρακτήρα και τη φύση των συγκεκριμένων δημοτικών επιχειρήσεων και δεν εκπληρώνουν με όρους λυσιτελείς την ανάγκη για ταχεία και αποτελεσματική στελέχωση των συγκεκριμένων θέσεων διοικητικής ευθύνης των ΔΕΥΑ. Για αυτούς του λόγους, με το άρθρο αυτό προβλέπεται η επαναφορά του προ του ν. 4512/2018 σχετικού κανονιστικού πλαισίου, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί με το ν. 4483/2017, ενώ, με την παράγραφο 2, προβλέπεται ότι με τις διατάξεις αυτού δεν θίγονται ενεργές, κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού, συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

Άρθρο 101
Διατάξεις για τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων

Με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού, αντιμετωπίζονται προβλήματα που ανέκυψαν μετά την θέση σε ισχύ της κ.υ.α. 50025/2018 (Β΄ 4217), με την οποία ρυθμίστηκαν ζητήματα μεταφοράς μαθητών, ως προς τις περιπτώσεις εκείνες όπου οι διαδικασίες οργάνωσης της μεταφοράς μαθητών είχαν ήδη εκκινήσει, βάσει της προϊσχύουσας κ.υ.α. 24001/2013 (Β΄ 1449).

Ειδικότερα, σε πολλές περιπτώσεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας είχαν ήδη εκκινήσει, βάσει της ισχύουσας τότε κ.υ.α. 24001/2013, τις διαδικασίες για τη μεταφορά των δικαιούχων μαθητών και είχαν ήδη εκδοθεί διαπιστωτικές πράξεις και αποφάσεις αρμόδιων οργάνων από την Περιφέρεια πριν την έναρξη ισχύος της νέας κ.υ.α 50025/2018. Επειδή, λοιπόν, υπήρχαν μαθητές που δικαιούνταν μεταφοράς κατά την έναρξη της

σχολικής χρονιάς 2018-2019, βάσει του θεσμικού πλαισίου που ίσχυε πριν τη θέση σε ισχύ της κ.υ.α. 50025/2018, εισάγονται εξαιρέσεις, μόνο για το σχολικό έτος 2018-2019, ως προς τους δικαιούχους των Ειδικών Μαθητικών Δελτίων (ΕΜΔ) που έχουν διανεμηθεί πριν τις 26-9-2018 (και τα οποία ΕΜΔ προβλέπεται ότι ισχύουν κανονικά και για το τρέχον διδακτικό έτος), ως προς τους δικαιούχους μεταφοράς για την εφαρμογή του αντικειμένου της κολύμβησης (για τους οποίους προβλέπεται ότι δύνανται να μεταφέρονται και με ΕΜΔ) και ως προς τη μεταφορά μαθητών των καλλιτεχνικών σχολείων και των σχολείων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, από το τόπο διαμονής τους ή από συγκεκριμένο τόπο συγκέντρωσής τους, στο σχολείο που φοιτούν και αντίστροφα (και η οποία προβλέπεται ότι δύναται να πραγματοποιείται, χωρίς τους χιλιομετρικούς περιορισμούς της παρ. 1 του άρθρου 1 της κ.υ.α. 50025/2018).

Με τη διάταξη της δεύτερης παραγράφου, επεκτείνεται μέχρι τις 30.06.2019 η δυνατότητα της Οικονομικής Επιτροπής των Περιφερειών που προκήρυξαν διαγωνισμούς για τη μεταφορά μαθητών να αποφασίζει την ανάθεση της εκτέλεσης των σχετικών δρομολογίων στους προσωρινούς μειοδότες ή προσωρινούς αναδόχους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών με την υπογραφή των οικείων συμβάσεων. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα στην Οικονομική Επιτροπή, με απόφασή της, να παρατείνει την εκτέλεση των συμβάσεων, που ήταν σε ισχύ στις 31.12.2018 έως τις 30.06.2019, εάν δεν έχουν αναδειχθεί μειοδότες ή προσωρινοί ανάδοχοι στους εκκρεμείς διαγωνισμούς. Τούτο καθίσταται αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλιστεί η μεταφορά όλων των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων σχολείων, δεδομένου ότι α) διαγωνιστικές διαδικασίες αποβαίνουν άγονες, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της διαδικασίας διαμόρφωσης του προγράμματος των δρομολογίων, η οποία προϋποθέτει τον συντονισμό υπηρεσιών από διαφορετικούς φορείς (Περιφέρειες, Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων) και β) συχνά τυχαίνει να προκύπτουν νέα δρομολόγια κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Με την παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου εξασφαλίζεται η εύρυθμη διεξαγωγή της μεταφοράς μαθητών για τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021 - 2022. Συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα στην Περιφέρεια να προβαίνει και κατά τα ως άνω σχολικά έτη, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου δεκάτου εβδόμου του ν. 4286/2014 (Α΄ 194), σε διαφοροποίηση (υπέρβαση) των ορίων που τίθενται στην κ.υ.α. 50025/2018 (Β΄ 4217) και να μεταφέρει με δημόσια σύμβαση μαθητές σε αποστάσεις μικρότερες των κατωτέρων ορίων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δημοσίων σχολείων.

Άρθρο 102
Παράταση της προθεσμίας προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας και της απόφασης παραχώρησης της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017

Με το π.δ. 99/2017 (Α΄ 141) καθορίστηκε, για πρώτη φορά, ένα ολοκληρωμένο και πλήρες κανονιστικό πλαίσιο αδειοδότησης των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών. Το διάστημα της πλήρους προσαρμογής των ήδη λειτουργούντων σταθμών στις διατάξεις του εν λόγω προεδρικού διατάγματος ορίστηκε να οργανωθεί σταδιακά, προκειμένου να μην διαταραχθεί η ομαλή λειτουργία των δομών. Για το λόγο αυτό, θεσπίστηκαν τρία στάδια, εκ των οποίων το πρώτο έληγε στις 31.7.2018, το δεύτερο λήγει στις 23.9.2019 και το τρίτο στις 23.9.2022. Με τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας του πρώτου σταδίου, οι δήμοι όφειλαν να χορηγήσουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας στους δημοτικούς σταθμούς, οι οποίοι θα πρέπει προηγουμένως να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 (Α΄ 141).

Ένα από τα οριζόμενα δικαιολογητικά είναι και το πιστοποιητικό πυρασφάλειας του σταθμού. Επειδή όμως με το νέο Κανονισμό Πυροπροστασίας Κτιρίων (π.δ. 41/2018, Α΄ 80) διαφοροποιούνται οι κανόνες πυροπροστασίας και επειδή η έναρξη ισχύος του νέου Κανονισμού είχε τεθεί σε χρόνο μεταγενέστερο της λήξης της προθεσμίας του προαναφερόμενου πρώτου σταδίου, έχει δοθεί ήδη μία πρώτη παράταση, μέχρι 31.12.2018, προκειμένου, οι ενδιαφερόμενοι δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα να κληθούν να προσκομίσουν το συγκεκριμένο πιστοποιητικό, σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο. Επιπλέον, είχε προβλεφθεί ότι, αρχικά έως την 31.7.2018 και, κατόπιν νέας παράτασης έως 31.12.2018, όφειλαν να διαθέτουν οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμοποίησης του κτιρίου και απόφαση παραχώρησης των χώρων σε περίπτωση παραχώρησης ή παραχωρητήριο.

Επειδή οι εν λόγω δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα δεν έχουν καταφέρει στην πλειοψηφία τους να διαμορφώσουν τους όρους προσαρμογής τους στον προαναφερθέντα νέο Κανονισμό και λαμβάνοντας υπόψη την υποστελέχωση των τεχνικών υπηρεσιών των δήμων και τις χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για την έκδοση των ως άνω αναφερόμενων δικαιολογητικών, κρίνεται απαραίτητη η παράταση του χρονικού διαστήματος κατάθεσης των συγκεκριμένων δικαιολογητικών, ώστε οι Δήμοι να μπορούν να ολοκληρώσουν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες χωρίς να διαταραχτεί η λειτουργία των παιδικών σταθμών, μέχρι και την 31.7.2019.

Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη καθίσταται σαφές ότι σε περίπτωση που δεν αποκτηθούν τα ως άνω δικαιολογητικά εντός της ταχθείσας αποκλειστικής προθεσμίας (δηλ. μέχρι 31.7.2019), τότε η τυχόν χορηγηθείσα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του δημοτικού σταθμού ανακαλείται.

Άρθρο 103
Ρυθμίσεις για μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα

Με τη ρύθμιση της πρώτης παραγράφου, αντικαθίσταται η παρ. 2 του άρθρου 222 του ν. 4555/2018 (Α΄ 133) έτσι ώστε να παρασχεθεί στους ιδιοκτήτες ακινήτων, των οποίων έχει διακοπεί η ηλεκτροδότηση, ικανό χρονικό περιθώριο, προκειμένου να υποβάλουν στον οικείο δήμο την, αναγκαία για την απαλλαγή από τα αναλογούντα τέλη καθαριότητας και φωτισμού, δήλωση, περί μη χρήσης τους. Παράλληλα, εξασφαλίζεται η ομαλή εφαρμογή της πάγιας διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975 (Α΄ 74), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 222 του ν. 4555/2018 (Α΄ 133), σύμφωνα με την οποία η ημερομηνία υποβολής της εν λόγω

δήλωσης συνιστά τη χρονική αφετηρία της απαλλαγής.

Σκοπός της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού είναι η, επιβεβλημένη και βάσει των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των πολιτών, διαγραφή ή παράλειψη βεβαίωσης οφειλών σχετιζόμενων με την επιβολή ενιαίου τέλους καθαριότητας και φωτισμού για ακίνητα που, ενώ δεν είχαν ηλεκτροδοτηθεί, επιβαρύνονταν με το τέλος, λόγω της μη πλήρωσης των προϋποθέσεων της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3345/2005 (Α΄ 138), η οποία αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 222 του ν. 4555/2018. Με την τελευταία ρύθμιση κατέστη σαφές ότι η προϋπόθεση της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης για τη μη χρήση του ακινήτου, προκειμένου αυτό να απαλλαγεί από την επιβολή του ως άνω τέλους, ισχύει αποκλειστικά για ακίνητα στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση. Στην περίπτωση δε ακινήτων που δεν έχουν ποτέ ηλεκτροδοτηθεί και άρα δεν έχει υποβληθεί στο δήμο η προβλεπόμενη στο άρθρο 2 του ν. 25/1975 δήλωση, η επιβολή τελών πρέπει να συνέχεται με τη χρήση του ακινήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Άρθρο 104
Αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργείου Εσωτερικών

Η διαρκώς αυξανόμενη διάδοση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) τόσο στην κεντρική κυβέρνηση, όσο και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπου – λόγω και της φύσης των αρμοδιοτήτων τους – παρέχονται άμεσα υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, καθιστά διαρκώς αυξανόμενη τη βαρύτητα του ρόλου αλλά και την ποσότητα του παραγόμενου έργου της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, που καλείται να ασκήσει τις αρμοδιότητές της όχι μόνο εντός του πλαισίου του Υπουργείου, αλλά και σε σχέση με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Ο.Τ.Α., σεβόμενο πάντοτε τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοτέλεια των τελευταίων. Μάλιστα, ειδικά μετά τις τελευταίες νομοθετικές πρωτοβουλίες του Υπουργείου Εσωτερικών, σχετικά με τη μεταφορά των Διευθύνσεων Ιθαγένειας, που λειτουργούσαν σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση, στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, ως αποκεντρωμένων υπηρεσιών αυτού (άρθρο 248 ν. 4555/2018), διευρύνεται σημαντικά η προστιθέμενη αξία των πληροφοριακών συστημάτων που αναπτύσσει και διαχειρίζεται η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του εν λόγω Υπουργείου, αλλά και ο φόρτος εργασίας που καλείται να διαχειριστεί.

Περαιτέρω, σε ό, τι αφορά τις κάθε είδους εκλογικές διαδικασίες (ευρωπαϊκές, εθνικές, αυτοδιοικητικές εκλογές κ.λπ.) είναι σαφές, όπως προκύπτει και από την πρόσφατη (12/9/2018) σύσταση C(2018) 5949 final της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα κράτη μέλη ότι «η διαδικτυακή επικοινωνία έχει μειώσει τους φραγμούς και το κόστος επικοινωνίας με τους πολίτες στο πλαίσιο των εκλογών. Την ίδια στιγμή έχει αυξήσει τις δυνατότητες στόχευσης των πολιτών με έναν μη διαφανή τρόπο, μέσω πολιτικών διαφημίσεων και μηνυμάτων και παράνομης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων των πολιτών στο πλαίσιο των εκλογών». Την ίδια στιγμή, όπως τονίζεται στην ίδια σύσταση, οι εκλογικές διαδικασίες διεξάγονται πλέον σε ένα διαφορετικό περιβάλλον από πλευράς ασφάλειας. Ακόμα και τα κράτη, όπως η Ελλάδα, που χρησιμοποιούν έγχαρτα ψηφοδέλτια, η εκλογική διαδικασία στηρίζεται επίσης σε ηλεκτρονικά εργαλεία, όπως για παράδειγμα για την προετοιμασία των εκλογικών τμημάτων, την κατάρτιση και διαχείριση των εκλογικών καταλόγων, το διορισμό των εκλογικών αντιπροσώπων, την καταμέτρηση και μετάδοση των αποτελεσμάτων. Περιστατικά ασφαλείας στο διαδίκτυο, περιλαμβανομένων κυβερνο-επιθέσεων με στόχο την εκλογική διαδικασία, τις υποδομές είτε των πολιτικών κομμάτων και υποψηφίων είτε των δημόσιων αρχών που ασχολούνται με την εκλογική διαδικασία, μπορούν να δυνητικά να υπονομεύσουν την ακεραιότητα και τη νομιμότητα της εκλογικής διαδικασίας και την εμπιστοσύνη των πολιτών στους αιρετούς εκπροσώπους τους, η οποία στηρίζεται στην προϋπόθεση διεξαγωγής ελεύθερων εκλογών. Με αυτά τα δεδομένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλεί τα κράτη-μέλη αφενός, να καταπολεμήσουν εκστρατείες παραπληροφόρησης και αφετέρου να μην επιτρέψουν περιστατικά κυβερνοασφάλειας που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη δημοκρατική διαδικασία των εκλογών, τόσο για τις επικείμενες ευρωπαϊκές εκλογές του 2019, όσο και συνολικότερα, συγκροτώντας εθνικά δίκτυα των αρμόδιων αρχών προς το σκοπό αυτό.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, με παρόν άρθρο επιδιώκεται η εσωτερική αναδιάρθρωση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών προκειμένου να μπορέσει να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τον καθ' ύλην επιτελικό της ρόλο, με στόχο, μεταξύ άλλων, και την οριζόντια υποστήριξη των συστημάτων της για ισοκατανομή του φόρτου εργασίας, πληρέστερη αξιοποίηση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού, αντιμετώπιση της έλλειψης προσωπικού, και αντιμετώπιση των νέων αναγκών που δημιουργεί ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR).

Άρθρο 105
Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο

Με το άρθρο αυτό θεσμοθετείται το Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο («Δίκτυο»), με σκοπό την προστασία της ακεραιότητας των εκλογικών διαδικασιών και της εμπιστοσύνης των πολιτών σε αυτές λόγω της χρήσης του διαδικτύου και γενικώς ΤΠΕ, τόσο για τη διεξαγωγή προεκλογικών εκστρατειών όσο και για αυτή καθεαυτή την οργάνωση της εκλογικής διαδικασίας. Ήδη, για τα θέματα κυβερνοασφάλειας, έχει λειτουργήσει ένα άτυπο δίκτυο στο Υπουργείο Εσωτερικών και με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στη διεξαγωγή των εκλογών φορέων, με σημαντική επιτυχία στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων στις υποδομές πληροφορικής και επικοινωνίας και στα πληροφοριακά συστήματα τόσο του Υπουργείου

Εσωτερικών, όσο και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών και των Δήμων, κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, κατά την περίοδο διεξαγωγής πάσης φύσεως εκλογικών αναμετρήσεων εθνικής εμβέλειας, στις οποίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο οι εν λόγω φορείς.

Η θεσμική κατοχύρωση του εν λόγω δικτύου αναμένεται να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά του και, κυρίως, να του προσδώσει έναν ουσιαστικό ρόλο ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας στους φορείς της αποκεντρωμένης διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης, με συνεχείς δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των σχετικών κινδύνων, σε συμμόρφωση και προς την ανωτέρω σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 106
Διακίνηση εγγράφων μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών

Σκοπός της ρύθμισης του άρθρου αυτού είναι η αποτελεσματική εφαρμογή της προβλεπόμενης στο άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3979/2011 (Α΄ 138), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, υποχρέωσης των φορέων του Δημοσίου να επικοινωνούν μεταξύ τους με τη χρήση ΤΠΕ. Με δεδομένο δε ότι το μεγαλύτερο μέρος της αλληλογραφίας του Υπουργείου Εσωτερικών αφορά έγγραφα από και προς τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, τους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τους λοιπούς εποπτευόμενους φορείς του, με διασπορά σε όλη την Επικράτεια, κρίνεται σκόπιμο το Υπουργείο Εσωτερικών να αξιοποιήσει μεταβατικά, και μέχρι τη θέση σε λειτουργία του κεντρικού συστήματος ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων της παρ. 6 του άρθρου 12 του ν. 3979/2011, όπως ισχύει, το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί η Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών (τομέας Εσωτερικών), σύμφωνα με την υπ' αριθ. 8551/26.3.2018 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (Β΄1087), και για τη διακίνηση της αλληλογραφίας του από και προς τους ανωτέρω φορείς. Με τον τρόπο αυτό αναμένεται σημαντική εξοικονόμηση υλικών και ανθρώπινων πόρων και μείωση λειτουργικών δαπανών, καθώς και περιορισμός των γραφειοκρατικών βαρών και εν τέλει επιτυγχάνεται η βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών και των φορέων, έσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ. Με την προτεινόμενη ρύθμιση καθορίζονται οι ελάχιστες διατυπώσεις που επιβάλλεται να πληρούν τα κατά τα ανωτέρω παραγόμενα και διακινούμενα έγγραφα, χωρίς να θίγεται η ισχύουσα γενική νομοθεσία για όλους τους άλλους τρόπους διακίνησης της υπηρεσιακής αλληλογραφίας, ενώ εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Εσωτερικών να ρυθμίζει με απόφασή του κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 107
Κατάργηση διατάξεων του ν. 3852/2010

Ύστερα από τη ριζική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου περί ελέγχου νομιμότητας των Ο.Τ.Α. με το ν. 4555/2019 και τη θέσπιση νέων όρων οργάνωσης, λειτουργίας και στελέχωσης των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., οι διατάξεις των άρθρων 239 και 240 του ν. 3852/2010, παραμένουν άνευ αντικειμένου. Παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω άρθρα θεωρούνται σιωπηρώς καταργηθέντα από τον μεταγενέστερο και ειδικότερο νόμο 4555/2018, για λόγους ασφάλειας δικαίου και συστηματικής ομοιογένειας, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ρητά η κατάργηση των εν λόγω άρθρων.

Άρθρο 108
Τροποποιήσεις του άρθρου 218 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη της παραγράφου 2 τροποποιείται η περίπτωση α΄ της παρ. 5 του άρθρου 218 του ν. 3852/2010 και προβλέπεται ότι το έως τώρα Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., μετονομάζεται σε Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, καθώς οι σχετικές με τις ηλεκτρονικές διαδικασίες και με τη διαχείριση των πληροφορικών συστημάτων εν γένει του Υπουργείου Εσωτερικών και των περιφερειακών και αυτοτελών υπηρεσιών του αρμοδιότητες, μεταβιβάζονται, με το παρόν σχεδίου νόμου, στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να ασκούνται αυτές με τρόπο ενιαίο, καθολικό και ομοιόμορφο και προκειμένου να διασφαλιστεί η λυσιτελής διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών και πληροφοριακών συστημάτων όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου, κεντρικών, περιφερειακών και αυτοτελών. Για το λόγο αυτό, με τη διάταξη της παραγράφου 1 διαγράφεται η λέξη «τεχνική» από τις αρμοδιότητες του σχετικού τμήματος. Επίσης, προστίθεται νέα υποπερίπτωση στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 218 του ν. 3852/2010, σύμφωνα με την οποία οι αρμοδιότητες του Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α του Υπουργείου Εσωτερικών συμπληρώνονται με την αρμοδιότητα για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των Εποπτών Ο.Τ.Α.. Με την ίδια παράγραφο, διορθώνεται συνολικά η αρίθμηση των υποπεριπτώσεων της εν λόγω περίπτωσης.

Με τη διάταξη της παραγράφου 3 συμπληρώνονται οι αρμοδιότητες του Τμήματος Μισθοδοσίας της Διεύθυνσης Εποπτείας Ο.Τ.Α., καθώς, ενώ με τις υφιστάμενες διατάξεις έχουν προβλεφθεί οι αρμοδιότητες για την εκκαθάριση δαπανών, δεν έχει εντούτοις συμπεριληφθεί ρητά και η αρμοδιότητα της εξόφλησης αυτών. Δεδομένου ότι η Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις έχει ως σκοπό, τη διοικητική, τεχνική και οικονομική υποστήριξη των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α., κρίνεται απολύτως απαραίτητο να συμπεριληφθούν στις αρμοδιότητες του εν λόγω Τμήματος και οι αρμοδιότητες της εξόφλησης, ώστε οι διαδικασίες καταβολής των μισθοδοτικών παροχών και της εξόφλησης των δαπανών να πραγματοποιούνται ενιαία και χωρίς καθυστέρηση.

Επιπλέον, με τη ρύθμιση της παραγράφου 4 απαλείφεται, από την παράγραφο 7 του τροποποιούμενου άρθρου, η αναφορά στη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ. 54/2018 (Α΄ 103) περί Διοικητικής Ταξινόμησης, κάθε Υπηρεσία υπάγεται σε Ειδικό Φορέα ο οποίος πρέπει να αντανακλά την οργανωτική και ιεραρχική της δομή. Δεδομένου ότι η εν λόγω Διεύθυνση υπάγεται ιεραρχικά στον Γενικό Γραμματέα του Υπουρ-

γείου Εσωτερικών, οι δαπάνες λειτουργίας και μισθοδοσίας της θα πρέπει να καλύπτονται από τον Ειδικό Φορέα της Κεντρικής Υπηρεσίας. Επιπροσθέτως στην ρύθμιση αναφέρεται ότι οι σχετικές πιστώσεις για τις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. εγγράφονται σε ξεχωριστό Ειδικό Φορέα και όχι σε Ειδικό Κωδικό όπως ισχύει, για την χρηστή λογιστική παρακολούθηση των σχετικών εξόδων.

Άρθρο 109
Τροποποίηση του άρθρου 228 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού αποσαφηνίζεται ότι, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου πιθανολογείται η ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη του αιτούντος, η αίτηση αναστολής απορρίπτεται εφόσον αυτή παρίσταται ως προδήλως αβάσιμη ή απαράδεκτη.

Άρθρο 110
Τροποποίηση του άρθρου 263 του ν. 4555/2018

Με τις διατάξεις του άρθρου 263 του ν. 4555/2018 (Α΄133) συστήνεται σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση μία (1) θέση ειδικού συμβούλου και μία (1) θέση ειδικού συνεργάτη, για την υποβοήθηση των καθηκόντων του οικείου Συντονιστή. Με το παρόν άρθρο οι εν λόγω διατάξεις συμπληρώνονται, περιλαμβάνοντας αναγκαίες ρυθμίσεις επί ζητημάτων που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων που θα καλύψουν τις θέσεις αυτές, τη χρονική διάρκεια της απόσπασης, αλλά και τη δυνατότητα άρσης αυτής πριν από τη λήξη της διάρκειάς της. Επιπλέον, αποσαφηνίζονται περαιτέρω τα απαιτούμενα προσόντα που αποδεικνύουν την επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία των υπό απόσπαση υπαλλήλων, προκειμένου να διασφαλιστεί η καταλληλότητα αυτών στην άσκηση των καθηκόντων που αναλαμβάνουν.

Άρθρο 111
Θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή
στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

Στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις έχουν μεταβιβαστεί πληθώρα αρμοδιοτήτων της Κρατικής Διοίκησης που αφορούν σε θέματα δύσκολα και εξειδικευμένα (δασικά, υδάτων, μετανάστευσης κ.ά.), που ανήκουν και στην συναρμοδιότητα πολλών Υπουργείων, με συνέπεια να προκύπτουν πολλά ζητήματα τα οποία χρήζουν ειδικότερης νομικής συμβολής.

Δεδομένου ότι τα κατά τόπους Δικαστικά Γραφεία του Ν.Σ.Κ., αφενός χειρίζονται μεγάλο όγκο υποθέσεων και από άλλους φορείς, αφετέρου τα θέματα που τίθενται από τις Α.Δ., λόγω της εξειδίκευσής τους απαιτούν αρκετό χρόνο ενασχόλησης, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με αποσπασματικές λύσεις αλλά απαιτούν τη διαρκή νομική στήριξη, κρίνεται σκόπιμο να συσταθούν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις θέσεις δικηγόρων με πάγια έμμισθη εντολή. Οι Δικηγόροι αυτοί θα παρέχουν νομικές συμβουλές και θα γνωμοδοτούν όταν κρίνεται αναγκαίο για την ορθότερη λειτουργία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 112
Τροποποιήσεις του ν. 3023/2002

Η εμπειρία πρακτικής εφαρμογής του ν. 3023/2002, όπως ισχύει μετά και τις επάλληλες τροποποιήσεις του, ιδίως από το 2014 και μετά, ανέδειξε εσωτερικές αντινομίες και κενά του θεσμικού πλαισίου, που δυσχεραίνουν ουσιωδώς τον σε βάθος και αποτελεσματικό έλεγχο της χρηματοδότησης και της εν γένει οικονομικής διαχείρισης των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων στις εθνικές εκλογικές αναμετρήσεις.

Προς το σκοπό αυτό, με πρωτοβουλία της Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής κατά το άρθρο 3Α του ν. 3213/2003, συγκροτήθηκε και λειτούργησε ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή στελεχών της Ειδικής Υπηρεσίας Επιτροπής Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς), η οποία υπέβαλε πόρισμα προς τους συναρμόδιους Υπουργούς, με σειρά προτάσεων για τις αναγκαίες τροποποιήσεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ώστε να διευκολυνθεί το ελεγκτικό έργο της αρμόδιας Επιτροπής.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, υιοθετούνται οι πλέον επείγουσες προτάσεις της ομάδας εργασίας, οι οποίες είναι αναγκαίες ενόψει των επικείμενων εκλογικών αναμετρήσεων, ενώ επέρχονται και άλλες επιμέρους επικαιροποιήσεις του ν. 3023/2003. Ειδικότερα:

Με την περίπτωση α΄ της παραγράφου 1, βελτιώνεται ο ορισμός της «εκλογικής κρατικής χρηματοδότησης», ώστε να είναι σαφές ότι αυτή δεν είναι εξειδικευμένη, δεν συνδέεται δηλαδή με εκλογικές, με τη στενή έννοια, δαπάνες, αλλά έχει την έννοια έκτακτης κρατικής χρηματοδότησης γενικού χαρακτήρα, από την οποία τα κόμματα μπορούν να καλύπτουν κάθε είδους δαπάνες τους. Με την περίπωση β΄, αποσαφηνίζεται το χρονικό σημείο έναρξης της περιόδου ελέγχου προεκλογικών δαπανών και εσόδων για τους υποψήφιους αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς αυτοί δεν αποκτούν τη σχετική ιδιότητα πριν την ανακήρυξή τους ως υποψήφιοι κατά την εκλογική νομοθεσία. Με την περίπτωση γ΄ της ίδιας παραγράφου, απαλείφεται η αναφορά στους αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων από τον ορισμό των εκλογικών δαπανών στο άρθρο 1 παρ. 1 περίπτωση ια΄ του ν. 3023/2002, όπως ισχύει, προκειμένου να μη δημιουργείται σύγχυση με τις πάγιες λειτουργικές δαπάνες των γραφείων των ήδη υπηρετούντων Βουλευτών και Ευρωβουλευτών, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει ότι τα συγκεκριμένα πρόσωπα εξαιρούνται, για τις αμιγώς εκλογικές δαπάνες τους, του προβλεπόμενου ελέγχου. Με την παράγραφο 2, απαλείφεται κάθε αναφορά του ν. 3023/2002 στους συνδυασμούς και τους υποψηφίους των αυτοδιοικητικών εκλογών, η χρηματοδότηση και οικονομική διαχείριση των οποίων διέπεται από ειδική νομοθεσία (ν. 3870/2010), βάσει της οποίας μάλιστα απαγορεύεται κάθε χρηματοδότηση από μη φυσικά πρόσωπα, συνεπώς και από πολιτικά κόμματα.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 3, αναπροσαρμόζεται η διάταξη για το ανώτατο όριο δαπανών των υποψήφιων ευρωβουλευτών, καθώς μετά τη διάσπαση της Β΄ εκλογικής περιφέρειας Αθηνών με το άρθρο 255 του ν. 4555/2018, άλλαξε η σειρά κατάταξης των εκλογικών περιφερειών βάσει των πληθυσμιακών τους δεδομένων, τα οποία αποτελούν κριτήριο για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου δαπανών των υποψηφίων ανά εκλογική περιφέρεια. Ακολούθως, προκύπτει ότι η μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια είναι, πλέον, η περιφέρεια Β3 Νοτίου Τομέα Αθηνών, και κατά συνέπεια, το απόλυτο μέγεθος του ποσού των εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδων (135.000) ευρώ να μην αντιστοιχεί στο ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών που ισχύει για τους υποψήφιους της περιφέρειας Β3 Νοτίου Τομέα Αθηνών. Με την παρούσα τροποποίηση, επέρχεται μια σημαντική μείωση του ανώτατου ορίου δαπανών των υποψήφιων ευρωβουλευτών, καθώς η περιφέρεια Β3 Νοτίου Τομέα Αθηνών υπολείπεται σε πληθυσμό της πρώην Β΄ Αθηνών, και κατά συνέπεια, περιορίζεται η εξάρτηση από οικονομικά συμφέροντα και δημιουργείται ένα πλαίσιο καλύτερων όρων, στο όποιο μειώνεται η ανισότητα μεταξύ των υποψηφίων με βάση τους οικονομικούς πόρους που μπορούν αυτοί να διαθέσουν κατά τη διαδικασία συμμετοχής τους στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5, εισάγεται πρόβλεψη για τις απαγορεύσεις στα υποψήφια μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατ' αντιστοιχία με τα ισχύοντα για τους υποψήφιους βουλευτές. Επισημαίνεται ότι η εισαγωγή της εν λόγω ρύθμισης καθίσταται αναγκαία λόγω της μεταβολής του τρόπου ανάδειξης των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα οποία εκλέγονται, πλέον, με βάση τους σταυρούς προτίμησης που λαμβάνουν κατά την ψηφοφορία.

Με την περίπτωση α΄ της παραγράφου 6, αφαιρούνται οι αυτοδιοικητικοί συνδυασμοί από τα πρόσωπα στα οποία η επιτροπή δύναται να επιβάλει πρόστιμο, κατ' εφαρμογή των αλλαγών που επέρχονται με την παράγραφο 2. Με την περίπτωση β΄ της ίδιας παραγράφου, προστίθεται στις απαριθμούμενες αρμοδιότητες της επιτροπής η τήρηση ηλεκτρονικής εφαρμογής για τις υποβολές των γνωστοποιήσεων, καθώς και των υποχρεώσεων των ελεγχόμενων προσώπων, ενώ εξουσιοδοτείται ο πρόεδρος της επιτροπής, μετά από εισήγηση της ίδιας, να ρυθμίζει τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τη λειτουργία της εν λόγω ηλεκτρονικής εφαρμογής.

Τέλος, με την παράγραφο 7, εισάγεται μεταβατική διάταξη ειδικά για το έτος 2019, προκειμένου η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων να είναι προαιρετική για τους υπόχρεους, σε ό,τι αφορά τις εθνικές εκλογικές αναμετρήσεις που θα διεξαχθούν εντός του 2019, καθώς και τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα΄, ιδγ΄ και ιδε΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018.

Άρθρο 113
Έναρξη ισχύος

Με το τελευταίο αυτό άρθρο, ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος.

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2019

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ι. Δραγασάκης

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
Αλ. Χαρίτσης	Ν. Παππάς
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Αποστολάκης	Κ. Γαβρόγλου
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευτ. Αχτσιόγλου	Γ. Κατρούγκαλος
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Όλ. Γεροβασίλη	Μ. Καλογήρου
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΓΕΙΑΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Αν. Ξανθός
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Μ.-Ε. Ξενογιαννακοπούλου	Γ. Σταθάκης
Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Θ. Φωτίου	Αθ. Αναγνωστοπούλου

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Χουλιαράκης

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΥΓΕΙΑΣ

Π. Πολάκης

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Σ. Φάμελλος

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μ. Χρυσοβελώνη

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ευστ. Γιαννακίδης
α.α.
Ι. Δραγασάκης
αντί του απουσιάζοντος
για υπηρεσιακούς λόγους,
Υφυπουργού Οικονομίας
και Ανάπτυξης (άρθρο 45
παρ. 6 του
π.δ. 63/2005, Α΄98)

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ελ. Κρέτσος

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Κ. Μπάρκας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΝΕΑ ΔΙΑΤΑΞΗ	ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
Άρθρο 7 **Τροποποίηση του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 – Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας – Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε Περιφέρεια** Η παρ. VI του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «VI. 1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη: α) τον αρμόδιο θεματικό αντιπεριφερειάρχη ή εντεταλμένο περιφερειακό σύμβουλο, ως πρόεδρο, όπως ορίζεται από τον οικείο περιφερειάρχη, β) έναν (1) εκπρόσωπο των δήμων της περιφέρειας,	**Παρ. VI του άρθρου 186 του ν. 3852/2010** «1. Σε κάθε περιφέρεια συγκροτείται, με απόφαση του Περιφερειάρχη, Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία αποτελείται από: α) τον περιφερειάρχη, ως πρόεδρο, και τον οριζόμενο από αυτόν, σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του, αντιπεριφερειάρχη, β) ένα μέλος του περιφερειακού συμβουλίου, που ορίζεται από το συμβούλιο, γ) εκπρόσωπο των δήμων της περιφέρειας, που υποδεικνύεται από την οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων, δ) εκπρόσωπο αντιπροσωπευτικής γυναικείας οργάνωσης της περιφέρειας, που υποδεικνύεται από αυτή και ε) εκπρόσωπο της Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, που

που υποδεικνύεται από την οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων και είναι μέλος Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας δήμου της οικείας περιφέρειας, γ) έναν (1) υπάλληλο της υφιστάμενης υπηρεσιακής μονάδας άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας των φύλων ή του αυτοτελούς γραφείου ισότητας ή της Δ/νσης Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας ή Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ή Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της οικείας περιφέρειας, δ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των επαγγελματικών επιμελητηρίων της οικείας περιφέρειας, ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφερειακής Δ/νσης Εκπαίδευσης της περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4547/2018 (Α΄ 102), η οποία εδρεύει στην έδρα της περιφέρειας, στ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι) της οικείας	υποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Γενικό Γραμματέα. Τα υπό στοιχεία β` έως και ε` μέλη ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, για τετραετή θητεία. Χρέη γραμματέα της ανωτέρω Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος της περιφέρειας, ο οποίος ορίζεται από τον περιφερειάρχη».

περιφέρειας, ζ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των δικηγορικών συλλόγων, της οικείας Περιφέρειας, η) έναν (1) εκπρόσωπο αντιπροσωπευτικής γυναικείας/φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων, της περιφέρειας που υποδεικνύεται από αυτή και θ) έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων που υποδεικνύεται από τον Γενικό ραμματέα Ισότητας των Φύλων. Τα μέλη των υποπεριπτ. β΄ έως και θ΄ ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Οι εκπρόσωποι των υποπεριπτ. δ΄, στ΄ και ζ΄ της παρούσας περίπτωσης ορίζονται με κοινή επιστολή των προέδρων των φορέων ή των πρυτάνεων αντίστοιχα. Ο μη ορισμός των μελών των περιπτώσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν κωλύει τη συγκρότηση και τη	

λειτουργία της επιτροπής. Χρέη γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων εκτελεί υπάλληλος της περιφέρειας, ο οποίος ορίζεται από τον περιφερειάρχη. Τα μέλη της Επιτροπής δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους σε αυτή κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση. 2. Η περιφερειακή επιτροπή ισότητας των φύλων έχει τις εξής αρμοδιότητες: α. λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, με σκοπό την ένταξη της ισότητας των φύλων στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας, β. εισηγείται και συμμετέχει στην κατάρτιση περιφερειακού σχεδίου ισότητας, γ. διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα	

αρμόδια όργανα της περιφέρειας τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής, δ. συνεργάζεται με τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της περιφέρειας, με το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας της περιφέρειας, καθώς και με λοιπές δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών, ε. εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο την ένταξη έργων στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.) που προωθούν τα ανωτέρω μέτρα και τις σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών, στ. συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου για την	

καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών της ΓΓΙΦ, στην περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ζ. επιδιώκει τη διασφάλιση και προώθηση της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων μέσα από δράσεις επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης πολιτών της περιφέρειας. 3. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον περιφερειάρχη. Το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας στελεχώνεται από δύο τουλάχιστον υπαλλήλους της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη και έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) συλλέγει και επεξεργάζεται τα στοιχεία που αφορούν την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στις πολιτικές, στις δράσεις και στα προγράμματα της περιφέρειας,	

β) αποτιμά τις πολιτικές και τις δράσεις της περιφέρειας για την εξάλειψη των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και καταρτίζει σχετική έκθεση την οποία ο περιφερειάρχης υποβάλλει τον Δεκέμβριο κάθε έτους προς το περιφερειακό συμβούλιο, γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, δ) διασφαλίζει τη συνεργασία των υπηρεσιών της περιφέρειας με την ΓΓΙΦ, ώστε να διευκολύνεται σε περιφερειακό επίπεδο η ανάπτυξη των δράσεων και των προγραμμάτων που άπτονται των πολιτικών της ΓΓΙΦ και των κατευθύνσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, όπως διαμορφώνονται κάθε φορά».	
Άρθρο 14	

Πειθαρχικό Δίκαιο Η περίπτ. ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) αντικαθίσταται ως εξής: «ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με τον ν. 3896/2010, και η χρήση γλώσσας έμφυλης διάκρισης, κατά την άσκηση των καθηκόντων».	**Περίπτ. ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26)** «ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2006/54/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη».
Άρθρο 15 **Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις βουλευτικές εκλογές** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 34 που π.δ. 26/2012 (Α΄ 57) αντικαθίσταται ως εξής:	**Δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 34 που π.δ. 26/2012 (Α΄ 57)** «Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών Κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3

«Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψήφιων βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, ανά εκλογική περιφέρεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τις επόμενες εκλογές».	του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω».

Άρθρο 22 **Έλεγχος εφαρμογής** Η υποπερίπ. εε' της περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170) αντικαθίσταται ως εξής: «εε. της νομοθεσίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και της καταπολέμησης διακρίσεων με βάση το φύλο.».	**Υποπερίπ. εε' της περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α' 170)** «εε) της νομοθεσίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας».

Άρθρο 31 **Τροποποίηση άρθρων 1Α και 1Β Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** 1. Στην παρ. 1 του άρθρου 1Α του ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως το άρθρο είχε προστεθεί με το άρθρο 1 του ν.3838/2010 (Α΄49) και τροποποιηθεί με το άρθρο 18 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4332/2015 (Α΄ 76) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 παρ.1α του ν. 4531/2018 (Α΄ 62), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) Στην περίπτ. α΄ προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Σε περίπτωση τέκνου με πιστοποιημένη αναπηρία από αρμόδιο δημόσιο φορέα ποσοστού 80% και άνω, μπορεί να γίνονται αποδεκτά, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης – αίτησης της παρ. 2, πιστοποιητικά παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης περίθαλψης και παρεμβάσεων ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία και	*«α) Της εγγραφής του στην Α` τάξη ελληνικού σχολείου της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή σχολείου της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας και της συνέχισης παρακολούθησης ελληνικού σχολείου ή σχολείου που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης - αίτησης της παραγράφου 2.».* *γ) Της νόμιμης διαμονής των γονέων του και της κατοχής από έναν*

κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του». β) Στην περίπτ. γ΄ οι λέξεις «της παραγράφου 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 2».	*τουλάχιστον εξ αυτών ενός εκ των κατωτέρω τίτλων διαμονής κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης - αίτησης της παραγράφου 4*
2.Στο άρθρο 1Β του ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4332/2015, (Α΄ 76) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4452/2017 (Α΄17) και με το άρθρο 31 παρ.1β του ν. 4531/2018 (Α΄ 62), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) Στο τέλος της παρ. 1 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Σε περίπτωση ανήλικου αλλοδαπού με πιστοποιημένη αναπηρία από αρμόδιο δημόσιο φορέα ποσοστού 80% και άνω, μπορεί να γίνονται αποδεκτά πιστοποιητικά παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης περίθαλψης και παρεμβάσεων ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης για εννέα τουλάχιστον έτη. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του.» β) Στην περίπτ. β’ της παρ. 5 οι λέξεις «της παραγράφου 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 1».	*Ανήλικος αλλοδαπός που κατοικεί μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα θεμελιώνει δικαίωμα κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας λόγω φοίτησης σε ελληνικό σχολείο, "ή σε σχολείο που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας,"* *εφόσον έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση είτε εννέα τάξεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είτε έξι τάξεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η φοίτηση στο νηπιαγωγείο δεν προσμετράται. Η επιτυχής ολοκλήρωση της απαιτούμενης φοίτησης αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση της αρμόδιας αρχής* *β Στην περίπτωση που η κτήση ιθαγένειας λόγω φοίτησης, κατ’ εφαρμογή της διατάξεως της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, θεμελιώνεται χρονικά μετά την ενηλικίωση του τέκνου και μέχρι την ηλικία των 23 ετών, ο ενήλικος αλλοδαπός που εξακολουθεί να διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα υποβάλλει τη σχετική δήλωση-αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία υπάγεται διοικητικά ο δήμος της διαμονής του, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών ετών από την ημερομηνία συμπλήρωσης εννέα τάξεων ελληνικού σχολείου ή των έξι τάξεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.*
Άρθρο 32	*3. Για τη διακρίβωση της συνδρομής επί μέρους ουσιαστικών*

Τροποποιήσεις του άρθρου 5Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας Στο άρθρο 5Α του ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως προστέθηκε με το άρθρο 3 ν. 3838/2010 (Α΄49), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Για τη διακρίβωση της συνδρομής επί μέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων της παρ. 1, η κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Πολιτογράφησης στηρίζεται σε ειδική δοκιμασία (τεστ), που αυτή διεξάγει. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται οι προδιαγραφές της ειδικής δοκιμασίας και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και το περιεχόμενό της.»	*προϋποθέσεων της παραγράφου 1 η κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Πολιτογράφησης στηρίζεται και σε ειδική δοκιμασία (τεστ) που η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει. Οι προδιαγραφές της ειδικής δοκιμασίας και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την οργάνωση και το περιεχόμενο της ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και θρησκευμάτων.*
2. Προστίθεται παρ. 4 ως εξής: «Όσοι έχουν φοιτήσει με επιτυχία για τρία τουλάχιστον έτη στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε ελληνικό σχολείο ή σε σχολείο που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας ή έχουν αποφοιτήσει από σχολεία δεύτερης ευκαιρίας ή έχουν αποφοιτήσει από ελληνικό Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή όσοι κατέχουν	Ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης 1. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να γίνει Έλληνας πολίτης με πολιτογράφηση πρέπει, πέραν των προϋποθέσεων του προηγούμενου άρθρου: α. Να γνωρίζει επαρκώς την Ελληνική γλώσσα, ώστε να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη.

μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών στα ελληνικά ή κατέχουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας επιπέδου Β1 τουλάχιστον που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 363/1998 (Α' 242), όπως τροποποιήθηκε, με το π.δ. 60/2010(Α΄98), θεωρείται ότι πληρούν την ουσιαστική προϋπόθεση της περίπτ. α' της παρ. 1 και απαλλάσσονται από την εξέταση. Η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας πιστοποιείται και απαλλάσσονται από την εξέταση ως προς τη συνδρομή της όσοι κατέχουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας για πολιτογράφηση, το οποίο λαμβάνουν έπειτα από επιτυχή εξέταση που διενεργείται με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται α) οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, β) οι προδιαγραφές της ειδικής δοκιμασίας, γ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και το περιεχόμενό της, δ) οι φορείς που χορηγούν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας, ε) το επίπεδο γλωσσικής επάρκειας.» **3.** Προστίθεται παρ. 5 ως εξής:	β. Να έχει ενταχθεί ομαλά στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Χώρας. Για τη διακρίβωση της ομαλής ένταξης του αιτούντος στην Ελληνική κοινωνία συνεκτιμώνται ιδίως τα εξής στοιχεία: η εξοικείωση με την Ελληνική ιστορία και τον Ελληνικό πολιτισμό, η επαγγελματική και εν γένει οικονομική δραστηριότητα του, τυχόν δημόσιες ή κοινωφελείς δραστηριότητες του, ενδεχόμενη φοίτηση του σε ελληνικούς εκπαιδευτικούς φορείς, η συμμετοχή του σε κοινωνικές οργανώσεις ή συλλογικούς φορείς μέλη των οποίων είναι Έλληνες πολίτες, τυχόν συγγενικός του δεσμός και εξ αγχιστείας με Έλληνα πολίτη, η εκ μέρους του σταθερή εκπλήρωση των φορολογικών του υποχρεώσεων, καθώς και των υποχρεώσεων του προς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, η κατά κυριότητα κτήση ακινήτου για κατοικία και η εν γένει περιουσιακή του κατάσταση. γ. Να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει ενεργά και ουσιαστικά στην πολιτική ζωή της Χώρας, σεβόμενος τις θεμελιώδεις αρχές οι οποίες τη διέπουν. Για τη δυνατότητα συμμετοχής στην πολιτική ζωή συνεκτιμώνται ιδίως τα εξής στοιχεία: η επαρκής εξοικείωση με τους θεσμούς του πολιτεύματος της Ελληνικής Δημοκρατίας και την πολιτική ζωή της Χώρας και η βασική γνώση της Ελληνικής πολιτικής ιστορίας, ιδίως της σύγχρονης. Ειδική βαρύτητα στην εκτίμηση περί υιοθέτησης της Ελληνικής πολιτικής ταυτότητας έχουν η συμμετοχή σε συλλογικούς φορείς, πολιτικές ενώσεις ή σωματεία όπου συμμετέχουν και Έλληνες πολίτες, καθώς και η προηγούμενη συμμετοχή στις εκλογές της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. 2. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο γνωμοδοτεί η Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία συνιστάται με το άρθρο 12.

«5. Αλλοδαποί ηλικίας άνω των 65 ετών ή αλλοδαποί με νοητική ή ψυχική ή σωματική αναπηρία μπορούν να πολιτογραφηθούν, χωρίς να συντρέχει μέρος των προϋποθέσεων της παρ. 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία εκτίμησης της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων στο πρόσωπο των ατόμων αυτών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία πολιτογράφησής τους.»	3. Για τη διακρίβωση της συνδρομής επί μέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων της παραγράφου 1 η κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Πολιτογράφησης στηρίζεται και σε ειδική δοκιμασία (τεστ) που η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει. Οι προδιαγραφές της ειδικής δοκιμασίας και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την οργάνωση και το περιεχόμενο της ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και θρησκευμάτων.
Άρθρο 33 **Τροποποίηση άρθρου 6 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Στο άρθρο 6 του ν. 3284/2004, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 Ν.3838/2010 (Α΄ 49) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η περίπτ. ε΄ της παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «ε. Εκκαθαριστικά σημειώματα των οικονομικών ετών που αντιστοιχούν στα έτη προηγούμενης νόμιμης παραμονής στη χώρα, που απαιτούνται κατά περίπτωση, με βάση τα οποία να προκύπτει η	*ε. Εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους, στ. Αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.).*

φορολογική υποχρέωση του αιτούντος, ως κατοίκου της Ελλάδας».	
2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής: «ζ. Παράβολο πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ.»	*ζ. Παράβολο επτακοσίων (700) ευρώ.*
3. Στην παράγραφο 3 προστίθεται περίπτωση η' ως εξής: «η. Πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την υπαγωγή του αιτούντος στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 5Α.»	*Η αίτηση πολιτογράφησης απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και συνοδεύεται από:* *α. Αντίγραφο της δήλωσης πολιτογράφησης.* *β. Αντίγραφο διαβατηρίου, ταξιδιωτικού εγγράφου ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας.* *γ. Έναν από τους αναφερόμενους, υπό στοιχείο ε` του άρθρου 5 του παρόντος, τίτλους νόμιμης διαμονής σε ισχύ.* *δ. Πιστοποιητικό γέννησης ή άλλο ισοδύναμο πιστοποιητικό που προβλέπεται από τη νομοθεσία της Χώρας πρώτης ιθαγένειας. Αν ο αλλοδαπός είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας ως πολιτικός πρόσφυγας ή έχει υπαχθεί σε καθεστώς επικουρικής προστασίας ή είναι Ανιθαγενής και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η πράξη αναγνώρισης του ως πολιτικού πρόσφυγα, υπαγωγής του στο καθεστώς επικουρικής προστασίας ή το οικείο δελτίο ανιθαγενούς, αντίστοιχα. Αν ο αλλοδαπός έχει γεννηθεί στην Ελλάδα, αρκεί η ληξιαρχική πράξη γέννησης. Αν ο αλλοδαπός αδυνατεί αντικειμενικά να κατέχει διαβατήριο, κατά την έννοια της παραγράφου 1 εδάφιο γ` του άρθρου 84 του ν. 3386/2005, αρκεί η άδεια διαμονής που χορηγείται στις περιπτώσεις αυτές σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη.*

	ε. Εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους, στ. Αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.). *ζ. Παράβολο επτακοσίων (700) ευρώ. Για την επανυποβολή αίτησης πολιτογράφησης το οφειλόμενο παράβολο περιορίζεται στα διακόσια (200) ευρώ. Ομογενείς, κάτοχοι ιθαγένειας κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και αναγνωρισμένοι πολιτικοί πρόσφυγες και ανιθαγενείς οφείλουν με κάθε αίτηση τους να καταβάλλουν παράβολο ύψους εκατό (100) ευρώ.»*
4. Προστίθεται παράγραφος 4, ως εξής: «4. Αλλοδαποί που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας μπορούν να εκπροσωπούνται για την υποβολή αίτησης και δήλωσης πολιτογράφησης από αυτόν που έχει ορισθεί νόμιμα δικαστικός συμπαραστάτης τους. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται το άρθρο 9».	*«Αρθρο 6* *Δικαιολογητικά πολιτογράφησης* *1. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να πολιτογραφηθεί ως Ελληνας, υποβάλλει δήλωση στο δήμο της μόνιμης διαμονής του και αίτηση πολιτογράφησης στις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην οποία υπάγεται ο δήμος.* *«Από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης πολιτογράφησης εξαιρούνται οι ομογενείς αλλοδαποί.»* **** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 142 παρ.2 Ν.4251/2014,* *ΦΕΚ Α 80/1.4.2014.* *2. Η δήλωση πολιτογράφησης γίνεται ενώπιον του δημάρχου με την παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων. Η δήλωση καταχωρείται σε ειδικό πρωτόκολλο και αντίγραφο της χορηγείται στον δηλώσαντα μαζί με έντυπο αίτησης όπου αναγράφονται όλες οι προϋποθέσεις κτήσης Ελληνικής Ιθαγένειας με πολιτογράφηση.*

	3. Η αίτηση πολιτογράφησης απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και συνοδεύεται από: *α. Αντίγραφο της δήλωσης πολιτογράφησης.* *β. Αντίγραφο διαβατηρίου, ταξιδιωτικού εγγράφου ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας.* *γ. Έναν από τους αναφερόμενους, υπό στοιχείο ε` του άρθρου 5 του παρόντος, τίτλους νόμιμης διαμονής σε ισχύ.* *δ. Πιστοποιητικό γέννησης ή άλλο ισοδύναμο πιστοποιητικό που προβλέπεται από τη νομοθεσία της Χώρας πρώτης ιθαγένειας. Αν ο αλλοδαπός είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας ως πολιτικός πρόσφυγας ή έχει υπαχθεί σε καθεστώς επικουρικής προστασίας ή είναι Ανιθαγενής και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η πράξη αναγνώρισης του ως πολιτικού πρόσφυγα, υπαγωγής του στο καθεστώς επικουρικής προστασίας ή το οικείο δελτίο ανιθαγενούς, αντίστοιχα. Αν ο αλλοδαπός έχει γεννηθεί στην Ελλάδα, αρκεί η ληξιαρχική πράξη γέννησης. Αν ο αλλοδαπός αδυνατεί αντικειμενικά να κατέχει διαβατήριο, κατά την έννοια της παραγράφου 1 εδάφιο γ` του άρθρου 84 του ν. 3386/2005, αρκεί η άδεια διαμονής που χορηγείται στις περιπτώσεις αυτές σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη.* *ε. Εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους, στ. Αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.).* *ζ. Παράβολο επτακοσίων (700) ευρώ. Για την επανυποβολή αίτησης πολιτογράφησης το οφειλόμενο παράβολο περιορίζεται στα διακόσια*

	(200) ευρώ. Ομογενείς, κάτοχοι ιθαγένειας κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και αναγνωρισμένοι πολιτικοί πρόσφυγες και ανιθαγενείς οφείλουν με κάθε αίτηση τους να καταβάλλουν παράβολο ύψους εκατό (100) ευρώ.» **** Το άρθρο 6 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 Ν.3838/2010,ΦΕΚ Α 49/24.3.2010.*
Άρθρο 34 **Αντικατάσταση άρθρου 7 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Το άρθρο 7 του ν. 3284/2004 (Α΄ 217) όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 40 του ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 7 Διαδικασία πολιτογράφησης 1. Η αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και τη συνδρομή των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5. Αν οι τυπικές αυτές προϋποθέσεις δεν συντρέχουν, ο Προϊστάμενος της Περιφερειακής Διεύθυνσης απορρίπτει την αίτηση. 2. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, η Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας αναζητεί αυτεπάγγελτα πιστοποιητικό ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση και πιστοποιητικό μη	*«Άρθρο 7* *Διαδικασία πολιτογράφησης* *1. Η αρμόδια για θέματα ιθαγένειας υπηρεσία της Περιφέρειας ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και τη συνδρομή των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5. Αν αυτές δεν συντρέχουν, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας απορρίπτει την αίτηση.* *2. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας αναζητεί αυτεπαγγέλτως πιστοποιητικό ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση και πιστοποιητικό μη απέλασης και απευθύνει, μέσω της αστυνομικής αρχής του τόπου διαμονής του αιτούντος, ερώτημα προς τις αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλείας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος λόγοι δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας για την απόρριψη του αιτήματος. Οι υπηρεσίες ασφαλείας υποχρεούνται να απαντήσουν μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών, μπορούν όμως, σε κάθε περίπτωση, να διαβιβάσουν τη γνώμη τους απευθείας προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Η παράλειψη των υπηρεσιών ασφαλείας να αποστείλουν εγκαίρως γνώμη δεν κωλύει την έκδοση της*

απέλασης και απευθύνει, μέσω της αστυνομικής αρχής του τόπου διαμονής του αιτούντος, ερώτημα προς τις αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλείας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος λόγοι δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας για την απόρριψη του αιτήματος. Οι υπηρεσίες ασφαλείας υποχρεούνται να απαντήσουν μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών. Η παράλειψη των υπηρεσιών ασφαλείας να αποστείλουν έγκαιρα γνώμη δεν κωλύει την έκδοση της απόφασης του Υπουργού. 3.Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 2, η αίτηση πολιτογράφησης διαβιβάζεται προς την Επιτροπή Πολιτογράφησης και εξετάζεται χωρίς τη γνώμη αυτή. Παράλληλα, η αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας, εφόσον διαπιστώσει ότι ο αιτών εξακολουθεί να διαμένει συνεχώς στη χώρα, καλεί τον αλλοδαπό σε εξέταση, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης. Με την ίδια πρόσκληση ο αλλοδαπός καλείται να προσκομίσει όσα στοιχεία κρίνει ο ίδιος χρήσιμα για να τεκμηριώσει ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του οι ουσιαστικές προϋποθέσεις της πολιτογράφησης. 4.Η κλήση του αλλοδαπού αιτούντος σε εξέταση γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνισή του δικαιολογείται μόνο για λόγους αντικειμενικής	*απόφασης του Υπουργού.* *3. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, η αίτηση πολιτογράφησης διαβιβάζεται προς την Επιτροπή Πολιτογράφησης και εξετάζεται χωρίς τη γνώμη αυτή. Παραλλήλως, η αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης. Με την ίδια πρόσκληση ο αλλοδαπός καλείται να προσκομίσει στην Επιτροπή Πολιτογράφησης στοιχεία που πιστοποιούν ότι γνωρίζει την Ελληνικής γλώσσα, καθώς και όσα άλλα στοιχεία κρίνει ο ίδιος χρήσιμα για να τεκμηριώσουν ότι συντρέχουν στο πρόσωπο του οι ουσιαστικές προϋποθέσεις της πολιτογράφησης.* *4. Η κλήση του αλλοδαπού αιτούντος σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του δικαιολογείται μόνο για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης, η αίτηση πολιτογράφησης απορρίπτεται από τον Υπουργό.* *5. Η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει ειδική δοκιμασία (τεστ), σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της κοινής υπουργικής απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5Α.* *6. Η Επιτροπή Πολιτογράφησης συντάσσει αναλυτικό πρακτικό στο οποίο αναφέρονται τα ερωτήματα που υπέβαλε και οι σχετικές απαντήσεις των προσώπων που παρουσιάσθηκαν ενώπιον της για συνέντευξη. Στη συνέχεια, εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης, συνοδευόμενη από το πρακτικό και τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, διαβιβάζεται στο*

αδυναμίας. Αν η κλήση του αλλοδαπού για εξέταση επιστρέψει ανεπίδοτη δύο φορές ή σε περίπτωση που αδικαιολόγητα ο αλλοδαπός δεν εμφανισθεί στην Επιτροπή Πολιτογράφησης, η αίτηση πολιτογράφησης απορρίπτεται από τον Υπουργό Εσωτερικών. 5.Η Επιτροπή Πολιτογράφησης διεξάγει ειδική δοκιμασία (τεστ), σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 5Α. 6.Η Επιτροπή Πολιτογράφησης συντάσσει αναλυτικό πρακτικό στο οποίο αναφέρονται τα ερωτήματα που υπέβαλε και οι σχετικές απαντήσεις των προσώπων που παρουσιάστηκαν ενώπιόν της για εξέταση. Στη συνέχεια, η εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος έχει το δικαίωμα να διατυπώσει εγγράφως αντιρρήσεις σχετικά με το περιεχόμενό της, ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Δεν κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο αναλυτικές κρίσεις και πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που αφορούν θέματα δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας που περιέχονται στην εισήγηση. Για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας απαιτείται καταβολή παραβόλου ύψους εκατό (100) ευρώ.	*Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος έχει το δικαίωμα να διατυπώσει εγγράφως αντιρρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο της ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Δεν κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο αναλυτικές κρίσεις και πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που αφορούν ζητήματα δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας που τυχόν περιέχονται στο σώμα της εισήγησης.* *7. Σε περίπτωση αμφιβολιών του ως προς την ορθότητα της περιεχόμενης στην εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης αξιολόγησης, ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας που προβλέπεται στο άρθρο 28.* *8. Οι ομογενείς αλλοδαποί που είναι κάτοχοι τίτλου διαμονής ομογενούς δεν καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον της οικείας Επιτροπής Πολιτογράφησης, ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αποφασίζει χωρίς προηγούμενη γνώμη αυτής, πλην των περιπτώσεων εκείνων για τις οποίες αυτός παραπέμπει το σχετικό φάκελο στην Επιτροπή για τη διενέργεια συνέντευξης και τη διατύπωση γνώμης. Την υπόθεση παραπέμπει ο Υπουργός ιδίως όταν ανακύπτουν αμφιβολίες αν το πρόσωπο που επιδιώκει να πολιτογραφηθεί υπό την ιδιότητα του ομογενούς πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης.»*

7.Οι ομογενείς αλλοδαποί που είναι κάτοχοι τίτλου διαμονής ομογενούς δεν καλούνται σε εξέταση ενώπιον της οικείας Επιτροπής Πολιτογράφησης. Ο Υπουργός Εσωτερικών αποφασίζει χωρίς προηγούμενη γνώμη αυτής, πλην των περιπτώσεων εκείνων για τις οποίες ο ίδιος παραπέμπει το σχετικό φάκελο στην Επιτροπή για εξέταση και διατύπωση γνώμης. Την υπόθεση παραπέμπει ο Υπουργός ιδίως όταν ανακύπτουν αμφιβολίες για το πρόσωπο που επιδιώκει να πολιτογραφηθεί με την ιδιότητα του ομογενούς ότι πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης».	
Άρθρο 35 **Προσθήκη άρθρου 7Α στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Στον ν. 3284/2004 (Α΄ 217) προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής: «Άρθρο 7Α 1. Αν διαπιστωθεί ότι αιτών, μετά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης και μέχρι την κλήση σε εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 7, δεν διαμένει συνεχώς στη χώρα η αίτηση απορρίπτεται από τον Υπουργό Εσωτερικών 2 Η αίτηση πολιτογράφησης δεν απορρίπτεται σύμφωνα με την παρ. 1 αλλά η διαδικασία αναστέλλεται από την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου, όταν	

κατά το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης μέχρι και την κλήση σε εξέταση διαπιστωθεί ότι συντρέχουν σωρευτικά οι εξής περιπτώσεις: (α) ο αιτών διαμένει εκτός Ελλάδας για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους δεκαοκτώ μήνες, (β) εξακολουθεί να διατηρεί βιοτικούς δεσμούς με τη χώρα. Η απόφαση για αναστολή της διαδικασίας κοινοποιείται άμεσα στον αιτούντα. 3 Με αίτηση του ενδιαφερομένου, η διαδικασία που ανεστάλη σύμφωνα με την παρ. 2, συνεχίζεται, όταν ο αιτών καταστήσει εκ νέου την Ελλάδα χώρα της μόνιμης διαμονής του για χρόνο ίσο με αυτό της απουσίας του»	
Άρθρο 36 **Προσθήκη άρθρου 7Β στον κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Στον ν. 3284/2004 (Α΄ 217) προστίθεται άρθρο 7Β ως εξής: «Άρθρο 7Β Περιπτώσεις παραπομπής στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο Συμβούλιο Ιθαγένειας. 1. Σε περίπτωση αμφιβολιών της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας ως προς τη συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7Α, ο Περιφερειακός Διευθυντής Ιθαγένειας παραπέμπει την υπόθεση, πριν την κλήση του αιτούντος αλλοδαπού σε εξέταση, για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας μετά από εισήγηση της Κεντρικής	

Διεύθυνσης Ιθαγένειας. 2. Σε περίπτωση αμφιβολιών της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας ως προς τη συνδρομή ή μη λόγων δημόσιας τάξης και εθνικής ασφάλειας κατ' άρθρο 5Β του παρόντος ο Περιφερειακός Διευθυντής Ιθαγένειας παραπέμπει την υπόθεση για έκδοση απόφασης στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση, για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας. 3. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Εσωτερικών αμφιβάλλει για την ορθότητα που περιέχεται στην εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης αξιολόγησης, μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.	
Άρθρο 37 **Τροποποίηση άρθρου 9 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Στο άρθρο 9 του ν. 3284/2004, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 7 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) και 142 παρ. 3 του ν. 4251/2014 (Α΄ 80), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: 1. Στην παρ. 3, οι λέξεις «Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Περιφερειακού Διευθυντή Ιθαγένειας». 2.Προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:	*3. «Ο όρκος δίδεται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή εφόσον πρόκειται για ομογενή που διαμένει στο εξωτερικό ενώπιον του οικείου Έλληνα Προξένου. Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρακτικό.»*

«5. Σε περίπτωση ατόμων με σωματική αναπηρία η ορκωμοσία μπορεί να λαμβάνει χώρα στην οικία τους ή μέσω τηλεδιάσκεψης».	
Άρθρο 38 **Τροποποιήσεις του άρθρου 12 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** 1 Στο άρθρο 12 του ν. 3284/2004, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 8 του ν. 3838/2010, (Α΄49), αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν.3938/2011 (Α΄ 61) και τροποποιήθηκε με την παρ. 6 άρθρου 142 του ν. 4251/2014 (Α΄80) και το άρθρο 59 του ν. 4456/2017 (Α΄24), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: 1.Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης της παρ. 1 αποτελούνται από: α. τον προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως πρόεδρο, β. τον προϊστάμενο του Τμήματος Ιθαγένειας ή Πολιτογράφησης της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως μέλος,	*2. Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης της προηγούμενης παραγράφου αποτελούνται από:* *α. Τον προϊστάμενο της οικείας αρμόδιας για θέματα Αστικής Κατάστασης Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως Πρόεδρο.* *β. Ένα μέλος Δ.Ε.Π. Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που εδρεύει εντός των ορίων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή πλησιέστερα στην έδρα αυτής, στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας, της Ψυχολογίας ή συγγενών κλάδων κοινωνικών ή ανθρωπιστικών επιστημών. Το μέλος και τον αναπληρωτή του υποδεικνύει το αρμόδιο όργανο διοίκησης του οικείου ΑΕΙ.* *γ. Στέλεχος μίας εκ των οικείων Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους κατά περίπτωση Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης.* *δ. Εκπρόσωπο του Συμβουλίου της παρ. ΙΧ του άρθρου 280 του ν. 3852/2010 της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με πλειοψηφία δύο τρίτων. Σε περίπτωση που το Συμβούλιο παραλείψει να ορίσει εκπρόσωπο του μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής πρόσκλησης για ορισμό εκπροσώπου, αντ` αυτού ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής, με πλήρη ψηφοφορία, ο προϊστάμενος του Τμήματος Ιθαγένειας της οικείας*

γ. μέλος Δ.Ε.Π. ή ΕΔΙΠ ή επιστήμονα που έχει προσληφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 407/1980 Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που εδρεύει μέσα στα όρια της οικείας Διεύθυνσης Ιθαγένειας ή πλησιέστερα στην έδρα αυτής, στο γνωστικό αντικείμενο της γλωσσολογίας, επιστημών αγωγής, ιστορίας, κοινωνιολογίας, πολιτικής επιστήμης, φιλολογίας ή συγγενών κλάδων κοινωνικών ή ανθρωπιστικών επιστημών, το οποίο υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του οικείου ΑΕΙ, ως μέλος δ. Στέλεχος μίας εκ των οικείων Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους κατά περίπτωση Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης, ως μέλος.» ε. μέλος που υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της».	*αρμόδιας για θέματα Αστικής Κατάστασης Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.* *ε. Μέλος που υποδεικνύει μαζί με τον αναπληρωτή του σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της η Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.*
2 Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Οι Επιτροπές του παρόντος συγκροτούνται με απόφαση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας και λειτουργούν στην έδρα	*3. Οι Επιτροπές του παρόντος άρθρου συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και λειτουργούν στην έδρα της οικείας αρμόδιας για θέματα Αστικής Κατάστασης Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της*

της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του προέδρου και των μελών της Επιτροπής, που υποδεικνύονται με τον ίδιο τρόπο, καθώς και υπάλληλος της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ο οποίος ασκεί χρέη γραμματέα της Επιτροπής, μαζί με τον αναπληρωτή του. Αν πρόεδρος ή τακτικό μέλος των επιτροπών της παρ. 2 ελλείπει για οποιονδήποτε λόγο, ορίζεται αυτοδικαίως στη θέση του ο πρώτος κατά σειρά αναπληρωτής του».	*Επιτροπής, που υποδεικνύονται με τον ίδιο τρόπο, καθώς και υπάλληλος της οικείας κάθε φορά αρμόδιας για θέματα Αστικής Κατάστασης Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος θα ασκεί χρέη γραμματέα της Επιτροπής, μαζί με τον αναπληρωτή του.*
Άρθρο 39 **Πολιτογράφηση ομογενών προερχομένων από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης** 1. Στο άρθρο 15 του ν. 3284/2004, όπως η παρ. 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ΠΔ 92/2006 (Α΄95) και η παρ.5 προστέθηκε με την παρ.3α άρθρου 40 του ν. 3731/2008 (Α΄ 263) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) Οι παρ. 1 έως 3 αντικαθίστανται ως εξής:	*1. Ομογενείς που κατοικούν σε χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μπορούν να αποκτήσουν την Ελληνική Ιθαγένεια μετά από σχετική αίτηση προς την Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους εφόσον: α) Είναι ενήλικοι και β) Δεν μπορεί να διαπιστωθεί η Ελληνική τους Ιθαγένεια βάσει των Συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης.*

«1. Ομογενείς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατοικούν σε αυτές μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια, εφόσον είναι ενήλικοι και δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης, ακολουθώντας την προβλεπόμενη από το άρθρο 10 διαδικασία». 2. Ομογενείς από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που έχουν εισέλθει νόμιμα στην Ελλάδα και διαμένουν σε αυτή, εφόσον είναι ενήλικοι και δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης, μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας του τόπου διαμονής τους. Μαζί με την αίτηση προσκομίζεται οποιοδήποτε στοιχείο μπορεί να συνεκτιμηθεί για τη διαπίστωση της ιδιότητάς τους ως ομογενών. Στο πρόσωπο του αιτούντος πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α και β της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και ο αιτών να μην τελεί υπό απέλαση. Η αίτηση εξετάζεται από την αρμόδια Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία γνωμοδοτεί για: α. την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς, β. τη συνδρομή στο πρόσωπο του αιτούντος των προϋποθέσεων της παραγράφου 3. 3. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των αιτούντων ομογενών από χώρες της	*2. Την Ελληνική Ιθαγένεια αποκτά ο ομογενής, εφόσον δεν συντρέχουν οι αρνητικές προϋποθέσεις της περ. β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ιδιότητα του ως ομογενή γνωμοδοτεί τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Έλληνα Πρόξενο, ως πρόεδρο, και δύο μέλη. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, ενώ η αμοιβή των μελών της καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών. Οι οριζόμενοι ως μέλη της επιτροπής πρέπει να είναι Έλληνες πολίτες.* *Για τη διακρίβωση της ιδιότητας του ομογενούς η ανωτέρω επιτροπή καλεί τον ενδιαφερόμενο σε συνέντευξη και συνεκτιμά οποιαδήποτε στοιχεία προσκομίσει ο τελευταίος, από τα οποία μπορεί να συναχθεί η ιδιότητά του αυτή."* *3. Η αίτηση με τα υποβληθέντα στοιχεία και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της προηγούμενης παραγράφου για την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς διαβιβάζονται από την αρμόδια Προξενική Αρχή στην οικεία Περιφέρεια, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Πριν από την έκδοση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για τη χορήγηση της Ελληνικής Ιθαγένειας, γνωμοδοτούν ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των επιτροπών, η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα τους, η τοπική αρμοδιότητα και ο τρόπος λειτουργίας τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση των συναρμοδίων Υπουργείων, ορίζονται τα μέλη των ειδικών επιτροπών. Ένα από τα μέλη για κάθε*

πρώην Σοβιετικής Ένωσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις που υποβάλλονται.»	*ειδική επιτροπή ορίζεται υποχρεωτικά από την αντιπροσωπευτικότερη οργάνωση των ομογενών της Περιφέρειας. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της αντιπροσωπευτικότερης οργάνωσης ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής εκπρόσωπος που προτείνεται από το Προεδρείο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού.* *Έργο των ανωτέρω ειδικών επιτροπών είναι, με βάση τα διαβιβασθέντα στοιχεία από την οικεία Προξενική Αρχή, η πρόσθετη γνωμοδότηση για την ιδιότητα ως ομογενών αυτών που ζητούν την Ελληνική Ιθαγένεια. Για τη διαμόρφωση της γνώμης τους οι εν λόγω επιτροπές συνεκτιμούν και τη συνέντευξη που δόθηκε στην τριμελή επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου.*
β. Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 11 εφαρμόζονται και για την πολιτογράφηση του παρόντος άρθρου».	*4. Η Ελληνική Ιθαγένεια αποκτάται με τη δόση του όρκου από τον ομογενή. Ο όρκος δίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ενώπιον του Έλληνα Προξένου ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης». Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.* *Μετά τη δόση του όρκου από τον ομογενή, τα ανήλικα και άγαμα τέκνα του γίνονται Έλληνες από το ίδιο χρονικό σημείο και μαζί με το γονέα τους εγγράφονται στα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας που επιθυμεί ο γονέας, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Όσα από τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από την παραπάνω απόφαση συμπληρώνονται με την προσκόμιση οποιουδήποτε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου.*

γ. Στην παράγραφο 5 η φράση «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας» αντικαθίσταται με τη φράση «Υπουργός Εσωτερικών».	*"5. Με την αίτηση για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει και τον εξελληνισμό του ονόματος και του επωνύμου του, αν αυτά είχαν μεταβληθεί ή αλλοιωθεί στη χώρα από την οποία προέρχεται. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας συμφωνεί με τον ενδιαφερόμενο ως προς τον τρόπο αποδόσεως στην ελληνική γλώσσα του ονόματος και του επωνύμου του, με την απόφαση του, διατάσσει την εγγραφή στο δημοτολόγιο με το εξελληνισμένο κατά τα ανωτέρω ονοματεπώνυμο. Με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις γίνεται και ο εξελληνισμός του ονοματεπώνυμου των ανήλικων τέκνων του αιτούντος, τα οποία αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου."*
δ. Στο άρθρο 15 προστίθεται διάταξη με αριθμό παραγράφου 6 ως εξής: «6. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά το ίδιο θέμα καταργείται.» 2.Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας ομογενών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που έχουν υποβληθεί στις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές των διαδόχων της Σοβιετικής Ένωσης κρατών και δεν έχουν διαβιβαστεί στις αποκεντρωμένες διοικήσεις ή έχουν διαβιβαστεί στις αποκεντρωμένες διοικήσεις αλλά δεν έχει γνωμοδοτήσει η ειδική	*Άρθρο 15* *1. Ομογενείς που κατοικούν σε χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης μπορούν να αποκτήσουν την Ελληνική Ιθαγένεια μετά από σχετική αίτηση προς την Ελληνική Προξενική Αρχή του τόπου κατοικίας τους εφόσον: α) Είναι ενήλικοι και β) Δεν μπορεί να διαπιστωθεί η Ελληνική τους Ιθαγένεια βάσει των Συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης.* *"2. Την Ελληνική Ιθαγένεια αποκτά ο ομογενής, εφόσον δεν συντρέχουν οι αρνητικές προϋποθέσεις της περ. β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ιδιότητα του ως ομογενή γνωμοδοτεί τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Έλληνα Πρόξενο, ως πρόεδρο, και δύο μέλη. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, ενώ η αμοιβή των μελών της καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών. Οι οριζόμενοι ως μέλη της επιτροπής πρέπει*

επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3284/2004, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή της με την παρ.1 του παρόντος, παραπέμπονται στην Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών και εξετάζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, χωρίς να ζητηθεί δήλωση πολιτογράφησης. 3.Για εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας ομογενών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης για τις οποίες έχει γνωμοδοτήσει η ειδική επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3284/2004, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή της με την παρ.1 του παρόντος, και εκκρεμεί η έκδοση απόφασης, η απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Ιθαγένειας.	*να είναι Έλληνες πολίτες.* *Για τη διακρίβωση της ιδιότητας του ομογενούς η ανωτέρω επιτροπή καλεί τον ενδιαφερόμενο σε συνέντευξη και συνεκτιμά οποιαδήποτε στοιχεία προσκομίσει ο τελευταίος, από τα οποία μπορεί να συναχθεί η ιδιότητά του αυτή."* ****Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 του ΠΔ 92/2006 (ΦΕΚ Α 95/2006)* *3. Η αίτηση με τα υποβληθέντα στοιχεία και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της προηγούμενης παραγράφου για την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς διαβιβάζονται από την αρμόδια Προξενική Αρχή στην οικεία Περιφέρεια, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Πριν από την έκδοση της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για τη χορήγηση της Ελληνικής Ιθαγένειας, γνωμοδοτούν ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των επιτροπών, η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα τους, η τοπική αρμοδιότητα και ο τρόπος λειτουργίας τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση των συναρμοδίων Υπουργείων, ορίζονται τα μέλη των ειδικών επιτροπών. Ένα από τα μέλη για κάθε ειδική επιτροπή ορίζεται υποχρεωτικά από την αντιπροσωπευτικότερη οργάνωση των ομογενών της Περιφέρειας. Σε περίπτωση αδυναμίας προσδιορισμού της αντιπροσωπευτικότερης οργάνωσης ορίζεται ως μέλος της Επιτροπής εκπρόσωπος που προτείνεται από το Προεδρείο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού.*

	Έργο των ανωτέρω ειδικών επιτροπών είναι, με βάση τα διαβιβασθέντα στοιχεία από την οικεία Προξενική Αρχή, η πρόσθετη γνωμοδότηση για την ιδιότητα ως ομογενών αυτών που ζητούν την Ελληνική Ιθαγένεια. Για τη διαμόρφωση της γνώμης τους οι εν λόγω επιτροπές συνεκτιμούν και τη συνέντευξη που δόθηκε στην τριμελή επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου. **** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 2 περ.1 ΠΔ 64/2014,ΦΕΚ Α 106/5.5.2014:* *" Η υπουργική απόφαση, η έκδοση της οποίας προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3284/2004, σχετικά με τη συγκρότηση ειδικών επιτροπών, έργο των οποίων είναι η πρόσθετη γνωμοδότηση για την ιδιότητα ως ομογενών αυτών που ζητούν την Ελληνική Ιθαγένεια, τον καθορισμό του αριθμού των επιτροπών, της αμοιβής των μελών τους και του γραμματέα τους, της τοπικής τους αρμοδιότητας και του τρόπου λειτουργίας τους, εκδίδεται εφεξής μόνο με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη".* *4. Η Ελληνική Ιθαγένεια αποκτάται με τη δόση του όρκου από τον ομογενή. Ο όρκος δίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ενώπιον του Έλληνα Προξένου ή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Ο τύπος του όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους και να εκπληρώνω ευσυνείδητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης». Για την ορκωμοσία συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο.* *Μετά τη δόση του όρκου από τον ομογενή, τα ανήλικα και άγαμα τέκνα του γίνονται Έλληνες από το ίδιο χρονικό σημείο και μαζί με το γονέα τους*

	εγγράφονται στα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας που επιθυμεί ο γονέας, με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Όσα από τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από την παραπάνω απόφαση συμπληρώνονται με την προσκόμιση οποιουδήποτε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου. *"5. Με την αίτηση για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει και τον εξελληνισμό του ονόματος και του επωνύμου του, αν αυτά είχαν μεταβληθεί ή αλλοιωθεί στη χώρα από την οποία προέρχεται. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας συμφωνεί με τον ενδιαφερόμενο ως προς τον τρόπο αποδόσεως στην ελληνική γλώσσα του ονόματος και του επωνύμου του, με την απόφαση του, διατάσσει την εγγραφή στο δημοτολόγιο με το εξελληνισμένο κατά τα ανωτέρω ονοματεπώνυμο. Με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις γίνεται και ο εξελληνισμός του ονοματεπώνυμου των ανήλικων τέκνων του αιτούντος, τα οποία αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου."* **** Η παρ.5 προστέθηκε με τη παρ.3α άρθρου 40 Ν.3731/2008,ΦΕΚ Α 263/23.12.2008.Με τη παρ.3β του αυτού άρθρου και νόμου ορίζεται ότι:* *"β. Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις για κτήση της ελληνικής ιθαγενείας".*
Άρθρο 40 **Διαδικασία καθορισμού ιθαγένειας**	

Το άρθρο 26 του ν. 3284/2004 (Α΄ 217) αντικαθίσταται ως εξής: **«Άρθρο 26** **Διαδικασία επί αιτήσεων καθορισμού ιθαγένειας** 1. Όποιος επιθυμεί τη διαπίστωση (καθορισμό) της ελληνικής ιθαγένειας αυτού του ιδίου, ή αποβιώσαντος προσώπου για τον καθορισμό της ιθαγένειας του οποίου ο αιτών έχει έννομο συμφέρον, υποβάλλει σχετική αίτηση στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας η οποία αντιστοιχεί στην τελευταία τυχόν προσκομιζόμενη δημοτολογική ή άλλη εγγραφή, άλλως στην Περιφερειακή Διεύθυνση του τόπου κατοικίας του. Εφόσον ο αιτών έχει εισέλθει νόμιμα στη χώρα, η νομιμότητα παραμονής δεν αποτελεί προϋπόθεση υποβολής της αίτησης. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και στον έλληνα πρόξενο του τόπου διαμονής του αιτούντος. Ο πρόξενος αφού διεξάγει σχετική έρευνα, ιδίως στα προξενικά μητρώα, διαβιβάζει άμεσα την αίτηση στην ως άνω αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση. 2. Με την αίτηση συνυποβάλλονται τα δικαιολογητικά που αντιστοιχούν στους λόγους κτήσης ιθαγένειας τους οποίους επικαλείται ο αιτών. Ληξιαρχικά ή δημοτολογικά γεγονότα γίνονται δεκτά ως βάση διαπίστωσης (καθορισμού) της ελληνικής ιθαγένειας ακόμη και αν προκύπτουν από καταργηθέντα δημοτολόγια ή στρατολογικά μητρώα. Έμμεση μνεία ληξιαρχικών ή δημοτολογικών γεγονότων σε άλλες ληξιαρχικές ή δημοτολογικές εγγραφές, σε εγγραφές κτήσης ιθαγένειας σε προξενικά μητρώα ή άλλα δημόσια	*Δικαιοδοσία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας.* *Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είναι αποκλειστικά αρμόδιος να αποφαίνεται για κάθε αμφισβήτηση ιθαγένειας, μετά από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Η απόφαση δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο.*

μητρώα και έγγραφα γίνονται καταρχήν δεκτά ως βάση καθορισμού της ελληνικής ιθαγένειας εκτός αν η ακρίβεια της σχετικής μνείας αμφισβητηθεί αιτιολογημένα. 3. Η Περιφερειακή Διεύθυνση εξετάζει αν πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις διαπίστωσης (καθορισμού) ιθαγένειας σύμφωνα με τους ουσιαστικούς κανόνες του παρόντος Κώδικα ή διεθνούς δικαίου, είτε με προϊσχύσασες διατάξεις εσωτερικού δικαίου ή διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες, και προβαίνει στην έκδοση σχετικής διαπιστωτικής ή απορριπτικής πράξης. 4. Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης κατά την προηγούμενη παράγραφο, ο ενδιαφερόμενος διατηρεί τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος δύναται να παραπέμπει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας. Η προθεσμία εξέτασης της προσφυγής αναστέλλεται έως τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου Ιθαγενείας και την υπογραφή των πρακτικών. Σε κάθε περίπτωση, η αναστολή δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες. 5. Με την απόφαση διαπίστωσης (καθορισμού) ιθαγένειας ορίζεται και ο δήμος, στο δημοτολόγιο του οποίου εγγράφεται ο δικαιούχος εφόσον δεν διαμένει στην Ελλάδα. 6. Με την ίδια ως άνω διαδικασία εξετάζονται και αιτήσεις ήδη δημοτολογημένων προσώπων, τα οποία αιτούνται την αλλαγή της νομικής βάσης κτήσης της ελληνικής τους ιθαγένειας.»	

Άρθρο 41 **Διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας** Στο ν. 3284/2004 (Α΄ 217) προστίθεται άρθρο 26Α ως εξής: «Άρθρο 26Α Διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας 1. Κάθε δημόσια υπηρεσία που αμφισβητεί αιτιολογημένα την ελληνική ιθαγένεια προσώπου παρά την ύπαρξη δημοτολογικής εγγραφής ή εγγραφής στα μητρώα αρρένων, υποβάλλει υποχρεωτικά σχετικό ερώτημα στον Υπουργό Εσωτερικών. Ο Υπουργός Εσωτερικών αποφαίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Το ερώτημα κοινοποιείται και στο πρόσωπο του οποίου αμφισβητείται η ιθαγένεια, το οποίο δύναται να καταθέσει τις απόψεις του ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας εντός τριάντα ημερών από την κοινοποίηση. Εφ' όσον υπάρχει εγγραφή σε δημοτολόγιο ή μητρώο αρρένων, ο Υπουργός οφείλει να αποφανθεί εντός εννέα μηνών, άλλως η αμφισβήτηση θεωρείται ότι έχει αρθεί υπέρ της ελληνικής ιθαγένειας του ενδιαφερομένου. 2. Η απόφαση της παραγράφου 1 κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Αν η απόφαση διαπιστώνει την ανυπαρξία ή απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας προσώπου που διέθετε δημοτολογική εγγραφή, δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.	

3. Το πρόσωπο του οποίου η ελληνική ιθαγένεια αμφισβητείται, θεωρείται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια και κάθε αρμόδια υπηρεσία οφείλει να τον θεωρεί έλληνα πολίτη, μέχρι την ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας. 4. Η διαγραφή από τα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια λόγω ατελούς εγγραφής και η κήρυξη ενός προσώπου ως ανυπάρκτου δεν επιφέρει αναδρομική απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.»	
Άρθρο 43 **Τροποποίηση Οργανισμού Υπουργείου Εσωτερικών** 1. Το άρθρο 20 του Προεδρικού Διατάγματος 141/2017 (Α΄ 180) αντικαθίσταται ως εξής: «Στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας υπάγεται η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας.» 2. Το άρθρο 21 του Προεδρικού Διατάγματος 141/2017 (Α΄ 180) αντικαθίσταται ως εξής: «1. Η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας έχει ως επιχειρησιακό στόχο το σχεδιασμό και τη διαχείριση των θεμάτων που αφορούν στην κτήση, αποβολή, απώλεια, αποποίηση και ανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, των θεμάτων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ιθαγένειας καθώς και την παροχή οδηγιών προς τις	*Άρθρο 20* *Διάρθρωση* *Στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας υπάγεται η Διεύθυνση Ιθαγένειας.* *Άρθρο 21* *Διεύθυνση Ιθαγένειας* *1. Η Διεύθυνση Ιθαγένειας έχει ως επιχειρησιακό στόχο τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των θεμάτων που αφορούν στην κτήση, αποβολή, απώλεια, αποποίηση και ανάκτηση της ελληνικής ιθαγένειας, καθώς και την παροχή οδηγιών προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες και τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής, από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της ιθαγένειας*

συναρμόδιες υπηρεσίες και τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής, από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις της χώρας, της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της ιθαγένειας, παρακολουθώντας την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών από τις ανωτέρω υπηρεσίες με τη διενέργεια ιδίως, κατόπιν εντολής του Ειδικού Γραμματέα Ιθαγένειας, δειγματοληπτικού ελέγχου αναφορικά με την εξακρίβωση της νομιμότητας εξέτασης των υποθέσεων αυτών και τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων κατά την έκδοση των διοικητικών πράξεων που εκδίδουν οι Περιφερειακές Διευθύνσεις. 2. Η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα: α. Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας. β. Τμήμα Πολιτογράφησης. γ. Τμήμα Συντονισμού και Τεκμηρίωσης. δ. Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου. 3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας κατανέμονται ως εξής: α. Το Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας, είναι αρμόδιο για: αα. Τα θέματα που άπτονται της αποβολής, απώλειας, αποποίησης, ανάκτησης της Ελληνικής Ιθαγενείας, καθώς και επίλυσης περιπτώσεων αμφισβητούμενης ιθαγένειας. αβ. Τον έλεγχο της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων για την έκδοση αποφάσεων εκ νέου κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας από	*2. Η Διεύθυνση Ιθαγένειας συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:* *α. Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας.* *β. Τμήμα Πολιτογράφησης Ομογενών Αλλοδαπών.* *γ. Τμήμα Πολιτογράφησης Αλλογενών Αλλοδαπών.* *δ. Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου.* *3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Ιθαγένειας κατανέμονται ως ακολούθως:* *α. Το Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας, είναι αρμόδιο για:* *αα. Τα ζητήματα που άπτονται της αποβολής, απώλειας, αποποίησης, ανάκτησης της Ελληνικής Ιθαγενείας, καθώς και επίλυσης περιπτώσεων αμφισβητούμενης ιθαγένειας.* *αβ. Την έκδοση αποφάσεων εκ νέου κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας από υπηκόους του Ισραήλ, πρώην έλληνες πολίτες, κατ` εφαρμογή του άρθρου 13 του ν.4018/2011 όπως κάθε φορά ισχύει.* *αγ. Τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της ιθαγένειας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Τμήματος.* *αδ. Τον χειρισμό διοικητικά των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος.*

υπηκόους του Ισραήλ, πρώην Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του ν.4018/2011.	*αε. Τη συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τη χορήγηση της ελληνικής ιθαγενείας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Τμήματος.*
αγ. Τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της ιθαγένειας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Τμήματος.	*αστ. Τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας του Συμβουλίου Ιθαγένειας.*
αδ. Το διοικητικό χειρισμό των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος.	
αε. Τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας του Συμβουλίου Ιθαγένειας.	*β. Το Τμήμα Πολιτογράφησης Ομογενών Αλλοδαπών, είναι αρμόδιο για:*
αστ. Τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων για τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων κατά την έκδοση των διοικητικών πράξεων αρμοδιότητας του Τμήματος.	*βα. Τη συγκέντρωση στοιχείων και εγγράφων από κρατικές υπηρεσίες και τους ενδιαφερόμενους, ώστε να διαπιστωθεί η συνδρομή ή μη των νόμιμων προϋποθέσεων για την πολιτογράφηση ομογενών που διαμένουν στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, την εισήγηση προς την Επιτροπή Πολιτογράφησης περί αποδοχής ή απόρριψης του αιτήματος πολιτογράφησης, εφόσον κρίνεται απαραίτητη η παραπομπή στην Επιτροπή αυτή, καθώς και την κατάρτιση των σχετικών σχεδίων αποφάσεων.*
β Το Τμήμα Πολιτογράφησης είναι αρμόδιο για:	
βα. Τον έλεγχο της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων για την πολιτογράφηση των αλλογενών αλλοδαπών των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν σε αυτό κατά την ημερομηνία ισχύος του παρόντος, καθώς και των ομογενών που διαμένουν σε άλλη χώρα και έχουν υποβάλλει το αίτημα τους ενώπιον του Έλληνα Πρόξενου.	*ββ. Τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της ιθαγένειας των ομογενών με πολιτογράφηση.*
ββ. την επεξεργασία και την εισήγηση για τους φακέλους που παραπέμπονται στο Συμβούλιο Ιθαγένειας κατά τα προβλεπόμενα	*βγ. Τον χειρισμό διοικητικά των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος.* *βδ. Τη συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τη χορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας, κατά λόγο αρμοδιότητας του*

στις διατάξεις του παρόντος. βγ. τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις της νομοθεσίας που διέπει την κτήση από τους αλλοδαπούς κάθε κατηγορίας της ελληνικής ιθαγένειας με τη διαδικασία της πολιτογράφησης. βδ. το διοικητικό χειρισμό των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος. βε. τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας των Επιτροπών Πολιτογράφησης που λειτουργούν στη Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας και του Συμβουλίου Ιθαγένειας για τις υποθέσεις αρμοδιότητας του. βστ. τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων για τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων κατά την έκδοση των διοικητικών πράξεων αρμοδιότητας του Τμήματος. γ. Το Τμήμα Συντονισμού και Τεκμηρίωσης είναι αρμόδιο για: γα. χειρισμό θεμάτων οργάνωσης, ομογενοποίησης και απλούστευσης των διαδικασιών που ακολουθούνται από τις	*Τμήματος.* *γ. Το Τμήμα Πολιτογράφησης Αλλογενών Αλλοδαπών, είναι αρμόδιο για:* *γα. Τη συγκέντρωση στοιχείων και εγγράφων από κρατικές υπηρεσίες και τους ενδιαφερόμενους, προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την πολιτογράφηση αλλοδαπών, την εισήγηση προς την Επιτροπή Πολιτογράφησης περί αποδοχής ή απόρριψης του αιτήματος πολιτογράφησης, καθώς και την κατάρτιση των σχετικών σχεδίων αποφάσεων.* *γβ. Τη συγκέντρωση στοιχείων και την εισήγηση στο Συμβούλιο Ιθαγένειας επί των αντιρρήσεων αλλοδαπών που υποβάλλονται ενώπιον του Υπουργού, καθώς και των υποθέσεων που παραπέμπονται από αυτόν στο Συμβούλιο.* *γγ. Τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της νομοθεσίας που διέπει την κτήση από τους αλλοδαπούς της ελληνικής ιθαγένειας με τη διαδικασία της πολιτογράφησης.* *γδ. Τον χειρισμό διοικητικά των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος.* *γε. Τη συγκέντρωση και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τη χορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Τμήματος.* *γστ. Τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας της Επιτροπής Πολιτογράφησης.*

Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που διέπει τα θέματα ιθαγένειας κάθε κατηγορίας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες οργανικές μονάδες της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας. γβ. την εκπόνηση προτάσεων για την απλούστευση των διαδικασιών και τη μείωση των διοικητικών βαρών αναφορικά με τις διαδικασίες ιθαγένειας γγ. τη συγκέντρωση και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων σε συνεργασία με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού. γδ. την παροχή τεκμηρίωσης και την εκπόνηση αναφορών και μελετών για θέματα ιθαγένειας. γε. την εποπτεία ορθής αποτύπωσης των στοιχείων που εισάγονται στο πληροφορικό σύστημα ιθαγένειας. γστ. την επικοινωνία και την ανάπτυξη πλαισίων συνεργασίας με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού για θέματα ιθαγένειας γζ. την παρακολούθηση των εσόδων του λογαριασμού 2310180001, την κεντρική διαχείριση και το συντονισμό των προμηθειών σε	*δ. Το Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου, είναι αρμόδιο για τη γραμματειακή υποστήριξη της Διεύθυνσης Ιθαγένειας, την τήρηση, οργάνωση, ταξινόμηση και εν γένει διαχείριση του οικείου φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου, την παραλαβή, διαχείριση και διακίνηση της αλληλογραφίας, τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, καθώς και την ενημέρωση και εν γένει εξυπηρέτηση των συναλλασσόμενων με τη Διεύθυνση πολιτών.*

συνεργασία με τις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εσωτερικών. δ. Το Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου είναι αρμόδιο για τη γραμματειακή υποστήριξη της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, την τήρηση, οργάνωση, ταξινόμηση και εν γένει διαχείριση του οικείου φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου, την παραλαβή, διαχείριση και διακίνηση της αλληλογραφίας, τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, την ενημέρωση και εν γένει εξυπηρέτηση των συναλλασσομένων με τη Διεύθυνση, τη μέριμνα για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου εξυπηρέτησης, καθώς και τη μέριμνα για τη συντήρηση και τη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Ιθαγένειας σε συνεργασία με την οικεία Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών και το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής». 3.Η αναφερόμενη ως «Διεύθυνση Ιθαγένειας», στην παρ. 7 του άρθρου 37 και στην παρ. 15 του άρθρου 38 του π.δ. 141/2017 μετονομάζεται σε Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας».	

Άρθρο 44 **Τροποποίηση σύνθεσης επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας** Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4332/2015 (Α΄76) αντικαθίσταται ως εξής: «1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται ενδεκαμελής επιτροπή για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας η οποία αποτελείται από: α) τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ως πρόεδρο, β) το νομικό σύμβουλο του οικείου Υπουργείου, γ) έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ή ομότιμο καθηγητή με ειδικότητα στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, δ) έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ή ομότιμο καθηγητή με ειδικότητα στο δημόσιο δίκαιο, ε) τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,	*Άρθρο 4* *Σύσταση επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας* *1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται επιτροπή για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, η οποία αποτελείται από:* *«α) τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο, και ως μέλη,».* *β) τον Νομικό Σύμβουλο του οικείου Υπουργείου,* *γ) έναν ομότιμο Καθηγητή με ειδικότητα στο Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο,* *δ) έναν Καθηγητή με ειδικότητα στο Δημόσιο Δίκαιο,* *«ε) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,».* *στ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ιθαγένειας,* *ζ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από τον Συνήγορο του Πολίτη,* *η) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου,*

στ) τον προϊστάμενο της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ζ) ένα μέλος που υποδεικνύεται από το Συνήγορο του Πολίτη, η) ένα μέλος που υποδεικνύεται από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, θ) έναν προϊστάμενο Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ι) δύο μέλη επιστήμονες εγνωσμένου κύρους σε συναφές επιστημονικό αντικείμενο, που υποδεικνύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, ως μέλη. Για την υποστήριξη του έργου της επιτροπής ως μέλη της γραμματείας της ορίζονται δύο υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας».	*ϑ) έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης Αποκεντρωμένης Διοίκησης.* *Για την υποστήριξη του έργου της επιτροπής ως μέλη της γραμματείας της επιτροπής ορίζονται δύο υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ της Διεύθυνσης Ιθαγένειας.* **** Οι περιπτώσεις α΄και ε΄ της παρ.1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 34 παρ.6* *Ν.4531/2018,ΦΕΚ Α 62/5.4.2018.*
Άρθρο 45 **Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων άρθρου 8 του ν. 3200/1955** Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (Α` 97) περί προσφυγής,	

όπου αυτή προβλέπεται, εφαρμόζονται ανάλογα και για τις αποφάσεις των Περιφερειακών Διευθυντών Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών	
Άρθρο 46 **Καθορισμός ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα** **1.** Πρόσωπο για το οποίο έχει συνταχθεί ληξιαρχική πράξη γέννησης και δεν είναι εγγεγραμμένο σε δημοτολόγιο δήμου της χώρας λόγω μη δημοτολόγησης τουλάχιστον ενός εκ των δύο γονέων του, δύναται να αιτηθεί την κτήση της ελληνικής του ιθαγένειας ως ανιθαγενής γεννημένος στο ελληνικό έδαφος κατά το άρθρο 1 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας με την ακόλουθη διαδικασία: Υποβάλλει την αίτησή του αυτοπροσώπως στο Τμήμα Ιθαγένειας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας της μόνιμης ή της κοινής συνήθους διαμονής του στην οποία και δηλώνει την ιστορική διαδρομή του ιδίου και της οικογένειάς του, προσκομίζοντας τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από οποιοδήποτε στοιχείο υποστηρίζει αυτήν, όπως δύνανται ενδεικτικά να είναι ληξιαρχικές πράξεις ή δημοτολογικές εγγραφές συγγενών του μέχρι 2ου βαθμού και έγγραφα ελληνικών δημόσιων αρχών που	

αναφέρονται στο πρόσωπο του. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις εκδίδεται η σχετική διαπιστωτική πράξη από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας εντός είκοσι (20) ημερών. **2.** Σε περίπτωση αμφισβήτησης της ιδιότητας του αιτούντος ως ανιθαγενούς Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα, ο φάκελος του αιτούντος παραπέμπεται εντός προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την υποβολή της αίτησης στην Περιφερειακή Επιτροπή καθορισμού ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά. Η Επιτροπή δύναται να καλέσει τον αιτούντα σε αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιόν της. Η ανωτέρω Επιτροπή γνωμοδοτεί σχετικά με το αν ο αιτών ανήκει στους Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα. Πριν τη παραπομπή του φακέλου στην Επιτροπή της παρ. 2 η υπηρεσία δύναται να συγκεντρώνει περαιτέρω πληροφορίες σχετικές με τον αιτούντα ή τους συγγενείς του ζητώντας επιπλέον στοιχεία είτε από τον Δήμο μόνιμης ή συνήθους εγκατάστασης, είτε από άλλους κρατικούς φορείς με κάθε πρόσφορο μέσο. Εντός δέκα (10) ημερών από την εισήγηση της Επιτροπής εκδίδεται αναλυτικά αιτιολογημένη απόφαση από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. **3.** Μετά την έκδοση της απόφασης αυτής, η αρμόδια υπηρεσία της	

οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τη διοικητική πράξη περί εγγραφής του αιτούντος σε μητρώα αρρένων και δημοτολόγια του Δήμου διαμονής του. Ως Δήμος δημοτολογικής εγγραφής ορίζεται ο Δήμος της μόνιμης ή της κοινής συνήθους διαμονής του αιτούντα. Στην εν λόγω διαδικασία δεν αποκλείεται να λαμβάνεται υπόψη τυχόν προϋπάρχουσα δημοτολογική μερίδα προσώπου από το οποίο ο αιτών έλκει την καταγωγή του. **4.** Σε περίπτωση απόρριψης, ο αιτών δύναται να υποβάλλει αντιρρήσεις ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής καθορισμού ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απόρριψης. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την Ειδική Επιτροπή καθορισμού ιθαγένειας ανιθαγενών Ελλήνων Ρομά. Η επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από: 1. τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας ως πρόεδρο, 2. τον Προϊστάμενο Τμήματος Καθορισμού Ιθαγένειας της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως μέλος, 3. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως μέλος 4. ένα στέλεχος της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως μέλος 5. μέλος που υποδεικνύεται από την ΕΕΔΑ	

σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, ως μέλος. Χρέη γραμματέα της ανωτέρω Επιτροπής ασκεί υπάλληλος του Τμήματος καθορισμού ιθαγένειας της Κεντρικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής που απουσιάζουν ή κωλύονται αναπληρώνονται από τους οριζόμενους αναπληρωτές τους. Κατά την εξέταση των αντιρρήσεων η Ειδική Επιτροπή μπορεί να καλεί να συμμετάσχει εμπειρογνώμονας ή εμπειρογνώμονες χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ως εμπειρογνώμονες στην περίπτωση αυτή ορίζονται τα πρόσωπα που θεωρούνται ότι έχουν ειδικές γνώσεις για το κάθε φορά ανακύπτον σχετικό ζήτημα ή ζητήματα τα οποία είναι απαραίτητα να διασαφηνιστούν προκειμένου να διαμορφώσει κρίση η Επιτροπή. Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας εκδίδει θετική ή απορριπτική απόφαση καθορισμού ιθαγένειας κατόπιν σχετικής εισήγησης της Ειδικής Επιτροπής. Η διαδικασία ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης και της έκδοσης απόφασης, ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την υποβολή των αντιρρήσεων. **5.** Οι Περιφερειακές Επιτροπές καθορισμού ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά συγκροτούνται με απόφαση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών. Μέχρι τη συγκρότησή τους το έργο τους ασκείται από τις Επιτροπές Πολιτογράφησης του άρθρου 12 του ν. 3838/2004, όπως ισχύει. **6**. Η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών	

πραγματοποιεί διαρκή δειγματοληπτικό έλεγχο, ακόμη και με αυτοπρόσωπη παρουσία στελεχών της, ώστε να αποφεύγονται αμφισβητήσεις και αμφιβολίες για την εγκυρότητα των διαδικασιών ενώπιον των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας.	
Άρθρο 47 **Καταργούμενες διατάξεις** 1.Η παρ. 4 του άρθρου 4 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α΄26) και η παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007 (Α΄143) καταργούνται. 2.Η παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3284/2004 (Α΄217), καταργείται. 3.Η παρ.1 του άρθρου 28 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), καταργείται.	*Άρθρο 4, Ν. 3528/2007: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛ.ΔΙΟΙΚ.ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ & ΥΠΑΛ. ΝΠΔΔ* *4. Όσοι αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση δεν μπορούν να διορισθούν ως υπάλληλοι πριν από τη συμπλήρωση ενός (1) έτους από την απόκτηση της.* *Άρθρο 12 Ν 3584/2007: ΚΩΔΙΚΑΣ Κατάστασης ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ και ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ* *4. Όσοι αποκτούν την ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση, δεν μπορούν να διορισθούν ως υπάλληλοι πριν από τη συμπλήρωση ενός (1) έτους από την απόκτηση της.* *Άρθρο 25* *Αρμόδια όργανα.* *Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας διαπιστώνεται η κτήση ή μη της Ελληνικής ιθαγένειας προσώπων που ζητούν να καθορισθεί η ιθαγένειά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, καθώς και με τις προϊσχύουσες αυτού σχετικές διατάξεις και τις διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες.*

	«Περίληψη των αποφάσεων που αφορούν την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.» **** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.2 προστέθηκε με τη παρ.7 άρθρου 142 Ν.4251/2014,* *ΦΕΚ Α 80/1.4.2014.* *Αρθρο 28* *Διάθεση ποσοστού* *επί του παραβόλου* *"1. Ποσοστό 15% επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα της αίτησης πολιτογράφησης μεταφέρεται σε λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο "Εσοδα από παράβολα αιτήσεων πολιτογράφησης υπέρ Ο.Τ.Α. α` βαθμού". Το προϊόν του λογαριασμού αυτού κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. α` βαθμού με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το ποσό αυτό, καθώς επίσης και το ποσό που εισπράττεται από τον οικείο δήμο για την κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας από τέκνα αλλοδαπών σύμφωνα με το άρθρο 1Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, διατίθεται από αυτόν για την κάλυψη των αναγκών των υπηρεσιών του που χειρίζονται θέματα εφαρμογής του παρόντος νόμου. Με απόφαση του ίδιου Υπουργού, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζεται και η σχετική διαδικασία."* **** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.6γ* *άρθρου 18 Ν.3870/2010,ΦΕΚ Α 138/9.8.2010.*

Άρθρο 48 **Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 3469/2006** Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3469/2006 (Α΄ 131) όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4351/2015 (Α΄164) αντικαθίσταται ως εξής: «ιδ) Οι αποφάσεις ορισμού των μελών της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής των εξετάσεων πιστοποίησης της ελληνικής γλώσσας, στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού για υπηκόους τρίτων χωρών, για αλλοδαπούς που αιτούνται άσυλο και για αλλοδαπούς που αιτούνται ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση.»	*«ιδ) Οι αποφάσεις ορισμού των μελών της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής των εξετάσεων πιστοποίησης της ελληνικής γλώσσας, στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού που απευθύνονται σε υπηκόους τρίτων χωρών και σε αιτούντες ασύλου. Οι παραπάνω επιτροπές συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς και με βάση την κ.υ.α. 64410/2015 (Β` 728). Τα καθήκοντα της επιστημονικής επιτροπής αφορούν στον καθορισμό της εξεταστέας ύλης, στη σύνταξη των θεμάτων των γραπτών και προφορικών εξετάσεων, στην καθοδήγηση των αξιολογητών και στην ανάπτυξη κλίμακας κριτηρίων αξιολόγησης. Τα καθήκοντα της οργανωτικής επιτροπής αφορούν στην οργάνωση και διεξαγωγή των συγκεκριμένων εξετάσεων.»* **** Η περ.ιδ΄προστέθηκε με το άρθρο 25 Ν.4351/2015, ΦΕΚ Α 164/4.12.2015.*
Άρθρο 49 **Έναρξη ισχύος διατάξεων Μέρους Δεύτερου** Οι διατάξεις του μέρους δεύτερου εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 32, 33 παρ. 3 και 39 που ισχύουν από τις 15-4-2019. Εκκρεμείς αιτήσεις	

πολιτογράφησης κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών εξετάζονται σύμφωνα με το περιεχόμενο του παρόντος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.	
Άρθρο 50 **Τροποποίηση άρθρου 9 του ν. 3852/2010** Η περίπτ. δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «δ) Η εκλογή προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Νοέμβριο, κατ΄ ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 64. Η εκλογή προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων διενεργείται κατά το μήνα Σεπτέμβριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79».	**Περιπτ. δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)** «δ) Η εκλογή προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Μάρτιο κατ` ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 64 του ν. 3852/2010.».

Άρθρο 51 **Τροποποίηση άρθρου 14 του ν.3852/2010** 1.Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. α΄ της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή Αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από το νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθηκόντων, αμειβόμενων ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην Ανεξάρτητη Αρχή».	**1. Πρώτο εδάφιο της περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν.3852/2010** « α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ` εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων του δήμου στον οποίο επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ημερομηνία ανακήρυξης των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την

	παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν».
2.Η περίπτ. δ' της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα ή δεν έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας (ex officio), σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, μέσα στο	**2. Περίπτ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3852/2010** «δ) Διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα, στους δήμους στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητά τους, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Ειδικά για τις πρώτες εκλογές που θα διεξαχθούν μετά την ισχύ του παρόντος, τα ως άνω πρόσωπα

δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών. Ειδικά για τις πρώτες εκλογές που θα διεξαχθούν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4555/2018, τα ανωτέρω μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στους άλλους δήμους της χωρικής αρμοδιότητας του νομικού προσώπου, πλην του δήμου της έδρας του, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων. Αν τα ανωτέρω πρόσωπα θέτουν υποψηφιότητα στο δήμο της έδρας του νομικού προσώπου, ισχύουν τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο».	που θέτουν υποψηφιότητα στους άλλους δήμους της χωρικής περιφέρειας του νομικού προσώπου, πλην του δήμου της έδρας αυτού, παραιτούνται από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Αν τα ως άνω πρόσωπα θέτουν υποψηφιότητα σε δήμο της έδρας του νομικού προσώπου, ισχύουν τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο».
3.Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. ε' της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής	**Περίπτ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3852/2010** «ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη

Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από την διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων».	διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προϊστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας».
4.Στο τέλος της παρ. 7, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στην περίπτωση παραίτησής του σύμφωνα με το προηγούμενο	

εδάφιο, μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 32 του ν. 4257/2014 (Α' 93)».	
5.Η παρ. 8 αντικαθίσταται ως εξής: «8. Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ή Περιφερειακού Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας, ακόμα και αν η κατά τόπον αρμοδιότητά τους αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτουν υποψηφιότητα, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».	**Παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 3852/2010** «8. Όσοι ασκούν καθήκοντα Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινότητας, στους δήμους όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της παραγράφου 4 του άρθρου 9 εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων.».
6.Προστίθεται παρ. 9 ως εξής: «9. Για την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτ. δ' της παρ. 1, ειδικά ως προς τους προέδρους διοικητικών συμβουλίων,	

τους διευθύνοντες και εντεταλμένους συμβούλους των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα, καθώς και το κώλυμα της περίπτ. ε΄ της παρ. 1, ειδικά ως προς τους υπαλλήλους των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών που είναι ενταγμένα στο Μητρώο φορέων Γενικής Κυβέρνησης, παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει το κώλυμα παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων».	
Άρθρο 52 **Τροποποίηση των άρθρων 18, 18Α, 18Β και 18 Γ του ν.3852/2010** 1.Η περίπτ. γ΄ της παρ. 4, του άρθρου 18 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα	**1. Περίπτ. γ΄ της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 3852/2010** «γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και

και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού.»	το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού».

2.Η παρ. 5 του άρθρου 18Α του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Αν κατά τον υπολογισμό του πιο πάνω αριθμού προκύπτει δεκαδικός αριθμός και το δεκαδικό κλάσμα του αριθμού αυτού είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5, ο ακέραιος αριθμός αυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού».	**2. Παρ. 5 του άρθρου 18Α του ν. 3852/2010** «5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Αν κατά τον υπολογισμό του πιο πάνω αριθμού προκύπτει δεκαδικός αριθμός και το δεκαδικό κλάσμα του αριθμού αυτού είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 0,5, ο ακέραιος αριθμός αυξάνεται κατά μία μονάδα. Κατ` εξαίρεση, στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή συμβούλια, ο αριθμός των υποψηφίων μπορεί να προσαυξάνεται κατά έναν (1) ακόμα υποψήφιο. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού».
3.Η παρ. 2 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4555/ 2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως:	**3. Παρ. 2 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010**

«2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9».	«2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας, ως επικεφαλής του συνδυασμού και τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9».
4.Η παρ. 4 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4555/ 2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως: «4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι του συνδυασμού. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού. β) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18».	**4. Παρ. 4 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010** «4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του συνδυασμού. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού. β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου προέδρου. Εάν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος πρόεδρος του συμβουλίου.

	γ) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18».
5.Η παρ. 8 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, αντικαθίσταται ως ακολούθως: «8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από υποψήφιο σύμβουλο της κοινότητας, τον οποίον εξουσιοδοτούν οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού, ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία υποψήφιου συμβούλου της κοινότητας, τον οποίον εξουσιοδοτούν οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική	**5. Παρ. 8 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010** «8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο πρόεδρο του συμβουλίου κοινότητας ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψηφίου προέδρου του συμβουλίου κοινότητας, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται,

δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου».	εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 21. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 6.
6.Η περίπτ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, η περίπτ. α΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και η περίπτ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 18Β του ν. 3852/2010, αντικαθίστανται ως εξής: «α) Πιστοποιητικό γέννησης ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης από το οποίο προκύπτει εγγραφή στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος».	**6. Περίπτ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, περίπτ. α΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και περίπτ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 18Β του ν. 3852/2010:** «α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο του δήμου, όπου είναι υποψήφιος»
7.Στην περίπτ. γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, στην περίπτ. γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και στην περίπτ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 18Β, μετά τη λέξη «παράβολο» προστίθενται οι λέξεις «ή ηλεκτρονικό παράβολο».	**7. Περίπτ. γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, περίπτ. γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και περίπτ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 18Β** «γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι κάθε υποψήφιος έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των δέκα (10) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να γίνεται αναπροσαρμογή του ποσού αυτού»

Άρθρο 53 **Τροποποιήσεις του άρθρου 21 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 21 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: 1.Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του». 2.Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο	«Άρθρο 21 Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν 1.Ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. 2.Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου ή του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της

ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο»	διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο. Αν δεν έγινε αντικατάσταση του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, υποψήφιος για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 79, εφόσον ο συνδυασμός βρίσκεται μεταξύ των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, είναι ο σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην κοινότητα. Άρθρο 20 Αντικατάσταση υποψηφίων - Αντικατάσταση του του άρθρου 21 του ν. 3852/2010 Το άρθρο 21 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 21 Αντικατάσταση υποψηφίων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν 1. Ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος συμβουλίου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων

	μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του. Η παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωσή του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη (8η) ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. 2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου ή του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο. Αν δεν έγινε αντικατάσταση του υποψηφίου προέδρου συμβουλίου κοινότητας με πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, υποψήφιος για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 79, εφόσον ο συνδυασμός βρίσκεται μεταξύ των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους, είναι ο σύμβουλος του

	συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην κοινότητα.
Άρθρο 54 **Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν.3852/2010** Η παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «3. Για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία της κοινότητας και του συνδυασμού αναγράφονται, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης και κατ' αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της κοινότητας».	Παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 3852/2010 3. Για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία του συνδυασμού αναγράφονται, κατά σειρά, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης: α. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου προέδρου του συμβουλίου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου προέδρου. β. το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της κοινότητας, με αλφαβητική σειρά.
Άρθρο 55 **Τροποποιήσεις του άρθρου 27 του ν.3852/2010**	

Στο άρθρο 27 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:	
1. Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας».	**1. Παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 3852/2010** «3. Για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου συμβούλου κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν πενταμελή Συμβούλια και έως δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας στις κοινότητες που εκλέγουν επταμελή, ενδεκαμελή ή δεκαπενταμελή Συμβούλια».
2. Η παρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Για την εκλογή προέδρων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου».	**2. Παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 3852/2010** «4. Για την εκλογή προέδρων συμβουλίων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψήφιου».
3. Η παρ. 7 αντικαθίσταται ως εξής: «7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και, αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου».	

	3. Παρ. 7 του άρθρου 27 του ν. 3852/ 2010 «7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο και τον υποψήφιο πρόεδρο συμβουλίου κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου».
Άρθρο 56 **Τροποποιήσεις του άρθρου 30 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 30 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας για την περίπτ. β' του άρθρου 25 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με βάση το μόνιμο πληθυσμό, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των	**1. Παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 3852/2010** «1. Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας για τις περιπτώσεις β` και γ` του άρθρου 25 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με βάση τον πληθυσμό, όπως προκύπτει από την τελευταία απογραφή. Ειδικά για την περίπτωση γ` του άρθρου 25 ως πληθυσμός

αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». **2.** Στο τέλος της παρ. 4, προστίθενται εδάφια ως εξής: «Στην περίπτωση ύπαρξης αριθμού εκλογικών περιφερειών με ίσο αριθμό υπολοίπων, διατίθενται σ' αυτές από μια έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με το μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με το μικρότερο πληθυσμό».	λαμβάνεται εκείνος, που έχει καθοριοθεί "με την απόφαση της παραγράφου 13" του άρθρου 283 του παρόντος». **2. Παρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 3852/2010** «4. Οι θέσεις των δημοτικών συμβούλων στο δημοτικό συμβούλιο που παραμένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία στιςΕκλογικές περιφέρειες με τα μεγαλύτερα, κατά σειρά, υπόλοιπα και ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός τους, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του παρόντος».

Άρθρο 57 **Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν.3852/2010** Το άρθρο 31 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 31 Επιτυχών συνδυασμός δημάρχου- λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου- Εκλογή δημάρχου 1. Στις εκλογές των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων, θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 32, 33 και 41. 2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού ή αυτός που αναδείχτηκε νικητής στον Β' γύρο.».	**Άρθρο 31 του ν.3852/2010** « Άρθρο 31 Επιτυχών - Επιλαχόντες συνδυασμοί Εκλογή δημάρχου 1. Στις εκλογές των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 32, 33 και 41 του παρόντος. 2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού»

Άρθρο 58 **Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν.3852/2010** Πριν από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων».	**Παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3852/2010** 2. Η αναλογική κατανομή των εδρών γίνεται ως εξής: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν, σε όλα τα εκλογικά τμήματα δήμου, αθροιστικά όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχούν σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και το πηλίκο αυξημένο κατά μία μονάδα, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και καθένας τους καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση, όσες απομένουν κατανέμονται ανά μία μεταξύ όλων των συνδυασμών, είτε έλαβαν έδρα κατά το προηγούμενο εδάφιο είτε όχι, ανάλογα με τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους. Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αχρησιμοποίητων υπολοίπων, διεξάγεται κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο. Αν μετά την κατανομή των εδρών με βάση τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση από το αρμόδιο δικαστήριο.

Άρθρο 59 **Τροποποιήσεις του άρθρου 33 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 33 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β' Γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο	**1. Παρ. 1 του άρθρου 33 του ν.3852/2010** «1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β` γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί

συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου». **2.** Η παρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής: «4. Στις περιπτώσεις των παρ. 2 και 3, δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου».	ισοψηφήσουν, το αρμόδιο πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού». **2. Παρ. 4 του άρθρου 33 του ν.3852/2010** «Στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που έλαβαν στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο υποψήφιοι

	δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος δημάρχου και του συνδυασμού του»
Άρθρο 60 **Τροποποιήσεις του άρθρου 34 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 34 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Στο τέλος της παρ. 1, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ δύο ή περισσότερων συνδυασμών, την έδρα δικαιούται ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός σε όλο το δήμο». **2.** Η παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Στη συνέχεια υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο του	**Παρ. 5 του άρθρου 34 του ν. 3852/2010** «5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο του δήμου προς τις έδρες που

δήμου προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει, σύμφωνα με το άρθρο 32. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στο σύνολο του δήμου, και συνεχίζοντας κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης, αποδίδονται από κάθε εκλογική περιφέρεια όλες οι διαθέσιμες έδρες που δικαιούται ο συνδυασμός, και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες».	δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 32. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες».
3. Η παρ. 8 αντικαθίσταται ως εξής:	**4. Παρ. 8 του άρθρου 34 του ν. 3852/2010**
«8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της	«8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της

παρ. 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από τη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και, επί όμοιων, από εκείνη που έχει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά στην οικεία εκλογική περιφέρεια. Η διαδικασία της παρούσας επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32. Έδρες που, μετά την εξάντληση των συνδυασμών οι οποίοι δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές».	παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 32. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές».

Άρθρο 61 **Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν.3852/2010** Η παρ. 5 του άρθρου 35 του ν.3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και εκλέγεται δήμαρχος ο σύμβουλος του συνδυασμού από τον οποίο εκλέγεται δήμαρχος, που έχει λάβει κατά την πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης».	**παρ. 5 του άρθρου 35 του ν.3852/2010** Παραίτηση ή θάνατος υποψήφιου δημάρχου σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος και εκλέγεται δήμαρχος ο σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει λάβει κατά την πρώτη εκλογή τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.
Άρθρο 62 **Τροποποιήσεις του άρθρου 38 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 38 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1, όπως το πρώτο	**1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 38 του**

εδάφιο της παρ. αυτής αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4555/2018, αντικαθίστανται ως εξής: «1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, ανά εκλογική περιφέρεια, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των λοιπών συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους».	**ν.3852/2010** «1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, στην οικεία εκλογική περιφέρεια. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των επιλαχόντων συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους».
2. Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου και των λοιπών συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης».	**2. Παρ. 2 του άρθρου 38 του ν.3852/2010** «2. Οι λοιποί υποψήφιοι του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης».

Άρθρο 63 **Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν. 3852/2010** Η παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «4. Σε περίπτωση που συνδυασμός πλειοψήφησε στην κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος), ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος σύμβουλός του αναδεικνύεται πρόεδρος του συμβουλίου της εν λόγω κοινότητας, χωρίς να εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή το άρθρο 79 , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4555/2018».	**Παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 3852/2010** «4. Οι υποψήφιοι πρόεδροι του συμβουλίου κοινότητας των συνδυασμών που καταλαμβάνουν μία ή περισσότερες έδρες στο συμβούλιο, λογίζονται ως οι πρώτοι σε σταυρούς σύμβουλοι των συνδυασμών τους».
Άρθρο 64 **Τροποποίηση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010**	

Η περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «α) τον επιτυχόντα ή το συνδυασμό του δημάρχου και τους λοιπούς συνδυασμούς του δημοτικού συμβουλίου, το δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους».	**Περίπτ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3852/2010** «α) τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, τον δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δημοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους».
Άρθρο 65 **Τροποποιήσεις του άρθρου 47 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 47 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:	

1. Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός ή ο συνδυασμός του δημάρχου και οι λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σ' αυτή. Στη δίκη που ανοίγεται με την άσκηση της ένστασης αυτής δεν νομιμοποιείται παθητικώς ο Δήμος». **2.** Η περίπτ. β' της παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής: «β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων συνδυασμών ή των συνδυασμών του δημάρχου και των λοιπών συνδυασμών του	**1. Παρ. 1 του άρθρου 47 του ν.3852/2010** «1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτή». **2. Περίπτ. β' της παρ. 2 του άρθρου 47 του ν.3852/2010** «β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής

δημοτικού συμβουλίου και των προσώπων που ανήκουν σ' αυτούς».	ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς».
Άρθρο 66 **Τροποποίηση του άρθρου 48 του ν. 3852/2010** Η παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός ή ο συνδυασμός του δημάρχου και οι λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με το άρθρο 44».	**Παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 3852/2010** «1.Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, κατά το άρθρο 44 του παρόντος».

Άρθρο 67 **Τροποποιήσεις του άρθρου 79 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 79 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «1. Πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγεται, με ψηφοφορία από το σύνολο των μελών του οικείου συμβουλίου και για το σύνολο της δημοτικής περιόδου, ο σύμβουλος ενός από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς, που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του, με τη διαδικασία της παρ. 2». **2.** Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «2. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, το συμβούλιο της	**1. Παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 3852/ 2010** «1. Πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγεται, από το σύνολο των μελών του οικείου συμβουλίου και για το σύνολο της δημοτικής περιόδου, ο επικεφαλής ενός από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς, με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου».

κοινότητας συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να εκλέξει τον πρόεδρό του, ύστερα από πρόσκληση του πρώτου, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων του πλειοψηφήσαντος συνδυασμού, κατά τη σειρά αναγραφής αυτών στην απόφαση του δικαστηρίου περί ανακήρυξης του συνδυασμού. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε ένα από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου. Κατά τη συνεδρίαση, οι σύμβουλοι, με μυστική ψηφοφορία, επιλέγουν για το αξίωμα του πρόεδρου του συμβουλίου κοινότητας, το σύμβουλο της προτίμησής τους, ανάμεσα στον πρώτο, σε σταυρούς προτίμησης, σύμβουλο του πρώτου κατά σειρά εκλογής συνδυασμού και τον πρώτο, σε σταυρούς προτίμησης, σύμβουλο του δεύτερου συνδυασμού.	**2. Παρ. 2 του άρθρου 79 του ν. 3852/ 2010** «2. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου το συμβούλιο της κοινότητας συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να εκλέξει τον πρόεδρό του, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού που πλειοψήφησε στην κοινότητα, ο οποίος έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε ένα από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου».

Κάθε μέλος του συμβουλίου έχει δικαίωμα να επιλέξει έναν μόνο υποψήφιο. Πρόεδρος εκλέγεται εκείνος που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 89. Αν μετά από τρεις ψηφοφορίες οι υποψήφιοι λάβουν τον ίδιο αριθμό ψήφων, διεξάγεται κλήρωση μεταξύ τους». **3.** Η παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής των παρ. 1 έως και 4, μεταξύ του επόμενου σε σταυρούς προτίμησης συμβούλου από το συνδυασμό του προέδρου και του πρώτου συμβούλου σε σταυρούς προτίμησης του επόμενου σε σειρά εκλογής συνδυασμού».	**3. Παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 3852/ 2010** «5. Αν η θέση του προέδρου του συμβουλίου της κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής των παραγράφων 1 έως και 4, μεταξύ δύο υποψηφίων που θα υποδειχθούν, αντίστοιχα, από τους δύο πρώτους, κατά σειρά εκλογής, συνδυασμούς».

Άρθρο 68 **Τροποποιήσεις του άρθρου 283 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 283 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 12, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 παρ.1 του ν.4147/2013 (Α΄98), αντικαθίσταται ως εξής: «12. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και του ν. 3463/2006, όπου γίνεται αναφορά στον πληθυσμό, περιλαμβανομένης και της έκδοσης σχετικών κανονιστικών πράξεων, νοείται ο μόνιμος πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει για τις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών αρχών της παρ. 4 του άρθρου 9 και περιφερειακών αρχών, της	1. **Πρώτο εδάφιο της παρ. 12 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010** «12. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, όπου γίνεται αναφορά στον πληθυσμό, περιλαμβανομένης και της έκδοσης σχετικών κανονιστικών πράξεων, νοείται ο πραγματικός πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

παρ. 6 του άρθρου 114. Κατά τα λοιπά, η ισχύς του πρώτου εδαφίου αρχίζει από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αυτοδιοικητική περίοδο». **2.** Η παρ. 13 αντικαθίσταται ως εξής: «13. Με απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα του μόνιμου πληθυσμού της απογραφής του έτους 2011 για τις κοινότητες της παρ. 4 του άρθρου 2».	2. **Παρ. 13 του άρθρου 283 του ν. 3852/2010** «13. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα του πραγματικού πληθυσμού της απογραφής του 2001 για τα δημοτικά διαμερίσματα της περίπτωσης γ` του άρθρου 25 του παρόντος».

Άρθρο 69 **Τροποποίηση του άρθρου 114 του ν. 3852/2010** Η περίπτ. δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «δ) Η εκλογή προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Νοέμβριο, κατ` ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 165».	**Περίπτ. δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010** «δ) Η εκλογή προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Μάρτιο κατ` ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 165 του ν. 3852/2010».
Άρθρο 70 **Τροποποιήσεις του άρθρου 117 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 117 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:	

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. α' της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής: «α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή Αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από το νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθηκόντων, αμειβόμενων ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην Ανεξάρτητη Αρχή».	1. **Πρώτο εδάφιο της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010** «α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών. Κατ` εξαίρεση, δικαστικοί λειτουργοί και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, εφόσον δεν υπηρέτησαν εντός των ορίων της περιφέρειας στην οποία επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν από τη διεξαγωγή των αυτοδιοικητικών εκλογών, μπορούν να είναι υποψήφιοι υπό την προϋπόθεση να παραιτηθούν από τη θέση τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν την ανακήρυξη των υποψηφίων. Ειδικές διατάξεις που απαγορεύουν την υποβολή ή την αποδοχή της παραίτησης των προσώπων αυτών ή που περιορίζουν το δικαίωμά τους να παραιτηθούν ή την αρμοδιότητα της αρχής να αποδεχθεί την παραίτησή τους εξακολουθούν να ισχύουν». 2. **Πρώτο εδάφιο της περίπτ. ε' της παρ. 1 του ν. 3852/2010**

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. ε΄ της παρ. 1 τροποποιείται ως εξής: «ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων, τα οποία είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από την διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης, στις περιφερειακές ενότητες, στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών	«ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των δημοσίων υπηρεσιών, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα μήνες πριν τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι άσκησαν καθήκοντα προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Διεύθυνσης ή ανώτερου, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από τη διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, στις περιφέρειες στη χωρική περιφέρεια των οποίων εκτείνονταν η αρμοδιότητα των ανωτέρω οργανικών μονάδων. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται οι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και οι διευθυντές τμημάτων, μονάδων, κλινικών και εργαστηρίων ιατρικής υπηρεσίας του Ε.Σ.Υ., ενώ εμπίπτουν οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Εκπαίδευσης, καθώς και οι Διευθυντές ιατροί που προΐστανται της Ιατρικής Υπηρεσίας και των Κέντρων Υγείας, καθώς και ο υπεύθυνος συντονιστής επιστημονικής λειτουργίας Κέντρου Υγείας».

τους μονάδων». **3.** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο γ` της παρ. 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, σύμφωνα με το άρθρο 233, ύστερα από διάπραξη ενός από τα πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου αυτού». **4.** Η παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, τα κωλύματα που προβλέπονται στην περίπτ. α' της παρ. 1, ως προς τα μέλη των Ανεξάρτητων	3. **Παρ. 3 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010** «3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο γ`της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με το άρθρο 173. Τα κωλύματα της παρούσας παραγράφου ισχύουν για την επόμενη της έκπτωσης αυτοδιοικητική περίοδο**».** 4. **Παρ. 5 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010** «5. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτωση α` της παραγράφου 1 για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και στην περίπτωση α` της παραγράφου 2 παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει αυτό παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων».

Αρχών, στην περίπτ. δ΄ της παρ. 1, ως προς τα πρόσωπα που υπάγονται σ΄ αυτήν και θέτουν υποψηφιότητα σε περιφέρειες άλλες από εκείνες της έδρας των νομικών προσώπων στα οποία είναι διοικητές, υποδιοικητές, πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι, καθώς και στην περίπτ. α΄ της παρ. 2 παύουν να υπάρχουν, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχουν αυτά παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών που παραιτούνται προκειμένου να συμμετάσχουν στις περιφερειακές εκλογές, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό	

υπηρεσία, αν δεν εκλεγούν ή, σε περίπτωση εκλογής τους, εφόσον λήξει, για οποιονδήποτε λόγο, η θητεία τους. Η ισχύς των διατάξεων της περίπτ. β' της παρ. 2 αρχίζει από τις εκλογές για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών που θα ακολουθήσουν τις πρώτες, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκλογές». **5.** Η παρ. 6 αντικαθίσταται ως εξής: «6. Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ή Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης μπορούν να είναι υποψήφιοι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της παρ. 6 του άρθρου 114, εφόσον	5. **Παρ. 6 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010** «6. Όσοι ασκούν καθήκοντα Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης μπορούν να είναι υποψήφιοι περιφερειάρχες ή περιφερειακοί σύμβουλοι, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της παραγράφου 6 του άρθρου 114 εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».

παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».	
Άρθρο 71 **Τροποποιήσεις του άρθρου 120 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 120 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Η περίπτ. γ΄ της παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται, με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων	**1. Περίπτ. γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 120 του ν. 3852/2010** «γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων αυτής. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων

περιφερειακών συμβούλων της. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 18. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις	πρέπει να είναι ίσος, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και τριάντα τοις εκατό (30%). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Στις εκλογικές περιφέρειες που εκλέγονται λιγότεροι από πέντε (5) σύμβουλοι ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων μπορεί να προσαυξηθεί έως ακόμη έναν (1). Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού».

εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού».	
2. Η περίπτ. α΄ της παρ. 6 αντικαθίσταται ως εξής: «α) Πιστοποιητικό γέννησης, στο οποίο να βεβαιώνεται η εγγραφή του υποψήφιου στο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας όπου είναι υποψήφιος ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης δήμου της περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος, στο οποίο να αναγράφεται ο υποψήφιος με την επισήμανση ότι είναι δημότης του δήμου αυτού (κανονική εγγραφή)».	**2. Περίπτ. α΄ της παρ. 6 του άρθρου 120 του ν. 3852/2010** «α) Πιστοποιητικό εγγραφής στο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας»
3. Η περίπτ. γ΄ της παρ. 6 αντικαθίσταται ως εξής: «γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή παράβολο ή ηλεκτρονικό παράβολο, από	**3. Περίπτ. γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 120 του ν.3852/2010** «γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ., ή παράβολο από το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του δημοσίου, αντίστοιχα, το ποσό των διακοσίων (200) και

το οποίο προκύπτει ότι ο υποψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου το ποσό των διακοσίων (200) ή των πενήντα (50) ευρώ, αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά».	πενήντα (50) ευρώ αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά».
4. Η παρ. 7 αντικαθίσταται ως εξής: «7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου της έδρας της περιφέρειας και στο Πρωτοδικείο Αθηνών στην Περιφέρεια Αττικής το αργότερο	**4. Παρ. 7 του άρθρου 120 του ν. 3852/2010** «7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου περιφερειάρχη, στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας».

είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου περιφερειάρχη. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παρ. 6».	

Άρθρο 72 **Τροποποιήσεις του άρθρου 123 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 123 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Στην παρ. 1, διαγράφεται η φράση «ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας». **2.** Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου υποψήφιου περιφερειάρχη, τη θέση του στο συνδυασμό μπορεί να καταλάβει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που	**1. Παρ. 1 του άρθρου 123 του ν. 3852/2010** «1. Ο υποψήφιος περιφερειάρχης ή αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας ή περιφερειακός σύμβουλος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητα του. Η Παραίτηση γίνεται με γραπτή δήλωση του, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή παραδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου την όγδοη ημέρα, το αργότερο, πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας». **2. Παρ. 2 του άρθρου 123 του ν. 3852/2010** «2. Σε περίπτωσηΠαραίτησης ή θανάτου υποψήφιου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας, τη θέση του στο συνδυασμό μπορεί να καταλάβει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 121, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει

επιδίδεται με απόδειξη στον πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 120, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο. Τη θέση υποψήφιου περιφερειάρχη, σε περίπτωση μη αντικατάστασης του, καταλαμβάνει όποιος σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης».	αμέσως τον νέο υποψήφιο. Τη θέση υποψήφιου περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας σε περίπτωση μη αντικατάστασης του καταλαμβάνει όποιος σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης».
3. Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής: «3. Υποψήφιος σύμβουλος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε επιτρέπεται να αντικατασταθεί με δήλωση του	**3. Παρ. 3 του άρθρου 123 του ν.3852/2010** «3. Υποψήφιος σύμβουλος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε επιτρέπεται να αντικατασταθεί με δήλωση του υποψήφιου περιφερειάρχη ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παραγράφου 5 του άρθρου 121. Στη δήλωση

υποψήφιου περιφερειάρχη ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παρ. 7 του άρθρου 120. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζουν οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 120, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο».	επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζουν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 121, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο».
Άρθρο 73 **Τροποποίηση του άρθρου 125 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 125 του ν. 3852/2010, η λέξη «περιφερειάρχης» αντικαθίσταται από τη λέξη «δήμαρχος».	**«Άρθρο 125 του ν.3852/2010** Πρόγραμμα της εκλογής Ο περιφερειάρχης εκδίδει και δημοσιεύει, με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες, σε όλα τα χωριά και τους οικισμούς του δήμου και αναρτά στην ιστοσελίδα του δήμου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία, πρόγραμμα που αναφέρει ακριβώς την ημέρα της ψηφοφορίας, τις ώρες που αρχίζει και περατώνεται, τον τόπο και το κατάστημα της ψηφοφορίας, τις έδρες για τις οποίες γίνεται η εκλογή και τους συνδυασμούς μαζί με τα ονόματα των υποψηφίων, που συγκροτούν κάθε συνδυασμό, όπως είναι γραμμένα στον πίνακα που έχει διαβιβάσει ο περιφερειάρχης».

Άρθρο 74 **Τροποποίηση του άρθρου 129 του ν.3852/2010** Η παρ. 1 του άρθρου 129 του ν.3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου και τίθενται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας».	**Παρ. 1 του άρθρου 129 του ν.3852/2010** «1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου και: α. στο πρώτο μέρος του ψηφοδελτίου τίθενται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας, β. στο δεύτερο μέρος του ψηφοδελτίου, ακολουθούν με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι περιφερειακοί σύμβουλοι των υπολοίπων εκλογικών περιφερειών, με σημείωση, παραπλεύρως και μέσα σε παρένθεση, της εκλογικής περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιοι».

Άρθρο 75 **Τροποποιήσεις του άρθρου 140 του ν. 3852/2010** Στο άρθρο 140 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις **1.** Στο τέλος της παρ. 1, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ δύο ή περισσότερων συνδυασμών, την έδρα τη δικαιούται ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός σε όλη την περιφέρεια». **2.** Η παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του	**1. Παρ. 1 του άρθρου 140 του ν. 3852/2010** «1. Η κατανομή ξεκινά από τις τυχόν μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες της περιφέρειας. Η έδρα κάθε μονοεδρικής εκλογικής περιφέρειας αποδίδεται στον συνδυασμό που έλαβε τις περισσότερες έγκυρες ψήφους στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια, εφόσον αυτός δικαιούται να καταλάβει έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138». **2. Παρ. 5 του άρθρου 140 του ν.3852/2010** «5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο της περιφέρειας προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 138. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός

συνδυασμού στο σύνολο της περιφέρειας προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει σύμφωνα με το άρθρο 138. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στο σύνολο της περιφέρειας, και συνεχίζοντας κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης, στο συνδυασμό αποδίδονται από κάθε εκλογική περιφέρεια όλες οι διαθέσιμες έδρες που δικαιούται, και ο αριθμός τους	των έγκυρων ψηφοδελτίων του κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αν σε κάθε εκλογική περιφέρεια υπάρχουν τόσες διαθέσιμες έδρες όσες δικαιούται ο συνδυασμός, τις καταλαμβάνει όλες και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες».

αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες». **3.** Η παρ 8 αντικαθίσταται ως εξής: «8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παρ. 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από τη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει συνολικά τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις	**3. Παρ. 8 του άρθρου 140 του ν. 3852/2010** «8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από την μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει συνολικά τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138. Έδρες που μετά την εξάντληση των δικαιούμενων να καταλάβουν έδρα συνδυασμών παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές».

περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά στην εκλογική περιφέρεια. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα σύμφωνα με το άρθρο 138. Έδρες που, μετά την εξάντληση των συνδυασμών οι οποίοι δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές. **Άρθρο 76** **Τροποποίηση άρθρου 160 του ν. 3852/2010 – Ορισμός Επάρχου** **1.** Στο άρθρο 160, προστίθεται παρ. 8 ως εξής:	

«Στις περιφερειακές ενότητες που είναι πρώην νησιωτικά επαρχεία, ορίζεται έπαρχος. Με απόφαση του περιφερειάρχη έπαρχος ορίζεται, περιφερειακός σύμβουλος που εκλέγεται στην οικεία περιφερειακή ενότητα και πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, έπαρχος ορίζεται μεταξύ όλων των περιφερειακών συμβούλων, από τον Περιφερειάρχη, με την απόφαση της παραγράφου 1. Ο έπαρχος ασκεί τις αρμοδιότητες που του μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης με την ίδια απόφαση. Ο έπαρχος λαμβάνει αντιμισθία σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 181».	

2. Το άρθρο 29 του ν. 4255/2014 καταργείται.	**Ν 4255/2014** Άρθρο 29 Επανέρχεται η νομική ορολογία-ονομασία Έπαρχος νησιωτικής περιφερειακής ενότητας στο σύνολο των πρώην νησιωτικών Επαρχείων, αντί του περιφερειακού συμβούλου νησιωτικής περιφερειακής ενότητας, με αρμοδιότητες τις οποίες εκχωρεί ο Περιφερειάρχης, όπως ακριβώς συμβαίνει και σήμερα με τους περιφερειακούς συμβούλους νησιωτικών περιφερειακών ενοτήτων.
Άρθρο 77 **Τροποποίηση του άρθρου 45 του ν. 3421/2005** Στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3421/2005 (Α΄ 302), η λέξη «νομαρχών»’ αντικαθίσταται με τη λέξη «περιφερειαρχών».	**Παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.3421/2005 (Α΄302)** «1. Οσοι υπηρετούν στις Ενοπλες Δυνάμεις για εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, εφόσον υποβάλλουν ή αποδέχονται υποψηφιότητα για την εκλογή τους ως βουλευτών ή ευρωβουλευτών ή νομαρχών ή δημάρχων ή προέδρων κοινοτήτων, απολύονται προσωρινά από αυτές την επόμενη της ημερομηνίας επίδοσης της πρότασης υποψηφιότητας στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου και αναβάλλεται η εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων».
Άρθρο 78 Στον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων επέρχονται οι εξής	

τροποποιήσεις: **1.** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 65 αντικαθίσταται ως εξής: «7. Μετά το τέλος της άδειας εκπαίδευσης ο υπάλληλος υποχρεούται να υπηρετήσει στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας». **2.** Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 85 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημόσιου Ι.Ε.Κ., διάρκειας σπουδών δύο (2) ετών ή κατόχους πτυχίου επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης,	**1. Πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 65 του ν. 3584/2007 (Α΄143)** «7. Μετά το τέλος της άδειας εκπαίδευσης ο υπάλληλος υποχρεούται να υπηρετήσει στον οικείο Ο.Τ,Α. για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας». **2. Τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 85 του ν. 3584/2007** «4. Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος σπουδών διάρκειας ενός (1) τουλάχιστον έτους, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά έξι (6) έτη. Αν ο υπάλληλος κατέχει μεταπτυχιακό και διδακτορικό δίπλωμα, η κατά τα ανωτέρω μείωση του χρόνου

επιπέδου 5, του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας», ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη.»	αφορά μόνο το διδακτορικό δίπλωμα. Σε περίπτωση κατοχής περισσότερων του ενός μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε τίτλο πέραν του ενός».
3. Η παρ. 3 του άρθρου 87, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 (Α΄ 33), αντικαθίσταται ως εξής:	**3. Παρ. 3 του άρθρου 87 του ν. 3584/2007**
«3. Ως προϊστάμενοι Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ εφόσον:	«3. Ως προϊστάμενοι Τμήματος και αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ εφόσον:
α) κατέχουν το βαθμό Α΄ ή	α) κατέχουν το βαθμό Α΄ ή
β) έχουν ασκήσει για ένα (1) τουλάχιστον έτος καθήκοντα προϊσταμένου τμήματος.»	β) έχουν ασκήσει για τουλάχιστον ένα (1) έτος καθήκοντα προϊσταμένου Τμήματος».
4. α) Η παρ. 5 του άρθρου 88, όπως	**4. Παρ. 5 του άρθρου 88 του ν. 3584/2007**

προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 (Α΄46), αντικαθίσταται ως εξής: «5. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87 και του παρόντος λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά η εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων ευθύνης επιπέδου γενικής διεύθυνσης, διεύθυνσης ή τμήματος, αντίστοιχα, που έχει διανυθεί σε υπουργεία, γενικές και ειδικές γραμματείες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, ν.π.δ.δ., ανεξάρτητες αρχές, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικησης α΄ και β΄ βαθμού και ν.π.δ.δ. αυτών, σε αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο	«5. Για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου και του παρόντος άρθρου λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά η εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος αντίστοιχα, που έχει διανυθεί σε Υπουργεία, Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, Ν.Π.Δ.Δ., Ανεξάρτητες Αρχές, Ο.Τ.Α. Α` και Β` βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, καθώς και σε αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες.»

Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.» β) Ο διατάξεις της περίπτ. α΄ εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων, για τις οποίες δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί η πρώτη συνεδρίαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Αποκλειστικά για τις περιπτώσεις αυτές, πρόσθετα δικαιολογητικά για την αναγνώριση της προϋπηρεσίας σε ν.π.ι.δ. μπορεί να υποβάλλονται ενώπιον του οργάνου αυτού μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. **5.** Στο άρθρο 89, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016	

(Α΄33), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής : «2. Η επιλογή των προϊσταμένων διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ διεύθυνσης και τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και τμημάτων γίνεται από τα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια του άρθρου 5.» β) Οι περίπτ. δ΄, ε και στ΄ της παρ. 3 αντικαθίστανται ως εξής: «δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και	**5. α) Παρ. 2 άρθρου 89 του ν. 3584/2007** «2. Η επιλογή των προϊσταμένων Διευθύνσεων αντιστοίχου ή ενδιαμέσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας, Τμημάτων και αυτοτελών γραφείων γίνεται από τα οικεία Υπηρεσιακά Συμβούλια του άρθρου 5». **β) Περίπτ. δ΄, ε και στ΄ της παρ. 3 του άρθρου 89 του ν. 3584/2007** «δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα

αρχίζει πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία διεύθυνση προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες διευθύνσεις προσωπικού γίνεται μέσα σε αποκλειστική	δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις αρμοδιότητας θεμάτων προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών. ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου. στ) Το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο μοριοδοτεί κάθε υποψήφιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 88. Για τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης κάθε υποψήφιος καλείται χωριστά. Στη συνέχεια το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο καταρτίζει πίνακα κατάταξης κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας για κάθε προκηρυσσόμενη θέση. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την τοποθέτηση του επικρατέστερου για κάθε θέση υποψηφίου στην οικεία θέση με απόφαση του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου».

προθεσμία δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον υποψήφιο, προκειμένου να υποβάλει ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία (5) ημερών. Κατόπιν, τα ανωτέρω στοιχεία και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο συμβούλιο επιλογής. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται μέσα σε τρείς (3) μήνες από την έναρξη της	

προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 88 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το ειδικό υπηρεσιακό συμβούλιο, με βάση την ανωτέρω μοριοδότηση, καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός και ο πίνακας αποκλειομένων αναρτώνται στην	

ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται, ενώπιον του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου, ενστάσεις, μέσω του διαδικτυακού τόπου του Α.Σ.Ε.Π. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Ενστάσεις που υποβάλλονται μετά το πέρας της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου απορρίπτονται ως απαράδεκτες. στ) Στη διαδικασία της δομημένης συνέντευξης καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι κάθε πίνακα κατάταξης. Για τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης κάθε υποψήφιος καλείται χωριστά. Αφού γίνει και η μοριοδότηση με βάση το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης,	

εξάγεται η τελική βαθμολογία σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 88 και καταρτίζεται ο τελικός πίνακας κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση. Το όνομα του επικρατέστερου, ανά θέση, υποψηφίου αναρτάται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την τοποθέτηση του επικρατέστερου υποψηφίου στην οικεία θέση με απόφαση του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.» γ) Στο πρώτο εδάφιο της περίπτ. α΄ της παρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής: «4. α) Για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμενου (μεταξύ Διεύθυνσης και τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας	

και τμημάτων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής, τηρουμένων των όρων των άρθρων 87 και 88»,	**γ) Πρώτο εδάφιο της περίπτ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 89 του ν. 3584/2007** «4. α) Για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Διευθύνσεων αντιστοίχου ή ενδιαμέσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας, Τμημάτων και αυτοτελών γραφείων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο Ο.Τ.Α., με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 87 και 88 του παρόντος».
δ) Οι περίπτ. δ΄, ε΄ και στ΄ της παρ. 4 αντικαθίστανται ως εξής: «δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και αρχίζει πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων	**δ) Περίπτ. δ΄, ε΄ και στ΄ της παρ. 4 του άρθρου 89 του ν. 3584/2007** «δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Σε

υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία διεύθυνση προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες διευθύνσεις προσωπικού γίνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον	περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις Προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών. ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. στ) Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο μοριοδοτεί κάθε υποψήφιο με βάση τις ομάδες κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 88 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το Υπηρεσιακό Συμβούλιο με βάση την ως άνω μοριοδότηση καταρτίζει ενιαίο πίνακα κατάταξης για όλες τις θέσεις ανά

υποψήφιο, προκειμένου να υποβάλει ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία (5) ημερών. Κατόπιν, τα ανωτέρω στοιχεία και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο συμβούλιο επιλογής. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται μέσα σε (3) μήνες από την έναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης	Γενική Διεύθυνση ή συνολικά για όλο το φορέα, ανάλογα με την προκήρυξη, κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας, με αριθμό υποψηφίων πενταπλάσιο του αριθμού των προς πλήρωση θέσεων. Ακολουθεί η διεξαγωγή της δομημένης συνέντευξης της περίπτωσης δ της παραγράφου 3 του άρθρου 88 από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Στη συνέντευξη καλούνται οι υποψήφιοι που περιλαμβάνονται στον πίνακα κατάταξης της Γενικής Διεύθυνσης ή του Ο.Τ.Α. χωριστά ο καθένας. Αφού γίνει η μοριοδότηση με βάση και το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 88 και καταρτίζονται πίνακες κατάταξης για τις θέσεις ανά Γενική Διεύθυνση ή συνολικά για τον Ο.Τ.Α. ανάλογα με την προκήρυξη».

αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 88 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το υπηρεσιακό συμβούλιο, με βάση την ανωτέρω μοριοδότηση, καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός και ο πίνακας αποκλειομένων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται ενώπιον του υπηρεσιακού	

συμβουλίου ενστάσεις, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του φορέα. Αν μετά την εξέταση των ενστάσεων που υποβλήθηκανεπέλθουν μεταβολές στον πίνακα κατάταξης, ο αναμορφωμένος πίνακας για κάθε προκηρυσσόμενη θέση αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα και βάσει του πίνακα αυτού καλούνται οι υποψήφιοι προς συνέντευξη. στ) Ακολουθεί η διεξαγωγή της δομημένης συνέντευξης της περίπτ. δ` της παρ. 3 του άρθρου 88 από το υπηρεσιακό συμβούλιο. Στη συνέντευξη καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι κάθε πίνακα κατάταξης. Αφού γίνει η μοριοδότηση με	

βάση και το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 88 και καταρτίζονται οι πίνακες κατάταξης.»	
ε) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής :	**ε) Πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 89 του ν. 3584/2007**
«5. Όσοι επιλέγονται από το ειδικό υπηρεσιακό συμβούλιο και τα υπηρεσιακά συμβούλια, με απόφαση του οικείου οργάνου, η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους, τοποθετούνται προϊστάμενοι σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών.»	«5. Όσοι επιλέγονται από τα Υπηρεσιακά Συμβούλια τοποθετούνται, με απόφαση του οικείου οργάνου, η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους, ως προϊσταμένων σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών».
στ) Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 6	**στ) Δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 89 του ν. 3584/2007**

αντικαθίστανται ως εξής: «Με απόφαση του κατά περίπτωση οικείου οργάνου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου ή του υπηρεσιακού συμβουλίου, ο προϊστάμενος οργανικής μονάδας απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Ο προϊστάμενος μπορεί, επίσης, να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτηση του, ύστερα από απόφαση του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου ή του υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες.»	«Με απόφαση του κατά περίπτωση οικείου οργάνου, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ο προϊστάμενος οργανικής μονάδας απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του, για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Ο προϊστάμενος μπορεί, επίσης, να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτησή του, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες».
6. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 163, όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε με	**6. Τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007** «Η πλήρωση μίας από τις θέσεις που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια

το άρθρο 213 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «Η πλήρωση μίας από τις θέσεις που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια μπορεί να γίνεται με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εμπειρία ή επαγγελματική ειδίκευση σε θέματα σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση, που αποδεικνύονται σύμφωνα με την περίπτ. γ` της παρ. 3 ή με δημοσιογράφο, με την προϋπόθεση ότι αυτός είτε είναι μέλος αναγνωρισμένης στην Ελλάδα επαγγελματικής δημοσιογραφικής οργάνωσης είτε έχει διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, που αποδεικνύεται από την καταβολή των εισφορών του στον οικείο ασφαλιστικό φορέα με την ιδιότητα του	μπορεί να γίνεται με πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εμπειρία ή επαγγελματική ειδίκευση σε θέματα σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αποδεικνύονται σύμφωνα με την περίπτωση γ` της παραγράφου 3».

δημοσιογράφου. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, οι θέσεις που πληρούνται αποτελούν θέσεις ειδικού συνεργάτη δημάρχου».	

Άρθρο 81 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3852/2010 σχετικών με υπηρεσιακές μεταβολές προσωπικού των Ο.Τ.Α.** **1.** Στο άρθρο 104Α του ν. 3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 180 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:	1. **α) Παρ. 5 του άρθρου 104Α του ν. 3852/2010** «5. Το προσωπικό των δήμων, το οποίο υπηρετεί σε Τμήμα ή Διεύθυνση αντίστοιχο με αυτά που προβλέπονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου, μετατάσσεται, με απόφαση του αρμοδίου για διορισμό οργάνου του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου, στην αντίστοιχη οργανική μονάδα του συνδέσμου. Κατόπιν υποβολής αίτησης είναι

α) μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Στην περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, η μετάταξη πραγματοποιείται με μεταφορά της θέσης τους» β) στο τέλος της παρ. 6, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Στην περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, η μετάταξη πραγματοποιείται με μεταφορά της θέσης τους». **2.** Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 243 του ν.3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 214 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο	δυνατή η μετάταξη ή η απόσπαση, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για δύο (2) επιπλέον έτη, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, οποιουδήποτε υπαλλήλου συνεργαζόμενου δήμου, εφόσον κατέχει τα απαιτούμενα από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του συνδέσμου προσόντα, σε κενή οργανική θέση στο σύνδεσμο. Η απόφαση της μετάταξης ή της απόσπασης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο του συνδέσμου, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου». **β) Παρ. 6 του άρθρου 104Α του ν. 3852/2010** «6. Το προσωπικό των πρώην Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.), το οποίο έχει μεταφερθεί σύμφωνα με την περίπτωση VII του άρθρου 280 στον οικείο Δήμο της έδρας του αντίστοιχου νομού ή στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μπορεί, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του συνδέσμου, να μετατάσσεται, ύστερα από υποβολή αίτησης, σε κενή οργανική θέση του συνδέσμου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης». 2. **Πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 243 του ν.3852/2010** «7. Μια εκ των θέσεων της παραγράφου 1 μπορεί να πληρούται με θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα περιφερειάρχη, ο οποίος διορίζεται και απολύεται με απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα

ως εξής: «Τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση αυτή είναι του κλάδου ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, σύμφωνα με το άρθρο18 του π.δ. 50/2001 (Α΄39).».	της Κυβερνήσεως».
Άρθρο 82 **Εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων λόγω εκλογών** 1. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 17 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), όπως το άρθρο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 78 του ν. 4257/2014 (Α΄93), αντικαθίσταται ως εξής: «Εξαιρούνται των περιορισμών του παρόντος :	**1. Δεύτερο εδάφιο του άρθρου 17 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138)** «Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος οι περιορισμοί του παρόντος δεν ισχύουν για την πρόσληψη προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και τις προπαρασκευαστικές αυτών ενέργειες, από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών, προκειμένου για τις ειδικότητες των ναυαγοσώστων, των υδρονομέων άρδευσης, των χειριστών μηχανημάτων, των εργαζομένων στους τομείς της πυρασφάλειας, των παιδικών

α) οι διορισμοί και οι προσλήψεις μόνιμου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, εφόσον οι προκηρύξεις για την πλήρωση των αντίστοιχων θέσεων δημοσιεύτηκαν από το ΑΣΕΠ πριν από την προκήρυξη των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, β) οι διορισμοί, οι προσλήψεις και κάθε υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση των θέσεων που περιλαμβάνονται στην Προκήρυξη 3Κ/2018 ΑΣΕΠ (τ. ΑΣΕΠ 4/2018), γ) η διαδικασία μετάταξης του άρθρου 278 του ν. 4555/2018, όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4571/2018 (Α΄ 186), δ) οι προσλήψεις προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και η σύναψη συμβάσεων	σταθμών, της καθαριότητας, των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) και των αμειβομένων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, των εργαζομένων στις Παιδικές Κατασκηνώσεις.»

μίσθωσης έργου, καθώς και οι προπαρασκευαστικές αυτών ενέργειες, από τους ΟΤΑ και τα νομικά πρόσωπα αυτών, προκειμένου για τις ειδικότητες των ναυαγοσωστών, των υδρονομέων άρδευσης, των χειριστών μηχανημάτων, των εργαζομένων στους τομείς της πυρασφάλειας, των παιδικών σταθμών, της καθαριότητας, των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), των αμειβομένων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, των εργαζομένων στις παιδικές κατασκηνώσεις και των απασχολούμενων στα προγράμματα δακοκτονίας, ε) η κάλυψη οργανικών θέσεων των Ο.Τ.Α. με βάση τις διατάξεις του άρθρου 82 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107),	

στ) οι προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα της υποπαρ. ΙΔ.1 της παρ. ΙΔ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107).». 2. Η παρ. 5 του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 (Α' 28) αντικαθίσταται ως εξής: «Οι περιορισμοί των παρ. 1 και 2 δεν ισχύουν, ως προς τις προσλήψεις προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και τις προπαρασκευαστικές αυτών ενέργειες, από τους ΟΤΑ και τα νομικά πρόσωπα αυτών, προκειμένου για τις ειδικότητες των ναυαγοσωστών, των υδρονομέων άρδευσης, των χειριστών μηχανημάτων, των εργαζομένων στους τομείς της πυρασφάλειας, των παιδικών σταθμών, της καθαριότητας, των Κέντρων	**2. Παρ. 5 του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 (Α' 28)** «5. Ειδικώς για το προσωπικό των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, οι παρ. 1 και 2 έχουν εφαρμογή κατά το χρονικό διάστημα των τριάντα ημερών πριν από τη διενέργειά των εκλογών για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης των οργανισμών αυτών έως την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων τους»

Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), των αμειβομένων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, των εργαζομένων στις παιδικές κατασκηνώσεις και των απασχολούμενων στα προγράμματα δακοκτονίας, καθώς και ως προς τις προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα της υποπαρ. ΙΔ.1 της παρ. ΙΔ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107).». 3. Η έκδοση πράξεων που αφορούν το διορισμό, την πρόσληψη και κάθε σχετική υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση των θέσεων που περιλαμβάνονται στην Προκήρυξη 3Κ/2018 ΑΣΕΠ (τ. ΑΣΕΠ 4/2018), καθώς και των θέσεων που καλύπτονται σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς του άρθρου 28 του ν. 2190/1994.	

Άρθρο 84 **Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν.2190/1994** Στο τέλος της περίπτ. γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4440/2016 (Α΄224), προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τις προκηρυσσόμενες θέσεις των κάθε είδους ανταποδοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και πρασίνου, καθώς και των υπηρεσιών κοιμητηρίων των ο.τ.α. α΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, , των κλάδων/ειδικοτήτων ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων, ΔΕ Οδηγών, ΔΕ Υδραυλικών, ΔΕ Ηλεκτρολόγων, ΔΕ Εποπτών	**1. Περίπτ. γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28)** « γ) Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) των προκηρυσσόμενων θέσεων τακτικού προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ κατά Περιφερειακή Ενότητα, φορέα και κλάδο ή ειδικότητα καλύπτονται από άτομα με αναπηρία, με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, όπως διαπιστώνεται από τις υγειονομικές επιτροπές του ΚΕΠΑ».

Καθαριότητας, ΔΕ Τεχνικών (όλες οι ειδικότητες), ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εξωτερικών Χώρων, ΥΕ Εργατών Νεκροταφείων, καθώς και συναφών κλάδων/ειδικοτήτων, όπως σε κάθε περίπτωση εξειδικεύονται στους οικείους οργανισμούς ή κανονισμούς»,	
Άρθρο 85 **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3584/2007 (Α΄143), σχετικών με τη γραμματειακή υποστήριξη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των Υπηρεσιακών Συμβουλίων των ΟΤΑ α΄ βαθμού** **1.** Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3584/2007 («Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων», Α΄ 143), αντικαθίσταται ως	

εξής: «Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί διοικητικός υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α΄ της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, με την απόφαση ορισμού των μελών του Συμβουλίου». **2.** Το έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007, αντικαθίστανται ως εξής: «Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ του δήμου της έδρας του νομού, με εξαίρεση τα συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής, του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Αθηναίων	**1. Τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3584/2007** "Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί διοικητικός υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Δ` του Τμήματος Προσωπικού ΟΤΑ της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, με την απόφαση ορισμού των μελών του Συμβουλίου." **2.Έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007** «Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό τουλάχιστον Δ` του δήμου της έδρας του νομού, με εξαίρεση τα συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής, του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Αθηναίων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης. Καθήκοντα γραμματέα για τα συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με

Πειραιώς και Θεσσαλονίκης. Καθήκοντα γραμματέα για τα συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ του πολυπληθέστερου δήμου που ορίζεται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».	βαθμό τουλάχιστον Δ` του πολυπληθέστερου δήμου που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».
3. Το προτελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007 αντικαθίσταται ως εξής: «Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του πολυπληθέστερου δήμου, κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ που ορίζεται από τον Συντονιστή	**3. Προτελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007** «Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του πολυπληθέστερου δήμου, κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό τουλάχιστον Δ` που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

Αποκεντρωμένης Διοίκησης». **4.** Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007 αντικαθίσταται ως εξής : «Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων του οικείου δήμου, με βαθμό Α΄, που προτείνεται από τον Δήμαρχο».	**4. Τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3584/2007** «Καθήκοντα Γραμματέα εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων του οικείου δήμου, με βαθμό τουλάχιστον Δ`, που προτείνεται από τον Δήμαρχο».
Άρθρο 86 **Τροποποίηση του άρθρου 91 του ν. 4583/2018** **1.** Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4583/2018 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού που α) είτε άμεσα είτε μέσω νομικών τους προσώπων	**Πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4583/2018** «1. Οι Ο.Τ.Α. α` βαθμού που: α) είτε άμεσα είτε μέσω νομικών τους προσώπων συμβλήθηκαν, το έτος 2011, με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ), για την παροχή υπηρεσιών του «Προγράμματος

συμβλήθηκαν, το έτος 2011, με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ ΑΕ), για την παροχή του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» και β) κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, απασχολούν προσωπικό για την παροχή των υπηρεσιών του Προγράμματος, με ενεργές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν παραταθεί μέχρι τις 31.12.2019, σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4483/2017 (Α' 107) ή με ενεργές συμβάσεις μίσθωσης έργου, καθώς επίσης και οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού στα χωρικά όρια των οποίων παρέχονταν υπηρεσίες του Προγράμματος από νομικά πρόσωπα που είχαν συμβληθεί προς τούτο με την ΕΕΤΑΑ ΑΕ, κατά τα έτη 2011 ή 2012 και τα	Βοήθεια στο Σπίτι» και β) κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, απασχολούν προσωπικό για την παροχή των υπηρεσιών του Προγράμματος, με ενεργές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν παραταθεί μέχρι τις 31.12.2019, σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4483/2017 (Α` 107), δύνανται, μέχρι τις 31.1.2019, να υποβάλουν προς έγκριση, στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αποφάσεις τροποποίησης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, που καταρτίζονται και ψηφίζονται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 3584/2007 (Α` 143) «Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΚΚΔΚΥ)» και σύστασης οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού των ιδίων κλάδων και κατηγοριών και του ίδιου αριθμού, με τις θέσεις του προσωπικού που απασχολείται στον οικείο Ο.Τ.Α. ή σε νομικό πρόσωπο αυτού, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

οποία απασχολούσαν προσωπικό για την παροχή των υπηρεσιών του προγράμματος με ενεργές, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συμβάσεις εργασίας, έργου ή παροχής υπηρεσιών, δύνανται, μέχρι τις 31.1.2019, να υποβάλουν προς έγκριση, στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αποφάσεις τροποποίησης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, που καταρτίζονται και ψηφίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάσταση Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων και σύστασης οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού των ίδιων κλάδων και κατηγοριών και του ίδιου αριθμού με τις θέσεις προσωπικού που απασχολείται στον οικείο Ο.Τ.Α. ή σε νομικό πρόσωπο αυτού, κατά την έναρξη	

ισχύος του παρόντος, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι». **2.** Η παρ. 1 ισχύει από τις 18.12.2018.	
Άρθρο 88 **Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4440/2016** **1.** Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 100 παρ.6 ν.4472/2017 (Α 74) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Κατ' εξαίρεση, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007 για τις μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας, καθώς και οι διατάξεις των παρ. 11α και 11β του	**Παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016** «3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 18, καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, στις 15.9.2017, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α`180), της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 (Α`226), με εξαίρεση τις περιπτώσεις μετάθεσης και μετάταξης σε κλάδο/ειδικότητα της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας εντός του ίδιου φορέα, της παρ. 16 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α`54), του άρθρου 6 του ν. 3613/2007 (Α`263), της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 (Α`220), όπως προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 284 του ν. 3852/2010 (Α`87), τα άρθρα 71, 72, 74 και 75 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α`26), τα άρθρα 73, 74, 78, 79, 181, 182, 184

άρθρου 247 του ν. 3852/2010.». **2.** Η παρ. 1 ισχύει από τις 2.12.2016.	του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α`143), τα άρθρα 246 και 247 του ν. 3852/2010 (Α`87) και το άρθρο 58 του ν. 3979/2011 (Α`138).».
Άρθρο 92 **Τροποποίηση άρθρου 96 του ν. 4483/2017** **1.** Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 96 του ν. 4483/2017 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο έλεγχος των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ανατίθεται σε ιατρούς των οικείων Ο.Τ.Α. που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ειδικότητας παθολογίας ή γενικής ιατρικής και σε ιατρούς δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ. και ασκείται ύστερα από εντολή του αρμόδιου προϊσταμένου	**1. Πρώτο εδάφιο του άρθρου 96 του ν. 4483/2017** «Ο έλεγχος των κατ` οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού ανατίθεται σε ιατρούς των οικείων Ο.Τ.Α. που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ειδικότητας Παθολογίας ή Γενικής Ιατρικής ή Δημόσιας Υγείας Ε.Σ.Υ., και ασκείται μετά από εντολή του αρμόδιου προϊστάμενου της Διεύθυνσης Διοικητικού».

της διεύθυνσης διοικητικού». **2.** Αμοιβές που έχουν καταβληθεί, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παροχή υπηρεσιών ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων Ο.Τ.Α., θεωρούνται νόμιμες. **Άρθρο 94** **Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 4325/2015** Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α' 47), όπως η παρ. αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 88 του ν. 4483/2017, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Αν ο μουσικός δεν κατέχει απολυτήριο	**Παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α' 47)** « 8. Η παρ. 3 του άρθρου 20 του Ν.3475/2006 (Α` 146), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 παρ. 4 εδάφιο γ` του Ν.3687/2008 (Λ` 71) εφαρμόζεται και στους

εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, προκειμένου να καταταχθεί σε θέση ΤΕ Μουσικών, απαιτείται, εκτός από το πτυχίου ή το δίπλωμα μουσικής εκπαίδευσης, και πενταετής εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου, που αποδεικνύεται από βεβαίωση Αρχιμουσικού ή επικεφαλής μπάντας ή ορχήστρας».	μουσικούς των Ο.Τ.Λ. α` βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών. Προσόντα διορισμού του κλάδου Μουσικών ΤΕ, στον οποίο κατατάσσονται αυτοδικαίως οι μουσικοί των Ο.Τ.Α. α` βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, «με πράξη του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου»,, είναι πτυχίο ή δίπλωμα μουσικής ειδίκευσης αναγνωρισμένου μη ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή πτυχίο μουσικής ειδικότητας του άρθρου 8 παρ. 5 του Ν.2158/1993 (Λ` 109) ή πτυχίο ισότιμο και αντίστοιχο της αλλοδαπής και απολυτήριο εξατάξιου Γυμνασίου ή Λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής».
Άρθρο 96 **Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010** Στην περίπτ. α’ της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, όπως η περιπτ. αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 4555/2018, διαγράφονται οι λέξεις «ιδιωτικού ή» από τη	

φράση «ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1,2,3,4, και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147), μεμονωμένα ή από κοινού».	**Περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010** «1 α. «Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 όπως ισχύει, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές

	συμβάσεις με το Δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. ή με την Ε.Τ.Α.Δ. ή με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή μεταξύ τους ή και με νομικά πρόσωπα **ιδιωτικού ή** δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α` 147), μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Αν ένας εκ των συμβαλλομένων είναι το Δημόσιο ή εποπτευόμενος φορέας του, η προγραμματική σύμβαση δεν υπόκειται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225.».

Άρθρο 99 **Αντικατάσταση άρθρου 3 του ν. 1069/1980** Το άρθρο 3 του ν. 1069/1980 (Α' 191) όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 348 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και τροποποιήθηκε με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 91 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής: «Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης 1. Η ΔΕΥΑ που συνιστάται από ένα (1) μόνο δήμο διοικείται από διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο ως πρόεδρο, έναν (1) ακόμη αιρετό εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου και πέντε (5) έως	**Άρθρο 3 του ν. 1069/1980 (Α' 191)** «Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης «1. Η ΔΕΥΑ που συνιστάται από ένα (1) μόνο δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο ως Πρόεδρο, έναν (1) ακόμη αιρετό εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του δημάρχου και πέντε (5) έως εννέα (9) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Πλέον των αιρετών εκπροσώπων του δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται ακόμη, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο

εννέα (9) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, που ορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Εκτός από τους αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται ακόμη, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της	καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τυχόν ανεξάρτητα μέλη, εφόσον ο συνολικός αριθμός των μελών που προβλέπονται από τον οικείο Οργανισμό υπερβαίνει τον αριθμό των μελών που ορίζονται κατά τα προηγούμενα εδάφια, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.». 2. Για την πλήρωση της θέσης των ανεξαρτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου Δήμου ή όλων των Δήμων, σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, καθώς και στην ιστοσελίδα του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π) για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ημερών. Το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο ή το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης διαπιστώνει τη συνδρομή σε όλους τους υποψηφίους της ιδιότητας του δημότη ή του μόνιμου

περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Τα ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον ο συνολικός αριθμός των μελών που προβλέπονται από τον οικείο Οργανισμό υπερβαίνει τον αριθμό των μελών που ορίζονται σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου δήμου, με αποδεδειγμένη	κατοίκου, καθώς και της αποδεδειγμένης εμπειρίας ή γνώσης συναφούς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ) του άρθρου 10 του ν. 4369/2016 αξιολογεί τα προσόντα των υποψηφίων ανεξαρτήτων μελών και υποβάλλει στο οικείο Δημοτικό Συμβούλιο εισήγηση με τους τρεις (3) επικρατέστερους υποψηφίους. Το Δημοτικό Συμβούλιο ή το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης επιλέγει υποχρεωτικά έναν εκ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ και η απόφαση αυτή αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για την επιλογή των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, το Ε.Σ.Ε.Δ. λαμβάνει υπόψη του τα βιογραφικά στοιχεία των υποψηφίων και, κυρίως, τα τυπικά τους προσόντα, το εν γένει επιστημονικό και ερευνητικό έργο τους σε συνάφεια με την προκηρυσσόμενη θέση και την πρότερη συνολικά διοικητική εμπειρία τους. Το Ε.Σ.Ε.Δ. συνεκτιμά την εν γένει προσωπικότητα των υποψηφίων, κατόπιν διενέργειας δομημένης συνέντευξης, στην οποία καλούνται υποχρεωτικά, εφόσον υπάρχουν, τουλάχιστον τρεις (3) υποψήφιοι. Για τη συνέντευξη τηρείται σχετικό πρακτικό, το οποίο συνυποβάλλεται με την εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ. στο Δημοτικό Συμβούλιο. Η ως άνω διαδικασία ακολουθείται και αν οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τρεις (3). Οι παράγραφοι 3 έως 5 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 εφαρμόζονται κατ` αναλογία

εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του. 2. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός δήμων, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την παρ. 1, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε δημοτικό συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του διοικητικού συμβουλίου, το δημοτικό συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν (1) επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση	και για τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. «3. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν (1) επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης. Ο αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος.»

διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της παρ. 1 ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης, με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του. Ο αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος 3. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου	4. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου και, σε κάθε περίπτωση, λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη συγκρότηση του Δημοτικού Συμβουλίου. 5. Τα αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους υπέδειξε. Η αντικατάσταση των ανεξαρτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, δημοτών ή μονίμων κατοίκων του οικείου Δήμου, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2. 6. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης. 7. Καθήκοντα γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού.

ακολουθεί τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου και, σε κάθε περίπτωση, λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη συγκρότηση του δημοτικού συμβουλίου. 4. Τα αιρετά μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους υπέδειξε. Η αντικατάσταση των ανεξάρτητων μελών του διοικητικού συμβουλίου, δημοτών ή μόνιμων	8. Για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι αιρετοί εκπρόσωποι Δημοτικών Συμβουλίων, ισχύουν οι διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί μη εκλογιμότητας και ασυμβίβαστων. 9. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού, καθώς και οι με οποιαδήποτε μορφή εργολάβοι ή προμηθευτές της επιχείρησης ή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης. 10. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Πρόεδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, πέραν του μηνός, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ` ημισείας σε αυτόν και στον

κατοίκων του οικείου δήμου, γίνεται ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του. 5. Στο διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης. 6. Καθήκοντα γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται από τον πρόεδρό του. 7. Για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που είναι αιρετοί εκπρόσωποι δημοτικών συμβουλίων, ισχύουν οι διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί μη εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.	αναπληρωτή του. 11. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη αυτού παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του Προέδρου της επιχείρησης.»

8. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού, καθώς και οι με οποιαδήποτε μορφή εργολάβοι ή προμηθευτές της επιχείρησης ή μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης. 9. Στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου, αν δεν είναι δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα	

τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του πρόεδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, μεγαλύτερης του ενός (1) μήνα, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ` ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του. 10. Η αποζημίωση του προέδρου, των μελών και του γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που	

εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του προέδρου της επιχείρησης».	
Άρθρο 100 **Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1069/1980** **1.** Το άρθρο 6 του ν. 1069/1980 (Α' 191), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4512/2018,	**Άρθρο 6 του ν. 1069/1980 (Α' 191)** «Άρθρο 6 «Γενικός Διευθυντής 1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προϊσταται Γενικός Διευθυντής. 2. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει:

αντικαθίσταται ως εξής: «Γενικός Διευθυντής της Επιχείρησης 1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προΐσταται Γενικός Διευθυντής. 2. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να: α) Είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο της επιχείρησης ή στα γνωστικά αντικείμενα της διοίκησης επιχειρήσεων ή των οικονομικών επιστημών. β) Έχει προϋπηρεσία τουλάχιστον πέντε (5) ετών σε θέση ευθύνης στο δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. γ) Κατέχει άριστα τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.	α) να πληροί τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις για την εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του νόμου 4369/2016 (Α` 33), όπως εκάστοτε ισχύει ή, σε περίπτωση που δεν απασχολείται στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, να έχει τουλάχιστον υπηρεσία πέντε (5) ετών στον τομέα των υδάτων. β) να είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με ειδικότητα Πολιτικού Μηχανικού, Χημικού Μηχανικού, Οικονομολόγου, Τοπογράφου Μηχανικού ή Μηχανολόγου. γ) να έχει τουλάχιστον προϋπηρεσία πέντε (5) ετών σε θέση ευθύνης στο δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. δ) να κατέχει άριστα τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα. 3. Όσοι δεν δύνανται να εγγραφούν στο Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του νόμου 4369/2016, δεν μπορούν να οριστούν στη θέση του Γενικού Διευθυντή.

Τα πρόσθετα προσόντα, καθώς και η διαδικασία πρόσληψης και αναπλήρωσης του Γενικού Διευθυντή, κατά το μέρος που δεν ρυθμίζεται αυτή διαφορετικά από διατάξεις νόμου, καθορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 7. 3. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου και των επιτροπών της παρ. 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για: α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση,	4. Ο Γενικός Διευθυντής ορίζεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τη διαδικασία των παραγράφων 5 και 6. 5. Για την πλήρωση της θέσης του Γενικού Διευθυντή το Διοικητικό Συμβούλιο δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του αντίστοιχου Δήμου ή όλων των Δήμων, σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, καθώς και στην ιστοσελίδα του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π) για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ημερών. Το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ) του άρθρου 10 του νόμου 4369/2016 αξιολογεί τα προσόντα των υποψηφίων Γενικών Διευθυντών και υποβάλλει στο Δ.Σ εισήγηση με τους τρεις επικρατέστερους υποψηφίους. Το Δ.Σ. επιλέγει υποχρεωτικά έναν εκ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ και η απόφαση αυτή αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για την επιλογή των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, το Ε.Σ.Ε.Δ. λαμβάνει υπόψη του τα βιογραφικά στοιχεία των υποψηφίων και, κυρίως, τα τυπικά τους προσόντα, το εν γένει επιστημονικό και ερευνητικό έργο τους σε συνάφεια με την προκηρυσσόμενη θέση

β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στην περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 5, γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο διοικητικό συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στην περίπτ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 5, δ) τη σύνταξη, δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους - οφέλους, που προβλέπεται στην περίπτ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 5,	και την πρότερη συνολικά διοικητική εμπειρία τους. Το Ε.Σ.Ε.Δ. συνεκτιμά την εν γένει προσωπικότητα των υποψηφίων, κατόπιν διενέργειας δομημένης συνέντευξης, στην οποία καλούνται υποχρεωτικά, εφόσον υπάρχουν, τουλάχιστον τρεις (3) υποψήφιοι. Για τη συνέντευξη τηρείται σχετικό πρακτικό, το οποίο συνυποβάλλεται με την εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ. στο Δ.Σ. Η ως άνω διαδικασία ακολουθείται και αν οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τρεις (3). 6. Οι παράγραφοι 3 έως 5 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 εφαρμόζονται κατ` αναλογία και για τις υφιστάμενες θέσεις Γενικών Διευθυντών. 7. Όσοι επιλέγονται για την πλήρωση της θέσης του Γενικού Διευθυντή διορίζονται με θητεία τεσσάρων (4) ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για μία φορά. Σε κάθε περίπτωση η συνολική θητεία στις ανωτέρω θέσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ (8) έτη. 8. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του

στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησής του, ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.	Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για: α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση, β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στο εδάφιο γ` της παραγράφου 2 του άρθρου 5,  γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στο εδάφιο δ` της παραγράφου 2 του άρθρου 5, δ) τη σύνταξη, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους - οφέλους, που προβλέπεται στο εδάφιο ε` της παραγράφου 2 του

4. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το διοικητικό συμβούλιο για: α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση, γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό, δ) τη σύναψη δανείων, ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων	άρθρου 5, στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησης αυτού, ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης. 9. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:

τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής. 5. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για: α) την εκτέλεση προμηθειών και την ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, β) την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό. 6. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής	α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση, γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό, δ) τη σύναψη δανείων, ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής. 10. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για:

Υπηρεσίας. 7. Αν δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος». **2.** Οι διατάξεις της παρ. 1 δεν θίγουν συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου οι οποίες βρίσκονται σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Διαδικασίες πρόσληψης Γενικών Διευθυντών Δ.Ε.Υ.Α. για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 348 του ν. 4512/2018 (Α' 5), είχε εκδοθεί έγκριση της Επιτροπής του άρθρου 2 της Π.Υ.Σ. 33/2006, εξετάζονται κανονικά, σύμφωνα με την παρ. 1.	α) την εκτέλεση προμηθειών και ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η ολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, β) την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό. 11. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας. 12. Αν δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντα αυτού ασκεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος.».

Άρθρο 103 **Ρυθμίσεις για μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα** **1.** Η παρ. 2 του άρθρου 222 του ν. 4555/2018 αντικαθίσταται ως εξής: «Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού για ακίνητο, του οποίου η ηλεκτροδότηση έχει διακοπεί, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και το οποίο, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νομίμου εκπροσώπου αυτού, δεν χρησιμοποιούταν κατά το διάστημα αναφοράς, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Η υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να υποβληθεί μέχρι τις 31.12.2019. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται». **2.** Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, τα οποία έχουν επιβληθεί	**1. Παρ. 2 του αρ. 222 του ν. 4555/2018 (Α΄ 133)** «2. Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, που αντιστοιχούν σε χρονικό διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά το οποίο είχε διακοπεί η ηλεκτροδότηση ενός ακινήτου, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και αυτό δεν χρησιμοποιούταν, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου εκπροσώπου του, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Εφόσον η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση δεν έχει υποβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από αυτήν. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται».

μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, επειδή δεν έχει υποβληθεί από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου δήλωση ότι δεν γινόταν χρήση αυτού και αφορούν διάστημα κατά το οποίο το ακίνητο δεν είχε ηλεκτροδοτηθεί, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους, εφόσον δεν στοιχειοθετείται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου η, κατά το ανωτέρω διάστημα, χρησιμοποίησή του. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.	
Άρθρο 104 **Αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργείου Εσωτερικών** **1.** Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του π.δ. 141/2017 (Α' 180) αντικαθίστανται ως	**Παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του π.δ. 141/2017 (Α' 180)**

εξής : «2. Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα: α. Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων β. Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και ΟΤΑ γ. Διαχείρισης Δεδομένων και Διαλειτουργικότητας δ. Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων ε. Υποστήριξης Χρηστών και Πληροφοριακών Συστημάτων στ. Κυβερνοασφάλειας 3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής	«2. Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συγκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα: α. Τμήμα Σχεδιασμού, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων. β. Τμήμα Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και ΟΤΑ. γ. Τμήμα Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων. δ. Τμήμα Ανάπτυξης Διαδικτυακής Πύλης και Στατιστικής. 3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κατανέμονται ως ακολούθως: α. Το Τμήμα Σχεδιασμού, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων, είναι αρμόδιο για:

Διακυβέρνησης κατανέμονται ως ακολούθως: α. Το Τμήμα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων είναι αρμόδιο για: αα. την ανάπτυξη ή τον προγραμματισμό προμήθειας και εγκατάστασης σε παραγωγική λειτουργία νέων συστημάτων πληροφορικής για τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση των διαδικασιών, καθώς και για τη βελτίωση της απόδοσης της εσωτερικής λειτουργίας της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου, των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας και των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. (ΑΥΕ ΟΤΑ),	αα. Την ανάπτυξη ή τον προγραμματισμό προμήθειας και εγκατάστασης σε παραγωγική λειτουργία νέων συστημάτων πληροφορικής για τον εκσυγχρονισμό, την απλούστευση των διαδικασιών και τη βελτίωση της απόδοσης της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου. αβ. Την υποστήριξη της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων της προηγούμενης παραγράφου. αγ. Την ανάλυση, τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού και πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών. αδ. Την κατάρτιση και υποβολή τεχνικών δελτίων συγχρηματοδοτούμενων έργων πληροφορικής, που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών.

ββ. την ανάλυση, τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού και πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και της Διαδικτυακής Πύλης του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και των αυτοτελών υπηρεσιών αυτού,	αε. Τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών.
γγ. την κατάρτιση και υποβολή τεχνικών δελτίων συγχρηματοδοτούμενων έργων πληροφορικής, που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών	αστ. Την κατάρτιση, την εξειδίκευση και την εποπτεία της εφαρμογής γενικών τεχνικών και λειτουργικών προτύπων διαλειτουργικότητας, πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου με πληροφοριακά συστήματα τρίτων φορέων του Δημόσιου Τομέα, καθώς και προτύπων για την εκκαθάριση, διασταύρωση και ταυτοποίηση εθνικών ψηφιακών μητρώων και λοιπών αρχείων ψηφιακών δεδομένων. αζ. Τη σύνταξη ειδικών τεχνικών μελετών και μελετών σκοπιμότητας οριζόντιων έργων πληροφορικής. β. Το Τμήμα Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και

συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις του Υπουργείου, δδ. τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών, εε. τη σύνταξη ειδικών τεχνικών μελετών και μελετών σκοπιμότητας οριζόντιων	ΟΤΑ, είναι αρμόδιο για: βα. Την κεντρική υποστήριξη, τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων των κρατικών Περιφερειών του ν.2503/1997 και των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που έχουν μεταφερθεί στην αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και των ενοποιημένων πληροφοριακών συστημάτων των νέων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, που προέκυψαν από τις συνενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων σύμφωνα με το ν.3852/2010 (Α` 87). ββ. Τη σύνταξη και κοινοποίηση προτύπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων πληροφορικής από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους. βγ. Τη λειτουργία και την υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων των εκλογικών καταλόγων, του εθνικού δημοτολογίου, του εθνικού ληξιαρχείου,

έργων πληροφορικής, στστ. το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους δημόσιους φορείς, καθώς και κατάλληλων συστημάτων εγγραφής σε αυτές, ταυτοποίησης και βεβαίωσης της αυθεντικότητας του χρήστη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις εκάστοτε ισχύουσες γενικές τεχνικές προδιαγραφές, ζζ. την εισήγηση για την εκχώρηση δικαιώματος ψηφιακής υπογραφής σε άλλες μονάδες του Υπουργείου και ηη. την παραγωγή, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου και τη δημοσίευση στη διαδικτυακή	μητρώου πολιτών, του μητρώου ιθαγένειας και των λοιπών εθνικών μητρώων, που υποστηρίζονται κεντρικά και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου. βδ. Την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων από τους υπόχρεους φορείς. βε. Την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη, από τους φορείς της αποκεντρωμένης διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. βστ. Την ανάλυση και αξιολόγηση της λειτουργίας και της απόδοσης των πληροφοριακών συστημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και την εισήγηση μέτρων για την απλούστευση και τον ανασχεδιασμό διοικητικών διαδικασιών σε συνεργασία με τις καθ` ύλην συναρμόδιες υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης.

πύλη του Υπουργείου ηλεκτρονικών χαρτών και γεωχωρικών δεδομένων, που αφορούν στους τομείς ευθύνης του Υπουργείου. β. Το Τμήμα Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και ΟΤΑ είναι αρμόδιο για: αα. το συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων των κρατικών Περιφερειών του ν. 2503/1997 και των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που έχουν μεταφερθεί στην αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και των ενοποιημένων	βζ. Την αναλυτική καταγραφή του είδους της πληροφορίας που τηρείται τοπικά στα πληροφορικά συστήματα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την αποφυγή πλεονασμών, επικαλύψεων και ασυνέπειας των πληροφοριακών δεδομένων σε επίπεδο επικράτειας. βη. Τη δημιουργία μητρώου παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τον σχεδιασμό μέτρων ολοκλήρωσης αυτών σε επίπεδο επικράτειας. βθ. Τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών παροχής ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την επιβράβευση και τη διάχυσή τους στους υπόλοιπους φορείς με ανάλογες ανάγκες. γ. Το Τμήμα Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων, είναι αρμόδιο για:

πληροφοριακών συστημάτων των νέων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, που προέκυψαν από τις συνενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων σύμφωνα με το ν. 3852/2010 (Α' 87), ββ. τη σύνταξη και κοινοποίηση πρότυπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων πληροφορικής από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους, γγ. την ανάλυση και αξιολόγηση της λειτουργίας και της απόδοσης των πληροφοριακών συστημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και την εισήγηση μέτρων για την απλούστευση	γα. Τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών του Υπουργείου. γβ. Την κατάρτιση ετήσιου προγραμματισμού προμηθειών εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών, αναγκαίου για την εύρυθμη, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου καθώς και των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας του Υπουργείου. γγ. Τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύεται το Υπουργείο, τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού. γδ. Τη διαχείριση του ενδοδικτύου του Υπουργείου, συμπεριλαμβανομένων των

και τον ανασχεδιασμό διοικητικών διαδικασιών σε συνεργασία με τις καθ' ύλην συναρμόδιες υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης, δδ. την αναλυτική καταγραφή του είδους της πληροφορίας που τηρείται τοπικά στα πληροφορικά συστήματα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την αποφυγή πλεονασμών, επικαλύψεων και ασυνέπειας των πληροφοριακών δεδομένων σε επίπεδο επικράτειας, εε. τη δημιουργία μητρώου παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τον	συστημάτων διαχείρισης τηλεφωνικής επικοινωνίας, των λογαριασμών χρηστών αυτού, των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και τη μέριμνα για την ασφαλή διασύνδεση και επικοινωνία των κεντρικά εγκατεστημένων βάσεων δεδομένων και λοιπών εφαρμογών λογισμικού με εξωτερικά δίκτυα και επιγραμμικές (on-line) εφαρμογές λογισμικού των κατανεμημένων πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας. γε. Τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ασφάλειας του ενδοδικτύου και των πληροφοριακών δεδομένων, ιδίως από καταστροφή, απώλειες, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, αλλοίωση περιεχομένου, κακόβουλο λογισμικό, καθώς και τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προστασίας προσωπικών δεδομένων και όλων των λοιπών δεδομένων που τηρούνται σε ψηφιακή μορφή στις υπηρεσίες του Υπουργείου από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση. δ. Το Τμήμα Ανάπτυξης Διαδικτυακής Πύλης και Στατιστικής, είναι αρμόδιο για:

σχεδιασμό μέτρων ολοκλήρωσης αυτών σε επίπεδο επικράτειας, στστ. τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών παροχής ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την επιβράβευση και τη διάχυσή τους στους υπόλοιπους φορείς με ανάλογες ανάγκες, ζζ. την ανάπτυξη, τη λειτουργία και την επέκταση των Πληροφοριακών Συστημάτων που αφορούν στην υποστήριξη της λειτουργίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων αυτών και	δα. Τη διαχείριση του περιεχομένου των ιστοσελίδων της διαδικτυακής πύλης του Υπουργείου και τον καθορισμό τυπικών διαδικασιών επικοινωνίας και ελέγχου μεταξύ των τεχνικών υπευθύνων και των συντακτών των πληροφοριακών δεδομένων που αποστέλλονται από τις καθ` ύλην αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου προς ανάρτηση στο διαδίκτυο. δβ. Τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους δημόσιους φορείς, καθώς και κατάλληλων συστημάτων εγγραφής σε αυτές, ταυτοποίησης και βεβαίωσης της αυθεντικότητας του χρήστη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις εκάστοτε ισχύουσες γενικές τεχνικές προδιαγραφές, όπως είναι το «Πλαίσιο Ψηφιακής Αυθεντικοποίησης» και το «Πλαίσιο Διαλει- τουργικότητας και Ηλεκτρονικών Συναλλαγών». δγ. Την παραγωγή και δημοσίευση στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου ηλεκτρονικών χαρτών και γεωχωρικών δεδομένων, που αφορούν στους τομείς ευθύνης του Υπουργείου.

ηη. την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων που αφορούν στον περιορισμό της γραφειοκρατίας, όπως τα συστήματα ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη, από τους φορείς της αποκεντρωμένης διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. γ. Το Τμήμα Διαχείρισης Δεδομένων και Διαλειτουργικότητας είναι αρμόδιο για: αα. την κατάρτιση, την εξειδίκευση και την εποπτεία της εφαρμογής γενικών τεχνικών και λειτουργικών προτύπων διαλειτουργικότητας, πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και	δδ. Την ακριβή και λεπτομερή καταγραφή των πληροφοριακών δεδομένων που τηρούνται αρμοδίως από τις υπηρεσίες του Υπουργείου, με σκοπό την αποφυγή και εξάλειψη πλεονασμών και επικαλύψεων, τη διασφάλιση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας αυτών και την ολοκλήρωσή τους σε επίπεδο φορέα. δε. Την παραγωγή στατιστικών στοιχείων και τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων των πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας του Υπουργείου. δστ. Τον σχεδιασμό στατιστικών προτύπων και δεικτών μέτρησης και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών του Υπουργείου, σε συνεργασία με τις καθ` ύλην αρμόδιες υπηρεσίες»

αυτοτελών υπηρεσιών αυτού με πληροφοριακά συστήματα άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και προτύπων για την εκκαθάριση, διασταύρωση και ταυτοποίηση εθνικών ψηφιακών μητρώων και λοιπών αρχείων ψηφιακών δεδομένων που υποστηρίζονται κεντρικά ή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου, ββ. τη λειτουργία και την υποστήριξη των βάσεων δεδομένων των εκλογικών καταλόγων, του εθνικού δημοτολογίου, του εθνικού ληξιαρχείου, μητρώου πολιτών, του μητρώου ιθαγένειας και των λοιπών εθνικών μητρώων και πληροφοριακών συστημάτων, που υποστηρίζονται κεντρικά ή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου και	

των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, γγ. την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων από τους υπόχρεους φορείς, δδ. την ακριβή και λεπτομερή καταγραφή των πληροφοριακών δεδομένων που τηρούνται αρμοδίως από τις υπηρεσίες του Υπουργείου, με σκοπό την αποφυγή και εξάλειψη πλεονασμών και επικαλύψεων, τη διασφάλιση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας αυτών και την ολοκλήρωσή τους σε επίπεδο φορέα,	

εε. την παραγωγή στατιστικών στοιχείων και τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων των πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας του Υπουργείου, στστ. το σχεδιασμό στατιστικών προτύπων και δεικτών μέτρησης και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών του Υπουργείου, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες, ζζ. τη μέριμνα για την εφαρμογή του 2016/679 Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ -GDPR), κατά το σκέλος που αφορά τον χειρισμό των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου και την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας μέσω αυτών, καθώς και τη συνεργασία	

με την εποπτική αρχή για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την κατά τα ανωτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο και ηη. την προώθηση της κανονικοποίησης των δεδομένων (data normalization) που αφορούν τα στοιχεία ταυτοποίησης των πολιτών, σε όλα τα μητρώα του δημοσίου μέσω της διαλειτουργικότητάς τους με το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών». δ. Το Τμήμα Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων είναι αρμόδιο για: αα. τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και	

δικτυακών υποδομών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού. ββ. την κατάρτιση ετήσιου προγραμματισμού προμηθειών εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών, αναγκαίου για την εύρυθμη, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, καθώς και των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας του Υπουργείου. γγ. τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού	

πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύεται το Υπουργείο και οι περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς υπηρεσίες αυτού, τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού και δδ. τη διαχείριση του ενδοδικτύου του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διαχείρισης τηλεφωνικής	

επικοινωνίας, των λογαριασμών χρηστών αυτού, των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. ε. Το Τμήμα Υποστήριξης χρηστών και Πληροφοριακών Συστημάτων είναι αρμόδιο για: αα. την κεντρική υποστήριξη των χρηστών και τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, ββ. την υποστήριξη των χρηστών των πληροφοριακών συστημάτων των εκλογικών καταλόγων, του, μητρώου	

πολιτών, του μητρώου ιθαγένειας και των λοιπών εθνικών μητρώων, που υποστηρίζονται κεντρικά και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, γγ. τη διαχείριση του περιεχομένου των ιστοσελίδων της διαδικτυακής πύλης του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των δεδομένων που αποστέλλονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου προς ανάρτηση στο διαδίκτυο και δδ. την παροχή ενημέρωσης και εκπαίδευσης στους χρήστες των	

υπολογιστών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού σε θέματα εφαρμογών, νέων τεχνολογιών, πληροφορικής, και αυτοματισμού γραφείου. στ. Το Τμήμα Κυβερνοασφάλειας είναι αρμόδιο για: αα. την κατάρτιση της Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας του Υπουργείου Εσωτερικών, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του, στην οποία καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι, οι προτεραιότητες και τα κατάλληλα μέτρα πολιτικής και κανονιστικής ρύθμισης με	

σκοπό την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ στο Υπουργείο, στις περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς Υπηρεσίες αυτού και στους εποπτευόμενους φορείς του, ββ. τη διατύπωση της πολιτικής ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ για το Υπουργείο Εσωτερικών, τις Περιφερειακές οργανικές μονάδες και Αυτοτελείς Υπηρεσίες αυτού και τους εποπτευόμενους φορείς του και την προώθηση της εφαρμογής της, γγ. τον ορισμό των απαιτήσεων και των κανόνων ασφάλειας, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε έργου ΤΠΕ του Υπουργείου, των Περιφερειακών οργανικών μονάδων και Αυτοτελών	

Υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του (security by default) και ενσωματώνονται σε αυτά από τη φάση της σχεδίασης (security by design), ως απαραίτητη προϋπόθεση των αρχών του ενιαίου σχεδιασμού, δδ. τη συνεργασία με τις αρμόδιες Ανεξάρτητες και Ρυθμιστικές Αρχές στο αντικείμενο της Ασφάλειας, εε. την προώθηση δράσεων εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού που διαχειρίζεται και υποστηρίζει κρίσιμα συστήματα και υποδομές του Υπουργείου, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του, στστ. την εποπτεία και τον έλεγχο της	

εφαρμογής πολιτικών και κανόνων ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ στο Υπουργείο, στις περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς υπηρεσίες αυτού και στους εποπτευόμενους φορείς του, ζζ. τη διενέργεια τακτικών προληπτικών ελέγχων σε όλα τα συστήματα του Υπουργείου, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του, τη σύνταξη σχετικών αναφορών, όπου υποδεικνύονται οι απαιτούμενες διορθωτικές επεμβάσεις και τον έλεγχο της εφαρμογής τους και ηη. το συντονισμό και την υποστήριξη του Δικτύου Διαχείρισης Περιστατικών	

Ασφαλείας που λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Εκλογικού Δικτύου». **2.** α. Για τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) οι εξής επιπλέον οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού: τέσσερις (4) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής, τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής, μία (1) θέση του κλάδου / ειδικότητας ΔΕ Προσωπικού Η/Υ β. Η κάλυψη των οργανικών θέσεων της περίπτ. α΄ γίνεται και με απόσπαση ή μετάταξη, κατ΄ εξαίρεση κάθε άλλης	

διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία είναι υποχρεωτική για τους φορείς προέλευσης. Στους αποσπώμενους ή μετατασσόμενους καταβάλλονται οι αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής διαφοράς, της θέσης προέλευσής τους. **3.** Για την ομαλή μετάβαση του Υπουργείου Εσωτερικών, των Περιφερειακών οργανικών μονάδων και Αυτοτελών Υπηρεσιών αυτού, των εποπτευόμενων φορέων του, καθώς και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή των Ο.Τ.Α. στη χρήση νέων μεγάλης κλίμακας πληροφοριακών συστημάτων, σχετικές με τα συγκεκριμένα πληροφοριακά συστήματα αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων	

της παρ. 1 του παρόντος μπορούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να ανατίθενται παράλληλα ή αποκλειστικά και για ορισμένο χρονικό διάστημα σε ad hoc ομάδες διοίκησης έργου που συγκροτούνται από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για το σκοπό αυτό. **Άρθρο 108** **Τροποποίηση του άρθρου 218 του ν.3852/2010** Στο άρθρο 218 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 112 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: **1.** Στην παρ. 4, η λέξη «τεχνική» διαγράφεται.	

2. Η περίπτ. α΄ της παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής: «α. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, το οποίο είναι αρμόδιο για κάθε θέμα που άπτεται όλων των εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών του πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και ειδικότερα για: α.α. Τον οργανωτικό σχεδιασμό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τη μέριμνα για την τροποποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Οργανισμού αυτών. α.β. Το διορισμό και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης αυτού.	**Περίπτ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 218 του ν. 3852/2010** « α. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών, το οποίο είναι αρμόδιο για κάθε θέμα που άπτεται όλων των εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών του πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και ειδικότερα για: αα. Τον οργανωτικό σχεδιασμό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τη μέριμνα για την τροποποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Οργανισμού αυτών. αβ. Το διορισμό και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης αυτού. αγ. Τη διενέργεια των πράξεων απόσπασης, μετάθεσης και μετάταξης των υπαλλήλων από και προς τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αδ. Την επεξεργασία των στοιχείων για την αποτίμηση των αναγκών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. σε θέσεις τακτικού προσωπικού και την κατανομή τους σε κατηγορίες, κλάδους, βαθμούς ή ειδικότητες. αε. Την τήρηση του προσωπικού μητρώου όλων των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και την έκδοση των πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών τους. αστ. Τη μέριμνα για τη σύνταξη και υποβολή των εκθέσεων ουσιαστικών

α.γ. Τη διενέργεια των πράξεων απόσπασης, μετάθεσης και μετάταξης των υπαλλήλων από και προς τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α.	προσόντων όλων των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α.
α.δ. Την επεξεργασία των στοιχείων για την αποτίμηση των αναγκών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. σε θέσεις τακτικού προσωπικού και την κατανομή τους σε κατηγορίες, κλάδους, βαθμούς ή ειδικότητες.	αζ. Τη μέριμνα για την προετοιμασία των θεμάτων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου των υπαλλήλων και της Επιτροπής Αξιολόγησης. αη. Τη μέριμνα για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αθ. Τη μέριμνα για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, υπερωριακής απασχόλησης και τη μετακίνηση εκτός έδρας των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αι. Τον ορισμό υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. για συμμετοχή σε συνέδρια, επιτροπές και συμβούλια άλλων φορέων.
α.ε. Την τήρηση του προσωπικού μητρώου όλων των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και την έκδοση των πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών τους.	αια. Τη μέριμνα για την εισαγωγική εκπαίδευση των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης ειδικού ενδιαφέροντος για τους υπαλλήλους σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής εξειδίκευσης των υπαλλήλων σε αντικείμενα της υπηρεσίας τους συμπεριλαμβανομένης και της επιμόρφωσής τους σε νέα γνωστικά αντικείμενα.
α.στ. Τη μέριμνα για τη σύνταξη και υποβολή των εκθέσεων ουσιαστικών προσόντων όλων των υπαλλήλων των	αιβ. Την τήρηση βάσεων δεδομένων που αφορούν το προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., οι οποίες ενημερώνονται για κάθε μεταβολή. αιγ. Τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και

ΑΥΕ Ο.Τ.Α. α.ζ. Τη μέριμνα για την προετοιμασία των θεμάτων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου των υπαλλήλων και της Επιτροπής Αξιολόγησης. α.η. Τη μέριμνα για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. α.θ. Τη μέριμνα για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, υπερωριακής απασχόλησης και τη μετακίνηση εκτός έδρας των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. α.ι. Τον ορισμό υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. για συμμετοχή σε συνέδρια, επιτροπές και συμβούλια άλλων φορέων. α.ια. Τη μέριμνα για την εισαγωγική	εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών. αιδ. Την κεντρική υποστήριξη, τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των πληροφοριακών συστημάτων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. αιε. Τη σύνταξη και κοινοποίηση προτύπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων πληροφορικής για τις ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους. αιστ. Την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων σε συνεργασία με τις καθ ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών. αιζ. Την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη. αιθ. Τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών των ΑΥΕ Ο.Τ.Α.

εκπαίδευση των υπαλλήλων των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., καθώς και την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης ειδικού ενδιαφέροντος για τους υπαλλήλους σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής εξειδίκευσης των υπαλλήλων σε αντικείμενα της υπηρεσίας τους συμπεριλαμβανομένης και της επιμόρφωσής τους σε νέα γνωστικά αντικείμενα. α.ιβ. Την τήρηση βάσεων δεδομένων που αφορούν το προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., οι οποίες ενημερώνονται για κάθε μεταβολή.	ακα. Τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύονται οι ΑΥΕ Ο.Τ.Α., τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού. ακ. Το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ασφάλειας του ενδοδικτύου και των πληροφοριακών δεδομένων, ιδίως από καταστροφή, απώλειες, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, αλλοίωση περιεχομένου, κακόβουλο λογισμικό, καθώς και το σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών προστασίας προσωπικών δεδομένων και όλων των λοιπών δεδομένων που τηρούνται σε ψηφιακή μορφή στις υπηρεσίες των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και χρήση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών».

α.ιγ. Την υπηρεσιακή κατάσταση των Εποπτών Ο.Τ.Α.». **3.** Στην περίπτ. δ' της παρ. 5, προστίθενται υποπεριπτώσεις διε', δ.ιστ', δ.ιζ', δ.ιθ' ως εξής: «δ.ιε. Την παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής, ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος, για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων, με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς. δ.ιστ. Τη μέριμνα για τη διενέργεια	**1. Περίπτ. δ' της παρ. 5 του άρθρου 218 του ν. 3852/2010** «δ. Τμήμα Μισθοδοσίας, το οποίο είναι αρμόδιο για: δα. Την εκκαθάριση αποδοχών του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. δβ. Τον έλεγχο και την εκκαθάριση απολαβών και αποζημιώσεων που εξοφλούνται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών συμπεριλαμβανομένων και των μετακινήσεων του προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και προσώπων που εξυπηρετούνται από αυτά. δγ. Την τακτική παροχή στοιχείων προς το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και τις αποδόσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία, με την αποστολή μισθοδοτικών καταστάσεων και λοιπών δικαιολογητικών. δδ. Την παροχή εν γένει στοιχείων, βεβαιώσεων και οδηγιών, αναφορικά με αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις, κρατήσεις κ.λπ., για το πάσης φύσεως προσωπικό των ΑΥΕ Ο.Τ.Α.

	συμψηφισμών και την απόδοση, στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία, των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών. δ.ιζ. Την καταχώρηση των στοιχείων των δικαιούχων δαπανών και την τήρηση του μητρώου αυτών, καθώς και την τήρηση των Μητρώων Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων. δ.ιθ. Την ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων».	δε. Την εφαρμογή πειθαρχικών, διοικητικών και δικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο εκκαθάρισης τακτικής μισθοδοσίας των υπαλλήλων. δστ. Την τήρηση μητρώου πάσης φύσεως προσωπικού των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. δζ. Την παροχή βεβαίωσης επί των πράξεων διορισμών, μετατάξεων, αποσπάσεων και προαγωγών του προσωπικού κάθε κατηγορίας για την ύπαρξη σχετικών προβλέψεων στον προϋπολογισμό του. δη. Την έκδοση τίτλου για την πληρωμή δαπανών, σε συνεργασία με την Ενιαία Αρχή Πληρωμών, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από το κανονιστικό πλαίσιο για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος. δθ. Την τακτοποίηση των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής για δαπάνες αρμοδιότητας του Τμήματος. δι. Την εισήγηση αρμοδίως για καταλογισμό δημοσίου υπολόγου, καθώς και λαβόντος αχρεώστητης πληρωμής.
4.	Η παρ. 7 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει	δια. Τη μέριμνα για την αποτροπή συσσώρευσης οφειλών που προκύπτουν από τις αρμοδιότητες του Τμήματος. διβ. Την τήρηση των λογιστικών βιβλίων.

λειτουργίας των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, σε ξεχωριστό ειδικό φορέα και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ανωτέρω υπηρεσιών	διγ. Τη συγκέντρωση δεδομένων από το Μητρώο Δεσμεύσεων και υποβολή σχετικών αναφορών στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών. διδ. Την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων του Υπουργείου σύμφωνα με γενικές αρχές και κανόνες για τη δημοσιονομική διαχείριση του ν. 4270/2014 (Α` 143).
5. Στην παρ. 8, οι λέξεις «τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής» και οι λέξεις «τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής», διαγράφονται.	**2. Παρ. 7 του άρθρου 218 του ν.3852/2010** «7. Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει λειτουργίας των ΑΥΕ Ο.Τ.Α. και της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των ΑΥΕ Ο.Τ.Α., εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών σε ειδικό κωδικό και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ανωτέρω υπηρεσιών».
Άρθρο 109 **Τροποποίηση του άρθρου 228 του ν. 3852/2010** Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 228 του	

ν.3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 119 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο β' ως εξής: «Σε κάθε περίπτωση το αίτημα αναστολής απορρίπτεται αν η προσφυγή παρίσταται προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη».	**Παρ. 2 του άρθρου 228 του ν.3852/2010** «2. Η αναστολή χορηγείται εφόσον η προσφυγή παρί- σταται προδήλως βάσιμη ή κρίνεται ότι ο ασκών την ειδική διοικητική προσφυγή θα υποστεί ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη μέχρι την εξέτασή της».
Άρθρο 110 **Τροποποίηση άρθρου 263 του ν. 4555/2018** Το άρθρο 263 του ν. 4555/2018 αντικαθίσταται ως εξής: «Ειδικοί Σύμβουλοι - Ειδικοί Συνεργάτες στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις 1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται μία (1) θέση ειδικού συμβούλου και μία (1) θέση ειδικού	**Άρθρο 263 του ν. 4555/2018** «Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συστήνεται μία (1) θέση ειδικού συμβούλου και μία (1) θέση ειδικού συνεργάτη, για την υποβοήθηση των καθηκόντων των Συντονιστών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται με απόσπαση τακτικών πολιτικών υπαλλήλων, μόνιμων ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, Κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, από τους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α` 28) που υπάγονται στη Γενική Κυβέρνηση, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων. Για τις

συνεργάτη, για την υποβοήθηση των καθηκόντων του οικείου Συντονιστή. 2. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται με απόσπαση υπαλλήλων μονίμων ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του δημοσίου τομέα από τους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, που υπάγονται στη Γενική Κυβέρνηση. 3. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμοδίου κατά περίπτωση Υπουργού, κατά παρέκκλιση των πάγιων για τις αποσπάσεις διατάξεων, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα	αποσπάσεις αυτές εκδίδεται κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Οι αποδοχές των ανωτέρω ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων β` και γ`της παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α` 176)».

προέλευσης ή γνώμη του αρμόδιου διοικητή όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο. 4. Ο ενδιαφερόμενος προς κατάληψη της θέσης πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου ΠΕ ή ΤΕ σχετικού με τις αρμοδιότητες που ασκεί η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με επιστημονική ή επαγγελματική ειδίκευση ή εμπειρία ανάλογη των αντικειμένων απασχόλησής τους. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι ή Ειδικοί Συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στη διοικητική ιεραρχία, παρέχουν δε συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας που έχουν οριστεί, προς το Συντονιστή. 5. Οι αποδοχές των ανωτέρω καθορίζονται	

σύμφωνα με τις περιπτ. β΄ και γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (176 Α΄). Η μισθοδοσία και οι ασφαλιστικές τους εισφορές καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής. 6. Οι αποσπασμένοι κατά το χρόνο απόσπασής τους εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης στους οποίους είναι ασφαλισμένοι και ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται με απόσπαση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση λογίζεται για όλες τις συνέπειες ως πραγματική υπηρεσία των υπαλλήλων στην οργανική τους θέση. 7. Η απόσπαση διαρκεί όσο η θητεία του Συντονιστή και λήγει αυτοδικαίως με	

την για οποιονδήποτε λόγο αποχώρηση του Συντονιστή. Επίσης μπορεί να διακοπεί οποτεδήποτε ύστερα από αίτημα του Συντονιστή ή του αποσπασμένου υπαλλήλου». **Άρθρο 111** **Τροποποιήσεις του ν. 3023/2002** **1.** Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α. Η υποπερίπτ. ββ΄ της περίπτ. β΄, αντικαθίσταται ως εξής: «ββ) Εκλογική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται σε περίπτωση διεξαγωγής εκλογών από μέρος των πραγματοποιηθέντων	**Υποπερίπτ. ββ΄ της περίπτ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002** ββ) Εκλογική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου της διεξαγωγής των εκλογών οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων για την κάλυψη των εκλογικών δαπανών τους και

καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου της διεξαγωγής των εκλογών οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων». β. Η υποπερίπτ. δα' της περίπτωσης δ' αντικαθίσταται ως εξής: δα) Το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την προκήρυξη των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για τα ελεγχόμενα πρόσωπα των υποπεριπτώσεων ιδα και ιδε, και το χρονικό διάστημα από την ανακήρυξη των υποψηφίων, για τα ελεγχόμενα πρόσωπα της υποπερίπτωσης ιδβ της περίπτωσης ιδ	**Υποπερίπτ. δα' της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002** δα) Το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την προκήρυξη των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δύο (2) μηνών μετά τη διενέργεια των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ισχύουν, έως και δύο (2) μηνών μετά τη διενέργεια των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο». γ. Στην υποπερίπτ. ια΄ της περίπτ. ι΄, η φράση «ή/και αιρετών» καταργείται. **2.** Η υποπερίπτ. ιδδ΄ της περίπτ. ιδ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1, η περίπτ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 16Α, καθώς και η υποπερίπτωση ιδγ΄ της περίπτωσης ιδ΄ της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, καταργούνται. **3.** Η παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν.	

4255/2014 (Α` 89), αντικαθίσταται ως εξής: «4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας στις βουλευτικές εκλογές καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α΄ Εκλογικής Περιφέρειας Αθηνών, ενώ το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της Χώρας». **4.** Στην περίπτ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου, μετά τη φράση	**Παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 3023/2002** Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας στις βουλευτικές εκλογές καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α΄ Εκλογικής Περιφέρειας Αθηνών, ενώ το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζεται στο ποσό των εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδων (135.000) ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί για τους υποψήφιους βουλευτές στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της Χώρας

«του υποψήφιου βουλευτή» προστίθεται η φράση «και υποψήφιου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». **5.** Μετά το άρθρο 12 του ν. 3023/2002 (Α' 146) προστίθεται άρθρο 12Α ως εξής: «Άρθρο 12Α Οι απαγορεύσεις της παρ. 1 του άρθρου 12 εφαρμόζονται αντιστοίχως και για κάθε υποψήφιο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.». **6.** Στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α. Η περίπτωση ιγ' αντικαθίσταται ως εξής: «ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα' έως ιδγ',	

της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του παρανόμως διατεθέντος ποσού, εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο». β. Το πρώτο εδάφιο της περίπτ. ιδ' αντικαθίσταται ως εξής: «ιδ) Τηρεί και διαχειρίζεται: 1. Ηλεκτρονική εφαρμογή για την υποβολή εγγράφων που αφορούν σε γνωστοποιήσεις και λοιπές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 16Α του παρόντος. Τα δεδομένα που τηρούνται	**Περίπτωση ιγ' της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002** ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα` έως ιδδ`, της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του παρανόμως διατεθέντος ποσού εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο. **Περίπτ. ιδ' της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002** ιδ) Τηρεί και διαχειρίζεται επίσημη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία η πρόσβαση για ενημέρωση είναι ελεύθερη και στην οποία δημοσιοποιεί:

στην ηλεκτρονική εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου και η επεξεργασία τους, ο τρόπος διαπίστευσης και πρόσβασης των χρηστών σε αυτή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκεκριμένη ηλεκτρονική εφαρμογή καθορίζονται με απόφαση του προέδρου της επιτροπής, μετά από εισήγησή της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι κατάλογοι των ελεγχόμενων προσώπων κατά κατηγορία αποστέλλονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες, για την ανακήρυξη των υποψηφίων και των επιτυχόντων, αρχές, αυθημερόν μετά την οριστικοποίησή τους, για την εισαγωγή των αντίστοιχων στοιχείων	

στην ηλεκτρονική εφαρμογή. 2. Επίσημη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία η πρόσβαση για ενημέρωση είναι ελεύθερη και στην οποία δημοσιοποιεί:». **7.** Ειδικά για το έτος 2019, η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων είναι προαιρετική : α] για τις εκλογικές αναμετρήσεις ανάδειξης αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή στην Βουλή των Ελλήνων, β] για τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα', ιδγ' και ιδε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018.	

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΥΛΟ

Άρθρο 1
Πεδίο Εφαρμογής

Οι διατάξεις του Μέρους Πρώτου (άρθρα 1 έως 30) εφαρμόζονται στο σύνολο των έννομων σχέσεων ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου, των φυσικών προσώπων ανεξαρτήτως φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, συμπληρωματικά προς κάθε άλλη ισχύουσα διάταξη περί ισότητας των φύλων ή ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του Μέρους Πρώτου (άρθρα 1 έως 30) ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. Ένταξη της Διάστασης του Φύλου σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming): η στρατηγική για την υλοποίηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, η οποία περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην προετοιμασία, τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση πολιτικών, κανονιστικών μέτρων και προγραμμάτων δαπανών, με στόχο την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

2. Θετικά μέτρα: πράξεις και αποφάσεις που λαμβάνονται από τη διοίκηση οι οποίες αποσκοπούν στην εξάλειψη των έμφυλων ανισοτήτων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 116 του Συντάγματος.

3. Θετικές δράσεις: η ανάληψη κάθε πρωτοβουλίας των αρμόδιων κρατικών ή αυτοδιοικητικών οργάνων για την πρόληψη των έμφυλων ανισοτήτων και για την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου σε σχέση με αυτές.

4. Ουσιαστική Ισότητα: η ισότητα των φύλων, μέσω της οποίας διευρύνεται και κατοχυρώνεται στην πράξη η τυπική νομική ισότητα και η προστατευτική και διορθωτική ή επανορθωτική διάσταση της ισότητας των φύλων διασφαλίζονται ίσες ευκαιρίες σε κάθε έκφανση του ιδιωτικού και δημόσιου βίου, αίρονται οι διακρίσεις και ανισότητες πολλαπλών μορφών και βελτιώνονται ουσιαστικά οι συνθήκες διαβίωσης του γυναικείου φύλου.

5. Σχέδια Ισότητας: σύνολο ολοκληρωμένων και αλληλοσυμπληρούμενων παρεμβάσεων, τα οποία εκπονούνται από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, καθώς και από επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εφαρμόζονται ύστερα από ανάλυση της υφιστάμενης κοινωνικής πραγματικότητας, θέτουν συγκεκριμένους στόχους, στρατηγικές και πρακτικές για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και περιλαμβάνουν προβλέψεις για την υιοθέτηση αποτελεσματικών συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης των καθορισμένων στόχων.

6. α) Άμεση διάκριση με βάση το φύλο: κάθε πράξη ή παράλειψη που αποκλείει ή θέτει σε εμφανώς μειονεκτική θέση τα πρόσωπα λόγω φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, καθώς και κάθε εντολή, παρότρυνση ή συστηματική ενθάρρυνση προσώπων να προβαίνουν σε δυσμενή ή άνιση μεταχείριση άλλων λόγω φύλου.

β) Έμμεση διάκριση με βάση το φύλο: κάθε πράξη ή παράλειψη που θέτει σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση τα πρόσωπα λόγω φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, δυνάμει μιας ουδέτερης εκ πρώτης όψης διάταξης, κριτηρίου ή πρακτικής, εκτός αν αυτή η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική δικαιολογούνται αντικειμενικά από νόμιμο σκοπό και τα μέσα για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού είναι πρόσφορα και αναγκαία.

7. Πολλαπλή διάκριση με βάση το φύλο: κάθε πράξη ή παράλειψη που θέτει σε μειονεκτική θέση τα πρόσωπα λόγω φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου, σε συνδυασμό με ένα ή περισσότερα άλλα χαρακτηριστικά, όπως ιδίως η εθνική/εθνοτική ή και κοινωνική προέλευση, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση, η αναπηρία, οι θρησκευτικές, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις.

8. Βία στην εργασία: επιθετική συμπεριφορά, σωματική, ψυχολογική ή λεκτική εντός εργασιακού χώρου, κατά τη διάρκεια και εξ αφορμής της εργασίας.

9. Έμφυλη διάκριση: σωματική, ψυχολογική ή λεκτική συμπεριφορά, μέσω της οποίας υποβαθμίζονται τα άτομα με βάση το φύλο τους, το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα του φύλου τους.

10. Παρενόχληση: κάθε ανεπιθύμητη συμπεριφορά συνδεόμενη με το φύλο ενός προσώπου, με σκοπό ή αποτέλεσμα την παραβίαση της αξιοπρέπειάς του και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.

11. Γενετήσια παρενόχληση: οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, ψυχολογικής ή σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα την προσβολή της προσωπικότητας ενός προσώπου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος γύρω από αυτό. Διατάξεις που προβλέπουν κυρώσεις για την επίδειξη τέτοιας συμπεριφοράς εφαρμόζονται ως ισχύουν.

12. Σήμα Ισότητας: τίτλος που χορηγείται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων στις επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ως επιβράβευση για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζόμενων γυναικών και ανδρών.

13. Δίκτυο δομών: για την εφαρμογή των διατάξεων του Πρώτου Μέρους (άρθρα 1 έως 30) τα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών, οι Ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και η 24ωρη πανελλαδική τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, αποτελούν «Δίκτυο Δομών».

Άρθρο 3
Πολιτικές και θετικά μέτρα ισότητας

1. Η διάσταση του φύλου εντάσσεται σε όλους τους τομείς του ιδιωτικού και δημόσιου βίου και ιδίως στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πραγματικότητα της χώρας.

2. Για τη λήψη των μέτρων της περίπτωσης 2 του προηγούμενου άρθρου, λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά χαρακτηριστικά και καταστάσεις που συνδέονται με το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, υπέρ των οποίων λαμβάνονται τα σχετικά μέτρα, καθώς και η ενδεχόμενη συρροή τους με άλλες αιτίες διάκρισης, όπως ιδίως η εθνική ή και κοινωνική προέλευση, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση, η αναπηρία, οι θρησκευτικές, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις.

Άρθρο 4
Κεντρικοί, περιφερειακοί και τοπικοί μηχανισμοί και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

1. α. Ο εθνικός μηχανισμός για την ισότητα των φύλων περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών και φορέων, οι οποίοι είναι αρμόδιοι σε επίπεδο κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, καθώς και για την παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

β. Σε κεντρικό επίπεδο, ο εθνικός μηχανισμός περιλαμβάνει τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων («ΓΓΙΦ»), το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας («ΚΕΘΙ»), τις υπηρεσιακές μονάδες των Υπουργείων για την Ισότητα των Φύλων και τον Συνήγορο του Πολίτη (Τομέας Ίσης Μεταχείρισης).

γ. Σε περιφερειακό επίπεδο, περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των περιφερειών, το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε κάθε περιφέρεια, καθώς και τον Τομέα Ισότητας της Ένωσης Περιφερειών και το Γραφείο Ισότητας των Φύλων της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) που συνιστώνται, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010.

δ. Σε τοπικό επίπεδο, περιλαμβάνει τις υπηρεσιακές μονάδες άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας των φύλων, σύμφωνα με το άρθρο 97 του ν. 3852/2010, τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, καθώς και την Επιτροπή Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και το Γραφείο Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας που συνιστώνται, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010.

2. Η ΓΓΙΦ είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των εθνικών πολιτικών ισότητας για την εξάλειψη των έμφυλων διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων και ιδίως:

α) συντάσσει και εφαρμόζει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων («ΕΣΔΙΦ»), έπειτα από διαβούλευση με γυναικείες και φεμινιστικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και άλλους κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και παρακολουθεί την εφαρμογή του,

β) έχει την ευθύνη σύνταξης και υποβολής, ύστερα από έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού, της εθνικής έκθεσης στην επιτροπή CEDAW του ΟΗΕ και παρακολουθεί την εφαρμογή των κυρωθεισών από τη Βουλή διεθνών συμβάσεων για την Ισότητα των Φύλων,

γ) υποστηρίζει και συντονίζει την ανάπτυξη των δράσεων των υπηρεσιών, κεντρικών και περιφερειακών, του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εφόσον ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, για την προώθηση της Ισότητας των Φύλων,

δ) είναι αρμόδια για τον συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης, που κυρώθηκε με τον ν. 4531/2018, Α΄ 62).

3. Το ΚΕΘΙ, ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εσωτερικών, συντονίζει, προάγει και εκπονεί έρευνες και μελέτες σε θέματα ισότητας των φύλων και υλοποιεί εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα δράσης για τη συμβουλευτική υποστήριξη των γυναικών και την κοινωνική και εργασιακή ένταξή τους.

4. Το Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων του άρθρου 9 του παρόντος.

Άρθρο 5
Τροποποίηση του άρθρου 75 παρ. Ι του ν. 3463/2006 - Αρμοδιότητες Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων

Στην παρ. Ι του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 («Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» - Α΄ 114), προστίθεται υποπερίπτωση 35 ως εξής:

«35. Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων προώθησης της ισότητας των φύλων, σύμφωνα με τις πολιτικές της ΓΓΙΦ και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων και πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων εντός των διοικητικών τους ορίων, καθώς και την εφαρμογή του εργαλείου της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες», με την υλοποίηση των δεσμεύσεων που διατυπώνονται σε αυτή για την προώθηση της αρχής της ισότητας των φύλων.»

Άρθρο 6
Προσθήκη άρθρου 70Α στον ν. 3852/2010 (Α΄ 87) Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

Στον ν. 3852/2010, προστίθεται άρθρο 70Α ως εξής:

«Άρθρο 70Α
Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

1. Σε κάθε δήμο συνιστάται Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, η οποία είναι συμβουλευτικό, προς το δημοτικό συμβούλιο, όργανο με τις εξής αρμοδιότητες:

α) σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των

φύλων στην αναπτυξιακή πολιτική του δήμου, εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο,

β) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του δήμου, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,

γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσιακές μονάδες του δήμου και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο,

δ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΙΦ για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

2. Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας συγκροτείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α. Έναν (1) Αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο ή δημοτικό/ή σύμβουλο ως Πρόεδρο.

β. Έναν (1) δημοτικό/ή σύμβουλο των λοιπών παρατάξεων του δημοτικού συμβουλίου.

γ. Έναν (1) υπάλληλο της Κοινωνικής Υπηρεσίας ή της Υπηρεσιακής Μονάδας Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του δήμου.

δ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συλλόγων Γονέων του δήμου.

ε. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού επαγγελματικού/εμπορικού συλλόγου ή συνεταιριστικής οργάνωσης.

στ. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού γυναικείου/φεμινιστικού συλλόγου/φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων.

ζ. Δύο (2) δημότες με εκπροσώπηση των φύλων.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους σε αυτή κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται ο τρόπος επιλογής των μελών, η λειτουργία της και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την οργάνωση της Επιτροπής.»

Άρθρο 7
Τροποποίηση του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 – Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας – Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε Περιφέρεια

Η παρ. VI του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«VI. 1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) τον αρμόδιο θεματικό Αντιπεριφερειάρχη ή εντεταλμένο περιφερειακό σύμβουλο, ως Πρόεδρο, όπως ορίζεται από τον οικείο Περιφερειάρχη,

β) έναν (1) εκπρόσωπο των δήμων της περιφέρειας, που υποδεικνύεται από την οικεία Περιφερειακή Ένωση Δήμων και είναι μέλος Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας δήμου της οικείας περιφέρειας,

γ) έναν (1) υπάλληλο της υφιστάμενης υπηρεσιακής μονάδας άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας των φύλων ή του αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας ή της Διεύθυνσης Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας ή Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ή Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της οικείας περιφέρειας,

δ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των επαγγελματικών επιμελητηρίων της οικείας περιφέρειας,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4547/2018 (Α΄ 102), η οποία εδρεύει στην έδρα της περιφέρειας,

στ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι) της οικείας περιφέρειας,

ζ) έναν (1) κοινό εκπρόσωπο των δικηγορικών συλλόγων, της οικείας περιφέρειας,

η) έναν (1) εκπρόσωπο αντιπροσωπευτικής γυναικείας/φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων, της περιφέρειας που υποδεικνύεται από αυτή και

θ) έναν (1) εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων που υποδεικνύεται από τον Γενικό Γραμματέα Ισότητας των Φύλων.

Τα μέλη των υποπεριπτώσεων β΄ έως και θ΄ ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Οι εκπρόσωποι των υποπεριπτώσεων δ΄, στ΄ και ζ΄ της παρούσας περίπτωσης ορίζονται με κοινή επιστολή των προέδρων των φορέων ή των πρυτάνεων αντίστοιχα. Ο μη ορισμός των μελών των περιπτώσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν κωλύει τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Επιτροπής.

Χρέη γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων εκτελεί υπάλληλος της περιφέρειας, ο οποίος ορίζεται από τον Περιφερειάρχη.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους σε αυτή κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

2. Η περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, με σκοπό την ένταξη της ισότητας των φύλων στην αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας,

β. εισηγείται και συμμετέχει στην κατάρτιση περιφερειακού σχεδίου ισότητας,

γ. διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα της περιφέρειας τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,

δ. συνεργάζεται με τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της περιφέρειας, με το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας της περιφέρειας, καθώς και με λοιπές δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών,

ε. εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο την ένταξη έργων στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.) που προωθούν τα ανωτέρω μέτρα και τις σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης

των πολιτών,

στ. συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών της ΓΓΙΦ, στην περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών,

ζ. επιδιώκει τη διασφάλιση και προώθηση της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων μέσα από δράσεις επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης πολιτών της περιφέρειας.

3. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Περιφερειάρχη.

Το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας στελεχώνεται από δύο (2) τουλάχιστον υπαλλήλους της περιφέρειας με απόφαση του Περιφερειάρχη και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) συλλέγει και επεξεργάζεται τα στοιχεία που αφορούν την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στις πολιτικές, στις δράσεις και στα προγράμματα της περιφέρειας,

β) αποτιμά τις πολιτικές και τις δράσεις της περιφέρειας για την εξάλειψη των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και καταρτίζει σχετική έκθεση την οποία ο Περιφερειάρχης υποβάλλει τον Δεκέμβριο κάθε έτους προς το περιφερειακό συμβούλιο,

γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων,

δ) διασφαλίζει τη συνεργασία των υπηρεσιών της περιφέρειας με την ΓΓΙΦ, ώστε να διευκολύνεται σε περιφερειακό επίπεδο η ανάπτυξη των δράσεων και των προγραμμάτων που άπτονται των πολιτικών της ΓΓΙΦ και των κατευθύνσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, όπως διαμορφώνονται κάθε φορά.»

Άρθρο 8
Τροποποίηση του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 – Αυτοτελή Γραφεία Ισότητας των Φύλων σε ΕΝ.ΠΕ. και Κ.Ε.Δ.Ε.

Στο άρθρο 282 του ν. 3852/2010 προστίθεται παράγραφος 13Α, ως εξής:

«13Α. Στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και στην Ένωση Περιφερειών, μπορεί να συσταθούν Αυτοτελή Γραφεία Ισότητας των Φύλων, τα οποία έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) ενημερώνουν τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια, για τη συγκρότηση της Περιφερειακής και της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, αντίστοιχα,

β) συνεργάζονται με τους δήμους και τις περιφέρειες, με σκοπό την ανάδειξη και υλοποίηση σχεδίων και δράσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την ισότητα των φύλων,

γ) συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες δήμων και περιφερειών για την κατάρτιση τοπικού και περιφερειακού σχεδίου δράσης για προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση,

δ) συνεργάζονται με τις αιρετές και υποψήφιες αιρετές γυναίκες της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη δικτύων συνεργασιών με τους φορείς της αυτοδιοίκησης με σκοπό την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση,

ε) ενημερώνουν τις γυναίκες για τις δράσεις των Γραφείων Ισότητας, της ΓΓΙΦ και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται σε θέματα ισότητας των φύλων.

Το Γραφείο Ισότητας των Φύλων της ΕΝ.ΠΕ. και της Κ.Ε.Δ.Ε., στελεχώνεται το καθένα με δύο (2) τουλάχιστον υπαλλήλους των περιφερειών και των δήμων αντίστοιχα. Για τη στελέχωση των Γραφείων Ισότητας είναι δυνατή η μετάταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α΄224), όπως ισχύει ή η απόσπαση υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 38 του ν. 3801/2009 (Α΄163).»

Άρθρο 9
Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων

1. Συνιστάται συλλογικό συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων» (ΚΣΙΦ), το οποίο υπάγεται στη ΓΓΙΦ και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) διεξάγει διαβούλευση με γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων, κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και εκπροσώπους ανεξάρτητων αρχών με σκοπό την υποβολή προτάσεων προς τη ΓΓΙΦ για την υιοθέτηση πολιτικών και δράσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων,

β) αξιολογεί και αποτιμά τις υφιστάμενες πολιτικές ισότητας.

2. Το ΚΣΙΦ είναι εννιαμελές, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α) τον Γενικό/Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, ως Πρόεδρο,

β) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών, με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με τον αναπληρωτή του,

δ) δύο (2) μέλη διδακτικού – ερευνητικού προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Α.Ε.Ι. με ειδίκευση στις σπουδές φύλου,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο του ΚΕΘΙ,

στ) τους Προέδρους των Επιτροπών Ισότητας της Κ.Ε.Δ.Ε. και της ΕΝ.ΠΕ.,

ζ) ένα (1) πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας σε αντικείμενο σχετικό με την ισότητα των φύλων και την έμφυλη βία.

Το ΚΣΙΦ συνέρχεται τακτικά δύο (2) φορές το χρόνο και έκτακτα, όποτε κρίνεται απαραίτητο και η θητεία του είναι τριετής.

Τα μέλη του ΚΣΙΦ δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους σε αυτό κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

3. Το ΚΣΙΦ υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες της ΓΓΙΦ.

4. Στο ΚΣΙΦ συμμετέχουν ή προσκαλούνται κατά περίπτωση στελέχη και εκπρόσωποι των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών υπηρεσιών και φορέων, καθώς και ακαδημαϊκοί, εμπειρογνώμονες, ειδικοί επιστήμονες, πρόσωπα από την Ελλάδα ή χώρες του εξωτερικού, με εγνωσμένο κύρος και εξειδίκευση σε θέματα ισότητας των φύλων και ειδικά θέματα φύλου (έμφυλη βία, ένταξη της διάστασης του φύλου/gender mainstreaming κ.λπ.).

5. Το ΚΣΙΦ συνεργάζεται με τις αρμόδιες διαρκείς, ειδικές ή μόνιμες Επιτροπές και Υποεπιτροπές του Κοινο-

βουλίου, όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο από τις Επιτροπές και Υποεπιτροπές για την υποβοήθηση του έργου του.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται ο τρόπος λειτουργίας του ΚΣΙΦ, η δυνατότητα σύστασης υποομάδων εργασίας κατά περίπτωση, η γραμματειακή υποστήριξη των εργασιών του, η εκπόνηση εκθέσεων, η τήρηση πρακτικών κατά τις συνεδριάσεις, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Άρθρο 10
Δράσεις σε επίπεδο Υπουργείων για την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

1. Για τον σκοπό της ενσωμάτωσης της αρχής της ισότητας των φύλων και της ένταξης της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές, κάθε Υπουργείο, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του:

α. παρουσιάζει υποχρεωτικά και σε ετήσια βάση δράσεις, μέτρα και προγράμματα σχετικά με τον σκοπό του παρόντος και ιδίως, αναρτά στον ιστότοπό του, σε ετήσια βάση, και μία τουλάχιστον φορά κατ' έτος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έκθεση προόδου για τα θέματα εξάλειψης των διακρίσεων με βάση το φύλο. Στην έκθεση παρουσιάζονται και αξιολογούνται τα μέτρα και οι δράσεις που έχουν αναληφθεί και τα αποτελέσματά τους. Οι εκθέσεις προόδου διαβιβάζονται στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ). Η τελευταία, τηρεί σχετικό αρχείο, το οποίο αξιοποιεί για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου για την ισότητα των φύλων,

β. υιοθετεί ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες για τα θέματα φύλου, όπως αυτοί καθορίζονται από διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα, για την αξιολόγηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα σχετικά μέτρα και στις ασκούμενες πολιτικές,

γ. συμπεριλαμβάνει υποχρεωτικά στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων κάθε σχεδίου νόμου, προσθήκης ή τροπολογίας, καθώς και κανονιστικής απόφασης, έκθεση αξιολόγησης των επιπτώσεων με βάση το φύλο.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της περίπτωσης β΄.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4048/2012 (Α΄ 34) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστική απόφαση μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας συνοδεύεται από ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων, στην οποία περιλαμβάνονται και η τεκμηρίωση της τήρησης των αρχών του άρθρου 2, τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α΄ έως δ΄ του άρθρου 4, η αξιολόγηση των επιπτώσεων με βάση το φύλο, καθώς και οι ενδεχόμενες συνέπειες στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη των νησιών.»

Άρθρο 11
Η ένταξη της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς

1. Στους προϋπολογισμούς των Υπουργείων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, αποτυπώνεται η διάσταση του φύλου κατά την κατάρτιση αυτών, καθώς και στις δράσεις που τους συνοδεύουν. Για τον σκοπό του προηγούμενου εδαφίου κάθε Υπουργείο αποστέλλει για το ίδιο και για τους εποπτευόμενους από αυτό φορείς στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, ένα (1) μήνα μετά την κατάρτιση και έγκριση του προϋπολογισμού των φορέων του προηγούμενου εδαφίου, έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του παρόντος, καθώς και τα σχέδιά τους για το επόμενο έτος.

2. Κάθε φορέας της παραγράφου 1 μεριμνά για την επιμόρφωση των στελεχών που ασχολούνται με την κατάρτιση των οικείων προϋπολογισμών και δράσεων. Το έργο της επιμόρφωσης υποστηρίζεται από τη ΓΓΙΦ, το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μπορεί να καθορίζονται το περιεχόμενο, ο τρόπος, η διάρκεια, η διαδικασία της επιμόρφωσης, ο τρόπος συνεργασίας των οικείων φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ρυθμίζονται, συμπληρωματικά προς την εγκύκλιο που εκδίδεται , σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), οι λεπτομέρειες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού που αφορά τις πιστώσεις της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό και εξειδικεύεται η μέθοδος αποτύπωσης της διάστασης του φύλου.

Άρθρο 12
Ένταξη της διάστασης του φύλου στη σύνταξη των διοικητικών εγγράφων

Απαγορεύεται η χρήση διατυπώσεων που υποκρύπτουν ή εμπεριέχουν έμφυλη διάκριση, κατά τη σύνταξη των διοικητικών εγγράφων.

Άρθρο 13
Τήρηση στατιστικών στοιχείων

Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, συλλέγουν και τηρούν υποχρεωτικά στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο για τους τομείς ευθύνης τους. Τα στοιχεία αυτά αποστέλλονται, σε ετήσια βάση, και μία τουλάχιστον φορά κατ' έτος, στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο) της ΓΓΙΦ. Η τελευταία τηρεί σχετικό αρχείο το οποίο αξιοποιείται για τη λειτουργία του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων.

Άρθρο 14
Πειθαρχικό Δίκαιο

Η περίπτωση ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με τον ν. 3896/2010, και η χρήση γλώσσας έμφυλης διάκρισης, κατά την άσκηση των καθηκόντων.»

Άρθρο 15
Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις βουλευτικές εκλογές

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων και ανεξαρτήτων, ο αριθμός των υποψήφιων Βουλευτών, από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, ανά εκλογική περιφέρεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τις επόμενες εκλογές».

Άρθρο 16
Συγκρότηση συλλογικών οργάνων με βάση το ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο

1. Στο τέλος της περίπτωσης β΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2839/2000 (Α΄ 196) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Συγκρότηση συλλογικού οργάνου των περιπτώσεων α΄ και β΄ χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του παρόντος άρθρου δεν είναι νόμιμη, εκτός των περιπτώσεων συλλογικών οργάνων των οποίων τα μέλη εν μέρει ή στο σύνολό τους ορίζονται ως εκ της θέσεως αυτών (ex officio) ή προέρχονται από εκλογή ή ορίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και τα εποπτευόμενα από αυτό νομικά πρόσωπα λόγω αποδεδειγμένης ανεπάρκειας ικανού αριθμού προσώπων του ετέρου φύλου».

2. Η ισχύς της παραγράφου 1 αρχίζει μετά το πέρας της τρέχουσας θητείας των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ν. 2839/2000.

Άρθρο 17
Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και τη μαθησιακή διαδικασία

1. Στο πλαίσιο του σκοπού της, η πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση συμβάλλει στην προώθηση της ισότητας των φύλων. Η διάσταση του φύλου, με γνώμονα την ισότητα των φύλων, εντάσσεται στην εκπαιδευτική, εν γένει, διαδικασία και ιδίως:

α) στο περιεχόμενο και στη γλώσσα των προγραμμάτων σπουδών, εγχειριδίων και κάθε άλλου είδους διδακτικού μέσου,

β) στο περιεχόμενο των δράσεων επαγγελματικού προσανατολισμού με την ισότιμη ενθάρρυνση μη στερεοτυπικών επιλογών σταδιοδρομίας από τους εκπαιδευόμενους/τις εκπαιδευόμενες,

γ) στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, για την εξάλειψη κάθε είδους διάκρισης λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

2. Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) μεριμνούν για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4589/2019 (Α΄ 13).

Άρθρο 18
Ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία

1. Η διοίκηση οφείλει να εντάσσει τη διάσταση του φύλου στη διαδικασία του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών για τη σωματική και ψυχική υγεία. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, ιδίως στην ψυχική υγεία, περιλαμβάνει την έρευνα, το σχεδιασμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και την εκπαίδευση του εργαζόμενου προσωπικού στις δομές ψυχικής υγείας με βάση το φύλο.

2. Η διοίκηση μεριμνά για την προώθηση της έρευνας για την υγεία των φύλων με βάση τις καταγεγραμμένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες ανάγκες τους και επιδιώκει την ισότιμη συμμετοχή των φύλων σε όλα τα ερευνητικά προγράμματα.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, το Υπουργείο Υγείας, η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, οι Υγειονομικές Περιφέρειες, η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία σε συνεργασία με τη ΓΓΙΦ, το ΚΕΘΙ, καθώς και κάθε άλλος δημόσιος φορέας που δραστηριοποιείται στο χώρο της υγείας:

α) μεριμνούν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, για τη συλλογή και οργανωμένη καταγραφή των ιατρικών δεδομένων, των δεικτών υγείας του πληθυσμού και την ανάλυση των στατιστικών με βάση το φύλο, σύμφωνα και με τη διεθνή εμπειρία, με σκοπό να προσδιοριστεί το ακριβές επιδημιολογικό προφίλ των φύλων,

β) εντάσσουν τη διάσταση του φύλου στο μηχανισμό και τις διαδικασίες συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων σχετικών με το επίπεδο υγείας και νοσηρότητας, τους παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία του πληθυσμού σε εθνική εμβέλεια, την καταγραφή των αναγκών των ευπαθών κοινωνικά ομάδων πληθυσμού και των πληθυσμών που διαβιώνουν υπό συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού,

γ) μεριμνούν για την ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση του προσωπικού των υγειονομικών φορέων όλων των βαθμίδων,

δ) μπορεί να συνδιαμορφώνουν και να υλοποιούν επιμορφωτικά προγράμματα, για τους σκοπούς των περιπτώσεων α΄ έως γ΄.

4. Ο θεσμός των «Διαμεσολαβητών Υγείας (Δ.Υ)», σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4368/2016 (Α΄ 21), αξιοποιείται με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις κρατικές δομές και υπηρεσίες υγείας μονογονεϊκών οικογενειών με μόνο γονέα τη μητέρα, κακοποιημένων γυναικών, γυναικών θυμάτων παράνομης διακίνησης και διεθνικής σωματεμπορίας, γυναικών προσφύγων και μεταναστριών, γυναικών που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες, εφήβων μητέρων, γυναικών τρίτης ηλικίας, γυναικών με σοβαρά προβλήματα υγείας, άστεγων γυναικών ή γυναικών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας.

Άρθρο 19
Χορήγηση ειδικής άδειας

1. Στο άρθρο 50 του ν. 3528/2007 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Στις υπαλλήλους στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής του ν. 3305/2005 (Α΄ 17) χορηγείται άδεια επτά (7) εργάσιμων ημερών με πλήρεις αποδοχές, ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού και του διευθυντή μονάδας ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (Μ.Ι.Υ.Α.).»

2. Στο άρθρο 57 του ν. 3584/2007 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Στις υπαλλήλους στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής του ν. 3305/2005 χορηγείται άδεια επτά (7) εργάσιμων ημερών με πλήρεις αποδοχές, ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού και του διευθυντή μονάδας ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (Μ.Ι.Υ.Α.).»

Άρθρο 20
Φύλο και Κοινωνική Αλληλεγγύη

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και οι αρμόδιοι φορείς, σε συνεργασία με τη ΓΓΙΦ και το ΚΕΘΙ:

α) εντάσσουν τη διάσταση του φύλου στις φάσεις σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών για την κοινωνική αλληλεγγύη, στοχεύοντας στην εξάλειψη, όχι μόνο των συνεπειών αλλά και των παραγόντων που οδηγούν στη δημιουργία φαινομένων φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως του γυναικείου φύλου,

β) σχεδιάζουν και εκπονούν μία φορά κατ' έτος προγράμματα κοινωνικής προστασίας, τα οποία επικεντρώνονται ιδίως στην ενίσχυση ευπαθών ομάδων γυναικών και στην αύξηση των δυνατοτήτων τους για τον σκοπό της ενσωμάτωσης ή επανένταξής τους στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΒΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Άρθρο 21
Επιβράβευση των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη δράσεων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

1. Η ΓΓΙΦ επιβραβεύει τις επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διακρίνονται για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζόμενων γυναικών και ανδρών, με τη χορήγηση «Σήματος Ισότητας».

2. Για την απονομή του σήματος λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων κριτηρίων, η ίση αμοιβή για ίσης αξίας εργασία, η ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στις διευθυντικές θέσεις ή σε επαγγελματικές και επιστημονικές ομάδες που συγκροτούνται στην επιχείρηση, η ισότητα στην επαγγελματική εξέλιξη, η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία της μητρότητας, η εφαρμογή σχεδίων ισότητας ή άλλων καινοτόμων μέτρων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, καθώς και η διαφήμιση για την προώθηση των προϊόντων ή υπηρεσιών της οικείας επιχείρησης κατά τρόπο που συμβάλει στην πρόληψη της έμφυλης βίας και αποθαρρύνει τη βία κατά των γυναικών και τον σεξισμό. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από εισήγηση της ΓΓΙΦ, καθορίζονται η διαδικασία, οι προϋποθέσεις και η διάρκεια ισχύος του Σήματος.

3. Οι επιχειρήσεις στις οποίες απονεμήθηκε το «Σήμα Ισότητας» από τη ΓΓΙΦ αποστέλλουν υποχρεωτικά, μία φορά κατ' έτος, σε αυτή απολογιστική έκθεση δράσεων σχετικών με την ουσιαστική ισότητα των φύλων. Η ΓΓΙΦ παρακολουθεί και αξιολογεί κατά πόσον οι επιχειρήσεις που βραβεύθηκαν εξακολουθούν να εφαρμόζουν τις πολιτικές της ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών έναντι των εργαζόμενων γυναικών και ανδρών και, σε αντίθετη περίπτωση, τους αφαιρεί το Σήμα Ισότητας. Η ΓΓΙΦ δημοσιοποιεί κάθε έτος τον κατάλογο των επιχειρήσεων που είναι κάτοχοι του Σήματος και αναρτά τον κατάλογο στον ιστότοπό της.

Άρθρο 22
Έλεγχος εφαρμογής

Η υποπερίπτωση εε΄ της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α΄ 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«εε. της νομοθεσίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καθώς και της καταπολέμησης διακρίσεων με βάση το φύλο, την ταυτότητα φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.»

Άρθρο 23
Έννομη Προστασία

Στο άρθρο 622 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται περίπτωση 4 ως εξής:

«4) να παρεμβαίνουν υπέρ διαδίκου, ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο στην εργασία και ιδίως από τον ν. 3896/2010 (Α΄ 207), σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης και στην κατ' αναίρεση δίκη, εφόσον η διαφορά δικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών.»

Άρθρο 24
Μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και στις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

1. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έντυπα ή ηλεκτρονικά, και η διαφήμιση μεριμνούν για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων με την προβολή μιας ισότιμης και απαλλαγμένης από έμφυλα στερεότυπα εικόνας για τα άτομα, ιδίως:

α. στους κώδικες δεοντολογίας που καταρτίζονται από παράγοντες της δημόσιας επικοινωνίας, σε συμβάσεις

αυτοδέσμευσης που συνάπτονται από αυτούς, καθώς και στους κανόνες αυτορρύθμισης που θεσπίζονται και εγκρίνονται από τις αρμόδιες αρχές, υιοθετούνται υποχρεωτικά ρυθμίσεις που αποβλέπουν στην πραγμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και στην εξάλειψη του σεξισμού και των στερεοτύπων λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού στον χώρο δραστηριοποίησής τους. Οι παράγοντες που δραστηριοποιούνται στον χώρο της δημόσιας επικοινωνίας διαβιβάζουν μία φορά κατ' έτος έκθεση σχετική με την υιοθέτηση των ρυθμίσεων του προηγούμενου εδαφίου στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών,

β. η ΕΡΤ Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, ανεξαρτήτως του μέσου εκπομπής τους, εξασφαλίζουν, μέσω των προγραμμάτων τους, την ισότιμη προβολή της παρουσίας του γυναικείου φύλου σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής της χώρας. Στις εκπομπές λόγου, τέχνης, πολιτισμού και αθλητισμού που εντάσσονται στο ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματός, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε να συμπεριλαμβάνονται θεματικές που συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας των φύλων, στον εντοπισμό και άρση των διακρίσεων, καθώς και στην καταπολέμηση των στερεοτύπων,

γ. κατά την αναπαραγωγή διαφημιστικών, τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών μηνυμάτων απαγορεύεται η χρήση λόγου που εμπεριέχει έμφυλη διάκριση, καθώς και κάθε αναφορά με αντίστοιχη λεκτική ή άλλη συμπεριφορά.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης προβαίνει στην έκδοση οδηγιών για την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης λόγω φύλου στα μεταδιδόμενα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών φορέων, ανεξαρτήτως μέσου εκπομπής τους, και ιδίως για την εφαρμογή των ρυθμίσεων της παραγράφου 1.

3. Αν οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς παραβιάζουν τις υποχρεώσεις των διατάξεων του παρόντος, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης επιβάλλει κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2328/1995 (Α΄ 159).

4. Στην Έκθεση Πεπραγμένων, την οποία καταρτίζει κάθε έτος το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικά κεφάλαιο με αντικείμενο την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Πρώτου του παρόντος, από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς και την έκδοση σχετικών οδηγιών και συστάσεων, για τον σκοπό αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Άρθρο 25
Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών

1. Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) του Υπουργείου Εσωτερικών, στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών μπορεί να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο «Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών», με αρμοδιότητες την παροχή: α) υπηρεσιών ενημέρωσης και εξειδικευμένης πληροφόρησης σε θέματα ισότητας των φύλων, β) υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης, γ) συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης για τα δικαιώματα των γυναικών θυμάτων βίας και γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, δ) υπηρεσιών παραπομπής ή συνοδείας των θυμάτων σε ξενώνες φιλοξενίας, σε δικαστικές και σε δημόσιες αρχές, ε) νομικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους σε γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων και στ) εργασιακής συμβουλευτικής.

2. Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών υπάγεται: α) στην αρμόδια Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Ι.Φ., όταν έχει συσταθεί στην υπηρεσία αυτή, β) στη διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών στελεχώνεται κατ' ελάχιστον από: α) έναν (1) κοινωνικό λειτουργό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, β) έναν (1) ψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, γ) έναν (1) κοινωνιολόγο κατηγορίας ΠΕ, δ) έναν (1) νομικό κατηγορίας ΠΕ και ε) έναν (1) διοικητικό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή διοικητικό γραμματέα κατηγορίας ΔΕ, οι οποίοι απασχολούνται είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

3. Για τη σύσταση και στελέχωση των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών ή των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων για θέματα ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών ή των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, αντίστοιχα.

Άρθρο 26
Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων

1. Στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών και στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, μπορεί να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο «Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών», με αρμοδιότητα την παροχή ασφαλούς διαμονής σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων. Ο Ξενώνας υπάγεται στη διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

2. Ο Ξενώνας στελεχώνεται κατ' ελάχιστον από: α) έναν (1) κοινωνικό λειτουργό κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, β) έναν (1) κοινωνιολόγο κατηγορίας ΠΕ, γ) έναν (1), ψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, δ) έναν (1) παιδαγωγό ή παιδοψυχολόγο κατηγορίας ΠΕ, ε) έναν (1) διοικητικό κατηγο-

ρίας ΠΕ ή ΤΕ ή διοικητικό, γραμματέα κατηγορίας ΔΕ, στ) δύο (2) φύλακες κατηγορίας ΥΕ και ζ) έναν (1) γενικών καθηκόντων κατηγορίας ΥΕ, οι οποίοι απασχολούνται είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

3. Ο Ξενώνας παρέχει ασφαλή διαμονή, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και διευκολύνει την πρόσβαση σε νομικές συμβουλές με την παραπομπή στα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών της Γ.Γ.Ι.Φ., των νομικών προσώπων για θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών. Οι Ξενώνες λειτουργούν καθημερινά, σε εικοσιτετράωρη βάση και καθόλη τη διάρκεια του έτους.

4. Στους Ξενώνες παραπέμπονται γυναίκες θύματα έμφυλης βίας, με πρωτοβουλία των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών, των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων και των υπηρεσιών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν το συντομότερο δυνατόν το ιστορικό των κακοποιημένων γυναικών στο επιστημονικό προσωπικό του οικείου Ξενώνα. Το τελευταίο προβαίνει στη δημιουργία φακέλου για κάθε περιστατικό και εισηγείται στην αρμόδια υπηρεσία του οικείου Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού την παραμονή ή τη μη παραμονή των γυναικών σε αυτόν, με σκοπό τη λήψη σχετικής απόφασης.

5. Η διαμονή στον Ξενώνα των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας και των ανήλικων τέκνων τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται με τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων έχει μεταβατικό και προσωρινό χαρακτήρα. Η διάρκεια της διαμονής στον Ξενώνα ορίζεται μέχρι τρεις (3) μήνες. Με απόφαση της Ομάδας Διοίκησης Έργου του οικείου Ξενώνα ή της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, έπειτα από σχετική εισήγηση του επιστημονικού προσωπικού του οικείου Ξενώνα η διάρκεια μπορεί να παραταθεί για άλλους τρεις (3) μήνες.

6. Η χρήση των Ξενώνων και των υπόλοιπων δομών προστασίας παρέχεται και σε αλλοδαπές, ανεξάρτητα από το αν διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα για την παραμονή τους στη χώρα.

7. Για τη σύσταση και στελέχωση των Ξενώνων τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα.

Άρθρο 27
Μονάδες επικοινωνιακών μέσων εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης - ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900

1. Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων μπορεί να συνιστώνται οργανικές μονάδες για να παρέχουν: α) συνδρομή με τη χρήση κάθε γνωστής μεθόδου επικοινωνίας σε εικοσιτετράωρη βάση και καθόλη τη διάρκεια του έτους, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την άμεση ψυχοκοινωνική υποστήριξη των θυμάτων, β) άμεση συμβουλευτική στήριξη στις γυναίκες θύματα βίας, γ) πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων, δ) ψυχοκοινωνική συμβουλευτική σε περιστατικά βίας κατά των γυναικών που απαιτούν άμεση ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, καθώς και να παραπέμπουν περιστατικά σε Συμβουλευτικά Κέντρα κατά της βίας και σε Ξενώνες.

2. Στις υπηρεσιακές μονάδες της παραγράφου 1 μπορεί να απασχολούνται, είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, ψυχολόγοι κατηγορίας ΠΕ, κοινωνιολόγοι κατηγορίας ΠΕ και κοινωνικοί ανθρωπολόγοι κατηγορίας ΠΕ. Για την απασχόληση των ανωτέρω συμβούλων λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη παροχής υποστήριξης από ομιλούντες υποχρεωτικά την ελληνική και την αγγλική γλώσσα και δυνητικά τις γλώσσες γαλλική, ρωσική, αραβική και φαρσί. Ο αριθμός των υπαλλήλων της κάθε μονάδας καθορίζεται στους αντίστοιχους οργανισμούς.

3. Για τη σύσταση και στελέχωση των μονάδων, τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 28
Βάση δεδομένων του Δικτύου Δομών

Κάθε υπηρεσία του Δικτύου Δομών ενημερώνει υποχρεωτικά το ηλεκτρονικό σύστημα που τηρείται στη Γ.Γ.Ι.Φ. με τα στοιχεία των γυναικών – θυμάτων έμφυλης βίας, στις οποίες παρέχει υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 29
Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδων του Δικτύου

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ισότητας Φύλων καταρτίζεται Πρότυπος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας για τις μονάδες του Δικτύου της Γ.Γ.Ι.Φ., των νομικών προσώπων για θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, των Ο.Τ.Α α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Ο Πρότυπος Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας περιλαμβάνει κατευθύνσεις για όλα τα θέματα αναφορικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των μονάδων αρμοδιότητάς τους και ιδίως:

α) τις διαδικασίες ένταξης των ωφελουμένων στη δομή,

β) την υποδοχή, καταγραφή και εξυπηρέτηση των ωφελουμένων μέσω ηλεκτρονικού συστήματος που εξασφαλίζει τη δυνατότητα συγκέντρωσης στοιχείων για τον αριθμό και τον τρόπο εξυπηρέτησής τους,

γ) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ωφελουμένων,

δ) τη μεθοδολογία οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών με έμφαση στον σεβασμό των δικαιωμάτων και των ιδιαίτερων αναγκών κάθε ωφελουμένου,

ε) τις διαδικασίες τήρησης αρχείου και ατομικών φακέλων των ωφελουμένων, σύμφωνα με τον ν. 2472/1997 (Α΄ 50) και τον Γενικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΕΕ 2016/679),

στ) την τήρηση αρχείου κοινωνικών ιστορικών και συνεντεύξεων στις περιπτώσεις παροχής συμβουλευτικής δράσης, στο οποίο να πληρούνται οι προδιαγραφές του επιστημονικού απορρήτου,

ζ) τις διαδικασίες αξιολόγησης της κατάστασης των ωφελουμένων,

η) τη διασύνδεση της δομής με φορείς παροχής υπηρεσιών στέγασης, σίτισης, ψυχολογικής και νομικής υποστήριξης, υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής επανένταξης,

θ) την αξιοποίηση των πόρων που παρέχονται για τη λειτουργία της δομής και την προσέλκυση πόρων από δωρεές.

2. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού εγκρίνεται ο κανονισμός λειτουργίας για τις μονάδες αρμοδιότητάς του και των νομικών προσώπων αυτών, ο οποίος πρέπει να είναι σύμφωνος με τον Πρότυπο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της παραγράφου 1.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα χρηματοδότησης και στέγασης των υπηρεσιών του Δικτύου.

Άρθρο 30
Ειδικότερα ζητήματα εποπτείας, χρηματοδότησης και εφαρμογής

1. Η επιστημονική εποπτεία όλου του δικτύου των υπηρεσιακών μονάδων και δομών ανήκει στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων

2. Η εποπτεία και ο έλεγχος λειτουργίας των Ξενώνων για γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων που λειτουργούν στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) ανήκει στη Διεύθυνση Κοινωνικών Παρεμβάσεων του νομικού αυτού προσώπου και στη Διεύθυνση Υπηρεσιών ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης.

3. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών, οι Ξενώνες Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών και τα επικοινωνιακά μέσα εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης -ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900 μπορεί να καλύπτονται ως προς τη χρηματοδότησή τους από εθνικούς ή και ευρωπαϊκούς πόρους. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από ευρωπαϊκούς πόρους εφαρμόζονται οι κανόνες και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του ΕΣΠΑ ή άλλου συναφούς προγράμματος συγχρηματοδότησης ή χρηματοδότησης.

4. Στη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) του Υπουργείου Εσωτερικών, στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών μπορεί να ενταχθούν δομές που λειτουργούν με συγχρηματοδότηση από κοινοτικούς πόρους, έως τις 30.11.2020 και σε κάθε περίπτωση πριν από τη λήξη της συγχρηματοδότησής τους από τα ευρωπαϊκά προγράμματα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Άρθρο 31
Τροποποιήσεις των άρθρων 1Α και 1Β του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 1Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως το άρθρο είχε προστεθεί με το άρθρο 1 του ν. 3838/2010 (Α΄49) και τροποποιηθεί με το άρθρο 18 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4332/2015 (Α΄ 76) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 παρ.1α του ν. 4531/2018 (Α΄ 62), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στην περίπτωση α΄ προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση τέκνου με πιστοποιημένη αναπηρία από αρμόδιο δημόσιο φορέα ποσοστού 80% και άνω, μπορεί να γίνονται αποδεκτά, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης – αίτησης της παραγράφου 2, πιστοποιητικά παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης περίθαλψης και παρεμβάσεων ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του».

β) Στην περίπτωση γ΄ οι λέξεις «της παραγράφου 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παραγράφου 2».

2. Στο άρθρο 1Β του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4332/2015, (Α΄ 76) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4452/2017 (Α΄17) και με το άρθρο 31 παρ. 1β του ν. 4531/2018 (Α΄ 62), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση ανήλικου αλλοδαπού με πιστοποιημένη αναπηρία από αρμόδιο δημόσιο φορέα ποσοστού 80% και άνω, μπορεί να γίνονται αποδεκτά πιστοποιητικά παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης περίθαλψης και παρεμβάσεων ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης για εννέα τουλάχιστον έτη. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του».

β) Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 5 οι λέξεις «της παρ. 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 1».

Άρθρο 32
Τροποποιήσεις του άρθρου 5Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στο άρθρο 5Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 (Α΄217), όπως προστέθηκε με το άρθρο 3 του ν. 3838/2010 (Α΄49), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη διακρίβωση της συνδρομής επιμέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων της παραγράφου 1, η κρίση της αρμόδιας Επιτροπής Πολιτογράφησης στηρίζεται σε ειδική δοκιμασία (τεστ), που αυτή διεξάγει. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται οι προδιαγραφές της ειδικής δοκιμασίας και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και το περιεχόμενό της.»

2. Προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Όσοι έχουν φοιτήσει με επιτυχία για τρία τουλάχιστον έτη στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε ελληνικό σχολείο ή σε σχολείο που ακολουθεί το υποχρεωτικό ελληνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης και διδασκαλίας ή έχουν αποφοιτήσει από σχολεία δεύτερης ευκαιρίας ή έχουν αποφοιτήσει από ελληνικό Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή όσοι κατέχουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών στα ελληνικά ή κατέχουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας επιπέδου Β1 τουλάχιστον που εκδίδεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 363/1998 (Α΄ 242), όπως τροποποιήθηκε, με το

π.δ. 60/2010 (Α΄98), θεωρείται ότι πληρούν την ουσιαστική προϋπόθεση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 και απαλλάσσονται από την εξέταση γλώσσας.

Όσοι κατέχουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας για πολιτογράφηση θεωρείται ότι πληρούν την ουσιαστική προϋπόθεση της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 και απαλλάσσονται από την εξέταση γλώσσας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται: α) οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση πιστοποιητικού επάρκειας της ελληνικής γλώσσας για πολιτογράφηση, β) οι προδιαγραφές της ειδικής εξέτασης που διενεργείται με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης, γ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και το περιεχόμενό της, δ) οι φορείς που χορηγούν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας για πολιτογράφηση, ε) το επίπεδο γλωσσικής επάρκειας.»

3. Προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Αλλοδαποί ηλικίας άνω των 65 ετών ή αλλοδαποί με νοητική ή ψυχική ή σωματική αναπηρία μπορούν να πολιτογραφηθούν, χωρίς να συντρέχει μέρος των προϋποθέσεων της παραγράφου 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία εκτίμησης της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων στο πρόσωπο των ατόμων αυτών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία πολιτογράφησής τους.»

Άρθρο 33
Τροποποιήσεις του άρθρου 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στο άρθρο 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 3284/2004, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η περίπτωση ε΄ της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Εκκαθαριστικά σημειώματα των οικονομικών ετών που αντιστοιχούν στα έτη προηγούμενης νόμιμης παραμονής στη χώρα, που απαιτούνται κατά περίπτωση, με βάση τα οποία να προκύπτει η φορολογική υποχρέωση του αιτούντος, ως κατοίκου της Ελλάδας.»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ζ΄ της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ. Παράβολο πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ».

3. Στην παράγραφο 3 προστίθεται περίπτωση η΄ ως εξής:

«η. Πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την υπαγωγή του αιτούντος στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 5Α».

4. Προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Αλλοδαποί που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας μπορούν να εκπροσωπούνται για την υποβολή αίτησης και δήλωσης πολιτογράφησης από αυτόν που έχει ορισθεί νόμιμα δικαστικός συμπαραστάτης τους. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται το άρθρο 9.»

Άρθρο 34
Αντικατάσταση του άρθρου 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Το άρθρο 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 (Α΄ 217), όπως είχε συμπληρωθεί με το άρθρο 40 του ν. 3731/2008 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7
Διαδικασία πολιτογράφησης

1. Η αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και τη συνδρομή των τυπικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 5. Αν οι τυπικές αυτές προϋποθέσεις δεν συντρέχουν, ο προϊστάμενος της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας απορρίπτει την αίτηση.

2. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5, η Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας αναζητεί αυτεπάγγελτα πιστοποιητικό ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση και πιστοποιητικό μη απέλασης και απευθύνει, μέσω της αστυνομικής αρχής του τόπου διαμονής του αιτούντος, ερώτημα προς τις αρμόδιες υπηρεσίες ασφαλείας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του αιτούντος λόγοι δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας για την απόρριψη του αιτήματος. Οι υπηρεσίες ασφαλείας υποχρεούνται να απαντήσουν μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών. Η παράλειψη των υπηρεσιών ασφαλείας να αποστείλουν έγκαιρα γνώμη δεν κωλύει την έκδοση της απόφασης του Υπουργού.

3. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 2, η αίτηση πολιτογράφησης διαβιβάζεται προς την Επιτροπή Πολιτογράφησης και εξετάζεται χωρίς τη γνώμη αυτή. Παράλληλα, η αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας, εφόσον διαπιστώσει ότι ο αιτών εξακολουθεί να διαμένει συνεχώς στη χώρα, καλεί τον αλλοδαπό σε εξέταση, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης. Με την ίδια πρόσκληση ο αλλοδαπός καλείται να προσκομίσει όσα στοιχεία κρίνει ο ίδιος χρήσιμα για να τεκμηριώσει ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του οι ουσιαστικές προϋποθέσεις της πολιτογράφησης.

4. Η κλήση του αλλοδαπού αιτούντος σε εξέταση γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνισή του δικαιολογείται μόνο για λόγους αντικειμενικής αδυναμίας. Αν η κλήση του αλλοδαπού για εξέταση επιστρέψει ανεπίδοτη δύο φορές ή σε περίπτωση που αδικαιολόγητα ο αλλοδαπός δεν εμφανισθεί στην Επιτροπή Πολιτογράφησης, η αίτηση πολιτογράφησης απορρίπτεται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

5. Η Επιτροπή Πολιτογράφησης διεξάγει ειδική δοκιμασία (τεστ), σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5Α.

6. Η Επιτροπή Πολιτογράφησης συντάσσει αναλυτικό πρακτικό στο οποίο αναφέρονται τα ερωτήματα που υπέβαλε και οι σχετικές απαντήσεις των προσώπων που παρουσιάστηκαν ενώπιόν της για εξέταση. Στη συνέχεια, η εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης κοινοποιείται στον αιτούντα, ο οποίος έχει το δικαίωμα να διατυπώσει εγγράφως αντιρρήσεις σχετικά με το περιεχόμενό της, ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Δεν κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο αναλυτικές κρίσεις και πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που αφορούν θέματα δημόσιας ή εθνικής ασφάλειας που περιέχονται στην εισήγηση. Για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας απαιτείται καταβολή παραβόλου ύψους εκατό (100) ευρώ.

7. Οι ομογενείς αλλοδαποί που είναι κάτοχοι τίτλου διαμονής ομογενούς δεν καλούνται σε εξέταση ενώπιον της οικείας Επιτροπής Πολιτογράφησης. Ο Υπουργός Εσωτερικών αποφασίζει χωρίς προηγούμενη γνώμη αυτής, πλην των περιπτώσεων εκείνων για τις οποίες ο ίδιος παραπέμπει το σχετικό φάκελο στην Επιτροπή για εξέταση και διατύπωση γνώμης. Την υπόθεση παραπέμπει ο Υπουργός ιδίως όταν ανακύπτουν αμφιβολίες για το πρόσωπο που επιδιώκει να πολιτογραφηθεί με την ιδιότητα του ομογενούς ότι πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης».

Άρθρο 35
Προσθήκη άρθρου 7Α στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής:

«Άρθρο 7Α

1. Αν διαπιστωθεί ότι αιτών, μετά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης και μέχρι την κλήση σε εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 7, δεν διαμένει συνεχώς στη χώρα η αίτηση απορρίπτεται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

2. Η αίτηση πολιτογράφησης δεν απορρίπτεται , σύμφωνα με την παράγραφο 1 αλλά η διαδικασία αναστέλλεται από την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου, όταν κατά το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης μέχρι και την κλήση σε εξέταση διαπιστωθεί ότι συντρέχουν σωρευτικά οι εξής περιπτώσεις: (α) ο αιτών διαμένει εκτός Ελλάδας για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους (18) δεκαοκτώ μήνες, (β) εξακολουθεί να διατηρεί βιοτικούς δεσμούς με τη χώρα. Η απόφαση για αναστολή της διαδικασίας κοινοποιείται άμεσα στον αιτούντα.

3. Με αίτηση του ενδιαφερομένου, η διαδικασία που ανεστάλη , σύμφωνα με την παράγραφο 2, συνεχίζεται, όταν ο αιτών καταστήσει εκ νέου την Ελλάδα χώρα της μόνιμης διαμονής του για χρόνο ίσο με αυτό της απουσίας του».

Άρθρο 36
Προσθήκη άρθρου 7Β στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 προστίθεται άρθρο 7Β ως εξής:

«Άρθρο 7Β
Περιπτώσεις παραπομπής στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο Συμβούλιο Ιθαγένειας

1. Στην περίπτωση που η αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας αμφιβάλει για τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 7Α, ο Περιφερειακός Διευθυντής Ιθαγένειας παραπέμπει την υπόθεση, πριν από την κλήση του αιτούντος αλλοδαπού σε εξέταση, για να διατυπώσει προς τούτο γνώμη το Συμβούλιο Ιθαγένειας, μετά από εισήγηση της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας.

2. Σε περίπτωση αμφιβολιών της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας ως προς τη συνδρομή ή τη μη συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και εθνικής ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 5Β, ο Περιφερειακός Διευθυντής Ιθαγένειας παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Εσωτερικών για έκδοση απόφασης. Ο Υπουργός των Εσωτερικών μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.

3. Στην περίπτωση που ο Υπουργός των Εσωτερικών αμφιβάλλει για την ορθότητα της αξιολόγησης που περιέχεται στην εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης, μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας».

Άρθρο 37
Τροποποιήσεις του άρθρου 9 Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στο άρθρο 9 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 7 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) και 142 παρ. 3 του ν. 4251/2014 (Α΄ 80), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 3, οι λέξεις «Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Περιφερειακού Διευθυντή Ιθαγένειας».

2. Προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Σε περίπτωση ατόμων με σωματική αναπηρία η ορκωμοσία μπορεί να λαμβάνει χώρα στην οικία τους ή μέσω τηλεδιάσκεψης».

Άρθρο 38
Τροποποιήσεις του άρθρου 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Στο άρθρο 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 8 του ν. 3838/2010, (Α΄49), αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3938/2011 (Α΄ 61) και τροποποιήθηκε με την παρ. 6 άρθρου 142 του ν. 4251/2014 (Α΄80) και το άρθρο 59 του ν. 4456/2017 (Α΄24), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης της παραγράφου 1 αποτελούνται από:

α. τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως Πρόεδρο,

β. τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ιθαγένειας ή Πολιτογράφησης της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως μέλος,

γ. μέλος Δ.Ε.Π. ή ΕΔΙΠ ή επιστήμονα που έχει προσληφθεί , σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 407/1980 Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που εδρεύει μέσα στα όρια της οικείας Διεύθυνσης Ιθαγένειας ή πλησιέστερα στην έδρα αυτής, στο γνωστικό αντικείμενο της γλωσσολογίας, επιστημών αγωγής, ιστορίας, κοινωνιολογίας, πολιτικής επιστήμης, φιλολογίας ή συγγενών κλάδων κοινωνικών ή ανθρωπιστικών επιστημών, το οποίο υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του οικείου Α.Ε.Ι., ως μέλος,

δ. στέλεχος μίας από τις οικείες Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υποδεικνύεται μαζί με τους αναπληρωτές του από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους κατά περίπτωση Περιφερειακούς Διευθυντές Εκπαίδευσης, ως μέλος,

ε. μέλος που υποδεικνύεται με τους αναπληρωτές του από την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της».

2. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι Επιτροπές του παρόντος συγκροτούνται με απόφαση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας και λειτουργούν στην έδρα της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής, που υποδεικνύονται με τον ίδιο τρόπο, καθώς και υπάλληλος της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ο οποίος ασκεί χρέη γραμματέα της Επιτροπής, μαζί με τον αναπληρωτή του. Αν Πρόεδρος ή τακτικό μέλος των επιτροπών της παραγράφου 2 ελλείπει για οποιονδήποτε λόγο, ορίζεται αυτοδικαίως στη θέση του ο πρώτος κατά σειρά αναπληρωτής του».

Άρθρο 39
Πολιτογράφηση ομογενών προερχομένων από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης

1. Στο άρθρο 15 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 92/2006 (Α΄95) και η παράγραφος 5 προστέθηκε με την παράγραφος 3α άρθρου 40 του ν. 3731/2008 (Α΄ 263) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Οι παράγραφοι 1 έως 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ομογενείς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατοικούν σε αυτές μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια, εφόσον είναι ενήλικοι και δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης, ακολουθώντας την προβλεπόμενη από το άρθρο 10 διαδικασία».

2. Ομογενείς από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που έχουν εισέλθει νόμιμα στην Ελλάδα και διαμένουν σε αυτή, εφόσον είναι ενήλικοι και δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ελληνική τους ιθαγένεια βάσει των συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης, μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας του τόπου διαμονής τους. Μαζί με την αίτηση προσκομίζεται οποιοδήποτε στοιχείο μπορεί να συνεκτιμηθεί για τη διαπίστωση της ιδιότητάς τους ως ομογενών. Στο πρόσωπο του αιτούντος πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και ο αιτών να μην τελεί υπό απέλαση. Η αίτηση εξετάζεται από την αρμόδια Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία γνωμοδοτεί για: α) την ιδιότητα του αιτούντος ως ομογενούς, β) τη συνδρομή στο πρόσωπο του αιτούντος των προϋποθέσεων της παραγράφου 3.

3. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις πολιτογράφησης που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των αιτούντων ομογενών από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις αιτήσεις που υποβάλλονται.»

β) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τα άρθρα 9 και 11 εφαρμόζονται και για την πολιτογράφηση του παρόντος άρθρου».

γ) Στην παράγραφο 5 οι λέξεις «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Υπουργός Εσωτερικών».

δ) Στο άρθρο 15 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά το ίδιο θέμα καταργείται».

2. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας ομογενών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που έχουν υποβληθεί στις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές των διαδόχων της Σοβιετικής Ένωσης κρατών και δεν έχουν διαβιβαστεί στις αποκεντρωμένες διοικήσεις ή έχουν διαβιβαστεί στις αποκεντρωμένες διοικήσεις αλλά δεν έχει γνωμοδοτήσει η ειδική επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή της με την παράγραφο 1 του παρόντος, παραπέμπονται στην Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών και εξετάζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, χωρίς να ζητηθεί δήλωση πολιτογράφησης.

3. Για εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις κτήσης ελληνικής ιθαγένειας ομογενών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης για τις οποίες έχει γνωμοδοτήσει η ειδική επιτροπή της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή της με την παράγραφο 1 του παρόντος, και εκκρεμεί η έκδοση απόφασης, η απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειακό Διευθυντή Ιθαγένειας.

Άρθρο 40
Διαδικασία καθορισμού Ιθαγένειας

Το άρθρο 26 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004, αντικαθίσταται ως εξής:

«Διαδικασία επί αιτήσεων καθορισμού Ιθαγένειας

1. Όποιος επιθυμεί τη διαπίστωση (καθορισμό) της ελληνικής Ιθαγένειας αυτού του ιδίου, ή προσώπου που απεβίωσε για τον καθορισμό της Ιθαγένειας του οποίου ο αιτών έχει έννομο συμφέρον, υποβάλλει σχετική αίτηση στην αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας που καθορίζεται από την τελευταία δημοτολογική ή άλλη εγγραφή που προσκομίζεται, διαφορετικά στην Περιφερειακή Διεύθυνση του τόπου κατοικίας του. Εφόσον ο αιτών έχει εισέλθει νόμιμα στη χώρα, η νομιμότητα της παραμονής του δεν αποτελεί προϋπόθεση υποβολής της αίτησης. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και στον έλληνα πρόξενο του τόπου διαμονής του αιτούντος. Ο πρόξενος, αφού διεξάγει σχετική έρευνα, ιδίως στα προξενικά μητρώα, διαβιβάζει άμεσα την αίτηση στην ανωτέρω αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση.

2. Με την αίτηση συνυποβάλλονται τα δικαιολογητικά που αντιστοιχούν στους λόγους κτήσης ιθαγένειας τους οποίους επικαλείται ο αιτών. Ληξιαρχικά ή δημοτολογικά γεγονότα γίνονται δεκτά ως βάση διαπίστωσης (καθορισμού) της Ελληνικής Ιθαγένειας ακόμη και αν προκύπτουν από καταργηθέντα δημοτολόγια ή στρατολογικά μητρώα. Έμμεση μνεία ληξιαρχικών ή δημοτολογικών γεγονότων σε άλλες ληξιαρχικές ή δημοτολογικές εγγραφές, σε εγγραφές κτήσης Ιθαγένειας, σε προξενικά μητρώα ή άλλα δημόσια μητρώα και έγγραφα γίνονται καταρχήν δεκτά ως βάση καθορισμού της Ελληνικής Ιθαγένειας, εκτός αν η ακρίβεια της σχετικής μνείας αμφι-

σβητηθεί αιτιολογημένα.

3. Η Περιφερειακή Διεύθυνση εξετάζει αν πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις διαπίστωσης (καθορισμού) Ιθαγένειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ή του διεθνούς δικαίου, είτε με προϊσχύσασες διατάξεις εσωτερικού δικαίου ή διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες, και προβαίνει στην έκδοση σχετικής διαπιστωτικής ή απορριπτικής πράξης.

4. Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης κατά την παράγραφο 3, ο ενδιαφερόμενος διατηρεί τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος μπορεί να παραπέμπει την υπόθεση για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας. Η προθεσμία εξέτασης της προσφυγής αναστέλλεται έως τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου Ιθαγένειας και την υπογραφή των πρακτικών. Σε κάθε περίπτωση, η αναστολή δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες.

5. Με την απόφαση διαπίστωσης (καθορισμού) Ιθαγένειας ορίζεται και ο δήμος, στο δημοτολόγιο του οποίου εγγράφεται ο δικαιούχος εφόσον δεν διαμένει στην Ελλάδα.

6. Με την ανωτέρω διαδικασία εξετάζονται και αιτήσεις ήδη δημοτολογημένων προσώπων, τα οποία αιτούνται την αλλαγή της νομικής βάσης κτήσης της Ελληνικής τους Ιθαγένειας».

Άρθρο 41
Διαδικασία επί αμφισβητήσεων Ιθαγένειας

Στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004 προστίθεται άρθρο 26Α ως εξής:

«Διαδικασία επί αμφισβητήσεων Ιθαγένειας

1. Κάθε δημόσια υπηρεσία που αμφισβητεί αιτιολογημένα την Ελληνική Ιθαγένεια προσώπου παρά την ύπαρξη δημοτολογικής εγγραφής ή εγγραφής στα μητρώα αρρένων υποβάλλει υποχρεωτικά αίτημα επίλυσης της αμφισβήτησης στον Υπουργό Εσωτερικών. Ο Υπουργός Εσωτερικών αποφαίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Το ερώτημα κοινοποιείται και στο πρόσωπο του οποίου αμφισβητείται η Ιθαγένεια, το οποίο μπορεί να καταθέσει τις απόψεις του ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση. Εφόσον υπάρχει εγγραφή σε δημοτολόγιο ή μητρώο αρρένων, ο Υπουργός Εσωτερικών οφείλει να αποφανθεί μέσα σε εννέα (9) μήνες από την υποβολή του αιτήματος, διαφορετικά η αμφισβήτηση θεωρείται ότι έχει αρθεί υπέρ της Ελληνικής Ιθαγένειας του ενδιαφερομένου.

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο. Αν η απόφαση διαπιστώνει την ανυπαρξία ή απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας προσώπου που διέθετε δημοτολογική εγγραφή δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Το πρόσωπο του οποίου η Ελληνική Ιθαγένεια αμφισβητείται θεωρείται ότι έχει την Ελληνική Ιθαγένεια και κάθε αρμόδια υπηρεσία οφείλει να τον θεωρεί Έλληνα πολίτη, μέχρι την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας.

4. Η διαγραφή από τα μητρώα αρρένων και τα δημοτολόγια λόγω ατελούς εγγραφής και η κήρυξη ενός προσώπου ως ανυπάρκτου δεν επιφέρει αναδρομική απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας».

Άρθρο 42
Τροποποίηση των άρθρων 23 και 28 του ν. 3838/2010

1. Η παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3838/2010 (Α΄49), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 9.β΄. του άρθρου 142 του ν. 4251/2014 (Α΄ 80), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την απόκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας απαιτείται η δημοσίευση περίληψης της απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 9 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Η απόφαση αιτιολογείται , σύμφωνα με το άρθρο 8 του ιδίου Κώδικα και εκδίδεται και δημοσιεύεται μέσα σε ένα (1) έτος από την υποβολή της σχετικής αίτησης με πλήρη δικαιολογητικά».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ποσοστό 50% επί των εισπραττομένων εσόδων από τα παράβολα, διατίθεται για την κάλυψη δαπανών των υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, που χειρίζονται θέματα Ιθαγένειας και των υπηρεσιών που υποστηρίζουν τις μονάδες Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών σε ειδικό λογαριασμό και μπορεί να διατίθενται για την αντιμετώπιση δαπανών που γίνονται για την κάλυψη σχετικών αναγκών των προαναφερθεισών υπηρεσιών και περιλαμβάνουν, ιδίως, αναβάθμιση του εξοπλισμού και των πληροφοριακών συστημάτων, επιμορφωτικά σεμινάρια του προσωπικού, έρευνα και εκδόσεις σχετικά με την Ιθαγένεια, εποχιακό προσωπικό ορισμένου χρόνου , σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3812/2009 και της κείμενης νομοθεσίας».

Άρθρο 43
Τροποποίηση του Οργανισμού Υπουργείου Εσωτερικών

1. Το άρθρο 20 του π.δ. 141/2017 (Α΄ 180) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας υπάγεται η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας».

2. Το άρθρο 21 του π.δ. 141/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας έχει ως επιχειρησιακό στόχο τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των θεμάτων που αφορούν την κτήση, αποβολή, απώλεια, αποποίηση και ανάκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας, των θεμάτων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ιθαγένειας. Επίσης την παροχή οδηγιών προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες και τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας της χώρας. Παρακολουθεί την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών από τις ανωτέρω υπηρεσίες με τη διενέργεια ιδίως, ύστερα από εντολή του Ειδικού Γραμματέα Ιθαγένειας, δειγματοληπτικού ελέγχου αναφορικά με την εξακρίβωση της νομιμότητας εξέτασης των υποθέσεων αυτών και τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων για τις διοικητικές πράξεις που εκδίδουν οι Περιφερειακές Διευθύνσεις.

2. Η Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας συγκροτείται από τα εξής Τμήματα:

α. Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας.

β. Τμήμα Πολιτογράφησης.

γ. Τμήμα Συντονισμού και Τεκμηρίωσης.

δ. Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου.

3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας κατανέμονται ως εξής:

α. Το Τμήμα Καθορισμού Ιθαγένειας είναι αρμόδιο για:

αα. τα θέματα που άπτονται της αποβολής, απώλειας, αποποίησης, ανάκτησης της Ελληνικής Ιθαγένειας, καθώς και επίλυσης περιπτώσεων αμφισβητούμενης ιθαγένειας,

αβ. τον έλεγχο της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων για την έκδοση αποφάσεων εκ νέου κτήσης της Ελληνικής Ιθαγένειας από υπηκόους του Ισραήλ, πρώην Έλληνες πολίτες, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 του ν.4018/2011, όπως ισχύει,

αγ. τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας της νομοθεσίας που διέπει την κτήση της Ιθαγένειας, κατά λόγο αρμοδιότητας του Τμήματος,

αδ. το διοικητικό χειρισμό των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος,

αε. τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας του Συμβουλίου Ιθαγένειας,

αστ. τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων για τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων κατά την έκδοση των διοικητικών πράξεων αρμοδιότητας του Τμήματος.

β. Το Τμήμα Πολιτογράφησης είναι αρμόδιο για:

βα. τον έλεγχο της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων για την πολιτογράφηση των αλλογενών αλλοδαπών των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν σε αυτό κατά την ημερομηνία ισχύος του παρόντος, καθώς και των ομογενών που διαμένουν σε άλλη χώρα και έχουν υποβάλλει το αίτημά τους ενώπιον του Έλληνα Πρόξενου,

ββ. την επεξεργασία και την εισήγηση για τους φακέλους που παραπέμπονται στο Συμβούλιο Ιθαγένειας κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του παρόντος,

βγ. τη μέριμνα για την ορθή εφαρμογή από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις της νομοθεσίας που διέπει την κτήση από τους αλλοδαπούς κάθε κατηγορίας της Ελληνικής Ιθαγένειας με τη διαδικασία της πολιτογράφησης,

βδ. το διοικητικό χειρισμό των δικαστικών υποθέσεων και προσφυγών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Τμήματος,

βε. τη διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας των Επιτροπών Πολιτογράφησης που λειτουργούν στη Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας και του Συμβουλίου Ιθαγένειας για τις υποθέσεις αρμοδιότητας του,

βστ. τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων για τη διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων κατά την έκδοση των διοικητικών πράξεων αρμοδιότητας του Τμήματος.

γ. Το Τμήμα Συντονισμού και Τεκμηρίωσης είναι αρμόδιο για:

γα. χειρισμό θεμάτων οργάνωσης, ομογενοποίησης και απλούστευσης των διαδικασιών που ακολουθούνται από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που διέπει τα θέματα Ιθαγένειας κάθε κατηγορίας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες οργανικές μονάδες της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας,

γβ. την εκπόνηση προτάσεων για την απλούστευση των διαδικασιών και τη μείωση των διοικητικών βαρών αναφορικά με τις διαδικασίες Ιθαγένειας,

γγ. τη συγκέντρωση και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων σε συνεργασία με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού,

γδ. την παροχή τεκμηρίωσης και την εκπόνηση αναφορών και μελετών για θέματα Ιθαγένειας,

γε. την εποπτεία ορθής αποτύπωσης των στοιχείων που εισάγονται στο πληροφορικό σύστημα Ιθαγένειας,

γστ. την επικοινωνία και την ανάπτυξη πλαισίων συνεργασίας με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού για θέματα Ιθαγένειας,

γζ. την παρακολούθηση των εσόδων του λογαριασμού 2310180001, την κεντρική διαχείριση και τον συντονισμό των προμηθειών σε συνεργασία με τις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εσωτερικών.

δ. Το Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης και Αρχείου είναι αρμόδιο για τη γραμματειακή υποστήριξη της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, την τήρηση, οργάνωση, ταξινόμηση και εν γένει διαχείριση του οικείου φυσικού και ηλεκτρονικού αρχείου, την παραλαβή, διαχείριση και διακίνηση της αλληλογραφίας, τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, την ενημέρωση και εν γένει εξυπηρέτηση των συναλλασσομένων με τη Διεύθυνση, τη μέριμνα για τη λειτουργία του τηλεφωνικού κέντρου εξυπηρέτησης, καθώς και τη μέριμνα για τη συντήρηση και τη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Ιθαγένειας σε συνεργασία με την οικεία Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών και το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής».

3. Η αναφερόμενη ως «Διεύθυνση Ιθαγένειας», στην παρ. 7 του άρθρου 37 και στην παρ. 15 του άρθρου 38 του π.δ. 141/2017 μετονομάζεται σε Κεντρική Διεύθυνση Ιθαγένειας».

Άρθρο 44
Τροποποίηση σύνθεσης Επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4332/2015 (Α΄76) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστάται ενδεκαμελής επιτροπή για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας η οποία αποτελείται από:

α) τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο,

β) τον νομικό σύμβουλο του οικείου Υπουργείου,

γ) έναν (1) καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ή ομότιμο καθηγητή με ειδικότητα στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο,

δ) έναν (1) καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ή ομότιμο καθηγητή με ειδικότητα στο δημόσιο δίκαιο,

ε) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,

στ) τον Προϊστάμενο της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών,

ζ) ένα (1) μέλος που υποδεικνύεται από το Συνήγορο του Πολίτη,

η) ένα (1) μέλος που υποδεικνύεται από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου,

θ) έναν (1) Προϊστάμενο Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών,

ι) δύο (2) μέλη επιστήμονες εγνωσμένου κύρους σε συναφές επιστημονικό αντικείμενο, που υποδεικνύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών, ως μέλη.

Για την υποστήριξη του έργου της επιτροπής ως μέλη της γραμματείας της ορίζονται δύο (2) υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας.»

Άρθρο 45
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων άρθρου 8 του ν. 3200/1955

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (Α΄ 97) περί προσφυγής, όπου αυτή προβλέπεται, εφαρμόζονται ανάλογα και για τις αποφάσεις των Περιφερειακών Διευθυντών Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 46
Καθορισμός Ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα

1. Πρόσωπο το οποίο ανήκει στους Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα για το οποίο έχει συνταχθεί ληξιαρχική πράξη γέννησης και δεν είναι εγγεγραμμένο σε δημοτολόγιο δήμου της χώρας λόγω μη δημοτολόγησης τουλάχιστον ενός εκ των δύο γονέων του, δύναται να αιτηθεί την κτήση της Ελληνικής του Ιθαγένειας ως ανιθαγενής γεννημένος στο ελληνικό έδαφος κατά το άρθρο 1 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας με την ακόλουθη διαδικασία:

υποβάλλει την αίτησή του αυτοπροσώπως στο Τμήμα Ιθαγένειας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας της μόνιμης ή της κοινής συνήθους διαμονής του στην οποία και δηλώνει την ιστορική διαδρομή του ιδίου και της οικογένειάς του, προσκομίζοντας τη ληξιαρχική πράξη γέννησής του. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από οποιοδήποτε στοιχείο υποστηρίζει αυτήν, όπως δύνανται ενδεικτικά να είναι ληξιαρχικές πράξεις ή δημοτολογικές εγγραφές συγγενών του μέχρι 2ου βαθμού και έγγραφα ελληνικών δημόσιων αρχών που αναφέρονται στο πρόσωπό του.

Σε περίπτωση που συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις εκδίδεται η σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας εντός είκοσι (20) ημερών.

2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης της ιδιότητας του αιτούντος ως ανιθαγενούς Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα, ο φάκελος του αιτούντος παραπέμπεται εντός προθεσμίας πενήντα (50) ημερών από την υποβολή της αίτησης στην Περιφερειακή Επιτροπή καθορισμού Ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά. Η Επιτροπή δύναται να καλέσει τον αιτούντα σε αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιόν της. Η ανωτέρω Επιτροπή γνωμοδοτεί σχετικά με το αν ο αιτών ανήκει στους Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα.

Πριν την παραπομπή του φακέλου στην Επιτροπή της παραγράφου 2 η υπηρεσία δύναται να συγκεντρώνει περαιτέρω πληροφορίες σχετικές με τον αιτούντα ή τους συγγενείς του ζητώντας επιπλέον στοιχεία είτε από τον Δήμο μόνιμης ή συνήθους εγκατάστασης, είτε από άλλους κρατικούς φορείς με κάθε πρόσφορο μέσο.

Εντός δέκα (10) ημερών από την εισήγηση της Επιτροπής εκδίδεται αναλυτικά αιτιολογημένη απόφαση από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Ιθαγένειας.

3. Μετά την έκδοση της απόφασης αυτής, η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τη διοικητική πράξη περί εγγραφής του αιτούντος σε μητρώα αρρένων και δημοτολόγια του Δήμου διαμονής του.

Ως Δήμος δημοτολογικής εγγραφής ορίζεται ο Δήμος της μόνιμης ή της κοινής συνήθους διαμονής του αιτούντα. Στην εν λόγω διαδικασία δεν αποκλείεται να λαμβάνεται υπόψη τυχόν προϋπάρχουσα δημοτολογική μερίδα προσώπου από το οποίο ο αιτών έλκει την καταγωγή του.

4. Σε περίπτωση απόρριψης, ο αιτών δύναται να υποβάλλει αντιρρήσεις ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής καθορισμού Ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης απόρριψης.

Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από την Ειδική Επιτροπή καθορισμού Ιθαγένειας ανιθαγενών Ελλήνων Ρομά. Η Επιτροπή αυτή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και αποτελείται από:

1. τον Ειδικό Τομεακό Γραμματέα Ιθαγένειας ως Πρόεδρο,

2. τον Προϊστάμενο Τμήματος Καθορισμού Ιθαγένειας της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας, ως μέλος,

3. τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως μέλος,

4. ένα στέλεχος της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως μέλος,

5. ένα (1) μέλος που υποδεικνύεται από την ΕΕΔΑ, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της, ως μέλος.

Χρέη γραμματέα της ανωτέρω Επιτροπής ασκεί υπάλληλος του Τμήματος καθορισμού Ιθαγένειας της Κεντρικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής που απουσιάζουν ή κωλύονται αναπληρώνονται από τους οριζόμενους αναπληρωτές τους.

Κατά την εξέταση των αντιρρήσεων η Ειδική Επιτροπή μπορεί να καλεί να συμμετάσχει εμπειρογνώμονας ή εμπειρογνώμονες χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ως εμπειρογνώμονες στην περίπτωση αυτή ορίζονται τα πρόσωπα που θεωρούνται ότι έχουν ειδικές γνώσεις για το κάθε φορά ανακύπτον σχετικό ζήτημα ή ζητήματα τα οποία είναι απαραίτητα να διασαφηνιστούν προκειμένου να διαμορφώσει κρίση η Επιτροπή.

Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας Ιθαγένειας εκδίδει θετική ή απορριπτική απόφαση καθορισμού Ιθαγένειας κατόπιν σχετικής εισήγησης της Ειδικής Επιτροπής. Η διαδικασία ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης και της έκδοσης απόφασης, ολοκληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή των αντιρρήσεων.

5. Οι Περιφερειακές Επιτροπές καθορισμού Ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά συγκροτούνται με απόφαση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών. Μέχρι τη συγκρότησή τους το έργο τους ασκείται από τις Επιτροπές Πολιτογράφησης του άρθρου 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3284/2004.

6. Η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών πραγματοποιεί διαρκή δειγματοληπτικό έλεγχο, ακόμη και με αυτοπρόσωπη παρουσία στελεχών της, ώστε να αποφεύγονται αμφισβητήσεις και αμφιβολίες για την εγκυρότητα των διαδικασιών ενώπιον των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας.

Άρθρο 47
Καταργούμενες διατάξεις

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (Α΄26) και η παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3584/2007 (Α΄143) καταργούνται.

2. Η παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3284/2004 (Α΄217), καταργείται.

3. Η παρ.1 του άρθρου 28 του ν. 3838/2010 (Α΄ 49) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), καταργείται.

Άρθρο 48
Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 3469/2006

Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ιδ΄ της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3469/2006 (Α΄ 131) όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4351/2015 (Α΄164) αντικαθίσταται ως εξής:

«ιδ) Οι αποφάσεις ορισμού των μελών της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής των εξετάσεων πιστοποίησης της ελληνικής γλώσσας, στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού για υπηκόους τρίτων χωρών, για αλλοδαπούς που αιτούνται άσυλο και για αλλοδαπούς που αιτούνται Ελληνική Ιθαγένεια με πολιτογράφηση.»

Άρθρο 49
Έναρξη ισχύος διατάξεων Μέρους Δεύτερου

Οι διατάξεις του Μέρους Δεύτερου εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 32, 33 παράγραφος 3 και 39 που ισχύουν από τις 30.4.2019. Εκκρεμείς αιτήσεις πολιτογράφησης κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων αυτών εξετάζονται , σύμφωνα με το περιεχόμενο του παρόντος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 50
Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3852/2010

Η περίπτωση δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Η εκλογή Προεδρείου Συμβουλίων και Επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Νοέμβριο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 64. Η εκλογή Προέδρου κοινότητας με μόνιμο πληθυσμό άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων διενεργείται κατά το μήνα Σεπτέμβριο, σύμφωνα με το άρθρο 79».

Άρθρο 51
Τροποποιήσεις του άρθρου 14 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 14 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη των Ανεξαρτήτων Αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή Αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από το νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθηκόντων, αμειβόμενων ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην Ανεξάρτητη Αρχή».

2. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Διοικητές, Υποδιοικητές, Πρόεδροι Διοικητικών Συμβουλίων, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, των δημόσιων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, καθώς και των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων, οι οποίοι δεν είναι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης ή δεν έχουν εκλεγεί στα ανωτέρω αξιώματα ή δεν έχουν οριστεί στις θέσεις αυτές λόγω ιδιότητας (ex officio), σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η χωρική αρμοδιότητα των νομικών προσώπων, μέσα στο δεκαοκτάμηνο πριν από τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

Ειδικά για τις πρώτες εκλογές που θα διεξαχθούν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4555/2018, τα ανωτέρω πρόσωπα μπορούν να θέσουν υποψηφιότητα στους άλλους δήμους της χωρικής αρμοδιότητας του νομικού προσώπου, πλην του δήμου της έδρας του, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ανακήρυξη των υποψηφίων. Αν τα ανωτέρω πρόσωπα θέτουν υποψηφιότητα στο δήμο της έδρας του νομικού προσώπου, ισχύουν τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο».

3. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των Περιφερειών και των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα (12) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από την διενέργεια

των αυτοδιοικητικών εκλογών, άσκησαν καθήκοντα Προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης, στους δήμους στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων».

4. Στο τέλος της παραγράφου 7, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των δήμων, στην περίπτωση παραίτησής τους, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μπορούν να επανέλθουν στην υπηρεσία, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 32 του ν. 4257/2014 (Α΄ 93)».

5. Η παράγραφος 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης ή Περιφερειακού Συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, μπορούν να είναι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ή Πρόεδροι κοινότητας, ακόμα και αν η κατά τόπον αρμοδιότητά τους αφορά ή καταλαμβάνει το δήμο για τον οποίο θέτουν υποψηφιότητα, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».

6. Προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Για την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4555/2018, το κώλυμα που προβλέπεται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1, ειδικά ως προς τους Προέδρους Διοικητικών Συμβουλίων, τους διευθύνοντες και εντεταλμένους συμβούλους των πάσης φύσεως νομικών προσώπων των δήμων στους οποίους υποβάλλουν υποψηφιότητα, καθώς και το κώλυμα της περίπτωση ε΄ της παραγράφου 1, ειδικά ως προς τους υπαλλήλους των δήμων και των νομικών προσώπων αυτών που είναι ενταγμένα στο Μητρώο φορέων Γενικής Κυβέρνησης, παύει να υπάρχει, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχει το κώλυμα παραιτηθούν από τη θέση τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων».

Άρθρο 52
Τροποποιήσεις των άρθρων 18, 18Α, 18Β και 18 Γ του ν. 3852/2010

1. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 4, του άρθρου 18 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων αυτής. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω».

2. Η παρ. 5 του άρθρου 18Α του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων πρέπει να είναι ίσος τουλάχιστον με τον αριθμό των εδρών του συμβουλίου της οικείας κοινότητας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων συμβούλων του οικείου συνδυασμού».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4555/ 2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει τους υποψήφιους συμβούλους της κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως και 9».

4. Η παρ. 4 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4555/ 2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι του συνδυασμού.

Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά:

α) Το όνομα και, αν υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού.

β) Με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων κοινότητας του συνδυασμού. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18».

5. Η παρ. 8 του άρθρου 18Α του ν. 3852/ 2010, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«8. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από υποψήφιο σύμβουλο της κοινότητας, τον οποίον εξουσιοδοτούν οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού, ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία υποψήφιου συμβούλου της κοινότητας, τον οποίον εξουσιοδοτούν οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού, στον Πρόεδρο του πολυμελούς Πρωτοδικείου, είκοσι (20), το αργότερο, ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση οποιουδήποτε υποψηφίου. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 6».

6. Η περίπτωση α΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, η περίπτωση α΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 18Β του ν. 3852/2010, αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Πιστοποιητικό γέννησης, στο οποίο να βεβαιώνεται η εγγραφή του υποψήφιου στο δημοτολόγιο του Δήμου, όπου θέτει υποψηφιότητα ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του Δήμου, στον οποίο είναι υποψήφιος, στο οποίο να αναγράφεται ο υποψήφιος με την επισήμανση ότι είναι δημότης του Δήμου αυτού (κανονική εγγραφή)».

7. Στην περίπτωση γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 18, στην περίπτωση γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 18Α και στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 18Β, μετά τη λέξη «παράβολο» προστίθενται οι λέξεις «ή ηλεκτρονικό παράβολο».

Άρθρο 53
Τροποποιήσεις του άρθρου 21 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 21 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο υποψήφιος δήμαρχος μπορεί να παραιτηθεί από την υποψηφιότητά του».

2. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου του υποψήφιου δημάρχου, τη θέση του στο συνδυασμό καταλαμβάνει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον Πρόεδρο του πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 18. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει τον υποψήφιο που αντικαθιστά εκείνον που παραιτήθηκε ή απεβίωσε μέχρι και την παραμονή της διενέργειας των εκλογών. Αν δεν έγινε αντικατάσταση, τη θέση του δημάρχου καταλαμβάνει ο δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού που θα λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο δήμο».

Άρθρο 54
Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 3852/2010

Η παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τις εκλογές των κοινοτήτων άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, στο ψηφοδέλτιο, μετά την ονομασία της κοινότητας και το όνομα ή τυχόν έμβλημα του συνδυασμού, αναγράφονται, όπως αναφέρονται στην απόφαση ανακήρυξης και κατ' αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων της κοινότητας».

Άρθρο 55
Τροποποιήσεις του άρθρου 27 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 27 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για την εκλογή συμβουλίων κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ δύο (2) υποψηφίων συμβούλων κοινότητας».

2. Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για την εκλογή προέδρων κοινότητας έως τριακοσίων (300) κατοίκων, ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός (1) υποψηφίου».

3. Η παράγραφος 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο, δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης και, αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου».

Άρθρο 56
Τροποποιήσεις του άρθρου 30 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 30 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων κάθε εκλογικής περιφέρειας για την περίπτωση β΄ του άρθρου 25 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με βάση το μόνιμο πληθυσμό, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

2. Στο τέλος της παραγράφου 4, προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Στην περίπτωση ύπαρξης αριθμού εκλογικών περιφερειών με ίσο αριθμό υπολοίπων, διατίθενται σε αυτές από μια έδρα, η οποία αφαιρείται από κάθε εκλογική περιφέρεια του δήμου με το μεγαλύτερο αριθμό εδρών και κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση εκλογικών περιφερειών με ίδιο αριθμό εδρών, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν ήδη αφαιρεθεί με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, η έδρα αφαιρείται από εκείνη με το μικρότερο πληθυσμό».

Άρθρο 57
Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 3852/2010

Το άρθρο 31 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 31
Επιτυχών συνδυασμός δημάρχου- λοιποί συνδυασμοί του Δημοτικού Συμβουλίου- Εκλογή δημάρχου

1. Στις εκλογές των δημάρχων και των Δημοτικών Συμβούλων, θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφο) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και λοιποί συνδυασμοί του Δημοτικού Συμβουλίου αυτοί που έλαβαν έστω και μία έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 32.

2. Δήμαρχος εκλέγεται ο επικεφαλής του επιτυχόντος συνδυασμού ή αυτός που αναδείχτηκε νικητής στον Β' γύρο».

Άρθρο 58
Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 3852/2010

Πριν από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι πλεονάζουσες έδρες αφαιρούνται, ξεκινώντας από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων».

Άρθρο 59
Τροποποιήσεις του άρθρου 33 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 33 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό α-

ντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή (Β΄ Γύρος), ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος του συνδυασμού που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων.

Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το αρμόδιο Πρωτοδικείο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου».

2. Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3, δήμαρχος εκλέγεται ο υποψήφιος του συνδυασμού που έλαβε στην επαναληπτική ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία. Αν στην ψηφοφορία αυτή ισοψηφήσουν δύο (2) υποψήφιοι δήμαρχοι, το αρμόδιο δικαστήριο διενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του δημάρχου».

Άρθρο 60
Τροποποιήσεις του άρθρου 34 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 34 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο τέλος της παραγράφου 1, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ δύο ή περισσότερων συνδυασμών, την έδρα δικαιούται ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός σε όλο τον δήμο».

2. Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στη συνέχεια υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο του δήμου προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει, σύμφωνα με το άρθρο 32. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στο σύνολο του δήμου, και συνεχίζοντας κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης, αποδίδονται από κάθε εκλογική περιφέρεια όλες οι διαθέσιμες έδρες που δικαιούται ο συνδυασμός, και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνον οι διαθέσιμες έδρες».

3. Η παράγραφος 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα , σύμφωνα με το άρθρο 32, ξεκινώντας από τη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και, επί όμοιων, από εκείνη που έχει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά στην οικεία εκλογική περιφέρεια. Η διαδικασία της παρούσας επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα , σύμφωνα με το άρθρο 32. Έδρες που, μετά την εξάντληση των συνδυασμών οι οποίοι δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές».

Άρθρο 61
Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 3852/2010

Η παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Αν δεν υποβληθεί δήλωση επιλογής, δεν ανακηρύσσεται κανένας υποψήφιος δήμαρχος. Στην περίπτωση αυτή, δήμαρχος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης σύμβουλος του συνδυασμού από τον οποίο εκλέγεται δήμαρχος».

Άρθρο 62
Τροποποιήσεις του άρθρου 38 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 38 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1, όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 4555/2018, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι εκλέγονται, από τους υποψηφίους καθενός από τους συνδυασμούς του άρθρου 31, ανά εκλογική περιφέρεια, κατά σειρά, αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στο σύνολο του δήμου. Οι υποψήφιοι δήμαρχοι των λοιπών συνδυασμών θεωρούνται πρώτοι επιτυχόντες σύμβουλοι των συνδυασμών τους».

2. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου και των λοιπών συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων της εκλογικής τους περιφέρειας με τη σειρά των σταυρών προτίμησης».

Άρθρο 63
Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν. 3852/2010

Η παρ. 4 του άρθρου 40 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση που συνδυασμός πλειοψήφησε στην κοινότητα με ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50% + 1 ψήφος), ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος σύμβουλός του αναδεικνύεται Πρόεδρος του Συμβουλίου της εν λόγω κοινότητας, χωρίς να εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή το άρθρο 79 , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4555/2018».

Άρθρο 64
Τροποποίηση του άρθρου 44 του ν. 3852/2010

Η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 39 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) τον επιτυχόντα ή το συνδυασμό του δημάρχου και τους λοιπούς συνδυασμούς του δημοτικού συμβουλίου, το δήμαρχο, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς δη-

μοτικούς συμβούλους κάθε συνδυασμού, τους τακτικούς και αναπληρωματικούς συμβούλους των κοινοτήτων κάθε συνδυασμού, τους προέδρους των κοινοτήτων έως τριακοσίων (300) κατοίκων με τους αναπληρωματικούς τους».

Άρθρο 65
Τροποποιήσεις του άρθρου 47 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 47 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ένσταση στρέφεται κατά της απόφασης με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός ή ο συνδυασμός του δημάρχου και οι λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, βάσει του σχετικού πίνακα των αποτελεσμάτων ο οποίος ενσωματώνεται σε αυτή. Στη δίκη που ανοίγεται με την άσκηση της ένστασης αυτής δεν νομιμοποιείται παθητικώς ο Δήμος.»

2. Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) η παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψήφιων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη του επιτυχόντος συνδυασμού ή του συνδυασμού του δημάρχου και των λοιπών συνδυασμών του δημοτικού συμβουλίου και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς».

Άρθρο 66
Τροποποίηση του άρθρου 48 του ν. 3852/2010

Η παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από τη λήξη του χρόνου έκθεσης της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών συνδυασμός ή ο συνδυασμός του δημάρχου και οι λοιποί συνδυασμοί του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί, σύμφωνα με το άρθρο 44».

Άρθρο 67
Τροποποιήσεις του άρθρου 79 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 79 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 80 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Πρόεδρος του συμβουλίου της κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων εκλέγεται, με ψηφοφορία από το σύνολο των μελών του οικείου συμβουλίου και για το σύνολο της δημοτικής περιόδου, ο σύμβουλος ενός από τους δύο πρώτους κατά σειρά εκλογής συνδυασμούς, που έλαβε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μεταξύ των υποψηφίων του συνδυασμού του, με τη διαδικασία της παραγράφου 2».

2. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, το συμβούλιο της κοινότητας συνέρχεται σε ειδική συνεδρίαση, για να εκλέξει τον Πρόεδρό του, ύστερα από πρόσκληση του πρώτου, μεταξύ των εκλεγέντων συμβούλων του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη συνδυασμού, κατά τη σειρά αναγραφής αυτών στην απόφαση του δικαστηρίου περί ανακήρυξης του συνδυασμού. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε ένα από τα μέλη του συμβουλίου ή σε έναν από τους υπαλλήλους του δήμου. Κατά τη συνεδρίαση, οι σύμβουλοι, με μυστική ψηφοφορία, επιλέγουν για το αξίωμα του Προέδρου του συμβουλίου κοινότητας, το σύμβουλο της προτίμησής τους, ανάμεσα στον πρώτο, σε σταυρούς προτίμησης, σύμβουλο του πρώτου κατά σειρά εκλογής συνδυασμού και τον πρώτο, σε σταυρούς προτίμησης, σύμβουλο του δεύτερου συνδυασμού. Κάθε μέλος του συμβουλίου έχει δικαίωμα να επιλέξει έναν μόνο υποψήφιο. Πρόεδρος εκλέγεται εκείνος που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συμβουλίου, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 89. Αν μετά από τρεις ψηφοφορίες οι υποψήφιοι λάβουν τον ίδιο αριθμό ψήφων, διεξάγεται κλήρωση μεταξύ τους».

3. Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Αν η θέση του Προέδρου του συμβουλίου της κοινότητας κενωθεί λόγω θανάτου ή παραίτησης ή έκπτωσης από το αξίωμα ή εξαιτίας οποιουδήποτε άλλου λόγου, επαναλαμβάνεται η διαδικασία εκλογής των παραγράφων 1 έως και 4, μεταξύ του επόμενου σε σταυρούς προτίμησης συμβούλου από το συνδυασμό του προέδρου και του πρώτου συμβούλου σε σταυρούς προτίμησης του επόμενου σε σειρά εκλογής συνδυασμού».

Άρθρο 68
Τροποποιήσεις του άρθρου 283 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 283 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 12, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 παρ.1 του ν. 4147/2013 (Α΄98), αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και του ν. 3463/2006, όπου γίνεται αναφορά στον πληθυσμό, περιλαμβανομένης και της έκδοσης σχετικών κανονιστικών πράξεων, νοείται ο μόνιμος πληθυσμός, όπως εμφανίζεται στους επίσημους πίνακες των αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής πληθυσμού, που έχουν κυρωθεί και δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει για τις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών αρχών της παραγράφου 4 του άρθρου 9 και περιφερειακών αρχών, της παραγράφου 6 του άρθρου 114. Κατά τα λοιπά, η ισχύς του πρώτου εδαφίου αρχίζει από την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αυτοδιοικητική περίοδο».

2. Η παράγραφος 13 αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Με απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ κυρώνονται και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα αποτελέσματα του μόνιμου πληθυσμού της απογραφής του έτους 2011 για τις κοινότητες της παραγράφου 4 του άρθρου 2.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Άρθρο 69
Τροποποίηση του άρθρου 114 του ν. 3852/2010

Η περίπτωση δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Η εκλογή Προεδρείου Συμβουλίων και Επιτροπών διενεργείται κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Νοέμβριο, κατ᾽ ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 165».

Άρθρο 70
Τροποποιήσεις του άρθρου 117 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 117 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Δικαστικοί λειτουργοί, αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και θρησκευτικοί λειτουργοί των γνωστών θρησκειών, καθώς και τα μέλη Ανεξαρτήτων Αρχών του άρθρου 101Α του Συντάγματος ή Αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές, αν για τα μέλη αυτά προβλέπεται από το νόμο η πλήρης και αποκλειστική τους απασχόληση ή η αναστολή άσκησης εκ μέρους τους οποιουδήποτε άλλου δημόσιου λειτουργήματος ή καθηκόντων, αμειβόμενων ή μη, σε οποιαδήποτε θέση του δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια της θητείας τους στην Ανεξάρτητη Αρχή».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 τροποποιείται ως εξής:

«ε) Υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, των δήμων, των περιφερειών και των νομικών προσώπων, τα οποία είναι ενταγμένα στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του δημόσιου τομέα, όπως αυτό ισχύει δώδεκα (12) μήνες πριν από τη διενέργεια των εκλογών, οι οποίοι, μέσα στο δωδεκάμηνο πριν από την διενέργεια των αυτοδιοικητικών εκλογών, άσκησαν καθήκοντα Προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης, στις περιφερειακές ενότητες, στα διοικητικά όρια των οποίων εκτεινόταν η αρμοδιότητα των οργανικών τους μονάδων».

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Κώλυμα εκλογιμότητας συντρέχει για όσους έχουν εκπέσει από οποιοδήποτε αιρετό αξίωμά τους, ύστερα από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 236, καθώς και για όσους έχουν εκπέσει από το αιρετό αξίωμά τους, σύμφωνα με το άρθρο 233, ύστερα από διάπραξη ενός από τα πειθαρχικά παραπτώματα του άρθρου αυτού».

4. Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, τα κωλύματα που προβλέπονται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 1, ως προς τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1, ως προς τα πρόσωπα που υπάγονται σ᾽ αυτήν και θέτουν υποψηφιότητα σε περιφέρειες άλλες από εκείνες της έδρας των νομικών προσώπων στα οποία είναι Διοικητές, Υποδιοικητές, Πρόεδροι Διοικητικών Συμβουλίων, Διευθύνοντες ή Εντεταλμένοι σύμβουλοι, καθώς και στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 παύουν να υπάρχουν, αν τα πρόσωπα στα οποία συντρέχουν αυτά παραιτηθούν από τη θέση τους, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των υποψηφίων. Οι δικηγόροι με έμμισθη εντολή των περιφερειών που παραιτούνται προκειμένου να συμμετάσχουν στις περιφερειακές εκλογές, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επανέρχονται αυτοδικαίως στην ενεργό υπηρεσία, αν δεν εκλεγούν ή, σε περίπτωση εκλογής τους, εφόσον λήξει, για οποιονδήποτε λόγο, η θητεία τους. Η ισχύς των διατάξεων της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 αρχίζει από τις εκλογές για την ανάδειξη περιφερειακών αρχών που θα ακολουθήσουν τις πρώτες, μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκλογές».

5. Η παράγραφος 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όσοι ασκούν καθήκοντα Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης ή Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης μπορούν να είναι υποψήφιοι Περιφερειάρχες ή Περιφερειακοί Σύμβουλοι, στις περιφέρειες όπου υπηρετούν, στις αυτοδιοικητικές εκλογές της παραγράφου 6 του άρθρου 114, εφόσον παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα ανακήρυξης των υποψηφίων».

Άρθρο 71
Τροποποιήσεις του άρθρου 120 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 120 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 51 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Ακολουθεί η ονομασία της εκλογικής περιφέρειας και αναγράφεται, με αλφαβητική σειρά, το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων της. Για τον τρόπο αναγραφής των ονοματεπωνυμικών στοιχείων των υποψηφίων εφαρμόζεται η παράγραφος 6 του άρθρου 18. Οι εκλογικές περιφέρειες αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων πρέπει να είναι ίσος, τουλάχιστον, με τον αριθμό των εδρών κάθε εκλογικής περιφέρειας με δυνατότητα προσαύξησης έως και πενήντα τοις εκατό (50%). Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Ο αριθμός των υποψήφιων περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%), τουλάχιστον, του συνολικού αριθμού των υποψηφίων του οικείου συνδυασμού».

2. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Πιστοποιητικό γέννησης, στο οποίο να βεβαιώνεται η εγγραφή του υποψήφιου στο δημοτολόγιο δήμου της περιφέρειας όπου είναι υποψήφιος ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης δήμου της περιφέρειας στην οποία είναι υποψήφιος, στο οποίο να αναγράφεται ο υποψήφιος με την επισήμανση ότι είναι δημότης του δήμου αυτού (κανονική εγγραφή)».

3. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Αποδεικτικό είσπραξης Δ.Ο.Υ. ή παράβολο ή ηλεκτρονικό παράβολο, από το οποίο προκύπτει ότι ο υπο-

ψήφιος περιφερειάρχης και κάθε υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος, έχει καταθέσει υπέρ του Δημοσίου το ποσό των διακοσίων (200) ή των πενήντα (50) ευρώ, αντίστοιχα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ποσά αυτά».

4. Η παράγραφος 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η δήλωση του συνδυασμού επιδίδεται από τον υποψήφιο Περιφερειάρχη ή με δικαστικό επιμελητή, ύστερα από παραγγελία του υποψήφιου Περιφερειάρχη, στον Πρόεδρο του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας της Περιφέρειας και στο Πρωτοδικείο Αθηνών στην Περιφέρεια Αττικής το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας. Έως τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, επιτρέπεται μόνο να συμπληρωθεί ο συνδυασμός έως τον επιτρεπόμενο αριθμό των υποψήφιων συμβούλων με συμπληρωματική δήλωση του υποψηφίου Περιφερειάρχη. Μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας καμιά μεταβολή της δήλωσης δεν επιτρέπεται, εκτός από την αντικατάσταση προσώπων που παραιτήθηκαν ή απεβίωσαν, σύμφωνα με το άρθρο 123. Στις ανωτέρω δηλώσεις επισυνάπτονται τα στοιχεία που προβλέπει η παράγραφος 6».

Άρθρο 72
Τροποποιήσεις του άρθρου 123 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 123 του ν. 3852/2010, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1, διαγράφεται η φράση «ή Αντιπεριφερειάρχης περιφερειακής ενότητας».

2. Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου υποψήφιου περιφερειάρχη, τη θέση του στο συνδυασμό μπορεί να καταλάβει είτε νέος υποψήφιος είτε ένας από τους υποψήφιους συμβούλους του συνδυασμού, ύστερα από δήλωση της πλειοψηφίας των υποψηφίων που επιδίδεται με απόδειξη στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου, δύο (2) ημέρες το αργότερο πριν από τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 120, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο. Τη θέση υποψήφιου Περιφερειάρχη, σε περίπτωση μη αντικατάστασης του, καταλαμβάνει όποιος σύμβουλος του επιτυχόντος συνδυασμού λάβει τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης».

3. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Υποψήφιος σύμβουλος που παραιτήθηκε ή απεβίωσε επιτρέπεται να αντικατασταθεί με δήλωση του υποψήφιου Περιφερειάρχη ακόμη και αν έχει περάσει η προθεσμία της παραγράφου 7 του άρθρου 120. Στη δήλωση επισυνάπτονται τα στοιχεία που ορίζουν οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 120, καθώς και η γραπτή αποδοχή του προσώπου που προτείνεται. Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει αμέσως τον νέο υποψήφιο».

Άρθρο 73
Τροποποίηση του άρθρου 125 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 125 του ν. 3852/2010, η λέξη «Περιφερειάρχης» αντικαθίσταται από τη λέξη «Δ».

Άρθρο 74
Τροποποίηση του άρθρου 129 του ν. 3852/2010

Η παρ. 1 του άρθρου 129 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, ο συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο επάνω μέρος του οποίου σημειώνεται το όνομα και, εφόσον υπάρχει, το έμβλημα του συνδυασμού και ακολουθεί το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου Περιφερειάρχη με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψηφίου και τίθενται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας».

Άρθρο 75
Τροποποιήσεις του άρθρου 140 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 140 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο τέλος της παραγράφου 1, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ δύο ή περισσότερων συνδυασμών, την έδρα τη δικαιούται ο μικρότερος σε εκλογική δύναμη συνδυασμός σε όλη την περιφέρεια».

2. Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στη συνέχεια, υπολογίζεται το εκλογικό μέτρο για κάθε συνδυασμό, ως το πηλίκο των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού στο σύνολο της περιφέρειας προς τις έδρες που δικαιούται να καταλάβει, σύμφωνα με το άρθρο 138. Το πηλίκο, μετά την παράλειψη του κλάσματος, προσαυξάνεται κατά μία μονάδα. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται σε κάθε εκλογική περιφέρεια με το εκλογικό του μέτρο και ο συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο της διαίρεσης. Αρχίζοντας από το μικρότερο σε εκλογική δύναμη συνδυασμό στο σύνολο της περιφέρειας, και συνεχίζοντας κατ' αύξουσα σειρά εκλογικής δύναμης, στο συνδυασμό αποδίδονται από κάθε εκλογική περιφέρεια όλες οι διαθέσιμες έδρες που δικαιούται, και ο αριθμός τους αφαιρείται από τις διαθέσιμες της περιφέρειας. Αν δεν υπάρχει επαρκής αριθμός, στο συνδυασμό κατακυρώνονται μόνο οι διαθέσιμες έδρες».

3. Η παράγραφος 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Αν, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και της παραγράφου 7, υπάρχουν εκλογικές περιφέρειες με αδιάθετες έδρες και συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα , σύμφωνα με το άρθρο 138, ξεκινώντας από τη μεγαλύτερη σε αριθμό εδρών εκλογική περιφέρεια και επί όμοιων από εκείνη που έχει συνολικά τις περισσότερες έγκυρες ψήφους και συνεχίζοντας με φθίνουσα σειρά, απονέμεται ανά μία αδιάθετη έδρα στο συνδυασμό που εξακολουθεί να δικαιούται έδρα και έχει λάβει τις περισσότερες έγκυρες ψήφους συνολικά στην εκλογική περιφέρεια. Η διαδικασία της παρούσας παραγράφου επαναλαμβάνεται όσες φορές χρειαστεί, μέχρι να εξαντληθούν οι διαθέσιμες έδρες ή οι συνδυασμοί που δικαιούνται να καταλάβουν έδρα , σύμφωνα με το άρθρο 138. Έδρες που, μετά την εξάντληση των συνδυασμών οι οποίοι δικαιούνται να καταλάβουν έδρα, παραμένουν αδιάθετες, δεν διατίθενται, αλλά παραμένουν κενές.

Άρθρο 76
Τροποποίηση του άρθρου 160 του ν. 3852/2010 – Ορισμός Επάρχου

1. Στο άρθρο 160, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«Στις περιφερειακές ενότητες που είναι πρώην νησιωτικά επαρχεία, ορίζεται Έπαρχος. Με απόφαση του Περιφερειάρχη Έπαρχος ορίζεται, περιφερειακός σύμβουλος που εκλέγεται στην οικεία περιφερειακή ενότητα και πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, έπαρχος ορίζεται μεταξύ όλων των Περιφερειακών Συμβούλων, από τον Περιφερειάρχη, με την απόφαση της παραγράφου 1. Ο Έπαρχος ασκεί τις αρμοδιότητες που του μεταβιβάζει ο Περιφερειάρχης με την ίδια απόφαση. Ο Έπαρχος λαμβάνει αντιμισθία , σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 181.»

2. Το άρθρο 29 του ν. 4255/2014 καταργείται.

Άρθρο 77
Τροποποίηση του άρθρου 45 του ν. 3421/2005

Στην παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3421/2005 (Α΄ 302), η λέξη «νομαρχών» αντικαθίσταται με τη λέξη «Περιφερειαρχών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 78
Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που αφορούν υπηρεσιακές μεταβολές του προσωπικού της τοπικής αυτοδιοίκησης

Στον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 65 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Μετά το τέλος της άδειας εκπαίδευσης ο υπάλληλος υποχρεούται να υπηρετήσει στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 85 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημόσιου Ι.Ε.Κ., διάρκειας σπουδών δύο (2) ετών ή κατόχους πτυχίου επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 5, του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας», ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη.»

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 87, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 (Α΄ 33), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ως Προϊστάμενοι Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ εφόσον:

α) κατέχουν το βαθμό Α΄ ή

β) έχουν ασκήσει για ένα (1) τουλάχιστον έτος καθήκοντα προϊσταμένου τμήματος.»

4. α) Η παράγραφος 5 του άρθρου 88, όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου δεύτερου του ν. 4464/2017 (Α΄46), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87 και του παρόντος λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά η εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος, αντίστοιχα, που έχει διανυθεί σε Υπουργεία, Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Ν.Π.Δ.Δ., Ανεξάρτητες Αρχές, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, σε αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης.»

β) Ο διατάξεις της περίπτωσης α΄ εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης Προϊσταμένων, για τις οποίες δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί η πρώτη συνεδρίαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Αποκλειστικά για τις περιπτώσεις αυτές, πρόσθετα δικαιολογητικά για την αναγνώριση της προϋπηρεσίας σε Ν.Π.Ι.Δ. μπορεί να υποβάλλονται ενώπιον του οργάνου αυτού, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Στο άρθρο 89, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4369/2016 (Α΄33), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής :

«2. Η επιλογή των Προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και Τμημάτων γίνεται από τα οικεία Υπηρεσιακά Συμβούλια του άρθρου 5.»

β) Οι περίπτωσεις δ΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και αρχίζει πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων, που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις προσωπικού γίνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον υποψήφιο, προκειμένου να υποβάλει ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία (5) ημερών. Κατόπιν, τα ανωτέρω στοιχεία και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο Συμβούλιο Επιλογής.

Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έ-

ναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.

ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 88 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με βάση την ανωτέρω μοριοδότηση, καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός και ο πίνακας αποκλειομένων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται, ενώπιον του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου, ενστάσεις, μέσω του διαδικτυακού τόπου του Α.Σ.Ε.Π. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Ενστάσεις που υποβάλλονται μετά το πέρας της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

στ) Στη διαδικασία της δομημένης συνέντευξης καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι κάθε πίνακα κατάταξης. Για τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης κάθε υποψήφιος καλείται χωριστά. Αφού γίνει και η μοριοδότηση με βάση το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 88 και καταρτίζεται ο τελικός πίνακας κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση. Το όνομα του επικρατέστερου, ανά θέση, υποψηφίου αναρτάται στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π.. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την τοποθέτηση του επικρατέστερου υποψηφίου στην οικεία θέση με απόφαση του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.»

γ)Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α) Για την πλήρωση θέσεων Προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και τμημάτων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής, τηρουμένων των όρων των άρθρων 87 και 88»,

δ) Οι περίπτώσεις δ΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 4 αντικαθίστανται ως εξής:

«δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων ορίζεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες και αρχίζει πέντε (5) ημέρες μετά τη δημοσίευση της οικείας προκήρυξης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις προσωπικού γίνεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών μετά το πέρας της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Η βεβαίωση στοιχείων κοινοποιείται στον υποψήφιο, προκειμένου να υποβάλει ένσταση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών. Η ένσταση εξετάζεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία (5) ημερών. Κατόπιν, τα ανωτέρω στοιχεία και τα αντίγραφα των επικαλούμενων στοιχείων στη βεβαίωση και το βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου που τηρούνται στο προσωπικό του μητρώο αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο Συμβούλιο Επιλογής.

Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται μέσα σε (3) μήνες από την έναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.

ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και συντάσσεται σχετικός πίνακας. Οι λοιποί υποψήφιοι μοριοδοτούνται με βάση τις ομάδες κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 88 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με βάση την ανωτέρω μοριοδότηση, καταρτίζει πίνακα κατάταξης για κάθε προκηρυσσόμενη θέση κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας. Ο πίνακας αυτός και ο πίνακας αποκλειομένων αναρτώνται στην ιστοσελίδα του φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις. Κατά των πινάκων αυτών υποβάλλονται ενώπιον του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ενστάσεις, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ανάρτησης των πινάκων στην ιστοσελίδα του φορέα. Αν μετά την εξέταση των ενστάσεων που υποβλήθηκαν επέλθουν μεταβολές στον πίνακα κατάταξης, ο αναμορφωμένος πίνακας για κάθε προκηρυσσόμενη θέση αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου φορέα και βάσει του πίνακα αυτού καλούνται οι υποψήφιοι προς συνέντευξη.

στ) Ακολουθεί η διεξαγωγή της δομημένης συνέντευξης της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 88 από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Στη συνέντευξη καλούνται οι επτά (7) πρώτοι υποψήφιοι κάθε πίνακα κατάταξης. Αφού γίνει η μοριοδότηση με βάση και το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 88 και καταρτίζονται οι πίνακες κατάταξης.»

ε) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 αντικαθίσταται ως εξής

«5. Όσοι επιλέγονται από το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια, με απόφαση του οικείου οργάνου, η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους, τοποθετούνται Προϊστάμενοι σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών.»

στ) Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 6 αντικαθίστανται ως εξής:

«Με απόφαση του κατά περίπτωση οικείου οργάνου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ο Προϊστάμενος οργανικής μονάδας απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Ο Προϊστάμενος μπορεί, επίσης, να απαλ-

λαγεί από τα καθήκοντά του με αίτηση του, ύστερα από απόφαση του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου ή του υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες.»

6. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 163, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 213 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η πλήρωση μίας από τις θέσεις που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια μπορεί να γίνεται με πρώην Δήμαρχο ή με απόφοιτο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εμπειρία ή επαγγελματική ειδίκευση σε θέματα σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση, που αποδεικνύονται , σύμφωνα με την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 3 ή με δημοσιογράφο, με την προϋπόθεση ότι αυτός είτε είναι μέλος αναγνωρισμένης στην Ελλάδα επαγγελματικής δημοσιογραφικής οργάνωσης είτε έχει διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, που αποδεικνύεται από την καταβολή των εισφορών του στον οικείο ασφαλιστικό φορέα με την ιδιότητα του δημοσιογράφου. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, οι θέσεις που πληρούνται αποτελούν θέσεις ειδικού συνεργάτη Δημάρχου».

Άρθρο 79
Δημοσίευση των πράξεων μετάταξης υπαλλήλων σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι πράξεις μετάταξης που εκδίδονται από τα αρμόδια προς διορισμό όργανα των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, δημοσιεύονται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με μέριμνα του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α..

Άρθρο 80
Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4257/2014

Στο άρθρο 15 του ν. 4257/2014 (Α΄ 93) προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος της μετακίνησης της παραγράφου 1 και εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται οι σχετικές υπηρεσιακές ανάγκες, οι υπάλληλοι που μετακινήθηκαν μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να μετατάσσονται στους φορείς στους οποίους είχαν μετακινηθεί. Για τη μετάταξη εκδίδεται απόφαση του αρμοδίου για το διορισμό οργάνου, μετά από γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου και σύμφωνη γνώμη του αρμοδίου για το διορισμό οργάνου του φορέα προέλευσης. Η μετάταξη διενεργείται σε κενή θέση κλάδου της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, εφόσον ο υπάλληλος κατέχει τα τυπικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσεται και προκειμένου για τους ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλους, σε προσωποπαγή θέση, με ταυτόχρονη δέσμευση κενής οργανικής και για όσο χρόνο υφίσταται η προσωποπαγής θέση. Η συσταθείσα προσωποπαγής θέση καταργείται αυτοδικαίως με την με οποιοδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Άρθρο 81
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3852/2010 σχετικών με υπηρεσιακές μεταβολές προσωπικού των Ο.Τ.Α.

1. Στο άρθρο 104Α του ν. 3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 180 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, η μετάταξη πραγματοποιείται με μεταφορά της θέσης τους»

β) στο τέλος της παραγράφου 6, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, η μετάταξη πραγματοποιείται με μεταφορά της θέσης τους».

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 214 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση αυτή είναι του κλάδου ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, σύμφωνα με το άρθρο 18 του π.δ. 50/2001 (Α΄39).»

Άρθρο 82
Εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων λόγω εκλογών

1. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 17 του ν. 3870/2010 (Α΄ 138), όπως το άρθρο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 78 του ν. 4257/2014 (Α΄93), αντικαθίσταται ως εξής:

«Εξαιρούνται των περιορισμών του παρόντος :

α) οι διορισμοί και οι προσλήψεις μόνιμου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, εφόσον οι προκηρύξεις για την πλήρωση των αντίστοιχων θέσεων δημοσιεύτηκαν από το Α.Σ.Ε.Π. πριν από την προκήρυξη των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών,

β) οι διορισμοί, οι προσλήψεις και κάθε υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση των θέσεων που περιλαμβάνονται στην Προκήρυξη 3Κ/2018 ΑΣΕΠ (τ. Α.Σ.Ε.Π. 4/2018),

γ) η διαδικασία μετάταξης του άρθρου 278 του ν. 4555/2018, όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4571/2018 (Α΄ 186),

δ) οι προσλήψεις προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και οι προπαρασκευαστικές αυτών ενέργειες, από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών, προκειμένου για τις ειδικότητες των ναυαγοσωστών, των υδρονομέων άρδευσης, των χειριστών μηχανημάτων, των εργαζομένων στους τομείς της πυρασφάλειας, των παιδικών σταθμών, της καθαριότητας, των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), των αμειβομένων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, των εργαζομένων στις παιδικές κατασκηνώσεις, του έκτακτου προσωπικού με αντίτιμο και λοιπές καταβολές και των απασχολούμενων στα προγράμματα δακοκτονίας,

ε) η κάλυψη οργανικών θέσεων των Ο.Τ.Α. με βάση τις διατάξεις του άρθρου 82 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107),

στ) οι προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα της υποπαραγράφου ΙΔ.1 της παρ. ΙΔ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107).»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 28 του ν. 2190/1994 (Α΄ 28) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι περιορισμοί των παραγράφων 1 και 2 δεν ισχύ-

ουν, ως προς τις προσλήψεις προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς και τις προπαρασκευαστικές αυτών ενέργειες, από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών, προκειμένου για τις ειδικότητες των ναυαγοσωστών, των υδρονομέων άρδευσης, των χειριστών μηχανημάτων, των εργαζομένων στους τομείς της πυρασφάλειας, των παιδικών σταθμών, της καθαριότητας, των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), των αμειβομένων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, των εργαζομένων στις παιδικές κατασκηνώσεις και των απασχολούμενων στα προγράμματα δακοκτονίας, καθώς και ως προς τις προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα της υποπαραγράφου ΙΔ.1 της παρ. ΙΔ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄ 107)».

3. Η έκδοση πράξεων που αφορούν το διορισμό, την πρόσληψη και κάθε σχετική υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση των θέσεων που περιλαμβάνονται στην Προκήρυξη 3Κ/2018 Α.Σ.Ε.Π. (τ. Α.Σ.Ε.Π. 4/2018), καθώς και των θέσεων που καλύπτονται, σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς του άρθρου 28 του ν. 2190/1994.

Άρθρο 83
Άδεια εξετάσεων σε υπαλλήλους οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, που φοιτούν στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

1. Μόνιμοι και ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, οι οποίοι φοιτούν σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου δικαιούνται τις ειδικές άδειες που προβλέπονται στα άρθρα 65, 66 και 67 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικής και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

2. Για τη χορήγηση των αδειών της παραγράφου 1 απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης του Ιδρύματος από την οποία προκύπτει η ιδιότητα του φοιτητή καθ' όλη τη διάρκεια της αδείας.

Άρθρο 84
Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν.2190/1994

Στο τέλος της περίπτωσης γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4440/2016 (Α΄224), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για τις προκηρυσσόμενες θέσεις των κάθε είδους ανταποδοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και πρασίνου, καθώς και των υπηρεσιών κοιμητηρίων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, των κλάδων/ειδικοτήτων ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων, ΔΕ Οδηγών, ΔΕ Υδραυλικών, ΔΕ Ηλεκτρολόγων, ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας, ΔΕ Τεχνικών (όλες οι ειδικότητες), ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εξωτερικών Χώρων, ΥΕ Εργατών Νεκροταφείων, καθώς και συναφών κλάδων/ειδικοτήτων, όπως σε κάθε περίπτωση εξειδικεύονται στους οικείους οργανισμούς ή κανονισμούς.»

Άρθρο 85
Τροποποίηση του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων για τη γραμματειακή υποστήριξη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των υπηρεσιακών συμβουλίων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Στον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 4, όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α΄ 85), αντικαθίσταται ως εξής:

«Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί διοικητικός υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ με βαθμό Α΄ της Διεύθυνσης Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του, με την απόφαση ορισμού των μελών του Συμβουλίου.»

2. Το έκτο και έβδομο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 18 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012, αντικαθίστανται ως εξής:

«Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ του Δήμου της έδρας του νομού, με εξαίρεση τα Συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής, του Νομού Θεσσαλονίκης και των Δήμων Αθηναίων, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης.

Καθήκοντα γραμματέα για τα Συμβούλια των Νομαρχιών του Νομού Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ του πολυπληθέστερου Δήμου που ορίζεται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

3. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος του πολυπληθέστερου Δήμου, κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων με βαθμό Α΄ που ορίζεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής :

«Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων του οικείου Δήμου, με βαθμό Α΄, που προτείνεται από τον Δήμαρχο».

Άρθρο 86
Τροποποίηση του άρθρου 91 του ν. 4583/2018

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4583/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που α) είτε άμεσα είτε μέσω νομικών τους προσώπων συμβλήθηκαν, το έτος 2011, με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ Α.Ε.), για την παροχή του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» και β) κατά την έναρξη ι-

σχύος του παρόντος, απασχολούν προσωπικό για την παροχή των υπηρεσιών του Προγράμματος, με ενεργές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου που έχουν παραταθεί μέχρι τις 31.12.2019, σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4483/2017 (Α΄107) ή με ενεργές συμβάσεις μίσθωσης έργου, καθώς επίσης και οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού στα χωρικά όρια των οποίων παρέχονταν υπηρεσίες του Προγράμματος από νομικά πρόσωπα που είχαν συμβληθεί προς τούτο με την ΕΕΤΑΑ Α.Ε., κατά τα έτη 2011 ή 2012 και τα οποία απασχολούσαν προσωπικό για την παροχή των υπηρεσιών του προγράμματος με ενεργές, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συμβάσεις εργασίας, έργου ή παροχής υπηρεσιών, δύνανται, μέχρι τις 31.3.2019, να υποβάλουν προς έγκριση, στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αποφάσεις τροποποίησης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, που καταρτίζονται και ψηφίζονται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάσταση Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων και σύστασης οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού των ίδιων κλάδων και κατηγοριών και του ίδιου αριθμού με τις θέσεις προσωπικού που απασχολείται στον οικείο Ο.Τ.Α. ή σε νομικό πρόσωπο αυτού, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

2. Η παράγραφος 1 ισχύει από τις 18.12.2018.

Άρθρο 87
Ρυθμίσεις για τις μετατάξεις σχολικών φυλάκων που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα με το άρθρο 80 του ν. 4172/2013

1. Υπάλληλοι ειδικότητας σχολικών φυλάκων οι οποίοι, μετά τη θέση τους σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4172/2013 (Α΄167), μεταφέρθηκαν σε θέσεις ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού, με την ίδια σχέση εργασίας, σε νοσοκομεία της Χώρας, μπορούν να μετατάσσονται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 4440/2016 είτε στην υπηρεσία του Δήμου στην οποία απασχολούνταν πριν από τη θέση τους σε διαθεσιμότητα με την ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων, είτε σε άλλο δήμο με την ίδια ειδικότητα, με αίτησή τους που υποβάλλεται στον οικείο Δήμο. Η πράξη μετάταξης εκδίδεται από το αρμόδιο προς διορισμό όργανο του Δήμου, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με μέριμνα του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Για τη διενέργεια της μετάταξης, το ποσοστό κάλυψης των θέσεων στο φορέα προέλευσης της ειδικότητας στην οποία ανήκει ο υπάλληλος, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50 %) τουλάχιστον. Ο αιτών υπάλληλος πρέπει να μην είναι ο μοναδικός που υπηρετεί στον οικείο κλάδο, εκτός αν στο οργανόγραμμα του φορέα προβλέπεται μόνο μία (1) θέση του εν λόγω κλάδου.

2. Η μετάταξη του προσωπικού της παραγράφου 1 γίνεται με μεταφορά της θέσης του και σε ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων, με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατείχε πριν από τη θέση του σε διαθεσιμότητα, σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4172/2013, συνυπολογιζομένου του χρόνου υπηρεσίας στις υγειονομικές υπηρεσίες των νοσοκομείων για τη βαθμολογική και τη μισθολογική του εξέλιξη. Οι μετατασσόμενοι διατηρούν το ίδιο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς.

Άρθρο 88
Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν. 4440/2016

1. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 4472/2017 (Α΄74) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007 για τις μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας, καθώς και οι διατάξεις των παραγράφων 11α και 11β του άρθρου 247 του ν. 3852/2010.»

2. Η παράγραφος 1 ισχύει από τις 2.12.2016.

Άρθρο 89
Αύξηση του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού

Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός των ατόμων που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή συνάπτουν σύμβαση μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, όπως έχει καθοριστεί, σύμφωνα με την οικ. 22421 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών (Β΄ 2242/15.6.2018), αυξάνεται κατά τετρακόσια (400) άτομα και καθορίζεται στα χίλια τριακόσια τριάντα τρία (1.333) άτομα, κατά παρέκκλιση του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 2 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 256), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4147/2013 (Α΄ 98).

Άρθρο 90
Αύξηση του ορίου υπερωριών σε περιοχές που επλήγησαν από πυρκαγιές και έντονα καιρικά φαινόμενα

Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου του προσωπικού των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, το οποίο απασχολήθηκε για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και τη διαχείριση συνεπειών από τα έντονα καιρικά φαινόμενα που έπληξαν την Δυτική Αττική την 15η Νοεμβρίου 2017 και των καταστροφικών πυρκαγιών που έπληξαν περιοχές της Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018, ορίζονται για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 και για τα δύο εξάμηνα του 2018 μέχρι:

α. εκατόν εξήντα (160) ώρες για απογευματινή υπερωριακή εργασία,

β. εκατόν δεκαέξι (116) ώρες για υπερωριακή εργασία κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες.

Οι σχετικές αποφάσεις, οι οποίες πρόκειται να δημοσιευθούν μέχρι τις 30.06.2019, μπορεί να ισχύουν αναδρομικά από 15.11.2017.

Άρθρο 91
Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017

Στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017, υπάγονται και υπάλληλοι που περιλαμβάνονταν στους οριστικούς πίνακες διάθεσης της υπ' αριθ. 5/2013 Ανακοίνωσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, οι οποίοι μετατάχθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του ν. 4172/2013 και της υποπαραγράφου Ζ.2 της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222), σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και υπηρετούσαν, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4483/2017, σε υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Αιτήσεις των υπαλλήλων του προηγούμενου εδαφίου, που υποβλήθηκαν μέσα στην προβλεπόμενη, από την παρ. 5 του άρθρου 99 του ν. 4483/2017, προθεσμία και πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις, γίνονται δεκτές.

Άρθρο 92
Τροποποίηση άρθρου 96 του ν. 4483/2017

1. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 96 του ν. 4483/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο έλεγχος των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού ανατίθεται σε ιατρούς των οικείων Ο.Τ.Α. που υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ειδικότητας παθολογίας ή γενικής ιατρικής και σε ιατρούς δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ. και ασκείται ύστερα από εντολή του αρμόδιου Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Διοικητικού.»

2. Αμοιβές που έχουν καταβληθεί, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παροχή υπηρεσιών ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων Ο.Τ.Α., θεωρούνται νόμιμες.

Άρθρο 93
Ερμηνεία της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν. 4483/2017

Η αληθής έννοια της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν.4483/2017 είναι ότι, ο μηνιαίος βασικός μισθός των ειδικών κατηγοριών των μουσικών, όπως αυτές καταγράφονται στην παράγραφο αυτή, διαμορφώνεται βάσει των ειδικών συντελεστών, ανά κατηγορία, οι οποίοι πολλαπλασιάζονται με τους βασικούς μισθούς των υπαλλήλων, βάσει της εκπαιδευτικής βαθμίδας στην οποία ανήκουν. Για τη διαμόρφωση των λοιπών μισθολογικών κλιμακίων και την περαιτέρω εξέλιξη των μουσικών, προστίθεται στον βασικό μισθό και σε κάθε μισθολογικό κλιμάκιο, το σταθερό ποσό που θα προκύψει από τον πολλαπλασιασμό του βασικού/εισαγωγικού μισθού του προηγούμενου εδαφίου επί τους ειδικούς συντελεστές, ανά κατηγορία, που προβλέπονται στο άρθρο 14 του ν. 4354/2015 (Α΄176), όπως ισχύει.

Άρθρο 94
Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 4325/2015

Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 (Α΄ 47), όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 88 του ν. 4483/2017, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν ο μουσικός δεν κατέχει απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, προκειμένου να καταταχθεί σε θέση ΤΕ Μουσικών, απαιτείται, εκτός από το πτυχίου ή το δίπλωμα μουσικής εκπαίδευσης, και πενταετής εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου, που αποδεικνύεται από βεβαίωση Αρχιμουσικού ή επικεφαλής μπάντας ή ορχήστρας.»

Άρθρο 95
Μετακίνηση προσωπικού από Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού σε δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού ραδιοφωνίας - τηλεόρασης

Τακτικό προσωπικό κλάδου ή ειδικότητας Δημοσιογράφου ή Ηχολήπτη, που υπηρετεί σε Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, μπορεί να μετακινείται σε Δημοτικές Επιχειρήσεις Ειδικού Σκοπού Ραδιοφωνίας – Τηλεόρασης των οικείων Ο.Τ.Α., για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών αυτών και για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών. Η μετακίνηση γίνεται με απόφαση του δημάρχου, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο φορέας καταβολής των αποδοχών του προσωπικού που μετακινείται. Το προσωπικό μετακινείται με την ίδια σχέση εργασίας και εξακολουθεί να διέπεται από το ίδιο υπηρεσιακό, μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς. Η μετακίνηση του πρώτου εδαφίου μπορεί, με απόφαση του δημάρχου, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, να ανανεώνεται για χρονικό διάστημα τριών (3) επιπλέον ετών, εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται οι αντίστοιχες υπηρεσιακές ανάγκες. Η απόφαση μετακίνησης υπόκειται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας των άρθρων 225 και 238 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 116 και 131 του ν. 4555/2018, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 96
Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Στην περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 4555/2018, διαγράφονται οι λέξεις «ιδιωτικού ή» από τη φράση «ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1, 2, 3, 4, και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α΄147), μεμονωμένα ή από κοινού».

Άρθρο 97
Τροποποίηση του άρθρου 13 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Στο άρθρο 13 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Καθορισμός ορίων γίνεται και σε κάθε περίπτωση σύστασης νέας κοινότητας εντός της διοικητικής περιφέρειας ενός Δήμου».

Άρθρο 98
Ενώσεις δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών

Δύο ή περισσότερες δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού

σκοπού, με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, μπορούν να συνιστούν ενώσεις δημοτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών επιχειρήσεων, με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του Α.Κ.. Σκοπός των ενώσεων είναι η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των δημοτικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων, με στόχο τη συνολική ποιοτική και λειτουργική αναβάθμιση των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών προς τον πολίτη, η παροχή τεχνικής και λειτουργικής υποστήριξης προς τα μέλη τους, η θεσμική εκπροσώπηση αυτών ενώπιον διοικητικών αρχών και η γενική μέριμνα για την κατοχύρωση και προαγωγή του ρόλου της δημοτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Οι ενώσεις του πρώτου εδαφίου συνιστώνται με αποφάσεις των οικείων Διοικητικών Συμβουλίων των συμμετεχουσών δημοτικών επιχειρήσεων και λειτουργούν , σύμφωνα με τα άρθρα 267 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και 741 του Α.Κ.. Δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού μπορούν να συμμετέχουν στις ενώσεις του πρώτου εδαφίου, ακόμα και αν η συμμετοχή τους αυτή δεν περιλαμβάνεται ρητά μεταξύ των καταστατικών τους σκοπών.

Άρθρο 99
Αντικατάσταση του άρθρου 3 του ν. 1069/1980

Το άρθρο 3 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191) όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 348 του ν. 4512/2018 (Α΄ 5) και τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 91 του ν. 4555/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης

1. Η ΔΕΥΑ που συνιστάται από ένα (1) μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο ως Πρόεδρο, έναν (1) ακόμη αιρετό εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου και πέντε (5) έως εννέα (9) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Εκτός από τους αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται ακόμη, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον ο συνολικός αριθμός των μελών που προβλέπονται από τον οικείο Οργανισμό υπερβαίνει τον αριθμό των μελών που ορίζονται , σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του.

2. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την παράγραφο 1, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν (1) επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος της έδρας της επιχείρησης ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος. Ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της παραγράφου 1 ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης, με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του. Ο αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Δήμαρχος του μεγαλύτερου σε πληθυσμό Δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του Δήμου της έδρας της επιχείρησης, ή ο οριζόμενος από αυτόν σύμβουλος.

3. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου και, σε κάθε περίπτωση, λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη συγκρότηση του Δημοτικού Συμβουλίου.

4. Τα αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους υπέδειξε. Η αντικατάσταση των ανεξάρτητων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, δημοτών ή μόνιμων κατοίκων του οικείου δήμου, γίνεται ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του αριθμού των μελών του.

5. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης.

6. Καθήκοντα γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται από τον πρόεδρό του.

7. Για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι αιρετοί εκπρόσωποι Δημοτικών Συμβουλίων, ισχύουν οι διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί μη εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων.

8. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού, καθώς και οι με οποιαδήποτε μορφή εργολάβοι ή προμηθευτές της επιχείρησης ή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης.

9. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις παρε-

χόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Πρόεδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, μεγαλύτερης του ενός (1) μήνα, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του.

10. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη του παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του προέδρου της επιχείρησης.»

Άρθρο 100
Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1069/1980

1. Το άρθρο 6 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4512/2018, αντικαθίσταται ως εξής:

«Γενικός Διευθυντής της Επιχείρησης

1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προΐσταται Γενικός Διευθυντής.

2. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει να:

α) Είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο της επιχείρησης ή στα γνωστικά αντικείμενα της διοίκησης επιχειρήσεων ή των οικονομικών επιστημών.

β) Έχει προϋπηρεσία τουλάχιστον πέντε (5) ετών σε θέση ευθύνης στο δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα.

γ) Κατέχει άριστα τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.

Τα πρόσθετα προσόντα, καθώς και η διαδικασία πρόσληψης και αναπλήρωσης του Γενικού Διευθυντή, κατά το μέρος που δεν ρυθμίζεται αυτή διαφορετικά από διατάξεις νόμου, καθορίζονται από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 7.

3. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για:

α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση,

β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

δ) τη σύνταξη, δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους - οφέλους, που προβλέπεται στην περίπτωση ε΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησής του,

ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

4. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:

α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση,

γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό,

δ) τη σύναψη δανείων,

ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής.

5. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για:

α) την εκτέλεση προμηθειών και την ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης,

β) την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό.

6. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

7. Αν δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν θίγουν συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου οι οποίες βρίσκονται σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Διαδικασίες πρόσληψης Γενικών

Διευθυντών Δ.Ε.Υ.Α. για τις οποίες, κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 348 του ν. 4512/2018 (Α΄5), είχε εκδοθεί έγκριση της

Επιτροπής του άρθρου 2 της Π.Υ.Σ. 33/2006, εξετάζονται κανονικά, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 101
Διατάξεις για τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων

1. Προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη μεταφορά όλων των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων σχολείων και μόνο για το σχολικό έτος 2018-2019 ισχύουν τα εξής:

α) Τα Ειδικά Μαθητικά Δελτία (ΕΜΔ) που έχουν διανεμηθεί πριν τις 26.9.2018, ισχύουν κανονικά.

β) Οι δικαιούχοι μεταφοράς για την εφαρμογή του αντικειμένου της κολύμβησης δύνανται να μεταφέρονται και με ΕΜΔ.

γ) Η μεταφορά μαθητών των καλλιτεχνικών σχολείων και των σχολείων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, από το τόπο διαμονής τους ή από συγκεκριμένο τόπο συγκέντρωσής τους, στο σχολείο που φοιτούν και αντίστροφα, πραγματοποιείται χωρίς τους χιλιομετρικούς περιορισμούς της παρ. 1 του άρθρου 1 της κ.υ.α. 50025/2018 (Β΄ 4217).

2. Στο άρθρο 63 του ν. 4415/2016 (Α΄ 159) επέρχονται από 31.12.2018 οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, η φράση «μέχρι 31.12.2018» αντικαθίσταται από τη φράση «μέχρι 30.6.2019».

β) Στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 2, η φράση «που ήταν σε ισχύ στις 30.6.2018 έως τις 31.12.2018» αντικαθίσταται από τη φράση «που ήταν σε ισχύ στις 31.12.2018 έως τις 30.6.2019».

3. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου δεκάτου εβδόμου του ν. 4286/2014 (Α΄ 194), όπως ισχύει, εφαρμόζεται και για τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021 -2022.

Άρθρο 102
Παράταση της προθεσμίας προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας και της απόφασης παραχώρησης της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017

1. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 (Α΄ 141) ως προς το πιστοποιητικό πυρασφάλειας της περίπτωσης α΄ της ανωτέρω διάταξης, παρατείνεται, από τη λήξη της, έως τις 31.7.2019 για τις εξής περιπτώσεις:

α) για τα κτίρια παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών με ημερομηνία αίτησης έκδοσης οικοδομικής άδειας μετά τις 17.2.1989, καθώς και για τα κτίρια, τα οποία διαθέτουν οποιοδήποτε νομιμοποιητικό έγγραφο ανέγερσης μετά την ανωτέρω ημερομηνία και για τα οποία απαιτείται αλλαγή της χρήσης τους μερικά ή ολικά, προκειμένου να ενταχθούν στην κατηγορία «Ε΄ –Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια» του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α΄ και του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Β΄ του π.δ. 41/2018 (Α΄ 80) ή και προσθήκη δόμησης λειτουργικά εξαρτημένη, σύμφωνα με την παράγραφο 2.1.γ του άρθρου 2 του Κεφαλαίου Α΄ και στον πίνακα 1 του π.δ. 41/ 2018,

β) για τα κτίρια παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών με ημερομηνία αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας πριν τις 17.2.1989, καθώς και για τα κτίρια, τα οποία διαθέτουν οποιοδήποτε νομιμοποιητικό έγγραφο ανέγερσης πριν από την ανωτέρω ημερομηνία και για τα οποία απαιτείται αλλαγή της χρήσης τους συνολικά, προκειμένου να ενταχθούν στην κατηγορία «Ε΄ –Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια» του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α΄ και του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Β΄ του π.δ. 41/ 2018 ή και προσθήκη δόμησης λειτουργικά εξαρτημένη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.1.δ του άρθρου 2 του Κεφαλαίου Α΄ και στον πίνακα 1 του π.δ. 41/2018.

2. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017, ως προς τα δικαιολογητικά της περίπτωσης β΄ και ως προς την απόφαση παραχώρησης των χώρων ή το παραχωρητήριο της περίπτωσης γ΄, παρατείνεται, από τη λήξη της έως τις 31.7.2019.

3. Σε περίπτωση μη προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας ή άλλου πιστοποιητικού ή βεβαίωσης νομιμοποίησης του κτιρίου ή της απόφασης παραχώρησης ή παραχωρητηρίου μέσα στην αποκλειστική προθεσμίας των παραγράφων 1 και 2, η άδεια που εκδόθηκε, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017, ανακαλείται.

Άρθρο 103
Ρυθμίσεις για μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα

1. Η παρ. 2 του άρθρου 222 του ν. 4555/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού για ακίνητο, του οποίου η ηλεκτροδότηση έχει διακοπεί, σύμφωνα με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου και το οποίο, σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του νομίμου εκπροσώπου αυτού, δεν χρησιμοποιούταν κατά το διάστημα αναφοράς, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους. Η υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να υποβληθεί μέχρι τις 31.12.2019. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.»

2. Οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού, τα οποία έχουν επιβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, επειδή δεν έχει υποβληθεί από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου δήλωση ότι, δεν γινόταν χρήση αυτού και αφορούν διάστημα κατά το οποίο το ακίνητο δεν είχε ποτέ ηλεκτροδοτηθεί, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους, εφόσον δεν στοιχειοθετείται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου η, κατά το ανωτέρω διάστημα, χρησιμοποίησή του. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Άρθρο 104
Αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργείου Εσωτερικών

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 8 του π.δ. 141/2017 (Α΄ 180) αντικαθίστανται ως εξής :

«2. Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συ-

γκροτείται από τα ακόλουθα Τμήματα:

α. Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων.

β. Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και Ο.Τ.Α..

γ. Διαχείρισης Δεδομένων και Διαλειτουργικότητας.

δ. Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων.

ε. Υποστήριξης Χρηστών και Πληροφοριακών Συστημάτων.

στ. Κυβερνοασφάλειας.

3. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων που υπάγονται στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κατανέμονται ως ακολούθως:

α. Το Τμήμα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Συστημάτων είναι αρμόδιο για:

αα. την ανάπτυξη ή τον προγραμματισμό προμήθειας και εγκατάστασης σε παραγωγική λειτουργία νέων συστημάτων πληροφορικής για τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση των διαδικασιών, καθώς και για τη βελτίωση της απόδοσης της εσωτερικής λειτουργίας της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου, των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας και των Αυτοτελών Υπηρεσιών Εποπτείας Ο.Τ.Α. (ΑΥΕ Ο.Τ.Α.),

ββ. την ανάλυση, τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού και πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και της Διαδικτυακής Πύλης του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και των αυτοτελών υπηρεσιών αυτού,

γγ. την κατάρτιση και υποβολή τεχνικών δελτίων συγχρηματοδοτούμενων έργων πληροφορικής, που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις του Υπουργείου,

δδ. τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών και πάσης φύσεως όρων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων πληροφορικής που αφορούν στην υποστήριξη της εσωτερικής λειτουργίας του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού ή στην εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης αυτών,

εε. τη σύνταξη ειδικών τεχνικών μελετών και μελετών σκοπιμότητας οριζόντιων έργων πληροφορικής,

στστ. τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους δημόσιους φορείς, καθώς και κατάλληλων συστημάτων εγγραφής σε αυτές, ταυτοποίησης και βεβαίωσης της αυθεντικότητας του χρήστη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις εκάστοτε ισχύουσες γενικές τεχνικές προδιαγραφές,

ζζ. την εισήγηση για την εκχώρηση δικαιώματος ψηφιακής υπογραφής σε άλλες μονάδες του Υπουργείου και

ηη. την παραγωγή, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου και τη δημοσίευση στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου ηλεκτρονικών χαρτών και γεωχωρικών δεδομένων, που αφορούν στους τομείς ευθύνης του Υπουργείου.

β. Το Τμήμα Πληροφοριακών Συστημάτων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και Ο.Τ.Α. είναι αρμόδιο για:

αα. τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων των κρατικών Περιφερειών του ν. 2503/1997 και των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που έχουν μεταφερθεί στην αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και των ενοποιημένων πληροφοριακών συστημάτων των νέων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, που προέκυψαν από τις συνενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 (Α΄ 87),

ββ. τη σύνταξη και κοινοποίηση πρότυπων διακηρύξεων για ανάθεση και εκτέλεση έργων πληροφορικής από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τεχνικών και διοικητικών οδηγιών για την ορθή παρακολούθηση και παραλαβή τους,

γγ. την ανάλυση και αξιολόγηση της λειτουργίας και της απόδοσης των πληροφοριακών συστημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και την εισήγηση μέτρων για την απλούστευση και τον ανασχεδιασμό διοικητικών διαδικασιών σε συνεργασία με τις καθ' ύλην συναρμόδιες υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης,

δδ. την αναλυτική καταγραφή του είδους της πληροφορίας που τηρείται τοπικά στα πληροφορικά συστήματα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την αποφυγή πλεονασμών, επικαλύψεων και ασυνέπειας των πληροφοριακών δεδομένων σε επίπεδο επικράτειας,

εε. τη δημιουργία μητρώου παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τον σχεδιασμό μέτρων ολοκλήρωσης αυτών σε επίπεδο επικράτειας,

στστ. τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών παροχής ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με σκοπό την επιβράβευση και τη διάχυσή τους στους υπόλοιπους φορείς με ανάλογες ανάγκες,

ζζ. την ανάπτυξη, τη λειτουργία και την επέκταση των Πληροφοριακών Συστημάτων που αφορούν στην υποστήριξη της λειτουργίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων αυτών και

ηη. την προώθηση και υποστήριξη συστημάτων που αφορούν στον περιορισμό της γραφειοκρατίας, όπως τα συστήματα ψηφιακής υπογραφής, ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων και συστημάτων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών στον πολίτη, από τους φορείς της αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

γ. Το Τμήμα Διαχείρισης Δεδομένων και Διαλειτουργικότητας είναι αρμόδιο για:

αα. την κατάρτιση, την εξειδίκευση και την εποπτεία της εφαρμογής γενικών τεχνικών και λειτουργικών προτύπων διαλειτουργικότητας, πληροφοριακών συστημά-

των του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού με πληροφοριακά συστήματα άλλων φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και προτύπων για την εκκαθάριση, διασταύρωση και ταυτοποίηση εθνικών ψηφιακών μητρώων και λοιπών αρχείων ψηφιακών δεδομένων που υποστηρίζονται κεντρικά ή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου,

ββ. τη λειτουργία και την υποστήριξη των βάσεων δεδομένων των εκλογικών καταλόγων, του Εθνικού Δημοτολογίου, του Εθνικού Ληξιαρχείου, μητρώου πολιτών, του μητρώου ιθαγένειας και των λοιπών Εθνικών Μητρώων και πληροφοριακών συστημάτων, που υποστηρίζονται κεντρικά ή εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού,

γγ. την εισήγηση νομοθετικών ρυθμίσεων και διοικητικών μέτρων για τη διασφάλιση της υποχρεωτικής τήρησης των ως άνω τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών και προτύπων από τους υπόχρεους φορείς,

δδ. την ακριβή και λεπτομερή καταγραφή των πληροφοριακών δεδομένων που τηρούνται αρμοδίως από τις υπηρεσίες του Υπουργείου, με σκοπό την αποφυγή και εξάλειψη πλεονασμών και επικαλύψεων, τη διασφάλιση της ακρίβειας και της αξιοπιστίας αυτών και την ολοκλήρωσή τους σε επίπεδο φορέα,

εε. την παραγωγή στατιστικών στοιχείων και τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων των πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας αρμοδιότητας του Υπουργείου,

στστ. τον σχεδιασμό στατιστικών προτύπων και δεικτών μέτρησης και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών του Υπουργείου, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες,

ζζ. τη μέριμνα για την εφαρμογή του 2016/679 Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ -GDPR), κατά το σκέλος που αφορά τον χειρισμό των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου και την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας μέσω αυτών, καθώς και τη συνεργασία με την εποπτική αρχή για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την κατά τα ανωτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο και

ηη. την προώθηση της κανονικοποίησης των δεδομένων (data normalization) που αφορούν τα στοιχεία ταυτοποίησης των πολιτών, σε όλα τα μητρώα του δημοσίου μέσω της διαλειτουργικότητάς τους με το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών».

δ. Το Τμήμα Τεχνολογικού Εξοπλισμού και Δικτύων είναι αρμόδιο για:

αα. τη μέριμνα για την απρόσκοπτη λειτουργία, την πλήρη εκμετάλλευση και τη συντήρηση του εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού.

ββ. την κατάρτιση ετήσιου προγραμματισμού προμηθειών εξοπλισμού πληροφορικής, επικοινωνιών και δικτυακών υποδομών, αναγκαίου για την εύρυθμη, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, καθώς και των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων εθνικής εμβέλειας του Υπουργείου.

γγ. τη σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών εξοπλισμού πληροφορικής και δικτύων επικοινωνίας δεδομένων που προμηθεύεται το Υπουργείο και οι περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς υπηρεσίες αυτού, τη σύνταξη των λοιπών τεχνικών όρων ανάθεσης των προμηθειών αυτών, την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών, την παραλαβή και την καλή εκτέλεση των τεχνικής φύσης συμβατικών όρων προμήθειας, καθώς και την υποστήριξη του εξοπλισμού αυτού και

δδ. τη διαχείριση του ενδοδικτύου του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διαχείρισης τηλεφωνικής επικοινωνίας, των λογαριασμών χρηστών αυτού, των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

ε. Το Τμήμα Υποστήριξης χρηστών και Πληροφοριακών Συστημάτων είναι αρμόδιο για:

αα. την κεντρική υποστήριξη των χρηστών και τον συντονισμό και την εποπτεία της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού,

ββ. την υποστήριξη των χρηστών των πληροφοριακών συστημάτων των εκλογικών καταλόγων, του, μητρώου πολιτών, του μητρώου ιθαγένειας και των λοιπών Εθνικών Μητρώων, που υποστηρίζονται κεντρικά και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού,

γγ. τη διαχείριση του περιεχομένου των ιστοσελίδων της διαδικτυακής πύλης του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των δεδομένων που αποστέλλονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου προς ανάρτηση στο διαδίκτυο και

δδ. την παροχή ενημέρωσης και εκπαίδευσης στους χρήστες των υπολογιστών του Υπουργείου και των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού σε θέματα εφαρμογών, νέων τεχνολογιών, πληροφορικής, και αυτοματισμού γραφείου.

στ. Το Τμήμα Κυβερνοασφάλειας είναι αρμόδιο για:

αα. την κατάρτιση της Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας του Υπουργείου Εσωτερικών, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του, στην οποία καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι, οι προτεραιότητες και τα κατάλληλα μέτρα πολιτικής και κανονιστικής ρύθμισης με σκοπό την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ στο Υπουργείο, στις περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς Υπηρεσίες αυτού και στους εποπτευόμενους φορείς του,

ββ. τη διατύπωση της πολιτικής ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ για το Υπουργείο Εσωτερικών, τις Περιφερειακές οργανικές μονάδες και Αυτοτελείς Υπηρεσίες αυτού και τους εποπτευόμενους φορείς του και την προώθηση της εφαρμογής της,

γγ. τον ορισμό των απαιτήσεων και των κανόνων ασφάλειας, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε έρ-

γου ΤΠΕ του Υπουργείου, των Περιφερειακών οργανικών μονάδων και Αυτοτελών Υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του (security by default) και ενσωματώνονται σε αυτά από τη φάση της σχεδίασης (security by design), ως απαραίτητη προϋπόθεση των αρχών του ενιαίου σχεδιασμού,

δδ. τη συνεργασία με τις αρμόδιες Ανεξάρτητες και Ρυθμιστικές Αρχές στο αντικείμενο της Ασφάλειας,

εε. την προώθηση δράσεων εκπαίδευσης και ενημέρωσης του προσωπικού που διαχειρίζεται και υποστηρίζει κρίσιμα συστήματα και υποδομές του Υπουργείου, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του,

στστ. την εποπτεία και τον έλεγχο της εφαρμογής πολιτικών και κανόνων ασφάλειας συστημάτων ΤΠΕ στο Υπουργείο, στις περιφερειακές οργανικές μονάδες και αυτοτελείς υπηρεσίες αυτού και στους εποπτευόμενους φορείς του,

ζζ. τη διενέργεια τακτικών προληπτικών ελέγχων σε όλα τα συστήματα του Υπουργείου, των περιφερειακών οργανικών μονάδων και αυτοτελών υπηρεσιών αυτού και των εποπτευόμενων φορέων του, τη σύνταξη σχετικών αναφορών, όπου υποδεικνύονται οι απαιτούμενες διορθωτικές επεμβάσεις και τον έλεγχο της εφαρμογής τους και

ηη. τον συντονισμό και την υποστήριξη του Δικτύου Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας που λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Εκλογικού Δικτύου.»

1. α. Για τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών) οι εξής επιπλέον οργανικές θέσεις μονίμου προσωπικού:

τέσσερις (4) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής,

τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής,

μία (1) θέση του κλάδου / ειδικότητας ΔΕ Προσωπικού Η/Υ.

β. Η κάλυψη των οργανικών θέσεων της περίπτωσης α΄ γίνεται και με απόσπαση ή μετάταξη, κατ' εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία είναι υποχρεωτική για τους φορείς προέλευσης. Στους αποσπώμενους ή μετατασσόμενους καταβάλλονται οι αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής διαφοράς, της θέσης προέλευσής τους.

2. Για την ομαλή μετάβαση του Υπουργείου Εσωτερικών, των Περιφερειακών οργανικών μονάδων και Αυτοτελών Υπηρεσιών αυτού, των εποπτευόμενων φορέων του, καθώς και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή των Ο.Τ.Α. στη χρήση νέων μεγάλης κλίμακας πληροφοριακών συστημάτων, σχετικές με τα συγκεκριμένα πληροφοριακά συστήματα αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων της παραγράφου 1 του παρόντος μπορούν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να ανατίθενται παράλληλα ή αποκλειστικά και για ορισμένο χρονικό διάστημα σε ad hoc ομάδες διοίκησης έργου που συγκροτούνται από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 105
Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο

Στο Υπουργείο Εσωτερικών, συνιστάται Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο, ως ενιαίο κέντρο συντονισμού για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του διαδικτύου και των λοιπών ΤΠΕ στις εθνικής εμβέλειας εκλογικές διαδικασίες και τις υποδομές και πληροφοριακά συστήματα των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διεξαγωγή τους. Το Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο αποτελείται από:

α) Το Δίκτυο Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας, το οποίο έχει την επιχειρησιακή και συντονιστική αρμοδιότητα για όλα τα θέματα σχετικά με την σε διαρκή βάση ασφάλεια συστημάτων ΤΠΕ του Υπουργείου Εσωτερικών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, ως φορέων που εμπλέκονται στην προετοιμασία και διεξαγωγή των κάθε είδους εκλογικών διαδικασιών εθνικής εμβέλειας. Το Δίκτυο Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας συγκροτείται εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειών, των Δήμων και κάθε άλλου αρμόδιου φορέα. Με όμοια απόφαση, ορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες και η εσωτερική διάρθρωση του Δικτύου Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Οικονομικών, μπορεί να καθοριστεί η καταβολή εκλογικής αποζημίωσης στα μέλη του Δικτύου, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και τη διαδικασία που προβλέπεται, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 131 του π.δ. 26/2012.

β) Την Επιτροπή για την Ορθή Χρήση του Διαδικτύου στις Εκλογικές Διαδικασίες, η οποία παρακολουθεί τη χρήση του διαδικτύου στις εκλογικές διαδικασίες εθνικής εμβέλειας και εισηγείται προς τους συναρμόδιους Υπουργούς την υιοθέτηση κανονιστικών ρυθμίσεων προς την κατεύθυνση της πρόληψης των ψευδών ειδήσεων, του σεβασμού των προσωπικών δεδομένων των πολιτών και της διαφάνειας στη χρήση του διαδικτύου για την προεκλογική προβολή των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων. Η Επιτροπή για την Ορθή Χρήση του Διαδικτύου στις Εκλογικές Διαδικασίες συγκροτείται εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο, υπαλλήλους των αρμόδιων οργανικών μονάδων των Υπουργείων Εσωτερικών και Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, από εκπροσώπους της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, καθώς και από ειδικούς επιστήμονες και εμπειρογνώμονες σε θέματα που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές της. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες και η εσωτερική διάρθρωση της Επιτροπής για την Ορθή Χρήση του Διαδικτύου στις Εκλογικές Διαδικασίες. Η Επιτροπή λειτουργεί εντός ωραρίου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών και στα μέλη της δεν καταβάλλεται κανενός είδους πρόσθετη αμοιβή.

Άρθρο 106
Διακίνηση εγγράφων μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών

1. Διοικητικές πράξεις και έγγραφα κάθε είδους που παράγονται και διακινούνται, διαβιβάζονται, κοινοποιού-

νται και ανακοινώνονται από το Υπουργείο Εσωτερικών (τομέας Εσωτερικών), προς τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, τους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τους λοιπούς εποπτευόμενους από το Υπουργείο Εσωτερικών φορείς, μέσω του πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης και διακίνησης εγγράφων του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την 8551/26.3.2018 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (Β΄1087), θεωρούνται, χωρίς άλλη διατύπωση, έγκυρα, εφόσον φέρουν μοναδικό κωδικό (UID) και ψηφιακό πιστοποιητικό του φορέα που τίθεται αυτομάτως μέσω του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, επέχουν δε θέση ακριβούς αντιγράφου για κάθε χρήση.

2. Η παράγραφος 1 ισχύει και για έγγραφα που εκδίδονται από τους ανωτέρω φορείς, για την επικοινωνία τους με το Υπουργείο Εσωτερικών και μεταξύ τους, εφόσον παράγονται μέσα από το ανωτέρω πληροφοριακό σύστημα.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσβασης των φορέων της παραγράφου 1 στο ανωτέρω πληροφοριακό σύστημα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 107
Κατάργηση διατάξεων του ν. 3852/2010

Τα άρθρα 239 και 240 του ν. 3852/2010 καταργούνται.

Άρθρο 108
Τροποποιήσεις του άρθρου 218 του ν.3852/2010

Στο άρθρο 218 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 112 του ν. 4555/2018, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 4, η λέξη «τεχνική» διαγράφεται.

2. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, το οποίο είναι αρμόδιο για κάθε θέμα που άπτεται όλων των εν γένει υπηρεσιακών μεταβολών του πάσης φύσεως προσωπικού των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και ειδικότερα για:

α.α. Τον οργανωτικό σχεδιασμό των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., καθώς και τη μέριμνα για την τροποποίηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Οργανισμού αυτών.

α.β. Τον διορισμό και τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του προσωπικού των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., καθώς και τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης αυτού.

α.γ. Τη διενέργεια των πράξεων απόσπασης, μετάθεσης και μετάταξης των υπαλλήλων από και προς τις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α..

α.δ. Την επεξεργασία των στοιχείων για την αποτίμηση των αναγκών των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. σε θέσεις τακτικού προσωπικού και την κατανομή τους σε κατηγορίες, κλάδους, βαθμούς ή ειδικότητες.

α.ε. Την τήρηση του προσωπικού μητρώου όλων των υπαλλήλων των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και την έκδοση των πιστοποιητικών υπηρεσιακών μεταβολών τους.

α.στ. Τη μέριμνα για τη σύνταξη και υποβολή των εκθέσεων ουσιαστικών προσόντων όλων των υπαλλήλων των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α..

α.ζ. Τη μέριμνα για την προετοιμασία των θεμάτων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου των υπαλλήλων και της Επιτροπής Αξιολόγησης.

α.η. Τη μέριμνα για τη χορήγηση αδειών στους υπαλλήλους των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α..

α.θ. Τη μέριμνα για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, υπερωριακής απασχόλησης και τη μετακίνηση εκτός έδρας των υπαλλήλων των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α..

α.ι. Τον ορισμό υπαλλήλων των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. για συμμετοχή σε συνέδρια, επιτροπές και συμβούλια άλλων φορέων.

α.ια. Τη μέριμνα για την εισαγωγική εκπαίδευση των υπαλλήλων των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., καθώς και την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επιμόρφωσης ειδικού ενδιαφέροντος για τους υπαλλήλους σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, την οργάνωση και εκτέλεση προγραμμάτων επαγγελματικής εξειδίκευσης των υπαλλήλων σε αντικείμενα της υπηρεσίας τους συμπεριλαμβανομένης και της επιμόρφωσής τους σε νέα γνωστικά αντικείμενα.

α.ιβ. Την τήρηση βάσεων δεδομένων που αφορούν το προσωπικό των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., οι οποίες ενημερώνονται για κάθε μεταβολή.

α.ιγ. Την υπηρεσιακή κατάσταση των Εποπτών Ο.Τ.Α..»

3. Στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 5, προστίθενται υποπεριπτώσεις διε΄, δ.ιστ΄, δ.ιζ΄, δ.ιθ΄ ως εξής:

«δ.ιε. Την παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής, ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος, για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων, με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς.

δ.ιστ. Τη μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και την απόδοση, στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία, των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

δ.ιζ. Την καταχώρηση των στοιχείων των δικαιούχων δαπανών και την τήρηση του μητρώου αυτών, καθώς και την τήρηση των Μητρώων Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων.

δ.ιθ. Την ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων.»

4. Η παράγραφος 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι πιστώσεις για την κάλυψη των αναγκών στελέχωσης και της εν γένει λειτουργίας των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, σε ξεχωριστό ειδικό φορέα και διατίθενται αποκλειστικά για τις ανάγκες των υπηρεσιών και μονάδων των ανωτέρω υπηρεσιών.

5. Στην παράγραφο 8, οι λέξεις «τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής» και οι λέξεις «τρείς (3) θέσεις του κλάδου / ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής», διαγράφονται.

Άρθρο 109
Τροποποίηση του άρθρου 228 του ν. 3852/2010

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 228 του ν. 3852/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 119 του ν. 4555/2018, προστίθεται εδάφιο β΄ ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση το αίτημα αναστολής απορρίπτεται αν η προσφυγή παρίσταται προδήλως απαράδεκτη ή αβάσιμη.»

Άρθρο 110
Τροποποίηση του άρθρου 263 του ν. 4555/2018

Το άρθρο 263 του ν. 4555/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 263
Ειδικοί Σύμβουλοι - Ειδικοί Συνεργάτες
στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται μία (1) θέση ειδικού συμβούλου και μία (1) θέση ειδικού συνεργάτη, για την υποβοήθηση των καθηκόντων του οικείου Συντονιστή.

2. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται με απόσπαση υπαλλήλων μονίμων ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του δημοσίου τομέα από τους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, που υπάγονται στη Γενική Κυβέρνηση.

3. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμοδίου κατά περίπτωση Υπουργού, κατά παρέκκλιση των πάγιων για τις αποσπάσεις διατάξεων, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του φορέα προέλευσης ή γνώμη του αρμόδιου διοικητή όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο.

4. Ο ενδιαφερόμενος προς κατάληψη της θέσης πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου ΠΕ ή ΤΕ σχετικού με τις αρμοδιότητες που ασκεί η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με επιστημονική ή επαγγελματική ειδίκευση ή εμπειρία ανάλογη των αντικειμένων απασχόλησής τους. Οι Ειδικοί Σύμβουλοι ή Ειδικοί Συνεργάτες δεν παρεμβάλλονται στη διοικητική ιεραρχία, παρέχουν δε συμβουλές και διατυπώνουν εξειδικευμένες γνώμες γραπτά ή προφορικά, για το συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας που έχουν οριστεί, προς τον Συντονιστή.

5. Οι αποδοχές των ανωτέρω καθορίζονται , σύμφωνα με τις περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (176 Α΄). Η μισθοδοσία και οι ασφαλιστικές τους εισφορές καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής.

6. Οι αποσπασμένοι κατά το χρόνο απόσπασής τους εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης στους οποίους είναι ασφαλισμένοι και ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται με απόσπαση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση λογίζεται για όλες τις συνέπειες ως πραγματική υπηρεσία των υπαλλήλων στην οργανική τους θέση.

7. Η απόσπαση διαρκεί όσο η θητεία του Συντονιστή και λήγει αυτοδικαίως με την για οποιονδήποτε λόγο αποχώρηση του Συντονιστή. Επίσης μπορεί να διακοπεί οποτεδήποτε ύστερα από αίτημα του Συντονιστή ή του αποσπασμένου υπαλλήλου.»

Άρθρο 111
Θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

1. Για τη στελέχωση του Γραφείου κάθε Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστώνται δύο (2) θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή, για την παροχή νομικών συμβουλών και γνωμοδοτήσεων.

2. Οι δικηγόροι προσλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 4194/2013 (Α΄208) «Κώδικας Δικηγόρων».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 112
Τροποποιήσεις του ν. 3023/2002

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α. Η υποπερίπτωση ββ΄ της περίπτωσης β΄, αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) Εκλογική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται σε περίπτωση διεξαγωγής εκλογών από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου της διεξαγωγής των εκλογών οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων.»

β. Η υποπερίπτωση δα΄ της περίπτωσης δ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

δα) Το χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την προκήρυξη των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για τα ελεγχόμενα πρόσωπα των υποπεριπτώσεων ιδα΄ και ιδε΄ της περίπτωσης ιδ΄, και το χρονικό διάστημα από την ανακήρυξη των υποψηφίων, για τα ελεγχόμενα πρόσωπα της υποπερίπτωσης ιδβ΄ της περίπτωσης ιδ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ισχύουν, έως και δύο (2) μηνών μετά τη διενέργεια των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.»

γ. Στην υποπερίπτωση ια΄ της περίπτωσης ι΄, η φράση «ή/και αιρετών» διαγράφεται.

2. Η υποπερίπτωση ιδδ΄ της περίπτωσης ιδ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1, η περίπτωση ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α, καθώς και η υποπερίπτωση ιδγ΄ της περίπτωσης ιδ΄ της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, καταργούνται.

3. Στην περίπωση γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), μετά τη φράση «του υποψήφιου βουλευτή» προστίθεται η φράση «και υποψήφιου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

4. Μετά το άρθρο 12 του ν. 3023/2002 προστίθεται άρθρο 12Α ως εξής:

«Άρθρο 12Α

Οι απαγορεύσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 12 εφαρμόζονται αντιστοίχως και για κάθε υποψήφιο μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

5. Στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α. Η περίπτωση ιγ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα΄ έως ιδγ΄, της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του

παρανόμως διατεθέντος ποσού, εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο.»

β. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ιδ΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«ιδ) Τηρεί και διαχειρίζεται:

1. Ηλεκτρονική εφαρμογή για την υποβολή εγγράφων που αφορούν σε γνωστοποιήσεις και λοιπές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 16Α του παρόντος. Τα δεδομένα που τηρούνται στην ηλεκτρονική εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου και η επεξεργασία τους, ο τρόπος διαπίστευσης και πρόσβασης των χρηστών σε αυτή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκεκριμένη ηλεκτρονική εφαρμογή καθορίζονται με απόφαση του προέδρου της επιτροπής, μετά από εισήγησή της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι κατάλογοι των ελεγχόμενων προσώπων κατά κατηγορία αποστέλλονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες, για την ανακήρυξη των υποψηφίων και των επιτυχόντων, αρχές, αυθημερόν μετά την οριστικοποίησή τους, για την εισαγωγή των αντίστοιχων στοιχείων στην ηλεκτρονική εφαρμογή.

2. Επίσημη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία η πρόσβαση για ενημέρωση είναι ελεύθερη και στην οποία δημοσιοποιεί:».

6. Η παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 4255/2014 (Α΄89), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας στις βουλευτικές εκλογές καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α΄ Εκλογικής Περιφέρειας Αθηνών, ενώ το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της Χώρας.»

7. Ειδικά για το έτος 2019, η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων είναι προαιρετική: α) για τις εκλογικές αναμετρήσεις ανάδειξης αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή στην Βουλή των Ελλήνων και β) για τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα΄, ιδγ΄ και ιδε΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018.

Άρθρο 113
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2019

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ι. Δραγασάκης

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
Αλ. Χαρίτσης	Ν. Παππάς
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ευάγ. Αποστολάκης	Κ. Γαβρόγλου
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευτ. Αχτσιόγλου	Γ. Κατρούγκαλος
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Όλ. Γεροβασίλη	Μ. Καλογήρου
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΓΕΙΑΣ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Αν. Ξανθός
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Μ.-Ε. Ξενογιαννακοπούλου	Γ. Σταθάκης
Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Θ. Φωτίου	Αθ. Αναγνωστοπούλου
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
Γ. Χουλιαράκης	Π. Πολάκης
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Σ. Φάμελλος	Μ. Χρυσοβελώνη

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ευστ. Γιαννακίδης
α.α.
Ι. Δραγασάκης
αντί του απουσιάζοντος
για υπηρεσιακούς λόγους,
Υφυπουργού Οικονομίας
και Ανάπτυξης (άρθρο 45
παρ. 6 του
π.δ. 63/2005, Α΄98)

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ελ. Κρέτσος

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Κ. Μπάρκας

Αριθμ. 91/3/2019

ΕΚΘΕΣΗ
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας – Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

Ι. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ουσιαστική ισότητα των φύλων, την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Ειδικότερα:

1. Ορίζεται το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων και δίδεται η έννοια των όρων που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή αυτών. *(άρθρα 1, 2)*

2.α. Προσδιορίζονται: i) τα πραγματικά χαρακτηριστικά και οι καταστάσεις που η διοίκηση λαμβάνει υπόψη για τη λήψη των μέτρων που αποσκοπούν στην εξάλειψη των έμφυλων ανισοτήτων και ii) οι Κεντρικοί, Περιφερειακοί και τοπικοί μηχανισμοί και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων (Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων, Περιφερειακές Επιτροπές, ΚΕΘΙ κ.λπ.).

β. Επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του τομέα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων με την προσθήκη σ' αυτές και της σχεδίασης, οργάνωσης, συντονισμού και εφαρμογής προγραμμάτων προώθησης της ισότητας των φύλων. *(άρθρα 3 - 5)*

3.α. Συνιστάται, σε κάθε Δήμο, οκταμελής Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, ως συμβουλευτικό, προς το Δημοτικό Συμβούλιο, όργανο με την οριζόμενη σύνθεση και τις μνημονευόμενες αρμοδιότητες. Τα μέλη των εν λόγω Επιτροπών δεν λαμβάνουν κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

β. Επαναπροσδιορίζεται η σύνθεση των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας των Φύλων (από 5μελής γίνεται 9μελής), που έχουν συγκροτηθεί σε κάθε Περιφέρεια, τα μέλη των οποίων είναι άμισθα.

- Συνιστάται, σε κάθε Περιφέρεια, Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας, με τις οριζόμενες αρμοδιότητες, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Περιφερειάρχη και στελεχώνεται από δύο υπαλλήλους της Περιφέρειας.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης Αυτοτελών Γραφείων Ισότητας των Φύλων, στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και στην Ένωση Περιφερειών (ΕΝ.ΠΕ.), με τις οριζόμενες αρμοδιότητες.

- Το Γραφείο Ισότητας των Φύλων της ΕΝ.ΠΕ. και της Κ.Ε.Δ.Ε., στελεχώνεται το καθένα με δύο (2) τουλάχιστον υπαλλήλους των Περιφερειών και των Δήμων, αντίστοιχα. Για τη στελέχωση των Γραφείων Ισότητας είναι δυνατή η μετάταξη ή η απόσπαση υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (ν. 4440/2016, ν. 3801/2009).

δ. Συνιστάται επίσης, εννεαμελές συλλογικό συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων» (Κ.Σ.Ι.Φ.), υπαγόμενο στη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.), τα μέλη του οποίου είναι άμισθα και καθορίζονται οι αρμοδιότητες αυτού.

- Παρέχεται η εξουσιοδότηση, για τον καθορισμό με υπουργική απόφαση, του τρόπου λειτουργίας του Κ.Σ.Ι.Φ., της δυνατότητας σύστασης υποομάδων εργασίας κατά περίπτωση, της γραμματειακής υποστήριξης των εργασιών του, καθώς και κάθε άλλου θέματος σχετικού με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του. *(άρθρα 6 - 9)*

4. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές. Ειδικότερα:

α. Προσδιορίζονται οι δράσεις σε επίπεδο Υπουργείων, για την ενσωμάτωση της ανωτέρω αρχής (παρουσίαση κατ' έτος προγραμμάτων και έκθεσης αξιολόγησης των επιπτώσεων με βάση το φύλο, ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων κάθε σχεδίου νόμου, κανονιστικής απόφασης κ.λπ.).

β. Προβλέπεται η αποτύπωση της διάστασης του φύλου κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών των Υπουργείων και των νομικών προσώπων που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, καθώς και στις δράσεις που τους συνοδεύουν.

- Με κοινή υπουργική απόφαση, ρυθμίζονται συμπληρωματικά οι λεπτομέρειες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, που αφορά στις σχετικές πιστώσεις , καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

- Οι ανωτέρω φορείς μεριμνούν για την επιμόρφωση των στελεχών που ασχολούνται με την κατάρτιση των οικείων προϋπολογισμών και δράσεων, ενώ το έργο της επιμόρφωσης υποστηρίζεται από τη Γ.Γ.Ι.Φ., το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).

Παρέχεται η εξουσιοδότηση, για τον καθορισμό, με κοινή υπουργική απόφαση, του περιεχομένου, του τρόπου, της διάρκειας, της διαδικασίας της επιμόρφωσης, του τρόπου συνεργασίας των οικείων φορέων, καθώς και κάθε άλλου σχετικού θέματος.

γ. Απαγορεύεται η χρήση διατυπώσεων που υποκρύπτουν ή εμπεριέχουν έμφυλη διάκριση, κατά τη σύνταξη των διοικητικών εγγράφων.

δ. Θεσμοθετείται η υποχρέωση των δημοσίων υπηρεσιών και των νομικών προσώπων που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, να συλλέγουν και να τηρούν υποχρεωτικά στατιστικά στοιχεία με βάση το φύλο για τους τομείς ευθύνης τους.

ε. Συνιστά πειθαρχικό αδίκημα, κατά τον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (άρθρο 107 παρ.1 του ν. 3528/2007) και η χρήση γλώσσας έμφυλης διάκρισης, κατά την άσκηση των καθηκόντων.

στ. Τροποποιούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (άρθρο 34 παρ.6 του π.δ. 26/2012) και αυξάνεται ο αριθμός των υποψήφιων βουλευτών, από κάθε φύλο, σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των υποψηφίων, αντιστοίχως, ανά εκλογική περιφέρεια, για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων και ανεξαρτήτων. (Σήμερα, προβλέπεται ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως, σε όλη την Επικράτεια).

- Η ισχύς των ανωτέρω αρχίζει από τις επόμενες εκλογές.

ζ. Ορίζεται ότι, η συγκρότηση συλλογικών οργάνων της διοίκησης χωρίς την πλήρωση της υποχρέωσης για εκπροσώπηση κάθε φύλου σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3, δεν είναι νόμιμη εκτός των οριζομένων περιπτώσεων.

η. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη συμβολή της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης , καθώς και των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην προώθηση της ισότητας των φύλων.

θ. Προβλέπεται η ένταξη της διάστασης του φύλου στη διαδικασία του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών για τη σωματική και ψυχική υγεία.

ι. Προβλέπεται: i) η χορήγηση άδειας επτά (7) εργάσιμων ημερών με πλήρεις αποδοχές, στις υπαλλήλους στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (άρθρο 50 του ν. 3528/2007), ii) η ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης μέσω της σχεδίασης και εκπόνησης μία φορά κατ' έτος προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας. *(άρθρα 10 - 20)*

5. Ρυθμίζονται θέματα ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στον ιδιωτικό βίο και στην απασχόληση και ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

α. Προβλέπεται η επιβράβευση από την Γ.Γ.Ι.Φ. των επιχειρήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διακρίνονται για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζομένων γυναικών και ανδρών, με τη χορήγηση «Σήματος Ισότητας».

β. Επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 3996/2011), στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η καταπολέμηση διακρίσεων με βάση το φύλο, την ταυτότητα φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

γ. Συμπληρώνονται οι διατάξεις του Κ.Πολ.Δ. (άρθρο 622 του π.δ. 503/1985) και προβλέπεται η έννομη προστασία διαδίκου, που ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων (ν. 3896/2010), εφόσον η διαφορά δικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών.

δ. Προσδιορίζονται τα μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων (επιβολή προστίμων, αναστολή αδειών κ.λπ.), από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (άρθρο 4 του ν. 2328/1995), στην περίπτωση που οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς παραβιάζουν τις υποχρεώσεις των προτεινόμενων διατάξεων.

(άρθρα 21 - 24)

6.α. Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης στη Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) του Υπουργείου Εσωτερικών, στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το εν λόγω Υπουργείο, στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών, οργανικής μονάδας, με τον τίτλο «Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών» και προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες αυτών.

- Ρυθμίζονται θέματα στελέχωσης του συνιστώμενου Κέντρου, το οποίο αποτελείται από τουλάχιστον πέντε (5) άτομα προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών (κοινωνιολόγο, ψυχολόγο, διοικητικό προσωπικό κ.λπ.) με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

β. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα σύστασης στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών και στα νομικά πρόσωπα με αντικείμενο θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, οργανικής μονάδας με τον τίτλο «Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών», με τις οριζόμενες αρμοδιότητες.

- Καθορίζεται ο τρόπος στελέχωσης κάθε Ξενώνα, ο οποίος αποτελείται τουλάχιστον από οκτώ (8) άτομα προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών (κοινωνικό λειτουργό, παιδαγωγό, διοικητικό γραμματέα, ψυχολόγο κ.λπ.), με σχέση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης στη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων οργανικών μονάδων, για να παρέχουν: i) συνδρομή με τη χρήση κάθε γνωστής μεθόδου επικοινωνίας σε εικοσιτετράωρη βάση και καθόληη τη διάρκεια του έτους (Τηλεφωνική Γραμμή Επικοινωνίας SOS 15900), για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την άμεση ψυχοκοινωνική υποστήριξη των θυμάτων, ii) άμεση συμβουλευτική στήριξη στις γυναίκες θύματα βίας, iii) πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων, iv) ψυχοκοινωνική συμβουλευτική σε περιστατικά βίας κατά των γυναικών.

- Ρυθμίζονται θέματα στελέχωσης των εν λόγω οργα-

νικών μονάδων, στις οποίες μπορεί να απασχολείται προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων και κατηγοριών (ψυχολόγος, κοινωνιολόγος κ.λπ.), με σχέση εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου.

Για τη σύσταση και στελέχωση των προαναφερόμενων Συμβουλευτικών Κέντρων, Ξενώνων και λοιπών οργανικών μονάδων, απαιτείται η τροποποίηση του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών και των Εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας των νομικών προσώπων, κατά περίπτωση. *(άρθρα 25 - 27)*

7.α. Θεσπίζεται η υποχρέωση κάθε υπηρεσίας του Δικτύου Δομών να ενημερώνει υποχρεωτικά το ηλεκτρονικό σύστημα που τηρείται στη Γ.Γ.Ι.Φ. με τα στοιχεία των γυναικών-θυμάτων έμφυλης βίας, στις οποίες παρέχει υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

β. Παρέχονται οι απαιτούμενες εξουσιοδοτήσεις για την: i) κατάρτιση Πρότυπου Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας για τις μονάδες του Δικτύου της Γ.Γ.Ι.Φ., των νομικών προσώπων για θέματα ισότητας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, καθώς και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), ii) ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων χρηματοδότησης και στέγασης των υπηρεσιών του Δικτύου.

γ. Ρυθμίζονται θέματα χρηματοδότησης των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών, των Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών και των επικοινωνιακών μέσων εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης - ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900 (κάλυψη από εθνικούς ή και ευρωπαϊκούς πόρους) κ.λπ. *(άρθρα 28 - 30)*

ΙΙ. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Τροποποιούνται οι διατάξεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004) και ειδικότερα προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1.α. Προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις απόκτησης Ελληνικής Ιθαγένειας από ανήλικα τέκνα αλλοδαπών με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω με πιστοποιητικά παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης περίθαλψης και αποκατάστασης.

β. Επανακαθορίζονται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις, καθώς και τα δικαιολογητικά πολιτογράφησης για τους αλλοδαπούς που επιθυμούν να γίνουν Έλληνες πολίτες. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου περί κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση, διαμορφούμενο στο ποσό των πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ, αντί των 700 ευρώ που ισχύει σήμερα.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στους αλλοδαπούς που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας να εκπροσωπούνται για την υποβολή αίτησης και δήλωσης πολιτογράφησης από αυτόν που έχει ορισθεί νόμιμα δικαστικός συμπαραστάτης τους.

δ. Επανακαθορίζεται η διαδικασία πολιτογράφησης από την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας όπου, μεταξύ άλλων, θεσπίζεται η καταβολή παραβόλου ύψους εκατό (100) ευρώ, για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας.

ε. Προσδιορίζονται οι περιπτώσεις παραπομπής υποθέσεων στον Υπουργό Εσωτερικών ή στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.

στ. Παρέχεται η δυνατότητα σε άτομα με σωματική αναπηρία να ορκίζονται στην οικία τους ή μέσω τηλεδιάσκεψης.

ζ. Επανακαθορίζεται η σύνθεση των Επιτροπών Πολιτογράφησης.

η. Απλοποιείται η διαδικασία πολιτογράφησης ομογενών από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

θ. Επανακαθορίζεται, επίσης, η διαδικασία επί αιτήσεων καθορισμού ιθαγένειας και θεσμοθετείται η διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας.

ι. Αυξάνεται το ποσοστό (στο πενήντα τις εκατό (50%) από τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) που ισχύει) επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα που διατίθενται για την κάλυψη των δαπανών των Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών που χειρίζονται θέματα ιθαγένειας και των υπηρεσιών που υποστηρίζουν τις μονάδες ιθαγένειας του εν λόγω Υπουργείου.

- Παράλληλα, καταργείται η απόδοση, μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των ανωτέρω εσόδων προς τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού.

- Οι ανωτέρω πιστώσεις μπορεί να περιλαμβάνουν και αναβάθμιση του εξοπλισμού, των πληροφοριακών συστημάτων, επιμορφωτικά σεμινάρια του προσωπικού κ.λπ.. *(άρθρα 31 - 42)*

2. Τροποποιούνται οι διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών, όσον αφορά στη συγκρότηση της Κεντρικής Διεύθυνσης Ιθαγένειας. *(άρθρο 43)*

3. Επανακαθορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. *(άρθρο 44)*

4. Ρυθμίζονται θέματα καθορισμού ιθαγένειας των ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα όπου μεταξύ άλλων, προβλέπονται τρεις βαθμίδες διαδικασιών ανάλογα με το επίπεδο επάρκειας των στοιχείων που προσκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι. *(άρθρο 46)*

5. Περιλαμβάνονται οι τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εξέταση των εκκρεμών αιτήσεων πολιτογράφησης κατά την έναρξη ισχύος των προτεινομένων ρυθμίσεων. *(άρθρα 47 - 49)*

ΙΙΙ. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Επαναπροσδιορίζεται η εκλογική διαδικασία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και ρυθμίζονται λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών. Συγκεκριμένα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄, Β΄

1. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με την ανάδειξη των δημοτικών και των περιφερειακών αρχών [χρόνος εκλογής Προεδρείου Συμβουλίων και Επιτροπών, κωλύματα εκλογιμότητας για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών, υποψηφιότητες και κατάρτιση συνδυασμών, περιεχόμενο των ψηφοδελτίων, κατανομή εδρών των Δημοτικών και των Περιφερειακών Συμβουλίων, εκλογή Δημάρχων και Συμβούλων, κύρωση των εκλογικών αποτελεσμάτων με απόφαση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) (αντί με κοινή υπουργική απόφαση που ισχύει) κ.λπ.].

2. Με απόφαση του Περιφερειάρχη, ορίζεται Επαρχος στις Περιφερειακές Ενότητες που είναι πρώην νησιωτικά

επαρχεία, ο οποίος είναι Περιφερειακός Σύμβουλος που εκλέγεται στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα.

- Ο Έπαρχος λαμβάνει αντιμισθία που είναι ίση με ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της αντιμισθίας του αντιπεριφερειάρχη, με βάση την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 181 παρ. 3 εδάφιο β΄ του ν. 3852/2010).

(άρθρα 50 - 77)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

1.α. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υπηρεσιακές μεταβολές του προσωπικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και συγκεκριμένα, προβλέπεται μείωση συνολικά κατά δύο (2) έτη, του χρόνου που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη των υπαλλήλων κατηγορίας ΔΕ, κατόχων των αναφερόμενων τίτλων σπουδών.

- Επανακαθορίζεται η διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, παρέχεται δε η δυνατότητα πλήρωσης, με δημοσιογράφο, των θέσεων των ειδικών συνεργατών των Δημάρχων, κατά τους ειδικότερα αναφερόμενους όρους και προϋποθέσεις.

β. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα μετάταξης στους φορείς όπου έχουν μετακινηθεί, των υπαλλήλων που μετακινήθηκαν από Δήμο σε νομικά πρόσωπα ή ιδρύματα του ιδίου Δήμου ή σε σύνδεσμο όπου συμμετέχει ο Δήμος και αντίστροφα.

Η μετάταξη διενεργείται σε κενή θέση κλάδου της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, εφόσον ο υπάλληλος κατέχει τα τυπικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσεται. Ειδικά για τους υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.), η μετάταξη διενεργείται σε προσωποπαγή θέση με ταυτόχρονη δέσμευση κενής οργανικής θέσης. Η εν λόγω συσταθείσα προσωποπαγής θέση καταργείται αυτοδικαίως με τη με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα μετάταξης του προσωπικού των Δήμων στους οικείους Συνδέσμους, με μεταφορά της θέσης τους, σε περίπτωση μη ύπαρξης κενής οργανικής θέσης.

- Ορίζεται ρητά ότι, τα τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τη θέση μετακλητού ιδιαίτερου γραμματέα περιφερειάρχη είναι αυτά που αντιστοιχούν στη θέση ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 18 του π.δ.50/2001).

δ. Επεκτείνονται οι εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων κατά την προεκλογική περίοδο (άρθρο 17 του ν. 3870/2010), στις οποίες συμπεριλαμβάνονται: i) οι διορισμοί και οι προσλήψεις μόνιμου προσωπικού και προσωπικού Ι.Δ.Α.Χ. στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, εφόσον οι σχετικές προκηρύξεις δημοσιεύτηκαν από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) πριν από την προκήρυξη των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, ii) οι διορισμοί, οι προσλήψεις και κάθε υπηρεσιακή μεταβολή για την πλήρωση των θέσεων της υπ' αριθμ. 3Κ/2018 προκήρυξης του Α.Σ.Ε.Π., iii) η διαδικασία μετάταξης ειδικού ένστολου προσωπικού της Δημοτικής Αστυνομίας, σύμφωνα με το άρθρο 278 του ν. 4555/2018, iv) οι προσλήψεις του έκτακτου προσωπικού με αντίτιμο και λοιπές καταβολές και των απασχολούμενων στα προγράμματα δακοκτονίας, v) η κάλυψη των οργανικών θέσεων των Ο.Τ.Α. από προσωπικό που κατατάχθηκε σε προσωρινούς πίνακες διοριστέων του Α.Σ.Ε.Π., σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4483/2017 και vi) οι προσλήψεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα (ν. 4152/2013). *(άρθρα 78 - 82)*

2.α. Ορίζεται ότι, οι μόνιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι Ι.Δ.Α.Χ. και Ι.Δ.Ο.Χ. των Δήμων που φοιτούν σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.), δικαιούνται των ειδικών αδειών του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007).

β. Επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις για την άσκηση καθηκόντων γραμματέα του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των υπηρεσιακών συμβουλίων του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.

γ. Παρατείνεται κατά δύο (2) μήνες (μέχρι τις 31.3.2019), η υποβολή προς έγκριση, στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, των σχετικών αποφάσεων των Δήμων (τροποποίησης των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, σύσταση οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού), οι οποίοι, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι»: i) απασχολούν προσωπικό με ενεργές συμβάσεις μίσθωσης έργου και ii) λάμβαναν τις υπηρεσίες του εν λόγω Προγράμματος από νομικά πρόσωπα που είχαν συμβληθεί με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.), κατά τα έτη 2011 και 2012 και απασχολούσαν προσωπικό για την παροχή υπηρεσιών του προγράμματος με ενεργές συμβάσεις εργασίας, έργου ή παροχής υπηρεσιών.

- Η ανωτέρω προτεινόμενη διάταξη ισχύει αναδρομικά από τις 18.12.2018. *(άρθρα 83 - 86)*

3.α. Παρέχεται η δυνατότητα μετάταξης, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας), των σχολικών φυλάκων, οι οποίοι μετά τη θέση τους σε διαθεσιμότητα (άρθρο 80 του ν. 4172/2013), μεταφέρθηκαν σε θέσεις ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού σε νοσοκομεία της χώρας. Η μετάταξη των ανωτέρω πραγματοποιείται είτε στους Δήμους όπου απασχολούνταν πριν από τη θέση τους σε διαθεσιμότητα, με την ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων είτε σε άλλο Δήμο με την ίδια ειδικότητα, με τους ειδικότερα αναφερόμενους όρους και προϋποθέσεις.

- Η μετάταξη γίνεται με μεταφορά της θέσης του εν λόγω προσωπικού και σε ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων, με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατείχε πριν τη θέση του σε διαθεσιμότητα, συνυπολογιζομένου του χρόνου υπηρεσίας στις υγειονομικές υπηρεσίες των νοσοκομείων για τη βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη.

Οι μετατασσόμενοι διατηρούν το ίδιο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς.

β. Επαναφέρονται σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007 σχετικά με τις μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας από Δήμο σε Δήμο, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 247 παρ.11 και 11α του ν. 3852/2010 σχετικά με τις αποσπάσεις σε γραφεία περιφερειαρχών και αντιπεριφερειαρχών και στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.).

- Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν αναδρομικά από τις 2.12.2016 [ημερομηνία έναρξης ισχύος του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ν. 4440/2016)]. *(άρθρα 87, 88)*

4.α. Αυξάνεται, κατά τετρακόσια (400) άτομα [χίλια τριακόσια τριάντα τρία (1.333) από εννιακόσια (900), που ισχύει , σύμφωνα με τη μνημονευόμενη κ.υ.α.], ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός των ατόμων που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ ή συνάπτουν σύμβαση μίσθωσης έργου, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 2 παρ.1 εδάφιο β΄ της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) *(άρθρο 1 του ν. 4147/2013).*

β. Αυξάνονται, επίσης, οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου του προσωπικού των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, το οποίο απασχολήθηκε για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από: i) τα έντονα καιρικά φαινόμενα που έπληξαν τη Δυτική Αττική στις 15.11.2017 και ii) τις καταστροφικές πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, οι οποίες έπληξαν περιοχές της Αττικής.

- Συγκεκριμένα, οι ανωτέρω υπερωρίες ορίζονται για το δεύτερο εξάμηνο του 2017 και για τα δύο εξάμηνα του 2018: i) μέχρι εκατόν εξήντα (160) ώρες για απογευματινή υπερωριακή εργασία και ii) μέχρι εκατόν δεκαέξι (116) ώρες για υπερωριακή εργασία κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες [αντί των εκατόν είκοσι (120) ωρών και των ενενήντα έξι (96) ωρών, που ισχύουν αντίστοιχα *(άρθρο 20 παρ.2 περ. α΄ και β΄ του ν. 4354/2015)].*

- Οι σχετικές αποφάσεις, οι οποίες πρόκειται να δημοσιευθούν μέχρι τις 30.6.2019, μπορεί να ισχύουν αναδρομικά από τις 15.11.2017.

γ. Επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 99 παρ. 5 του ν. 4483/2017 και παρέχεται η δυνατότητα και σε υπαλλήλους πρώην δημοτικούς αστυνομικούς, που μετατάχθηκαν, στο πλαίσιο της κινητικότητας, σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και συγκεκριμένα υπηρετούσαν στις 31.7.2017 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4483/2017) σε υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), να μεταταγούν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις στις ανωτέρω υπηρεσίες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. *(άρθρα 89 - 91)*

5.α. Θεωρούνται νόμιμες οι αμοιβές που έχουν καταβληθεί σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ. για την παροχή υπηρεσιών ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού.

β. Αποσαφηνίζεται ο τρόπος διαμόρφωσης του βασικού μισθού των μουσικών των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, στη βάση ειδικών συντελεστών, ανά κατηγορία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα *(άρθρο 103 παρ.4 του ν. 4483/2017).*

γ. Προσδιορίζονται τα προσόντα που απαιτούνται (5ετής εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου) για την κατάταξη σε θέση ΤΕ Μουσικών, σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος μουσικός δεν κατέχει απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής.

δ. Παρέχεται η δυνατότητα μετακίνησης, με απόφαση του δημάρχου, του τακτικού προσωπικού κλάδου ή ειδικότητας Δημοσιογράφου ή Ηχολήπτη που υπηρετεί σε Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, σε Δημοτικές Επιχειρήσεις Ειδικού Σκοπού Ραδιοφωνίας - Τηλεόρασης των οικείων Δήμων, για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών και για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, με δυνατότητα ανανέωσης.

- Με την ίδια ως άνω απόφαση, που υπόκειται στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας (άρθρα 225 και 238 του ν. 4555/2016), καθορίζεται ο φορέας καταβολής των αποδοχών του μετακινούμενου προσωπικού, το οποίο εξακολουθεί να διέπεται από το ίδιο υπηρεσιακό, μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς. *(άρθρα 92 - 95)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τα οικονομικά των Ο.Τ.Α..

1.α. Καθορίζονται εκ νέου θέματα σχετικά με τις προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ Ο.Τ.Α., νομικών προσώπων αυτών και λοιπών σχετικών φορέων για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση κάθε είδους προμηθειών.

β. Παρέχεται η δυνατότητα σύστασης ενώσεων δημοτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών επιχειρήσεων, με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από δύο ή περισσότερες δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού, με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

γ. Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν.1069/1980 σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και τον Γενικό Διευθυντή της κάθε Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ), ιδίως ως προς την επιλογή των ανεξάρτητων μελών του Δ.Σ. και τα προσόντα του Γενικού Διευθυντή. *(άρθρα 96 - 100)*

2. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων και συγκεκριμένα, προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Ειδικά και μόνο για το σχολικό έτος 2018-2019 και προς διασφάλιση της απρόσκοπτης μεταφοράς των μαθητών: i) ισχύουν κανονικά τα Ειδικά Μαθητικά Δελτία (ΕΜΔ) που έχουν διανεμηθεί πριν τις 26.9.2018,

ii) παρέχεται η δυνατότητα στους δικαιούχους μεταφοράς, για την εφαρμογή του αντικειμένου της κολύμβησης, να μεταφέρονται και με ΕΜΔ,

iii) δεν ισχύουν οι προβλεπόμενοι χιλιομετρικοί περιορισμοί για τη μεταφορά μαθητών καλλιτεχνικών σχολείων και σχολείων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

β. Παρατείνεται, έως 30.6.2019 (από 31.12.2018), το χρονικό διάστημα εντός του οποίου μπορεί η Οικονομική Επιτροπή των Περιφερειών να αναθέτει την εκτέλεση των σχετικών δρομολογίων μεταφοράς μαθητών στους προσωρινούς μειοδότες ή προσωρινούς αναδόχους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών με την υπογραφή των οικείων συμβάσεων για την ανωτέρω μεταφορά. Η εν λόγω Επιτροπή μπορεί επίσης να παρατείνει την εκτέλεση των συμβάσεων που ήταν σε ισχύ στις 31.12.2018 έως τις 30.6.2019, σε περίπτωση που δεν έχουν αναδειχθεί μειοδότες ή προσωρινοί ανάδοχοι στους εκκρεμείς διαγωνισμούς.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα στην Περιφέρεια και κατά τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, να υπερβαίνει, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, τα όρια της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τις χιλιομετρικές αποστάσεις κατά τη μεταφορά μαθητών με δημόσια σύμβαση (μεταφορά σε αποστάσεις μικρότερες των κατωτέρων ορίων). *(άρθρο 101)*

3. Παρατείνεται, έως 31.7.2019, η προθεσμία εντός της οποίας οι μνημονευόμενες κατηγορίες λειτουργού-

ντων Παιδικών, Βρεφικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών των Δήμων και των νομικών προσώπων αυτών οφείλουν να εκπληρώσουν τις τιθέμενες προϋποθέσεις για την πυρασφάλεια, κατά περίπτωση, καθώς και για την κατοχή οικοδομικής άδειας ή μισθωτηρίου συμβολαίου/παραχωρητηρίου, προκειμένου να τους χορηγηθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των ανωτέρω έως και τη νέα προθεσμία, η εκδοθείσα κατά τα ισχύοντα άδεια ανακαλείται. *(άρθρο 102)*

4.α. Παρατείνεται, επίσης, έως 31.12.2019 η προθεσμία υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης από τον ιδιοκτήτη ή το νόμιμο εκπρόσωπό του, με την οποία βεβαιώνεται η μη χρήση ακινήτου, κατά το διάστημα αναφοράς, η ηλεκτροδότηση του οποίου έχει διακοπεί, προκειμένου οι οφειλές από τέλη καθαριότητας και φωτισμού να διαγραφούν ή να παραλειφθεί η βεβαίωσή τους.

β. Περαιτέρω, προβλέπεται η διαγραφή ή παράλειψη βεβαίωσης οφειλών από τα ανωτέρω τέλη στην περίπτωση που αυτά έχουν επιβληθεί λόγω μη υποβολής δήλωσης μη χρήσης από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου και αφορούν διάστημα κατά το οποίο το ακίνητο δεν είχε ηλεκτροδοτηθεί. Ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται. *(άρθρο 103)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1.α. Αναδιαρθρώνεται η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών με τη σύσταση δύο (2) επιπλέον Τμημάτων και τον επανακαθορισμό των αρμοδιοτήτων όλων των οργανικών μονάδων της ανωτέρω Διεύθυνσης.

β. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστώνται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών), οκτώ (8) επιπλέον οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού στον κλάδο/ειδικότητα της Πληροφορικής (4 θέσεις ΠΕ, 3 θέσεις ΤΕ και 1 θέση ΔΕ), οι οποίες καλύπτονται και με απόσπαση ή μετάταξη, κατ' εξαίρεση κάθε άλλης διάταξης, με υπουργική απόφαση, είναι δε υποχρεωτική για τους φορείς προέλευσης. Στους κατά τα ανωτέρω αποσπώμενους ή μετατασσόμενους καταβάλλονται οι αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής διαφοράς, της θέσης προέλευσής τους.

γ. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα να ανατίθενται, με υπουργική απόφαση, αρμοδιότητες των προαναφερόμενων οργανικών μονάδων, παράλληλα ή αποκλειστικά και για ορισμένο χρονικό διάστημα, σε ad hoc ομάδες διοίκησης έργου που συγκροτούνται προς τούτο από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή μετάβαση του Υπουργείου Εσωτερικών και των φορέων αυτού στη χρήση νέων μεγάλης κλίμακας πληροφοριακών συστημάτων. *(άρθρο 104)*

2. Συνιστάται Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως ενιαίο κέντρο συντονισμού για θέματα σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου και των λοιπών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις εθνικής εμβέλειας εκλογικές διαδικασίες και τις υποδομές και πληροφοριακά συστήματα των αρμόδιων για τη διεξαγωγή τους φορέων. Το εν λόγω Δίκτυο αποτελείται από:

α. Το Δίκτυο Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας, με τις οριζόμενες αρμοδιότητες, το οποίο απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών και των λοιπών μνημονευόμενων φορέων και συγκροτείται με υπουργική απόφαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Με όμοια απόφαση, ορίζεται και η εσωτερική διάρθρωση του Δικτύου, ενώ με κοινή υπουργική απόφαση παρέχεται η δυνατότητα καταβολής εκλογικής αποζημίωσης στα μέλη του Δικτύου, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και τη διαδικασία της κείμενης νομοθεσίας.

β. Την Επιτροπή για την Ορθή Χρήση του Διαδικτύου στις Εκλογικές Διαδικασίες, με την οριζόμενη αποστολή, η οποία απαρτίζεται από προσωπικό του Υπουργείου Εσωτερικών, των οριζόμενων Ανεξάρτητων Αρχών , καθώς και από ειδικούς επιστήμονες και εμπειρογνώμονες και συγκροτείται με κοινή υπουργική απόφαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Με την εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση, ορίζεται και η εσωτερική διάρθρωση της Επιτροπής, η οποία λειτουργεί εντός ωραρίου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών και στα μέλη αυτής δεν καταβάλλεται κανενός είδους πρόσθετη αμοιβή. *(άρθρο 105)*

3. Εισάγονται ρυθμίσεις για τη διακίνηση εγγράφων (διοικητικές πράξεις και λοιπά έγγραφα) μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των νομικών τους προσώπων, καθώς και των λοιπών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Εσωτερικών φορέων μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών. Με υπουργική απόφαση καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων. *(άρθρο 106)*

4. Τροποποιούνται συγκεκριμένες διατάξεις του ν. 3852/2010, όσον αφορά στη διάρθρωση και οργάνωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας (Α.Υ.Ε.) Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων: α. επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες του Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών , καθώς και του Τμήματος Μισθοδοσίας της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α..

β. Καταργούνται έξι (6) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού της ανωτέρω Διεύθυνσης (3 του κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Πληροφορικής και 3 του κλάδου/ειδικότητας ΤΕ Πληροφορικής). *(άρθρα 107 - 109)*

5.α. Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν. 4555/2018, σχετικά με τους Ειδικούς Συμβούλους - Ειδικούς Συνεργάτες στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και συγκεκριμένα, εξειδικεύεται η διαδικασία πλήρωσης, με απόσπαση, των θέσεων που συνιστώνται για τους ανωτέρω, τα προσόντα αυτών, καθώς και η διάρκεια της απόσπασης.

β. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι η μισθοδοσία και οι ασφαλιστικές εισφορές των ανωτέρω καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής. Οι κατά τα προαναφερόμενα αποσπασμένοι κατά το χρόνο απόσπασής τους εξακολουθούν να υπάγονται στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης στους οποίους είναι ασφαλισμένοι και ο χρόνος υπηρεσίας που διανύεται με απόσπαση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση λογίζεται για όλες τις συνέπειες ως πραγματική υπηρεσία των υπαλλήλων στην οργανική τους θέση.

γ. Συνιστώνται δύο (2) θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή για τη στελέχωση του Γραφείου κάθε Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με σκοπό την παροχή των οριζόμενων υπηρεσιών, οι οποίοι προσλαμβάνονται, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων. *(άρθρα 110, 111)*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

1. Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν. 3023/2002 σχετικά με τις εκλογικές δαπάνες. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

α. Στην έννοια της εκλογικής κρατικής χρηματοδότησης διευκρινίζεται ότι, αυτή αποτελεί οικονομική ενίσχυση που παρέχεται σε περίπτωση διεξαγωγής εκλογών.

β. Επανακαθορίζονται θέματα σχετικά με την περίοδο ελέγχου των προεκλογικών δαπανών και εσόδων, καθώς και με τα ελεγχόμενα πρόσωπα.

γ. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο στις εκλογές ανάδειξης των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν καθορίζεται εφεξής σε συγκεκριμένο ποσό, αλλά στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της χώρας.

δ. Ισχύουν και για τα υποψήφια μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι απαγορεύσεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τη διαφήμιση των υποψηφίων βουλευτών, τη λειτουργία εκλογικών κέντρων και πολιτικών γραφείων κ.λπ..

ε. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου συμπεριλαμβάνεται και η τήρηση και διαχείριση ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποβολή εγγράφων σχετικά με γνωστοποιήσεις και λοιπές υποχρεώσεις των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών. Η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων κατά τα ανωτέρω στοιχείων για το έτος 2019 είναι προαιρετική. *(άρθρο 112)*

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις και , σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου Υπουργείου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση: α. δύο (2) επιπλέον Τμημάτων στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών και την ως εκ τούτου κάλυψη των λειτουργικών εξόδων αυτών. (άρθρο 104 παρ.1) Το ύψος της δαπάνης από την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης στους προϊσταμένους των ανωτέρω Τμημάτων ανέρχεται στο ποσό των 7,5 χιλ. ευρώ περίπου,

β. δύο (2) θέσεων δικηγόρων με έμμισθη εντολή για τη στελέχωση του Γραφείου κάθε Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. (άρθρο 111) Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 353 χιλ. ευρώ περίπου.

2. Δαπάνη, από: α. την ένταξη της διάστασης του φύλου στα Προγράμματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της εκπόνησης Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας. (άρθρο 20) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός προγραμμάτων, ατόμων κ.λπ.),

β. τη σύσταση Εθνικού Εκλογικού Δικτύου στο Υπουργείο Εσωτερικών. *(άρθρο 105)*

3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση στο Υπουργείο Εσωτερικών οκτώ (8) επιπλέον οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού στην περίπτωση που αυτές καλύπτονται με πρόσληψη. (άρθρο 104 παρ.2) Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 128 χιλ. ευρώ περίπου.

4. Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν καταβολή εκλογικής αποζημίωσης στα μέλη του Δικτύου Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας. (άρθρο 105) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και την έκδοση σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης.

5. Απώλεια δημοσίων εσόδων, από τη μείωση κατά εκατόν πενήντα (150) ευρώ (από 700 σε 550) του παραβόλου, που συνοδεύει τις αιτήσεις πολιτογράφησης, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υποβαλλόμενων αιτήσεων κ.λπ.).

(άρθρο 33 παρ.2)

6. Αύξηση των δημοσίων εσόδων, από: α. την είσπραξη του προβλεπόμενου παραβόλου (100 ευρώ) για την απόκτηση της Ελληνικής ιθαγένειας και από ανήλικα τέκνα αλλοδαπών με πιστοποιημένη αναπηρία ποσοστού 80% και άνω, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31,

β. τη θέσπιση παραβόλου ύψους εκατό (100) ευρώ, για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας. *(άρθρο 34 παρ.6)*

7. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων, από την είσπραξη τυχόν επιβαλλόμενων προστίμων από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, στην περίπτωση που οι Ραδιοτηλεοπτικοί Φορείς παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη λήψη μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων. *(άρθρο 24 παρ.3)*

ΙΙ. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (ενδεικτικά, ΚΕΘΙ, ΕΚΔΔΑ κ.λπ.), κατά περίπτωση.

1. Ετήσια δαπάνη, από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας του συνιστώμενου Δικτύου Δομών (Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών, Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών, Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 και λοιπές οργανικές μονάδες), για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών. *(άρθρα 25 - 28)*

2. Ετήσια δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών, από την κάλυψη του κόστους λόγω της αύξησης, κατά τετρακοσίων (400), του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των ατόμων που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. ή συνάπτουν σύμβαση μίσθωσης έργου. *(άρθρο 89)*

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός συναπτόμενων συμβάσεων, ύψος αποδοχών κ.λπ.).

3. Εφάπαξ δαπάνη των προϋπολογισμών των Περιφερειών, από τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 101 (κατόχου ΕΜΔ, υπέρβαση χιλιομετρικών περιορισμών), για το σχολικό έτος 2018-2019. Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 5,1 εκατ. ευρώ περίπου.

4. Δαπάνη, από την κάλυψη του κόστους επιμόρφωσης των στελεχών που ασχολούνται με την κατάρτιση των οικείων προϋπολογισμών και δράσεων, λόγω της ένταξης της διάστασης του φύλου κατά τη διαδικασία αυτή. (άρθρο 11) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό σεμιναρίων, εκπαιδευομένων, εκπαιδευτών και των σχετικών δράσεων) , καθώς και από την έκδοση σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης.

5. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων

και Περιφερειών, από την αύξηση του αριθμού των ωρών υπερωριακής απασχόλησης καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου, του προσωπικού που απασχολήθηκε για την αντιμετώπιση των καιρικών φαινομένων που έπληξαν τη Δυτική Αττική στις 15.11.2017 και των καταστροφικών πυρκαγιών της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 που έπληξαν τις περιοχές της Αττικής. *(άρθρο 90)*

Για το ύψος της εν λόγω δαπάνης, το οποίο εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπαλλήλων κ.λπ.), καθώς και από την έκδοση σχετικών αποφάσεων, δεν παρεσχέθησαν στοιχεία από το αρμόδιο Υπουργείο.

6. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών, από τη νομιμοποίηση των καταβληθεισών αμοιβών σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παροχή υπηρεσιών ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των οικείων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού. (άρθρο 92)

Για το ύψος της εν λόγω δαπάνης δεν έχει γίνει εκτίμηση από το αρμόδιο Υπουργείο.

7. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Περιφερειών, από την παράταση, έως 30.6.2019 (από 31.12.2018) της ανάθεσης εκτέλεσης του έργου μεταφοράς των μαθητών δημόσιων σχολείων στους προσωρινούς μειοδότες/αναδόχους. *(άρθρο 101 παρ.2)*

8. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν καταβολή μισθολογικής διαφοράς στους σχολικούς φύλακες που μετατάσσονται από τα νοσοκομεία στους οικείους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, με την ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων αντί ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού. *(άρθρο 87)*

9. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν σύσταση προσωποπαγών θέσεων για τη μετάταξη των υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ., σε περίπτωση που προέρχονται από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. (άρθρο 80) Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

10. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν καταβολή μισθολογικής διαφοράς, λόγω:

α) επανυπολογισμού των αποδοχών των ειδικών κατηγοριών των μουσικών των Δήμων, *(άρθρο 93)*

β) κατάταξης σε ανώτερη κατηγορία ΤΕ Μουσικών, όσων διαθέτουν 5ετή εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου, χωρίς να κατέχουν απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής. *(άρθρο 94)*

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

11. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Περιφερειών, από τυχόν υπέρβαση κατά τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, των ορίων της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τις χιλιομετρικές αποστάσεις κατά τη μεταφορά μαθητών με δημόσια σύμβαση. *(άρθρο 101 παρ.3)*

12. Εξοικονόμηση δαπάνης των οικείων Ο.Τ.Α., από την κατάργηση έξι (6) θέσεων της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α.. *(άρθρο 108 παρ.5)*

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2019

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας – Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση: α. δύο (2) επιπλέον Τμημάτων στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών και την ως εκ τούτου κάλυψη των λειτουργικών εξόδων αυτών. (άρθρο 104 παρ.1) Το ύψος της δαπάνης από την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης στους προϊσταμένους των ανωτέρω Τμημάτων ανέρχεται στο ποσό των 7,5 χιλ. ευρώ περίπου,

β. δύο (2) θέσεων δικηγόρων με έμμισθη εντολή για τη στελέχωση του Γραφείου κάθε Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. (άρθρο 111) Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 353 χιλ. ευρώ περίπου.

2. Δαπάνη, από: α. την ένταξη της διάστασης του φύλου στα Προγράμματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της εκπόνησης Προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας. (άρθρο 20) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός προγραμμάτων, ατόμων κ.λπ.),

β. τη σύσταση Εθνικού Εκλογικού Δικτύου στο Υπουργείο Εσωτερικών. *(άρθρο 105)*

3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση στο Υπουργείο Εσωτερικών οκτώ (8) επιπλέον οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού στην περίπτωση που αυτές καλύπτονται με πρόσληψη. (άρθρο 104 παρ.2) Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 128 χιλ. ευρώ περίπου.

4. Ενδεχόμενη δαπάνη, από τυχόν καταβολή εκλογικής αποζημίωσης στα μέλη του Δικτύου Διαχείρισης Περιστατικών Ασφαλείας. (άρθρο 105) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και την έκδοση σχετικής κ.υ.α..

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

5. Απώλεια δημοσίων εσόδων, από τη μείωση κατά εκατόν πενήντα (150) ευρώ (από 700 σε 550) του παραβόλου, που συνοδεύει τις αιτήσεις πολιτογράφησης. *(άρθρο 33 παρ.2)*

Η ανωτέρω απώλεια, το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υποβαλλόμενων αιτήσεων κ.λπ.), θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

ΙΙ. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (ενδεικτικά, ΚΕΘΙ, ΕΚΔΔΑ κ.λπ.), κατά περίπτωση

1. Ετήσια δαπάνη, από την κάλυψη του κόστους λειτουργίας του συνιστώμενου Δικτύου Δομών (Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών, Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών, Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 και λοιπές οργανικές μονάδες), για την πρόληψη και αντιμε-

τώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών. *(άρθρα 25 - 28)*

2. Ετήσια δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών, από την κάλυψη του κόστους λόγω της αύξησης, κατά τετρακοσίων (400), του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των ατόμων που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. ή συνάπτουν σύμβαση μίσθωσης έργου. *(άρθρο 89)*

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός συναπτόμενων συμβάσεων, ύψος αποδοχών κ.λπ.).

3. Εφάπαξ δαπάνη των προϋπολογισμών των Περιφερειών, από τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 102 (κατόχου ΕΜΔ, υπέρβαση χιλιομετρικών περιορισμών), για το σχολικό έτος 2018-2019. Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των 5,1 εκατ. ευρώ περίπου.

4. Δαπάνη, από την κάλυψη του κόστους επιμόρφωσης των στελεχών που ασχολούνται με την κατάρτιση των οικείων προϋπολογισμών και δράσεων, λόγω της ένταξης της διάστασης του φύλου κατά τη διαδικασία αυτή. (άρθρο 11) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμό σεμιναρίων, εκπαιδευομένων, εκπαιδευτών και των σχετικών δράσεων), καθώς και από την έκδοση σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης.

5. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών, από την αύξηση του αριθμού των ωρών υπερωριακής απασχόλησης καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου, του προσωπικού που απασχολήθηκε για την αντιμετώπιση των καιρικών φαινομένων που έπληξαν τη Δυτική Αττική στις 15.11.2017 και των καταστροφικών πυρκαγιών της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 που έπληξαν τις περιοχές της Αττικής. *(άρθρο 90)*

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπαλλήλων κ.λπ.) , καθώς και από την έκδοση σχετικών αποφάσεων.

6. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων και Περιφερειών, από τη νομιμοποίηση των καταβληθεισών αμοιβών σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ., για την παροχή υπηρεσιών ελέγχου κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των οικείων Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού. *(άρθρο 92)*

7. Δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Περιφερειών, από την παράταση, έως 30.6.2019 (από 31.12.2018) της ανάθεσης εκτέλεσης του έργου μεταφοράς των μαθητών δημόσιων σχολείων στους προσωρινούς μειοδότες/αναδόχους. *(άρθρο 101 παρ.2)*

8. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν καταβολή μισθολογικής διαφοράς στους σχολικούς φύλακες που μετατάσσονται από τα νοσοκομεία στους οικείους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, με την ειδικότητα ΔΕ Σχολικών Φυλάκων αντί ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού. *(άρθρο 87)*

9. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν σύσταση προσωποπαγών θέσεων για τη μετάταξη των υπαλλήλων Ι.Δ.Α.Χ., σε περίπτωση που προέρχονται από φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης. *(άρθρο 80)* Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

10. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Δήμων, από τυχόν καταβολή μισθολογικής διαφοράς, λόγω: α) επανυπολογισμού των αποδοχών των ειδικών κατηγοριών των μουσικών των Δήμων, *(άρθρο 93)*

β) κατάταξης σε ανώτερη κατηγορία ΤΕ Μουσικών, όσων διαθέτουν 5ετή εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου, χωρίς να κατέχουν απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου της ημεδαπής ή ισότιμο τίτλο της αλλοδαπής. *(άρθρο 94)*

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

11. Ενδεχόμενη δαπάνη των προϋπολογισμών των οικείων Περιφερειών, από τυχόν υπέρβαση κατά τα σχολικά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, των ορίων της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τις χιλιομετρικές αποστάσεις κατά τη μεταφορά μαθητών με δημόσια σύμβαση. *(άρθρο 102 παρ.3)*

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού, των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση. Ειδικότερα, οι δαπάνες των άρθρων 89 και 102 θα καλύπτονται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) των οικείων Ο.Τ.Α..

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευκλ. Τσακαλώτος	Αλ. Χαρίτσης

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας – Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΚΟΥΤΣΕΛΑΚΗ ΑΝΝΑ, ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΑΝΝΑ

ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ/ ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Αρχή της ίσης μεταχείρισης και καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο

Άρθρο 1

Πεδίο Εφαρμογής

Άρθρο 2

Ορισμοί

Άρθρο 3

Πολιτικές και θετικά μέτρα ισότητας

Άρθρο 4

Κεντρικοί, περιφερειακοί και τοπικοί μηχανισμοί και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

Άρθρο 5

Τροποποίηση του άρθρου 75 παρ. Ι του ν. 3463/2006 –
Αρμοδιότητες ΟΤΑ α’ βαθμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων

Άρθρο 6

Προσθήκη άρθρου 70Α στο ν. 3852/2010 (87 Α’) – Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 – Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας –
Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε Περιφέρεια

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 – Αυτοτελή Γραφεία
Ισότητας των Φύλων σε ΕΝ.ΠΕ. και Κ.Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 9

Κεντρικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

Άρθρο 10

Δράσεις σε επίπεδο υπουργείων για την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

Άρθρο 11

Η ένταξη της διάστασης του φύλου στους προϋπολογισμούς

Άρθρο 12

Ένταξη της διάστασης του φύλου στη σύνταξη των διοικητικών εγγράφων

Άρθρο 13

Τήρηση στατιστικών στοιχείων

Άρθρο 14

Πειθαρχικό Δίκαιο

Άρθρο 15

Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις βουλευτικές εκλογές

Άρθρο 16

Συγκρότηση συλλογικών οργάνων με βάση το ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο

Άρθρο 17

Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και τη μαθησιακή διαδικασία

Άρθρο 18

Ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία

Άρθρο 19

Χορήγηση ειδικής άδειας

Άρθρο 20

Φύλο και Κοινωνική Αλληλεγγύη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον ιδιωτικό βίο και στην απασχόληση

Άρθρο 21

Επιβράβευση των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη δράσεων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων

Άρθρο 22

Έλεγχος εφαρμογής

Άρθρο 23

Έννομη Προστασία

Άρθρο 24

Μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και στις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Δίκτυο δομών και άλλες ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών

Άρθρο 25

Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών

Άρθρο 26

Ξενώνες φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων

Άρθρο 27

Μονάδες επικοινωνιακών μέσων εικοσιτετράωρης πανελλαδικής υποστήριξης – ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS 15900

Άρθρο 28

Βάση δεδομένων του Δικτύου Δομών

Άρθρο 29

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Μονάδων του Δικτύου

Άρθρο 30

Ειδικότερα ζητήματα εποπτείας, χρηματοδότησης και εφαρμογής

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρυθμίσεις Θεμάτων Ιθαγένειας

Άρθρο 31
Τροποποιήσεις των άρθρων 1Α και 1Β του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 32
Τροποποιήσεις του άρθρου 5Α του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 33
Τροποποιήσεις του άρθρου 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 34
Αντικατάσταση του άρθρου 7 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 35
Προσθήκη άρθρου 7Α στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 36
Προσθήκη άρθρου 7Β στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 37
Τροποποιήσεις του άρθρου 9 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 38
Τροποποιήσεις του άρθρου 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 39
Πολιτογράφηση ομογενών προερχομένων από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης

Άρθρο 40
Διαδικασία καθορισμού ιθαγένειας

Άρθρο 41
Διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας

Άρθρο 42
Τροποποίηση των άρθρων 23 και 28 του ν. 3838/2010

Άρθρο 43
Τροποποίηση του Οργανισμού Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 44
Τροποποίηση σύνθεσης επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας

Άρθρο 45
Ανάλογη εφαρμογή διατάξεων άρθρου 8 του ν.3200/1955

Άρθρο 46
Καθορισμός ιθαγένειας ανιθαγενών Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα

Άρθρο 47
Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 48
Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν.3469/2006

Άρθρο 49
Έναρξη ισχύος διατάξεων Μέρους Δεύτερου

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των δημοτικών αρχών

Άρθρο 50

Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν.3852/2010

Άρθρο 51

Τροποποιήσεις του άρθρου 14 του ν.3852/2010

Άρθρο 52

Τροποποιήσεις των άρθρων 18, 18Α, 18Β και 18Γ του ν.3852/2010

Άρθρο 53

Τροποποιήσεις του άρθρου 21 του ν.3852/2010

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν.3852/2010

Άρθρο 55

Τροποποιήσεις του άρθρου 27 του ν.3852/2010

Άρθρο 56

Τροποποιήσεις του άρθρου 30 του ν.3852/2010

Άρθρο 55

Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν.3852/2010

Άρθρο 58

Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν.3852/2010

Άρθρο 59

Τροποποιήσεις του άρθρου 33 του ν.3852/2010

Άρθρο 60

Τροποποιήσεις του άρθρου 34 του ν.3852/2010

Άρθρο 61

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν.3852/2010

Άρθρο 62

Τροποποιήσεις του άρθρου 38 του ν.3852/2010

Άρθρο 63

Τροποποίηση του άρθρου 40 του ν.3852/2010

Άρθρο 64

Τροποποίηση του άρθρου 44 του ν.3852/2010

Άρθρο 65

Τροποποιήσεις του άρθρου 47 του ν.3852/2010

Άρθρο 66

Τροποποίηση του άρθρου 48 του ν.3852/2010

Άρθρο 67

Τροποποιήσεις του άρθρου 79 του ν.3852/2010

Άρθρο 68

Τροποποιήσεις του άρθρου 283 του ν.3852/2010

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών

Άρθρο 69

Τροποποίηση του άρθρου 114 του ν.3852/2010

Άρθρο 70

Τροποποιήσεις του άρθρου 117 του ν.3852/2010

Άρθρο 71

Τροποποιήσεις του άρθρου 120 του ν.3852/2010

Άρθρο 72

Τροποποιήσεις του άρθρου 123 του ν.3852/2010

Άρθρο 73

Τροποποίηση του άρθρου 125 του ν.3852/2010

Άρθρο 74

Τροποποίηση του άρθρου 129 του ν.3852/2010

Άρθρο 75

Τροποποιήσεις του άρθρου 140 του ν.3852/2010

Άρθρο 76

Τροποποίηση του άρθρου 160 του ν.3852/2010 – Ορισμός Επάρχου

Άρθρο 77

Τροποποίηση του άρθρου 45 του ν.3421/2005

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Διατάξεις σχετικές με το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 78

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που αφορούν υπηρεσιακές μεταβολές του προσωπικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 79

Δημοσίευση των πράξεων μετάταξης των υπαλλήλων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 80

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4257/2014

Άρθρο 81

Τροποποίηση διατάξεων του ν.3852/2010, σχετικών με υπηρεσιακές μεταβολές προσωπικού των Ο.Τ.Α.

Άρθρο 82

Εξαιρέσεις από την αναστολή προσλήψεων λόγω εκλογών

Άρθρο 83

Άδεια εξετάσεων σε υπαλλήλους Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού, που φοιτούν στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Άρθρο 84

Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν.2190/1994

Άρθρο 85

Τροποποίηση του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων για τη γραμματειακή υποστήριξη του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και των Υπηρεσιακών Συμβουλίων των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

Άρθρο 86

Τροποποίηση του άρθρου 91 του ν.4583/2018

Άρθρο 87

Ρυθμίσεις για τις μετατάξεις σχολικών φυλάκων που τέθηκαν σε διαθεσιμότητα με το άρθρο 80 του ν.4172/2013

Άρθρο 88

Τροποποίηση του άρθρου 19 του ν.4440/2016

Άρθρο 89

Αύξηση του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. α΄και β΄βαθμού

Άρθρο 90

Αύξηση του ορίου υπερωριών σε περιοχές που επλήγησαν από πυρκαγιές και έντονα καιρικά φαινόμενα

Άρθρο 91

Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 99 του ν.4483/2017

Άρθρο 92

Τροποποίηση του άρθρου 96 του ν.4483/2017

Άρθρο 93

Ερμηνεία της παρ. 4 του άρθρου 103 του ν.4483/2017

Άρθρο 94

Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν.4325/2015

Άρθρο 95

Μετακίνηση προσωπικού από Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού ραδιοφωνίας - τηλεόρασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία και τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 96

Τροποποίηση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Άρθρο 97

Τροποποίηση του άρθρου 13 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Άρθρο 98

Ενώσεις δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών

Άρθρο 99

Αντικατάσταση του άρθρου 3 του ν. 1069/1980

Άρθρο 100

Αντικατάσταση του άρθρου 6 του ν. 1069/1980

Άρθρο 101

Ρυθμίσεις οφειλών προς Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Άρθρο 102

Διατάξεις για τη μεταφορά μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων σχολείων

Άρθρο 103

Παράταση της προθεσμίας προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας και της απόφασης παραχώρησης της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017

Άρθρο 104

Ρυθμίσεις για μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση και λειτουργία του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Άρθρο 105

Αναδιάρθρωση Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 106

Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο

Άρθρο 107

Διακίνηση εγγράφων μέσω του πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Εσωτερικών

Άρθρο 108

Κατάργηση διατάξεων του ν. 3852/2010

Άρθρο 109

Τροποποιήσεις του άρθρου 218 του ν.3852/2010

Άρθρο 110

Τροποποίηση του άρθρου 228 του ν.3852/2010

Άρθρο 111

Τροποποίηση του άρθρου 263 του ν.4555/2018

Άρθρο 112

Θέσεις δικηγόρων με έμμισθη εντολή στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Διατάξεις σχετικές με τις εκλογικές δαπάνες

Άρθρο 113

Τροποποιήσεις του ν. 3023/2002

Άρθρο 114

Έναρξη ισχύος

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Με το **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ** του παρόντος σχεδίου νόμου, εισάγεται για πρώτη φορά στην εθνική έννομη τάξη, αυτοτελές θεσμικό πλαίσιο με αντικείμενο την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, σε πνεύμα συνολικής και ουσιαστικής θεώρησης των έμφυλων σχέσεων, οι οποίες διαπερνούν οριζόντια όλα τα πεδία της σύγχρονης κοινωνίας. Επιχειρείται μια σημαντική μεταρρυθμιστική τομή στο εν λόγω πεδίο, με στόχευση την πραγμάτωση και την ουσιαστική εφαρμογή της ισότητας των φύλων σε όλα τα πεδία της δημόσιας δράσης.

Με την πλειονότητα των ανωτέρω ρυθμίσεων, επιχειρούνται τομές σε πεδία που περιορίζουν ή αναστέλλουν την ουσιαστική ισότητα των φύλων και την ίση μεταχείριση, επιτρέπουν τις διακρίσεις και δυσχεραίνουν το διοικητικό έργο.

Στο **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ** του σχεδίου νόμου, ρυθμίζονται θέματα ιθαγένειας και επιχειρείται τόσο βελτίωση υπαρχουσών διατάξεων, όσο και εισαγωγή νέων στην απόδοση ιθαγένειας, προτείνονται ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη άσκηση των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την απονομή της ιθαγένειας και την πολιτογράφηση, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι διαπιστωμένες στην πράξη αδυναμίες και δυσλειτουργίες και να καταστεί η διαδικασία ταχύτερη, αποτελεσματικότερη, ενιαία, διαφανής και ομογενοποιημένη. Παράλληλα επιχειρείται εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, όπως κυρώθηκαν με το ν. 4074/2012, και ιδίως του άρθρου 7, καθώς και με το σύνολο του νομοθετικού πλαισίου της Ε.Ε. και του εθνικού δικαίου περί ίσης μεταχείρισης και εξάλειψης των διακρίσεων λόγω ηλικίας και χρόνιας πάθησης, εισάγοντας διατάξεις ανάλογες με αυτές που υπάρχουν ήδη σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

Στο **ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ**, επιχειρούνται νομοτεχνικές βελτιώσεις ρυθμίσεων που αφορούν στην ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΡΗ

Το παρόν σχέδιο νόμου διαρθρώνεται σε τρία Μέρη:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Στο **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ** συμπεριλαμβάνονται άρθρα που ρυθμίζουν την ουσιαστική ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και επιδιώκεται να δημιουργηθούν οι βάσεις και οι προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της ισότητας των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής, με την πρόβλεψη πολιτικών, μέτρων και δράσεων που θα υλοποιούνται εκ μέρους της Πολιτείας, αλλά και εκ μέρους της κοινωνίας των πολιτών και των συλλογικών τους οργανώσεων.

Ειδικότερα, το **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ**, διαρθρώνεται σε τέσσερα Κεφάλαια:

Κεφάλαιο Πρώτο (Α): Αρχή της ίσης μεταχείρισης και καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο

Κεφάλαιο Δεύτερο (Β): Ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

Κεφάλαιο Τρίτο (Γ): Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον ιδιωτικό βίο και στην απασχόληση

Κεφάλαιο Τέταρτο (Δ): Δίκτυο δομών και άλλες ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Με τις διατάξεις που περιέχονται στο **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ** τροποποιούνται, αντικαθίστανται ή προστίθενται άρθρα στον Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας ώστε να επιτευχθεί ορθότερη, αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων για την απονομή της ιθαγένειας και την πολιτογράφηση. Προβλέπεται τροποποίηση του Οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών και ρυθμίζονται ζητήματα οργανωτικής φύσεως και εύρυθμης λειτουργίας των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν.4555/2018.

Πιο συγκεκριμένα, επιχειρούνται:

α)η μείωση και σταδιακά η εξάλειψη των δυσλειτουργιών στην εφαρμογή των διατάξεων της πολιτογράφησης και της κτήσης ιθαγένειας λόγω γέννησης/φοίτησης

β)η εισαγωγή στοιχειωδών κανόνων και διαδικασίας σχετικά με τον καθορισμό/διαπίστωση και αμφισβήτηση της ελληνικής ιθαγένειας και

γ)ο εξορθολογισμός της διαδικασίας κτήσης ιθαγένειας ομογενών από τις χώρες της τέως Σοβιετικής Ένωσης.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Στο **ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ,** θεσπίζονται λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ειδικότερα, το **ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ**, διαρθρώνεται σε πέντε Κεφάλαια ως ακολούθως:

Κεφάλαιο Πρώτο (Α): Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των δημοτικών αρχών

Κεφάλαιο Δεύτερο (Β): Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών

Κεφάλαιο Τρίτο (Γ): Διατάξεις σχετικές με το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κεφάλαιο Τέταρτο (Δ): Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία και τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κεφάλαιο Πέμπτο (Ε): Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση και λειτουργία του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Λοιπές διατάξεις

Λόγω των αυτοτελών, διαφορετικών θεματικών ρυθμίσεων, αρμοδιότητας του Υπουργείου, ακολουθεί διακριτή έκθεση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για κάθε ένα από τα προαναφερθέντα τρία μέρη του αξιολογούμενου σχεδίου νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

Α. ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Παρά το γεγονός ότι η νομική ισότητα στην Ελλάδα και γενικά στις δυτικές χώρες είναι κατοχυρωμένη, σύμφωνα με τα στοιχεία και τις σχετικές έρευνες, συνυπάρχει με τη γενικότερη περιορισμένη και μειωμένη παρουσία των γυναικών σε ηγετικές θέσεις και όργανα λήψης αποφάσεων, στο σύνολο των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών θεσμών: το Κοινοβούλιο, την Ευρωβουλή, την Κυβέρνηση, την τοπική & περιφερειακή αυτοδιοίκηση, τα πολιτικά κόμματα, το συνδικαλιστικό κίνημα, τους κοινωνικούς εταίρους τα διοικητικά συμβούλια των δημόσιων οργανισμών και φορέων, των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, τους οικονομικούς οργανισμούς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει μέτρα και αναπτύσσει δράσεις για την ίση μεταχείριση, την καταπολέμηση των διακρίσεων, χωρίς όμως να έχει επιτευχθεί ακόμα το επιθυμητό αποτέλεσμα.
Ενδεικτικά, βάσει της «Ετήσιας Έκθεσης για την Ισότητα μεταξύ Γυναικών και Ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση» που δημοσίευσε στις 7 Μαρτίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=615287):

1) ο μέσος όρος του χάσματος στην απασχόληση μεταξύ γυναικών και ανδρών στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. λιμνάζει στο 11,6%, με διάφορες αυξομειώσεις μεταξύ των Μελών της Ένωσης, ενώ το έμφυλο χάσμα στην απασχόληση της χώρας μας είναι 19%.

2) το καθεστώς της μερικής απασχόλησης είναι γένους θηλυκού, αφού ο μέσος όρος στην Ε.Ε. για τις γυναίκες είναι γύρω στο 30% και για τους άνδρες μόλις 8%, με την Ελλάδα να συγκεντρώνει ποσοστό γυναικών που εργάζονται με το συγκεκριμένο καθεστώς, γύρω στο 14%.

3) στα ζευγάρια με το μικρότερο μέλος της οικογένειας να είναι κάτω των επτά ετών, οι γυναίκες αφιερώνουν κατά μέσο όρο 32 ώρες εβδομαδιαίως σε έμμισθη εργασία και 39 ώρες σε άμισθη εργασία, ενώ οι αντίστοιχες ώρες για τους άνδρες είναι 41 (έμμισθη) και 19 (άμισθη)

4) το 44% των γυναικών και το 34% των ανδρών ηλικίας 30-34 ετών, έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ε.Ε., αλλά παρόλα ταύτα, το έμφυλο μισθολογικό χάσμα αγγίζει το 16% στην Ε.Ε. ως μέσος όρος με σημαντικές αυξομειώσεις μεταξύ των 28 Κρατών-Μελών

5) οι γυναίκες κατέχουν τα έδρανα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ποσοστό 36,1%

6) όσον αφορά τη συμμετοχή των γυναικών στα Εθνικά Κοινοβούλια, ο μέσος όρος είναι 29,3% (Νοέμβριος 2017) όταν τον Οκτώβριο του 2004 ήταν 22,1%

7) οι γυναίκες κατέχουν κυβερνητικό χαρτοφυλάκιο σε ποσοστό 27,7% στις Εθνικές Κυβερνήσεις, ενώ είναι αρχηγοί μεγάλου πολιτικού κόμματος σε ποσοστό 16,9%

8) στον κόσμο των επιχειρήσεων, οι γυναίκες καταλαμβάνουν θέσεις στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών σε ποσοστό μόλις 25,3% στην Ε.Ε., με τη Γαλλία να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση με ποσοστό 43,4% λόγω υιοθέτησης σχετικής νομοθεσίας υπέρ της ενίσχυσης του υποεκπροσωπούμενου φύλου, μέσω του μέτρου της ποσόστωσης ήδη από το 2011 (στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό είναι 11,3%)

Η οικονομική κρίση που πλήττει κάποιες χώρες της Ε.Ε., με ιδιαίτερη έμφαση στην Ελλάδα, αλλά και οι ακολουθούμενες πολιτικές λιτότητας και δημοσιονομικής προσαρμογής που εφαρμόζονται σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, επιτείνουν το καθεστώς διακινδύνευσης των γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, ενώ, ταυτόχρονα, διευρύνεται και το ποσοστό των γυναικών που φτωχοποιούνται, κυρίως στις νεότερες ηλικίες.

Ταυτόχρονα, η προσφυγική κρίση και η αύξηση των προσφυγικών ροών, διαμορφώνει ένα νέο τοπίο για τις γυναίκες πρόσφυγες και τα παιδιά τους, που αποτελούν το 60% του προσφυγικού πληθυσμού. Ασυνόδευτοι ανήλικοι, γυναίκες έγκυες, με αναπηρία, μόνες χωρίς υποστηρικτικό πλαίσιο, γυναίκες θύματα βίας ή εμπορίας ανθρώπων, αποτελούν την όψη του σύγχρονου προσφυγικού φαινομένου.

Αντίστοιχα, στις παραδοχές που κάνει άλλη Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών μετά το 2015, τίθεται ως βασικό ζήτημα ότι η φτώχεια στην Ευρώπη έχει δυσανάλογα γυναικείο πρόσωπο. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από την οικονομική κρίση και τα ειδικά μέτρα λιτότητας, καθώς και από τις επισφαλείς θέσεις εργασίας, τις θέσεις μερικής απασχόλησης, τους χαμηλούς μισθούς και τις συντάξεις, τη δυσκολία πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας. Η έμφυλη επίπτωση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, συνδέεται ομοίως με τις περικοπές στο δημόσιο τομέα, την αύξηση της επισφαλούς εργασίας, και την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων.

Είναι, κατά συνέπεια, αναγκαίο και κρίσιμο να προωθηθεί θεσμικά η εφαρμογή της ισότητας των φύλων με πιο συγκεκριμένο και άμεσο τρόπο σε όλες τις πολιτικές και τους οικονομικούς

σχεδιασμούς της πολιτείας, ώστε να ανατραπεί αυτή η μορφή «άδηλης κρίσης» της ισότητας των φύλων, γεγονός το οποίο επιδιώκει το παρόν σχέδιο νόμου.

Με το **Μέρος Πρώτο** του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (**άρθρα 1-30**), υπό τον τίτλο «**Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας**», εισάγεται για πρώτη φορά στο εθνικό δίκαιο αυτοτελές θεσμικό πλαίσιο που αφορά στην ισότητα των φύλων, υπό το πρίσμα των επιταγών των άρθρων 21 και 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία απαγορεύουν οποιαδήποτε διάκριση βασισμένη στο φύλο και κατοχυρώνουν το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της απασχόλησης, της εργασίας και της αμοιβής.
Μέχρι σήμερα, στην εθνική έννομη τάξη, τα ζητήματα έμφυλων διακρίσεων ή άσκησης έμφυλης βίας, επιλύονται με την εφαρμογή διατάξεων οικογενειακού ή εργατικού δικαίου, ή δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και υπό το φως σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών ή με την εφαρμογή διατάξεων υπερνομοθετικής ισχύος, όπως το ίδιο το Σύνταγμα της χώρας ορίζει, ή διεθνείς συνθήκες, τις οποίες η Ελλάδα έχει κυρώσει.

Επειδή όμως, κυρίως σε κοινωνίες με μακρά πατριαρχική παράδοση, όπως η ελληνική, και εξαιτίας των έντονων κοινωνικοδημογραφικών αλλαγών της τελευταίας περιόδου, καθίσταται απαραίτητο να υφίσταται αυτοτελές εθνικό θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει με σαφήνεια την ουσιαστική ισότητα των φύλων, προκειμένου αυτή να είναι ουσιαστική και δεσμευτική, το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί αναγκαίο βήμα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι ρυθμίσεις του **Κεφαλαίου Α΄** του **Μέρους Πρώτου** «Αρχή της ίσης μεταχείρισης και καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο» (**άρθρα 1-9**) αναφέρονται στην υποχρέωση της Πολιτείας για την εξάλειψη κάθε είδους έμμεσης ή πολλαπλής διάκρισης φύλου, σε υιοθέτηση πολιτικών και θετικών μέτρων ισότητας, όπως και στον προσδιορισμό των βασικών εννοιών και των μηχανισμών και φορέων για την πραγμάτωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των φύλων.
Αναγκαίο βήμα στην εφαρμογή των αρχών της ισότητας των φύλων, αποτελεί το άρθρο 5 του σχεδίου νόμου, δια του οποίου γίνεται προσθήκη σχετικής αρμοδιότητας στους δήμους (σχεδίαση, οργάνωση, συντονισμός και εφαρμογή προγραμμάτων ισότητας των φύλων), δεδομένου ότι από την Αυτοδιοίκηση, η οποία λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο, μπορεί να επιτευχθεί ουσιαστική μετατόπιση της ισχύουσας κουλτούρας για τα θέματα ισότητας και να περιοριστούν σημαντικά οι έμφυλες ανισότητες σε όλα τα πεδία. Το ίδιο απαραίτητη είναι η θεσμοθέτηση των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας, με οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων τους, προκειμένου αυτές να λειτουργήσουν σε στέρεες βάσεις και να αποτελέσουν με το έργο τους το συνδετικό κρίκο της

Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων με την αυτοδιοίκηση β' βαθμού στο επίπεδο πολιτικών ισότητας.

Η εξασφάλιση δε αποτελεσματικότερης λειτουργίας των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας, με την αύξηση των μελών τους και η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους, η πρόβλεψη σύστασης Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας στις Περιφέρειες, η πρόβλεψη της δυνατότητας σύστασης Αυτοτελών Γραφείων Ισότητας των Φύλων σε ΕΝ.ΠΕ. και Κ.Ε.Δ.Ε. και η πρόβλεψη σύστασης συλλογικού συμβουλευτικού γνωμοδοτικού οργάνου, του Κεντρικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων, αποτελούν αναγκαία βήματα για την πραγμάτωση του σκοπού της επίτευξης ουσιαστικής ισότητας των φύλων, δια του συντονισμού της δράσης σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο.

Οι ρυθμίσεις του **Κεφαλαίου Β΄** του **Μέρους Πρώτου** «Ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές» (**άρθρα 10-20**), έχουν ως αντικείμενο την εφαρμογή της έμφυλης ισότητας στις δημόσιες πολιτικές, στους δημόσιους προϋπολογισμούς και στη σύνταξη διοικητικών εγγράφων. Προβλέπουν επίσης την υποχρεωτική τήρηση στατιστικών στοιχείων από τις δημόσιες υπηρεσίες, με βάση το φύλο, για τους τομείς ευθύνης τους και την ενίσχυση του έργου του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων και του πειθαρχικού για το θέμα δικαίου, προκειμένου να υφίσταται ο αναγκαίος έλεγχος.

Απαραίτητες επίσης ρυθμίσεις αποτέλεσαν, η θέσπιση της αύξησης του ποσοστού του αριθμού των υποψηφίων ανά φύλο από 30% σε 40% ανά εκλογική περιφέρεια και η πρόβλεψη της κύρωσης της μη νόμιμης συγκρότησης συλλογικού οργάνου, εάν σε αυτό δεν εκπροσωπείται κάθε φύλο σε ποσοστό κατ' ελάχιστο 30%, προκειμένου αφενός να μπορέσουν τα φύλα να εκπροσωπηθούν αναλογικότερα στα κοινά και αφετέρου να αντιμετωπιστούν φαινόμενα παραβίασης ποσοστώσεων στη σύνθεση των συλλογικών οργάνων, γεγονός που ενίσχυε την έμφυλη βία.

Αποτελώντας δε κοινό τόπο ότι ο χώρος της εκπαίδευσης συνιστά προνομιακό πεδίο για την καλλιέργεια μιας ισχυρής προοδευτικής αντίληψης και για την εξάλειψη παντός είδους ανισοτήτων, η προτεινόμενη ρύθμιση κατέστη απαραίτητη, προκειμένου να θεσπιστούν οι βάσεις για την ένταξη της οπτικής του φύλου στο χώρο της εκπαίδευσης, μέσα από την ενθάρρυνση, από μέρους της Πολιτείας, της περαιτέρω ανάπτυξης των σπουδών φύλου και της σχετικής έρευνας από μέρους των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και των δημόσιων ερευνητικών οργανισμών.

Απαραίτητες ρυθμίσεις αποτέλεσαν η ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία, η ανάπτυξη θετικής δράσης για την προστασία της μητρότητας και η ένταξη της διάστασης του φύλου στα προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης, με σκοπό περισσότερο την «πρόληψη» και

λιγότερο τη «θεραπεία», μέσα από την εξάλειψη κυρίως των αιτιών που προκαλούν την έμφυλη διάσταση.

Με τις ρυθμίσεις του **Κεφαλαίου Γ΄** του **Μέρους Πρώτου** «Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον ιδιωτικό βίο και στην απασχόληση» (**άρθρα 21-24**), λαμβάνεται μέριμνα για την επιβράβευση των επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δράσεις προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων στο χώρο εργασίας, προϋπόθεση απαραίτητη για την κοινωνική και εργασιακή ισότητα.
Τέλος, θεσμοθετείται η υποχρέωση των μέσων μαζικής ενημέρωσης να μεριμνούν για την προβολή μιας ισότιμης και απαλλαγμένης από στερεότυπα και σεξιστικές απεικονίσεις εικόνας ανδρών και γυναικών και να εξασφαλίζουν την προβολή της παρουσίας των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής της χώρας, προϋποθέσεις αναγκαίες για την προώθηση της μη διάκρισης μέσα από τα ΜΜΕ, την εποχή που αυτά συμβάλουν κατά πολύ στη διαμόρφωση εικόνας και στάσης για το φύλο.

Οι ρυθμίσεις του **Κεφαλαίου Δ΄** του **Μέρους Πρώτου** «Δίκτυο δομών και άλλες ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών» (**άρθρα 25-30**), έχουν ως αντικείμενο τη λειτουργία ενός δικτύου δομών και μέσων ανά τη χώρα, με πεδίο δράσης την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, γνωρίζοντας ότι αναγκαία προϋπόθεση για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, αποτελεί η θεσμοθετημένη λειτουργία φορέων και υπηρεσιών που μέσω στοχευμένων δράσεων, αντιμετωπίζουν σταδιακά το πρόβλημα.
Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται: α) η λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών υπό τη ΓΓΙΦ ή τους Δήμους, τα οποία παρέχουν ψυχοκοινωνική και νομική στήριξη στις γυναίκες, β) η λειτουργία Ξενώνων φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων από τους Δήμους, οι οποίοι παρέχουν ασφαλή διαμονή σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας και τα τέκνα τους, γ) η λειτουργία Δομών και Επικοινωνιακών μέσων 24άωρης πανελλαδικής υποστήριξης, τα οποία προσφέρουν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στις γυναίκες – θύματα βίας, πληροφορούν αυτές για θέματα ισότητας και αναλαμβάνουν την παραπομπή τους στα συμβουλευτικά κέντρα, δ) η λειτουργία βάσης δεδομένων του Δικτύου δομών από τη ΓΓΙΦ, για την παρακολούθηση της ροής των περιστατικών και για τη βελτιστοποίηση των τρόπων αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών, και ε) η θέσπιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση, τη λειτουργία και τον έλεγχο των μονάδων του Δικτύου.

Ως εκ των ανωτέρω, συνάγεται ότι η ύπαρξη αυτοτελούς εθνικού θεσμικού πλαισίου, που θα ρυθμίζει την ισότητα των φύλων σε όλα τα επίπεδα κοινωνικής και οικονομικής ζωής, αποτελεί

αναγκαία συνθήκη για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Κύρια επιδίωξη του Μέρους Πρώτου του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, το οποίο διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια, είναι να δημιουργήσει τις βάσεις και τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Τούτο επιχειρείται με την πρόβλεψη πολιτικών, μέτρων και δράσεων που θα υλοποιούνται εκ μέρους της Πολιτείας, αλλά και εκ μέρους της κοινωνίας των πολιτών και των συλλογικών τους οργανώσεων και λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές και εργασιακές μεταβολές που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Κεφάλαιο Α΄

Σκοπός των διατάξεων του εν λόγω κεφαλαίου, είναι να οριστούν ως υποχρέωση της Πολιτείας, η εξάλειψη κάθε είδους διάκρισης λόγω φύλου, η ίση μεταχείριση των φύλων και η παροχή ίσων ευκαιριών σε αυτά, με σκοπό την επίτευξη της εναρμόνισης της ιδιωτικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Στόχος, αποτελεί η αρχή της ισότητας, να υιοθετηθεί από τους πολίτες ως νέος τρόπος ζωής και αντίληψης και να συμβάλει σε αυτό που ονομάζουμε εναρμόνιση της ιδιωτικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των πολιτών, σύμφωνα και με τη συνταγματική επιταγή.

Σαφείς επιδιώξεις είναι, η περιγραφή του μηχανισμού που έχει αναπτυχθεί από την Πολιτεία, διαρθρωμένου σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να αναπτυχθεί πολυδιάστατα, και η προσθήκη νέων αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο, γνωρίζοντας τη σημασία που έχει η εφαρμογή τοπικών προγραμμάτων και δράσεων στην ουσιαστική αλλαγή της κοινωνικής κουλτούρας.

Με τα άρθρα 6 έως 9, σκοπείται η προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, με τη θεσμοθέτηση των Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας, την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας, τη σύσταση Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας στις Περιφέρειες

και ανάλογων γραφείων σε ΕΝ.ΠΕ. και Κ.Ε.Δ.Ε., καθώς και τη σύσταση του Κεντρικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων. Επιδιώκεται έτσι με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και η παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου που εκδηλώνονται στην εργασία, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα.

Κεφάλαιο Β΄

Δια των διατάξεων του δευτέρου κεφαλαίου, σκοπείται η ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας του φύλου στις δημόσιες πολιτικές και δράσεις, σε πλαίσιο συστηματικό, υπαγόμενο σε μετρήσιμους δείκτες και αποτελέσματα.

Το εν λόγω πλαίσιο, το οποίο δομείται με παρουσίαση από τα Υπουργεία ετήσιων δράσεων και εκθέσεων προόδου για τα θέματα εξάλειψης των διακρίσεων λόγω φύλου, ένταξη της διάστασης του φύλου στους γενικούς προϋπολογισμούς, λογοδοσία για τις δεσμεύσεις ως προς την κατανομή και τη χρήση των πόρων, απαγόρευση του γλωσσικού σεξισμού στα διοικητικά έγγραφα, τήρηση στατιστικών στοιχείων με βάση το φύλο και εφαρμογή σχετικού πειθαρχικού δικαίου, αποσκοπεί στην πολυδιάστατη ανάπτυξη μηχανισμών τόσο εφαρμογής, όσο και ελέγχου για την ισότητα των φύλων.

Μέσω της θεσμοθετημένης αύξησης του ελάχιστου ποσοστού υποψηφίων ανά φύλο στις βουλευτικές εκλογές (από 30% σε 40%) και της υποχρεωτικής εκπροσώπησης συγκεκριμένου ελάχιστου ποσοστού (30%) κάθε φύλου στα συλλογικά όργανα της διοίκησης, με διακύβευση μη νομιμότητας σε διαφορετική περίπτωση, επιδιώκεται έμπρακτα η προστασία των φύλων.

Συνακόλουθα, οι ρυθμίσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και η ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία και στα προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης, σκοπό έχουν, αφενός την καλλιέργεια ισχυρής αντίληψης για το φύλο από τη βάση της κοινωνίας και αφετέρου την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην υγεία και την εξάλειψη των αιτιών που προκαλούν αρνητικά φαινόμενα εις βάρος των γυναικών.

Κεφάλαιο Γ΄

Οι ρυθμίσεις του εν λόγω Κεφαλαίου, στόχο έχουν τη θεσμοθέτηση μέτρων και κινήτρων για την εξάλειψη των ανισοτήτων των φύλων, εισάγοντας μέτρα επιβράβευσης των επιχειρήσεων που διακρίνονται για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζομένων γυναικών και ανδρών, δικονομικής ενίσχυσης του εργαζόμενου που υφίσταται δυσμενή διάκριση στην εργασία λόγω φύλου και υποχρέωση τόσο ισότιμης προβολής στα ΜΜΕ των δύο φύλων όσο

και απαγόρευσης χρήσης σεξιστικού λόγου. Δια των ανωτέρω, σκοπείται η έμπρακτη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον ιδιωτικό βίο και την απασχόληση.

Κεφάλαιο Δ΄

Οι ρυθμίσεις του τέταρτου κεφαλαίου, σκοπό έχουν τη θεσμοθετημένη λειτουργία δικτύου δομών ανά τη χώρα και σχετικών προβλέψεων για την αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών και της προστασίας των θυμάτων έμφυλης βίας.

Το δίκτυο που θεσμοθετείται, περιλαμβάνοντας Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες Φιλοξενίας, Επικοινωνιακά Μέσα 24ωρης Πανελλαδικής Υποστήριξης, βάσεις δεδομένων του Δικτύου δομών από τη ΓΓΙΦ, εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας μονάδων του δικτύου και λειτουργία ελέγχου, στοχεύει στην ολοκληρωμένη πρόληψη, μέριμνα και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και γενικά των θυμάτων έμφυλης βίας και των ανήλικων.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Οι διατάξεις του πρώτου μέρους του παρόντος σχεδίου νόμου, αφορούν το σύνολο των εννόμων σχέσεων των φυσικών προσώπων, σε όλους τους τομείς του ιδιωτικού και δημοσίου βίου και ιδίως στην πολιτική, κοινωνική, οικονομική και εκπαιδευτική πραγματικότητα της χώρας.
Στο πλαίσιο αυτό, και επειδή σε κοινωνίες με μακρά πατριαρχική παράδοση, όπως η ελληνική, το γυναικείο φύλο υφίσταται υποβάθμιση εν συγκρίσει με την αισθητά μεγαλύτερη οικονομική και πολιτική ισχύ του ανδρικού φύλου, το παρόν σχέδιο νόμου επιδιώκει να δημιουργήσει τις βάσεις και τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής, με την πρόβλεψη πολιτικών, μέτρων και δράσεων που θα υλοποιούνται εκ μέρους της Πολιτείας και εκ μέρους της κοινωνίας των πολιτών και των συλλογικών τους οργανώσεων.
Ιδιαίτερα επηρεάζονται οι ακόλουθες ομάδες:

- εργαζόμενοι σε όλους τους τομείς της δημόσιας και ιδιωτικής δράσης: μέσω της επιβράβευσης επιχειρήσεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών των εργαζομένων γυναικών και ανδρών, δημιουργίας ευκαιριών και καλύτερων συνθηκών εργασίας, ενίσχυσης του πειθαρχικού

δικαίου και παροχής έννομης προστασίας των εργαζομένων για θέματα παραβίασης της αρχής της ισότητας στην εργασία

- γυναίκες, οι οποίες ασχολούνται με τα κοινά: στο σχέδιο νόμου περιλαμβάνεται πρόβλεψη για αύξηση του ποσοστού ανά φύλο σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων ανά εκλογική περιφέρεια για τις βουλευτικές εκλογές, ενώ σε ό,τι αφορά τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης, θεσπίζεται κύρωση περί μη νόμιμης συγκρότησής τους επί μη πλήρωσης της προϋπόθεσης της εκπροσώπησης εκάστου φύλου στο, κατά νόμο, οριζόμενο ποσοστό. Έτσι ενθαρρύνεται περαιτέρω η ενεργός συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή του τόπου, και ενισχύεται η εκπροσώπησή τους τόσο στο κοινοβούλιο όσο και στα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης
- γυναίκες που επιθυμούν να γίνουν μητέρες και αυτό χρήζει ειδικής ιατρικής μέριμνας, μέσω της θέσπισης ειδικής προς τούτο άδειας
- άτομα που μετέχουν της μεταδευτεροβάθμιας, μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και της έρευνας, δια της ενθάρρυνσης των σπουδών φύλου και των ερευνητικών προγραμμάτων
- γυναίκες – θύματα βίας, οι οποίες αποτελούν έναν ευάλωτο πληθυσμό που εμπλέκεται σε εξουσιαστικές σχέσεις εξάρτησης, αδυναμίας και καταπίεσης, οι οποίες στηρίζονται μέσω της φιλοξενίας τους σε ξενώνες, της παροχής απαραίτητης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και της πρόσβασής τους σε νομικές συμβουλές και συμβουλευτικά κέντρα. Δια των ανωτέρω, ενισχύονται επίσης γυναίκες μετανάστριες, θύματα έμφυλης βίας, που δέχονται σωρευτικούς αποκλεισμούς λόγω της προέλευσης, των οποίων ο αποκλεισμός, η περιθωριοποίηση και η θυματοποίηση είναι μεγαλύτερη
- ανήλικα τέκνα γυναικών θυμάτων βίας, με την παροχή ασφαλούς διαμονής μέχρι την ηλικία που προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των ξενώνων
- ειδικοί επιστήμονες στο χώρο της ψυχοκοινωνικής υγείας και φροντίδας, μέσα από τη στελέχωση και λειτουργία των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων

Εν κατακλείδι, επέρχονται θετικά αποτελέσματα για το σύνολο της κοινωνίας, δηλαδή, πέραν της εξ ορισμού ομάδας-στόχου και για επιμέρους κοινωνικές και οικονομικές ομάδες. Και αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την επιρροή των δράσεων των ανωτέρω ομάδων στο σύνολο του κοινωνικού ιστού, του οποίου η εύρυθμη λειτουργία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση ομαλότητας και ίσων ευκαιριών προς επίτευξη κοινωνικής ανάπτυξης και προόδου.

1.4. Ποιες είναι οι ενδεχόμενες συνέπειες εάν δεν πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη ρύθμιση;

Στο ευρωπαϊκό δίκαιο, τα άρθρα 21 και 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαγορεύουν οποιαδήποτε διάκριση βασιζόμενη στο φύλο και κατοχυρώνουν το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της απασχόλησης, της εργασίας και της αμοιβής. Συνακόλουθα, το άρθρο 157 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 141 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας) παρέχει ειδική νομική βάση για τη λήψη κοινοτικών μέτρων που εξασφαλίζουν την αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης σε θέματα απασχόλησης και εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, γεγονός που ρυθμίζεται και με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ.

Στο εθνικό δίκαιο, η αρχή της ισότητας προβλέπεται στο άρθρο 4 του Συντάγματος της Ελλάδος, ενώ στο δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 22, θεσπίζεται το δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διάκρισης. Πρόσθετα, στην παρ.1 του άρθρου 21 του Συντάγματος προστατεύεται η μητρότητα.

Με τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, επιτεύχθηκε η τροποποίηση του άρθρου 116 του Συντάγματος του 1975, με την συμπερίληψη στο περιεχόμενό του της πρόβλεψης ότι «*Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών*», επί της οποίας διαμορφώθηκε πλούσια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τη λήψη και την εφαρμογή κατάλληλων νομοθετικών μέτρων από το νομοθέτη και τα όργανα του κράτους και για την, κατά περίπτωση, αποκατάσταση της επιβαλλόμενης ίσης μεταχείρισης των φύλων.

Οι διατάξεις όμως του εθνικού δικαίου που περιέχουν ρυθμίσεις για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος του γυναικείου φύλου, φαίνεται να μην διέπονται από πνεύμα συνολικής θεώρησης των έμφυλων σχέσεων, οι οποίες διαπερνούν οριζόντια όλα τα πεδία μιας σύγχρονης κοινωνίας. Επίσης, είναι εμφανής η ανάγκη ενίσχυσης του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου της ασκούμενης βίας κατά των γυναικών.

Η βία κατά των γυναικών, είναι ένα φαινόμενο διαχρονικό, το οποίο δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες φυλετικές, κοινωνικές, οικονομικές, θρησκευτικές ή μορφωτικές ομάδες, αλλά συνιστά το σκληρό πυρήνα των έμφυλων ανισοτήτων και αναπαράγει τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Είναι μάλιστα δύσκολο να καταπολεμηθεί, αν λάβει κανείς υπόψη και τη διστακτικότητα των θυμάτων να καταγγείλουν τα περιστατικά βίας ενώπιον των αρχών.

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, καθώς και εν μέσω συνεχών μεταναστευτικών ροών, το φαινόμενο της κακοποίησης των γυναικών εμφανίζει και νέες μορφές και έχει καταστήσει σαφή την ανάγκη για τη λήψη μέτρων από την Πολιτεία, για την αντιμετώπισή του.

Για το σκοπό αυτό, στο εν λόγω σχέδιο νόμου προβλέπεται η λειτουργία ενός ολοκληρωμένου Δικτύου δομών και υπηρεσιών (Συμβουλευτικά Κέντρα Γυναικών, Ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, 24άωρη πανελλαδική τηλεφωνική γραμμή SOS 15900) με αντικείμενο την προσφορά ψυχοκοινωνικής στήριξης, νομικής συμβουλευτικής αλλά και ασφαλούς διαμονής στις γυναίκες- θύματα έμφυλης βίας και τα ανήλικα τέκνα τους, η απουσία του οποίου θα ενίσχυε την κοινωνική αδικία, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η οικονομική κρίση που βιώνει η Ελλάδα και οι παρατεταμένες πολιτικές λιτότητας που εφαρμόστηκαν την τελευταία δεκαετία, έχουν ως αποτέλεσμα τη δραματική μείωση της απασχόλησης και έχουν έμφυλες συνέπειες, καθώς έχουν πλήξει δυσανάλογα τις γυναίκες, τους νέους και τους μετανάστες, οι οποίοι συγκεντρώνονται σε μεγαλύτερο ποσοστό απ' ότι οι άνδρες στο κατώτερο τμήμα της μισθολογικής κλίμακας και στον δευτερεύοντα τομέα της εργασίας.
Παράλληλα, ζητήματα όπως η υποεκπροσώπηση των γυναικών σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας, εξακολουθούν να υφίστανται ως τομείς ανισότητας ανάμεσα στα δύο φύλα, οι οποίοι αλληλεπιδρούν με τις νέες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν την τελευταία περίοδο. Στην οικονομική σφαίρα, υφίσταται μεν πρόοδος, αλλά αυτή δεν είναι αρκετή.

Όσον αφορά τη Δημόσια Διοίκηση, επιτακτική παραμένει η ανάγκη ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μέσα από τα συλλογικά όργανα του Δημοσίου Τομέα.

Στον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο, οι ισχύουσες έμφυλες διαφορές, εντοπίζονται και αντανακλώνται σε όλο το φάσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τις μορφές και τις βαθμίδες της. Οι γυναίκες εξακολουθούν να αποτελούν τη μειοψηφία στην κορυφή της ιεραρχίας, παρά το γεγονός ότι η αναλογία των γυναικών στα διάφορα εκπαιδευτικά επίπεδα, έχει αρχίσει να βελτιώνεται.

Η εκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα λήψης διοικητικών, οικονομικών, συνδικαλιστικών και πολιτικών αποφάσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλή, γεγονός που καθιστά αναγκαίες τις προωθούμενες, με το εν λόγω σχέδιο νόμου, θετικές δράσεις.

Τέλος, η μείωση της ανάδειξης της σχέσης του κοινωνικού φύλου και των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ), η οποία εκκινεί από το πρόβλημα της στερεοτυπικής αναπαράστασης των γυναικών από τα ΜΜΕ και των τρόπων με τους οποίους η έμφυλη ταυτότητα κατασκευάζεται,

αποτελεί μέριμνα των συγκεκριμένων ρυθμίσεων, ελλείψει των οποίων, η έμφυλη βία θα επιδεινωθεί.

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι το παρόν σχέδιο νόμου, μέσα από τη θεσμοθέτηση ακολουθούμενων πρακτικών, τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής άλλων, τη νομοθέτηση νέων, την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων στις δημόσιες πολιτικές, στον ιδιωτικό βίο και την απασχόληση και τη λειτουργία δικτύου δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, επιδιώκει με σαφή και συγκεκριμένο τρόπο την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας. Τα ανωτέρω στοιχεία είναι αναγκαία για τη μη αποδόμηση του κοινωνικού ιστού, κυρίως σε περίοδο κρίσης, που χαρακτηρίζεται από διόγκωση των κοινωνικών, οικονομικών και έμφυλων διαφορών και έχει ανάγκη την ύπαρξη συνεκτικών δομών και σχέσεων, κοινωνική ομαλότητα, οικονομική ισορροπία και φυλετική ισότητα.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Το θέμα της προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας, έχει αποτελέσει πεδίο ενασχόλησης σε εθνικό επίπεδο, τόσο θεσμικά όσο και εφαρμοστικά.
Σε εφαρμοστικό επίπεδο, η ισότητα των φύλων ενισχύεται με τη λειτουργία κέντρων και φορέων, με αντιπροσωπευτικότερο αυτών, τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ), η οποία ιδρύθηκε με το άρθρο 27 του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137/Α)**,** ως αυτοτελής Δημόσια Υπηρεσία που υπαγόταν στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης, ενώ από το 2010 υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών (Π.Δ. 96/2010, ΦΕΚ 170/Α)**.**
Βάσει νομοθετικού πλαισίου, κυρίως από το 2000 και εντεύθεν, γίνονται συνεχείς προσπάθειες προς την κατεύθυνση της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας. Ενδεικτικά, ακολουθούν αναφορές για καίριους σχετικά με το θέμα τομείς:

<u>Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης</u>

- Με το ν. 1414/84 (ΦΕΚ 25/Α'/2-2-1984) «Εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων στις εργασιακές σχέσεις και άλλες διατάξεις», γίνεται προσπάθεια να προστατευθούν ισότιμα οι εργασιακές σχέσεις ανδρών και γυναικών
- Με το ν. 1483/1984 και το Π.Δ. 176/1997, θεσμοθετείται η απαγόρευση απόλυσης εγκύου. Ως σπουδαίος λόγος δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να θεωρηθεί ενδεχόμενη μείωση της απόδοσης της εργασίας της εγκύου που οφείλεται στην εγκυμοσύνη
- Με το Π.Δ. 41/2003 (ΦΕΚ 44/Α'/21-2-2003) «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων» συμπληρώθηκαν οι διατάξεις του Π.Δ. 176/1997 σε εναρμόνιση με την Οδηγία 92/85/ΕΟΚ, προστατεύεται το δικαίωμα της εργαζόμενης γυναίκας στη μητρότητα.
- Με το ν. 3488/2006 (ΦΕΚ 191/Α'/11-9-2006), «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση, *στην επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας»,* προωθείται η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις και η καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στους εργασιακούς χώρους. Φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη, ο οποίος για τον ιδιωτικό τομέα συνεργάζεται με το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) (άρθρο 13).
- Με το ν. 3896/2010 (ΦΕΚ 207/Α'/8-12-2010) «Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης – Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις», ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ισότητα των αμοιβών μεταξύ γυναικών και ανδρών, την ίση μεταχείριση σε σχέση με τα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική εξέλιξη και κατάρτιση, τους όρους εργασίας και γενικά λαμβάνονται μέτρα από τον εθνικό νομοθέτη για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης.

<u>Καθιέρωση ποσόστωσης ανά φύλο για την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών</u>

- Με το άρθρο 6, παρ. 1, του ν. 2839/2000 (ΦΕΚ 196/Α'/2000) «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις», θεσμοθετήθηκε η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. καθώς επίσης και στους ΟΤΑ α' και β'

βαθμού. Πιο συγκεκριμένα, καθιερώθηκε η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστο στο 1/3, συμμετοχή κάθε φύλου στα υπηρεσιακά συμβούλια και στα συλλογικά όργανα του Δημοσίου, των Δημοσίων Οργανισμών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Με το άρθρο 75, παρ. 1 του ν.2910/2001 (ΦΕΚ 91/Α'/2.5.2001)**,** καθιερώθηκε η υποχρεωτική, κατ' ελάχιστο στο 1/3, συμμετοχή από κάθε φύλο ως υποψηφίων στα ψηφοδέλτια των Νομαρχιακών και Δημοτικών εκλογών**.**
- Βάσει της παρ. 3 του άρθρου 18 και της παρ. 3 του άρθρου 120 του ν**.** 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» ορίζεται ότι ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, συμβούλων δημοτικής κοινότητας, συμβούλων τοπικής κοινότητας και περιφερειακών συμβούλων από κάθε φύλο, ανέρχεται κατ' ελάχιστο στο 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών.
- Με το άρθρο 4 του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α'/29.3.2010) **«**Σύστημα επιλογής Προϊσταμένων οργανικών μονάδων με αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια – Σύσταση Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις», ορίζεται ότι στα Συμβούλια, ο αριθμός των μελών που ορίζονται από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνόλου των μελών.
- Με το άρθρο 34 του Π.Δ. 26/2012 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» κωδικοποιείται η υφιστάμενη νομοθεσία περί ποσοστώσεων στον αριθμό των υποψηφίων βουλευτών κατά φύλο, και ορίζεται ότι για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών από κάθε φύλο, πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους.
- Με το άρθρο 3 παρ.3 του ν. 4255/2014 (ΦΕΚ 89/Α'/11-4-2014) «Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλες διατάξεις», καθιερώνεται για πρώτη φορά ποσόστωση για κάθε φύλο επί του αριθμού των υποψηφίων στις Ευρωεκλογές και ορίζεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους.
- Με το άρθρο 57 του ν. 3653/2008 (ΦΕΚ Α'/21.3.2008) «Θεσμικό πλαίσιο έρευνας και τεχνολογίας και άλλες διατάξεις**»** καθορίζεται ποσοστό συμμετοχής των επιστημόνων κατ' ελάχιστο 1/3 για κάθε φύλο στη στελέχωση των Εθνικών Οργάνων και Επιτροπών Έρευνας και Τεχνολογίας, εφόσον οι υποψήφιοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα για την κάλυψη της σχετικής, κατά περίπτωση, θέσης.

Οι ανωτέρω προσπάθειες, αποτέλεσαν αδιαμφισβήτητα σημαντικά βήματα στην προώθηση της ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων, αλλά παρόλα ταύτα δεν ήταν ικανές να επιτύχουν την πλήρη και ουσιαστική επίτευξη της ισότητας αυτής, με τις διακρίσεις να μειώνονται μεν σε κάποια επίπεδα, αλλά να μην αντιμετωπίζονται πολυεπίπεδα, να εξακολουθούν να υφίστανται και να διογκώνονται σε περιόδους κοινωνικής αναστάτωσης και κρίσης.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Το παράδειγμα που ακολουθεί, προέρχεται από το Ηνωμένο Βασίλειο και αφορά μια ιδιαίτερη προσπάθεια για την ένταξη της διάστασης του φύλου στους δημόσιους προϋπολογισμούς. Η επιλογή έγινε με βάση το θέμα που πραγματεύεται, καθώς οι δημόσιοι προϋπολογισμοί αποτελούν δομικά ένα από τα πιο σημαντικά και ίσως το πιο σημαντικό στοιχείο για κάθε κράτος.

Το παράδειγμα που ακολουθεί, αφορά την Ομάδα Προϋπολογισμού των γυναικών του Ηνωμένου Βασιλείου (Women's Budget Group-WBG) .

Η WBG είναι μία από τις γνωστότερες και πιο επιφανείς ομάδες της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της κατάρτισης των δημόσιων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου. Ιδρύθηκε το 1989 και συνενώνει οικονομολόγους που ασχολούνται με φεμινιστικά ζητήματα, ερευνητές/τριες, συμβούλους για τη διαμόρφωση πολιτικών, μέλη σωματείων και ακτιβιστές/τριες, οι οποίοι/-ες συνεργάζονται για την υλοποίηση του σχεδίου μιας κοινωνίας, που θα επικρατεί η ισότητα μεταξύ των φύλων και η οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών θα τους παρέχει μεγαλύτερη αυτονομία στον επαγγελματικό, οικογενειακό και κοινωνικό βίο.

Το έργο της WBG περιστρέφεται γύρω από το θεμελιώδες ερώτημα «Πού διοχετεύονται οι πόροι και ποιά είναι η επίπτωσή τους στην ισότητα των φύλων;». Οι δραστηριότητές της εντάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

α. Ανταπόκριση στον ετήσιο εθνικό προϋπολογισμό και τις προκαταρκτικές αναφορές

β. Ενθάρρυνση της κυβέρνησης, και ειδικότερα του HM Treasury (Υπουργείο Οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου), να εντάξει την κατάρτιση των δημόσιων προϋπολογισμών με την οπτική του φύλου στο έργο του

γ. Εργασία με γυναίκες που ζουν σε συνθήκες φτώχειας για να υποστηριχτεί η συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και να λαμβάνονται υπόψη εμπειρικά δεδομένα κατά τη διαμόρφωση των πολιτικών

Οι αντιδράσεις της ομάδας σε ότι αφορά τον εθνικό προϋπολογισμό, αποτελούν χαρακτηριστικό γνώρισμα του έργου της. Με την υποστήριξη και ενίσχυση από το έργο και την έρευνα των μελών της ως ακαδημαϊκών αλλά και από τις εμπειρίες τους ως δημόσιων συνηγόρων, οι αντιδράσεις επιδιώκουν να είναι αντιπροσωπευτικές των γυναικείων αναγκών, ενώ παράλληλα εκμεταλλεύονται τρέχουσες πολιτικές ευκαιρίες. Η ανάλυση που γίνεται, αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για τους ειδικούς, εντός και εκτός της κυβέρνησης.

Η ομάδα WBG αποσκοπεί επίσης στην προώθηση της ανάλυσης βάσει των φύλων σε κυβερνητικό επίπεδο. Μέσω της ανωτέρω προσπάθειας, έχει επιτευχθεί πρόοδος σε ό,τι αφορά την κίνηση από την κυβέρνηση για μια ισχυρότερη συμβουλευτική διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής «βάσει στοιχείων», το διορισμό Υπουργού για Γυναικεία Ζητήματα και τη δέσμευση του Υπουργείου Οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου για τακτικές συναντήσεις με τους Υπουργούς και τους αξιωματούχους, ώστε να παρουσιάζεται και να συζητείται η ανάλυση του προϋπολογισμού και των προκαταρκτικών αναφορών με την οπτική του φύλου.

Σε γενικές γραμμές, το έργο της WGB μπορεί να χαρακτηριστεί ως άσκηση σταδιακής ευαισθητοποίησης και απόκτησης ικανοτήτων, για την ανάλυση του προϋπολογισμού με την οπτική του φύλου, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ώστε να επιτευχθούν γενικότερες αλλαγές. Αξιοσημείωτη είναι η προσπάθεια της WBG να πείσει το Υπουργείο Οικονομίας να αναλάβει ένα Έργο για την Ανάλυση των Εξόδων με την οπτική του φύλου (GAP). Το έργο GAP ανέλαβε την κατάρτιση ανάλυσης των εξόδων με την οπτική του φύλου στο Υπουργείο Εργασίας και Συντάξεων και στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, στρέφοντας την προσοχή στα Προγράμματα και τις υπηρεσίες του New Deal για τις μικρές επιχειρήσεις. Το έργο αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο ευαισθητοποίησης και απόκτησης ικανοτήτων στο εσωτερικό της κυβέρνησης, σχετικά με τη σημασία της ανάλυσης των εξόδων με την οπτική του φύλου.

Σημαντικό σημείο έμφασης σχετικά με το τεκταινόμενο έργο της WBG, αποτελεί το καθήκον του δημόσιου τομέα να προωθεί την ισότητα των φύλων και να χρησιμοποιεί το κριτήριο αυτό στην ανάλυση του προϋπολογισμού.

2.3.Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση, πρέπει να εκδοθούν οι Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα: 6, 7, 9, 10, 21, 29

Επιπλέον, πρέπει να εκδοθούν οι Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα 11 & 29.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1. Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση.

Η αξιολογούμενη ρύθμιση αφορά όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Προβλέπεται επιβράβευση των επιχειρήσεων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, που εφαρμόζουν πολιτικές ίσης μεταχείρισης και ίσων ευκαιριών για τις εργαζόμενες και τους εργαζομένους τους. Συγκεκριμένα, χορηγείται «σήμα ισότητας» στις επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δράσεις που προωθούν την ουσιαστική ισότητα, παρέχοντάς τους με τον τρόπο αυτό ένα περαιτέρω κίνητρο να μεριμνούν για την εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των εργαζομένων τους και να ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων στο εργασιακό τους περιβάλλον.

3.2. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς.

Οι ρυθμίσεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, επιδρούν συνολικά στη δομή και τη λειτουργία της αγοράς, μέσω της προσπάθειας στρατηγικής διασύνδεσης της φυλετικής ισότητας στην εργασία, με τους φορείς της συμβατικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας.

3.3. Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους».

-

3.4. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

Η προτεινόμενη ρύθμιση επιδρά στις λειτουργίες του τομέα μάρκετινγκ τόσο των ιδιωτικών επιχειρήσεων, όσο και του δημόσιου τομέα, μέσα από την προβολή της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τη διαφήμιση.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η αξιολογούμενη ρύθμιση συμβάλει στην ενίσχυση και διεύρυνση των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών παραγωγικών δυνάμεων και στην οικονομική ανάπτυξη και βιωσιμότητα, με δυναμική προοπτική στην επιχειρηματική εξέλιξη, μέσα από την πλήρη «εκμετάλλευση» των παραγωγικών δυνάμεων και των δύο φύλων και την προώθηση της ουσιαστικής έμφυλης ισότητας στην εργασία και στις ευκαιρίες για εργασία.

Η ενίσχυση της φυλετικής ισότητας, δεν δημιουργεί μόνον άμεσα οφέλη για τις κοινωνίες, αλλά, αποκλιμακώνοντας τις καταστάσεις αδικιών και άσκησης έμφυλης βίας, συμβάλει στην εξέλιξη της αγοράς εργασίας, την κοινωνική και ισόρροπη ανάπτυξη και πρόοδο. Όλα τα παραπάνω, οδηγούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, παρέχοντας μεγαλύτερες ευκαιρίες για την οικονομική και επαγγελματική δραστηριοποίησή τους, μέσω της πλήρους αξιοποίησης του δυναμικού τους και με δράσεις απαλλαγμένες από φυλετικά ταμπού και αγκυλώσεις.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους».

-

3.7. Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

-

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

-

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία.

Συνολικά, οι ρυθμίσεις του νόμου, αναμένεται να επιφέρουν όφελος, τόσο για τις τοπικές κοινωνίες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όσο και γενικότερα για την ιδιωτική και δημόσια οικονομία. Θα ενισχυθεί η τοπική οικονομία, με την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης, γεγονός που αντανακλά και στην εθνική οικονομία.

Μέσα από την πρόβλεψη για επιβράβευση των επιχειρήσεων για θέματα ισότητας και την υλοποίηση δράσεων ισότητας στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, οι επιχειρήσεις αναμένεται να ευαισθητοποιηθούν περαιτέρω σε θέματα ισότητας, γεγονός που θα αποβεί προς όφελός τους, μέσω της καλλιέργειας αισθήματος ικανοποίησης από τους εργαζόμενους, το οποίο βάσει μελετών, αυξάνει την παραγωγικότητα.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά.

- ✓ Επίτευξη νομικής και πραγματικής ισότητας ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες
- ✓ Αποτελεσματική αντιμετώπιση της έμφυλης βίας σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής
- ✓ Σεβασμός, προστασία και εμπέδωση των δικαιωμάτων των γυναικών
- ✓ Ενίσχυση της εκπροσώπησης των γυναικών στη Βουλή και στα όργανα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ✓ Λειτουργία δικτύου δομών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.

-

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση.

Στα οφέλη περιλαμβάνονται:

- η ουσιαστική ισότητα των φύλων
- η άρση των έμφυλων διακρίσεων των πολιτών σε όλα τα πεδία της δημόσιας, κοινωνικής και οικονομικής ζωής
- ο σεβασμός, η προστασία και η εμπέδωση των δικαιωμάτων των γυναικών
- η ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην εργασία όπως και στον ιδιωτικό, δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα
- η καταπολέμηση της έμφυλης βίας
- η λειτουργία ενός δικτύου δομών ανά τη χώρα με αντικείμενο δράσης την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη.

Ισχύουν τα προπαρατεθέντα στο σημείο 4.3.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων.

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν προκαλεί αρνητικές συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει).

-

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Οι προτεινόμενες διατάξεις συμβάλλουν στην βελτίωση της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης σε τομείς που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων, δια της ολοκληρωμένης λειτουργίας των υπηρεσιών της, με δίκτυο τοπικών δομών, πλήρως διασαφηνισμένο θεσμικό πλαίσιο και θεσμική κατοχύρωση διαδικασιών.

Αντιμετωπίζονται ελλείψεις του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, με παράλληλη ανάπτυξη νέων πεδίων δράσης, που θα αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους υφιστάμενους πόρους και θα οδηγήσουν στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

Το υπό αξιολόγηση σχέδιο νόμου, στοχεύει να οδηγήσει στη διαμόρφωση συνθηκών, που θα επιτρέψουν τόσο στην τοπική αυτοδιοίκηση, όσο και στην κεντρική διοίκηση να ασκήσει λυσιτελώς έναν πιο ουσιαστικό ρόλο στα θέματα ισότητας των φύλων σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο, με αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν).

-

7. Νομιμότητα

7.1. Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση.

- Σεβασμός και προστασία της αξίας του ανθρώπου - άρθρο 2 του Συντάγματος
- Αρχή της ίσης μεταχείρισης - άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος
- Δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας - άρθρο 5 του Συντάγματος
- Δικαίωμα στην πληροφόρηση – άρθρο 5Α του Συντάγματος
- Απαγόρευση προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας - άρθρο 7 του Συντάγματος
- Προστασία προσωπικών δεδομένων - άρθρο 9Α του Συντάγματος
- Προστασία της οικογένειας, της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας - άρθρο 21 του Συντάγματος
- Προστασία εργασιακών δικαιωμάτων - άρθρο 22 του Συντάγματος

- Αποκεντρωτική οργάνωση της Διοίκησης – άρθρο 101 του Συντάγματος

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση.

Στα ελληνικά νομολογιακά δεδομένα, και με αφορμή τη ρύθμιση του άρθρου 75 του ν. 2910/2001, που εισήγαγε υποχρεωτική ποσόστωση στους υποψήφιους συμβούλους στις δημοτικές, κοινοτικές και νομαρχιακές εκλογές, το ΣτΕ κλήθηκε να εκδώσει αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ισότητας στην πρόσβαση στα δημόσια αξιώματα και τη λήψη θετικών μέτρων γι' αυτό.
Χαρακτηριστικές είναι οι αριθμ. 2831, 2832, 3187 και 3188/2003 αποφάσεις. Στις εν λόγω αποφάσεις, το ΣτΕ έκρινε ότι η διάταξη του άρθρου 75 του ν. 2910/2001, σχετικά με τη θέσπιση από το νομοθέτη θετικών μέτρων για την αντιμετώπιση του ζητήματος της υποεκπροσώπισης των γυναικών στο χώρο της πολιτικής δράσης, ήταν σύμφωνη με το Σύνταγμα. Το ΣτΕ έκρινε ότι με τη νέα διατύπωση του άρθρου 116 παρ. 2 του Συντάγματος, ο συντακτικός νομοθέτης θέλησε να επιτρέψει την θέσπιση θετικών μέτρων κάθε μορφής σε όλους τους τομείς δράσης των δύο φύλων, τόσο στους τομείς των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, όσο και στον τομέα των πολιτικών δικαιωμάτων, υπό τον όρο ότι τα μέτρα αυτά δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς που θίγουν τον πυρήνα των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων στα οποία αναφέρονται.
Ως εκ τούτου κρίθηκε ότι ήταν Συνταγματική η ρύθμιση βάσει της οποίας στις εκλογές ΟΤΑ το κάθε φύλο πρέπει να εκπροσωπείται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων κάθε συνδυασμού.

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

- Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ε.Ε.
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα
- Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

-

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας.

Αρμόδιο για τον επιτελικό σχεδιασμό και την προώθηση εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος σχεδίου νόμου, είναι το επισπεύδον Υπουργείο Εσωτερικών (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων και Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας).

Αρμοδιότητα επίσης έχουν τα Υπουργεία: Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων, Υγείας, Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης.

Κατά το στάδιο της προετοιμασίας των υπό αξιολόγηση ρυθμίσεων, συμμετείχε το σύνολο των οργανικών μονάδων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, καθώς και οι καθ' ύλην αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

8.3.Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Αναφορικά με την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων του Πρώτου Μέρους αρμόδιες είναι η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, η Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων, η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, το Κ.Ε.Θ.Ι. και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β΄ 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη.

-

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.).

Έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες καλής νομοθέτησης, σύμφωνα με τον ν. 4048/2012 και κατά τη σύνταξη του αξιολογούμενου νομοσχεδίου, έχουν υιοθετηθεί οι προτεινόμενοι από την Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, νομοτεχνικοί κανόνες.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη.

Το σύνολο των διατάξεων που αντικαθίστανται, τροποποιούνται ή καταργούνται αποτυπώνεται αναλυτικά σε Συνοδευτική Έκθεση (Πίνακα καταργούμενων-τροποποιούμενων διατάξεων) του αξιολογούμενου σχεδίου νόμου.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1.Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου αναρτήθηκε σε ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση από 06-03-2018 μέχρι 20-03-2018.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη.

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, η ηλεκτρονική διαβούλευση έλαβε χώρα από τις 6 Μαρτίου έως και τις 20 Μαρτίου 2018 και κατατέθηκαν συνολικά 145 σχόλια από ενδιαφερόμενους. Ο σχολιασμός των διατάξεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου έλαβε χώρα

στο δικτυακό τόπο διαβούλευσης του Υπουργείου Εσωτερικών (http://www.opengov.gr/ypes/?p=5597)

Τα σχόλια που κατατέθηκαν ελήφθησαν υπόψη για τη βελτίωση των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΑΡΘΡΟ	ΤΙΤΛΟΣ	ΣΧΟΛΙΑ
1	Σκοπός	17
2	Πεδίο εφαρμογής	6
3	Ορισμοί	14
4	Μηχανισμοί και φορείς για την πραγμάτωση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων	7
5	Δράσεις της κεντρικής διοίκησης γα την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές	5
6	Η ένταξη της διάστασης του φύλου στους δημόσιους προϋπολογισμούς	Δεν επιτρέπεται σχολιασμός στο Άρθρο 06
7	Ένταξη της διάστασης του φύλου στη σύνταξη των δημοσίων εγγράφων	10
8	Τήρηση στατιστικών στοιχείων και ενίσχυση του έργου του Παρατηρητηρίου για την Ισότητα των Φύλων	1
9	Πειθαρχικό δίκαιο	1
10	Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις βουλευτικές εκλογές	6
11	Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στις εκλογές των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης	5
12	Ποσοστό υποψηφίων κατά φύλο στη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων	4
13	Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσα από την εκπαίδευση και την εκπαιδευτική διαδικασία	4
14	Ένταξη της διάστασης του φύλου στη δημόσια υγεία	8
15	Φύλο και Κοινωνική Αλληλεγγύη	2
16	Πρόνοια της/του εργοδότρια/τη για την ουσιαστική ισότητα των φύλων στην εργασία	3
17	Κοινωνικός διάλογος	2
18	Επιβράβευση των εμπορικών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη δράσεων προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων	4
19	Έλεγχος εφαρμογής	Δεν επιτρέπεται σχολιασμός στο

		Άρθρο 19
20	**Έννομη Προστασία**	**Δεν επιτρέπεται σχολιασμός στο Άρθρο 20**
21	**Μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στη διαφήμιση και στις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.**	**6**
22	**Λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών**	**9**
23	**Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας γυναικών-θυμάτων έμφυλης βίας**	**9**
24	**Λειτουργία της 24ωρης πανελλαδικής τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900**	**10**
25	**Βάση δεδομένων του Δικτύου δομών**	**3**
26	**Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Δικτύου Δομών**	**2**
27	**Προσωπικό δικτύου δομών**	**1**
28	**Διαδικασία ελέγχου**	**2**
29	**Χρηματοδότηση των δομών του δικτύου**	**3**
30	**Ειδικότερα θέματα λειτουργίας των δομών του Δικτύου**	**1**
31	**Έναρξη ισχύος**	**Δεν επιτρέπεται σχολιασμός στο Άρθρο 31**

Τα περισσότερα σχόλια έλαβαν το άρθρο 01 «Σκοπός» και το άρθρο 03 «Ορισμοί» (17 και 14 σχόλια αντίστοιχα).

Ο χαρακτήρας των σχολίων διέπεται από μεγάλη διακύμανση: υπάρχουν πολίτες και φορείς που τάσσονται με επαινετικά σχόλια για τη νομοθετική πρωτοβουλία του κρατικού φορέα ισότητας των φύλων, αλλά καταγράφονται και σχόλια περί περιορισμένου εύρους των προτεινόμενων άρθρων ή και πλήρους αντίθεσης προς το εν λόγω σχέδιο νόμου.

Σημαντικός αριθμός άρθρων εστιάζουν σε γλωσσολογικές ή/και εννοιολογικές παρατηρήσεις.

Υπάρχουν σχόλια που θεωρούν μονομερές και σεξιστικό το σχέδιο νόμου με το αιτιολογικό ότι προσεγγίζει το θέμα από την άποψη μόνο των γυναικών και παραγνωρίζει τα δικαιώματα των ανδρών, με έμφαση στα ζητήματα κηδεμονίας και ανατροφής των παιδιών.

Αναφορικά με το ζήτημα της αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, ορισμένα σχόλια είναι επικριτικά με το σκεπτικό ότι το σχέδιο νόμου δεν λαμβάνει υπόψη του ότι και οι άνδρες είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας από γυναίκες και έχουν το ίδιο δικαίωμα προστασίας με αυτές. Ένα ακόμη ζήτημα που τίθεται, είναι η αποσαφήνιση ως προς την πρόσβαση των γυναικών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα ή/και με προσφυγικό/μεταναστευτικό προφίλ στους ξενώνες φιλοξενίας γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας, καθώς και οι γλώσσες επικοινωνίας των αλλοδαπών γυναικών με το πανελλαδικό δίκτυο δομών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας Φύλων.

Χαιρετίζεται η πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας Φύλων για την εξάλειψη του γλωσσικού σεξισμού στα διοικητικά έγγραφα. Ωστόσο, εκφράζεται δυσπιστία για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, θεωρώντας το σχετικό άρθρο υπερβολικό.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης.

Το Υπουργείο Εσωτερικών είναι πάντοτε ανοικτό σε κοινωνικό διάλογο με το σύνολο των εμπλεκομένων φορέων αλλά και των πολιτών, αφού πάντοτε μελετώνται οι θέσεις και προτάσεις που αποστέλλονται προς αυτό, για τυχόν μελλοντικές θεσμικές βελτιώσεις.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Ήδη διανύουμε τον ένατο χρόνο εφαρμογής του ν. 3838/2010 που τροποποίησε το δίκαιο ιθαγένειας και πλέον των τριών από τότε που τέθηκαν σε εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 4332/2015 που εισήγαγαν εκ νέου ρυθμίσεις περί κτήσης ιθαγένειας υπό προϋποθέσεις για όσους αλλοδαπούς έχουν γεννηθεί ή/και μεγαλώνουν στη χώρα, φοιτούν σε ελληνικά σχολεία και διαμένουν νόμιμα σε αυτή.

Κατά τη διάρκεια των ετών αυτών, παρουσιάστηκαν δυσλειτουργίες στην εφαρμογή των διατάξεων τόσο της πολιτογράφησης όσο και της κτήσης ιθαγένειας λόγω γέννησης/φοίτησης, εντοπίστηκαν παραλείψεις ή και αβλεψίες του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου.

Οι εμφανέστερες δυσλειτουργίες αφορούν στην αδυναμία ομογενοποιημένης, ενιαίας και διαφανούς διαδικασίας κατά την πολιτογράφηση, καθώς και στις μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων και την έκδοση των αποφάσεων.

Οι διαπιστωμένες αυτές αδυναμίες οδήγησαν αρχικά στη σύσταση της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας και στη συνέχεια στην υπαγωγή των Διευθύνσεων Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης (εκτός των αρμοδιοτήτων των μητρώων αρρένων και της κοινωνικής ένταξης) από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών με το άρθρο 248 του ν.4555/2018. Ως εκ τούτου σκοπός των διατάξεων του παρόντος νόμου είναι η βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δυσλειτουργίες.

Οι παρούσες αλλαγές σκοπεύουν επίσης στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις απαιτήσεις της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, όπως κυρώθηκαν με το ν. 4074/2012, και ιδίως του άρθρου 7, καθώς και με το σύνολο του νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του εθνικού δικαίου περί ίσης μεταχείρισης και εξάλειψης των διακρίσεων λόγω ηλικίας και χρόνιας πάθησης, εισάγοντας διατάξεις ανάλογες με αυτές που υπάρχουν ήδη σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος εισάγονται συγκεκριμένες διατάξεις με στόχο την εξάλειψη του φαινομένου της ανιθαγένειας στην Ελλάδα για πρόσωπα γεννημένα στην Ελλάδα με ανιόντες που διαθέτουν μακρά οικογενειακή παρουσία και εγκατάσταση εντός του ελλαδικού χώρου, τα οποία ωστόσο δεν έχουν καθορίσει την ελληνική τους ιθαγένεια μέχρι σήμερα. Η χώρα έχει υποχρέωση ως κράτος δικαίου να αποδώσει την ιθαγένεια στη συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων, δίνοντάς τους το δικαίωμα στην προσωπικότητα, ζήτημα που, πέραν όλων των άλλων, ενδιαφέρει και τη δημόσια τάξη.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Σκοπός των προτεινόμενων διατάξεων είναι η βελτίωση ποιότητας των ρυθμίσεων, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι προαναφερόμενες δυσλειτουργίες. Πέρα όμως από το ενιαίο, ομοιογενές, διαφανές και ταχύτερο στο οποίο στοχεύουν οι διατάξεις, η αναβάθμιση της ρυθμιστικής αποτελεσματικότητας του σχετικού νομοθετικού πλαισίου θα διαμορφώσει του όρους για τη μείωση του αριθμού των διοικητικών και δικαστικών προσφυγών σχετικά με την κτήση της ιθαγένειας, άρα και το φόρτο της διοίκησης και των δικαστηρίων.

Σημειώνουμε ειδικά ότι στο πλαίσιο των ομοιογενών και διαφανών διαδικασιών πολιτογράφησης αναμορφώνεται η συνέντευξη ενώπιον των επιτροπών πολιτογράφησης. Για το επόμενο χρονικό διάστημα, ειδικά για την επάρκεια της γλώσσας, προκρίθηκαν μεταβατικά δύο εναλλακτικές διαδικασίες, είτε μέσω συνέντευξης ενώπιον της επιτροπής πολιτογράφησης, είτε μέσω ειδικής δοκιμασίας (τεστ) πιστοποίησης της γλωσσικής επάρκειας. Οι δύο διαδικασίες, που θα υλοποιούνται σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προκρίθηκαν από την άμεση μετάπτωση μόνο στην ειδική δοκιμασία (τεστ) πιστοποίησης της γλωσσικής επάρκειας για να αποφευχθούν καθυστερήσεις που θα προέκυπταν από την εισαγωγή ενός νέου και υποχρεωτικού τεστ για χιλιάδες αιτούντων.

Ειδικότερα και κατ' άρθρο:

- Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 31 εισάγεται η δυνατότητα απόκτησης ιθαγένειας από ανήλικα με βαριά αναπηρία παιδιά στα οποία παρέχεται αδιαλείπτως εξειδικευμένη περίθαλψη και παρεμβάσεις ψυχοκοινωνικής ή θεραπευτικής αποκατάστασης από αρμόδιους φορείς, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την κτήση ιθαγένειας από όλα τα παιδιά που πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.
- Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 32 εξειδικεύεται ότι για τη διακρίβωση της συνδρομής επί μέρους ουσιαστικών προϋποθέσεων της πολιτογράφησης η Επιτροπή Πολιτογράφησης διενεργεί ειδική δοκιμασία (τεστ). Δίνεται η δυνατότητα απαλλαγής από το μέρος της δοκιμασίας που αφορά τη γλωσσική επάρκεια σε όσους πιστοποιείται η γνώση της ελληνικής γλώσσας ώστε να μην επιβαρύνονται αναίτια η διοίκηση και οι αιτούντες. Εισάγεται νέα ρύθμιση, με την οποία δίνεται η δυνατότητα κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση αλλοδαπών ηλικίας άνω των 65 ετών, με νοητική ή ψυχική ή σωματική αναπηρία χωρίς να συντρέχει μέρος των ουσιαστικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης, ενώ οι τυπικές παραμένουν αμετάβλητες.

- Με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 μεταβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή της ουσιαστικής προϋπόθεσης περί της ένταξης του αιτούντος στην οικονομική ζωή της χώρας. Εφεξής δεν αρκεί η προσκόμιση εκκαθαριστικού σημειώματος του τελευταίου οικονομικού έτους πριν την αίτηση, αλλά πλέον προσκομίζονται κατά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης εκκαθαριστικά σημειώματα των οικονομικών ετών που αντιστοιχούν στο σύνολο των ετών προηγούμενης νόμιμης παραμονής στη χώρα που απαιτούνται κατά περίπτωση, με βάση τα οποία να προκύπτει η φορολογική υποχρέωση του αιτούντος ως κατοίκου της Ελλάδας. Με την παράγραφο 2 αναπροσδιορίζεται το ύψος παραβόλου περί κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση και μειώνεται από το ποσό των επτακοσίων (700) ευρώ στο ποσό των πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ. Διευρύνεται το πεδίο των δικαιολογητικών που απαιτούνται να συνοδεύουν την αίτηση πολιτογράφησης κατά την υποβολή της. Δίνεται επίσης η δυνατότητα σε ενήλικους αλλοδαπούς που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας να εκπροσωπούνται για την υποβολή αίτησης και δήλωσης πολιτογράφησης από τον νομίμως ορισθέντα δικαστικό συμπαραστάτη τους.
- Με το άρθρο 34 αντικαθίσταται ολόκληρο το άρθρο 7 υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν.4555/2018 για την ευχερέστερη ενσωμάτωση των αλλαγών που επέρχονται στη διαδικασία πολιτογράφησης και αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της διοίκησης και κυρίως στην επιτάχυνση της διαδικασίας. Επιπλέον εισάγεται παράβολο για την υποβολή αντιρρήσεων ενώπιον του Συμβουλίου Ιθαγένειας με δεδομένο ότι με το νέο εισαγόμενο τρόπο της ειδικής δοκιμασίας (τεστ) η άσκηση προσφυγής αποκτά εξαιρετικό χαρακτήρα. Η διάταξη περί παραπομπής για διατύπωση γνώμης στο Συμβούλιο Ιθαγένειας από τον Υπουργό Εσωτερικών σε περίπτωση αμφιβολιών του ως προς την εισήγηση της Επιτροπής Πολιτογράφησης εξακολουθεί να ισχύει.
- Με τα άρθρα 35 και 36 προστίθενται νέες διατάξεις, σκοπός της πρώτης εξ αυτών είναι να αναδείξει τη βούληση του νομοθέτη περί συνεχούς διαμονής του αιτούντος στη χώρα και μετά την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Η συνεχής διαμονή, δεν εννοείται ως το πραγματικό γεγονός της αδιάλειπτης φυσικής παρουσίας του προσώπου στη χώρα. Εισάγεται δε εξαίρεση από τον προηγούμενο κανόνα λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη καθυστέρηση άνευ υπαιτιότητας του αιτούντος στη διαδικασία πολιτογράφησης και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης σε μεγάλα τμήματα του μεταναστευτικού πληθυσμού. Προβλέπονται ακόμη οι περιπτώσεις παραπομπής υποθέσεων στον Υπουργό Εσωτερικών ή και στο Συμβούλιο Ιθαγένειας.

- Με το άρθρο 37 δίνεται η δυνατότητα σε άτομα με σωματική αναπηρία να ορκίζονται στην οικία τους ή μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Με το άρθρο 38 τροποποιείται η σύνθεση των Επιτροπών Πολιτογράφησης με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο των αναβολών συνεδριάσεων λόγω έλλειψης απαρτίας.
- Με το άρθρο 39 εξορθολογίζεται και απλοποιείται η διαδικασία κτήσης ιθαγένειας από τους ομογενείς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης καθώς καταργούνται οι Ειδικές Επιτροπές. Ειδικότερα όσοι κατοικούν σε αυτές, εφεξής αντιμετωπίζονται ως ομογενείς του εξωτερικού και υπάγονται στην ίδια διαδικασία με τους λοιπούς ομογενείς. Όσοι διαμένουν στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του πότε αφίχθησαν ή με ποιού τύπου θεώρηση εισόδου, εφόσον έχουν εισέλθει νόμιμα, υποβάλλουν αίτηση κατά τη διαδικασία της πολιτογράφησης με ειδικότερες τυπικές προϋποθέσεις και δικαιολογητικά. Οι Επιτροπές Πολιτογράφησης γνωμοδοτούν για την ομογενειακή ιδιότητα του αιτούντος και τη συνδρομή ουσιαστικών προϋποθέσεων οι οποίες καθορίζονται με υπουργική απόφαση.
- Με το άρθρο 40 κωδικοποιείται ορθολογικά η διαδικασία καθορισμού ιθαγένειας ούτως ώστε να τερματισθεί η οξύμωρη κατάσταση, κατά την οποία η διαπίστωση πλήρωσης των ουσιαστικών προϋποθέσεων κτήσης (συνήθως από αλληλουχία γεννήσεων) αποτελούσε μεν (θεωρητικά) αγώγιμο δικαίωμα του ενδιαφερομένου και αντίστοιχη δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης, συνθλιβόταν όμως μέσα σε μιαν απόλυτη διαδικαστική αταξία και ανασφάλεια δικαίου.
- Με το άρθρο 41 εισάγεται συγκεκριμένη διαδικασία επί αμφισβητήσεων ιθαγένειας.
- Με το άρθρο 42 τροποποιούνται τα άρθρα 23 και 28 του ν. 3838/2010 και αφενός επανεισάγεται η υποχρέωση ορκωμοσίας των ομογενών κατόχων Ε.Δ.Τ.Ο. μετά τη δημοσίευση της απόφασης περί κτήσης ιθαγένειας και αφετέρου αυξάνεται από 35% σε 50% το ποσοστό επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα που διατίθεται για την κάλυψη δαπανών των υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών που χειρίζονται θέματα ιθαγένειας. Η αύξηση αυτή δικαιολογείται από τις επιβαρύνσεις που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση των υπηρεσιών και του ειδικού εξοπλισμού που χρειάζονται οι νέες διαδικασίες πολιτογράφησης. Άλλωστε η αύξηση αυτή αντισταθμίζεται από την παρατηρούμενη, βάσει των στατιστικών στοιχείων, αύξηση μέσα στο 2018 των αιτήσεων πολιτογράφησης αλλογενών κατά 12% και των αιτήσεων πολιτογράφησης ομογενών κατά 8% περίπου σε σχέση με το 2017.

- Με το άρθρο 43 τροποποιείται ο Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών υπό το πρίσμα της διάταξης του άρθρου 248 του ν. 4555/2018.
- Με το άρθρο 44 τροποποιείται η σύνθεση της Επιτροπής για τη σύνταξη του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, στο πλαίσιο διευκόλυνσης του έργου της.
- Με το άρθρο 45 προβλέπεται ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 περί προσφυγής ενώπιον Υπουργού κατά των αποφάσεων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας.
- Οι προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 46 αφορούν πρόσωπα γεννημένα στην Ελλάδα, με ανιόντες που διαθέτουν μακρά οικογενειακή παρουσία και εγκατάσταση στην Ελλάδα, τα οποία δεν έχουν καθορίσει την ελληνική τους ιθαγένεια μέχρι σήμερα. Τα πρόσωπα αυτά εν προκειμένω αυτοπροσδιορίζονται ή ετεροπροσδιορίζονται ως προερχόμενα από κοινότητες με ειδικά χαρακτηριστικά που εμπίπτουν στον χαρακτηρισμό Ρομά, ως γενικού όρου που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2010, ανεξαρτήτως των πιθανών διαφορετικών όρων αυτοπροσδιορισμού ή ετεροπροσδιορισμού τους. Σκοπός των συγκεκριμένων διατάξεων είναι η εξάλειψη του φαινομένου της ανιθαγένειας στην Ελλάδα για πρόσωπα που, τόσο τα ίδια όσο και οι ανιόντες τους, είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα από μακρού ήδη χρόνου, έχουν δηλαδή μακρά ιστορική παρουσία στη χώρα. Οι οριζόμενες ρυθμίσεις τίθενται στην βάση του θετικού μέτρου για την συγκεκριμένη ομάδα, θεσπίζοντας κατά παρέκκλιση διαδικασίες σε σχέση με τις ισχύουσες καθώς και σε σχέση με τις εφαρμοζόμενες πρακτικές της διοίκησης, ακολουθώντας όμως τις διατάξεις του άρθρου 1 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας περί γεννημένων στο ελληνικό έδαφος.
- Με το άρθρο 47 καταργείται η προϋπόθεση παρέλευσης ενός έτους από την απόφαση κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση, η οποία συνιστούσε κώλυμα διορισμού, αίροντας τη δυσμενή διακριτική μεταχείριση σε βάρος των πολιτογραφημένων, η οποία προσέκρουε στις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης, ανεξαρτήτως φυλής, θρησκείας, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής.
- Με το άρθρο 48 τροποποιείται το άρθρο 8 του ν. 3469/2006, ούτως ώστε στις πράξεις που δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως να συμπεριλαμβάνονται και οι αποφάσεις ορισμού των μελών της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής των εξετάσεων πιστοποίησης της ελληνικής γλώσσας για υπηκόους τρίτων χωρών, για αλλοδαπούς που αιτούνται άσυλο και για αλλοδαπούς που αιτούνται ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση.
- Με το άρθρο 49 προβλέπεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής.

Το σύνολο του πληθυσμού που θα πληροί τις προϋποθέσεις κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας, με οιονδήποτε τρόπο, όπως αυτές τροποποιούνται με τις διατάξεις του παρόντος.

1.4. Ποιες είναι οι ενδεχόμενες συνέπειες εάν δεν πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη ρύθμιση;

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου υλοποιείται η αποστολή του Υπουργείου Εσωτερικών για σχεδιασμό και πραγμάτωση δημόσιων πολιτικών εθνικής εμβέλειας, στις οποίες περιλαμβάνεται η κτήση ή μη της ελληνικής ιθαγένειας, τομέας κατεξοχήν σημαντικός για το δημόσιο συμφέρον, με σοβαρές επιπτώσεις για το κράτος και τη λειτουργία του πολιτεύματος, αφού σχετίζεται με το εκλογικό σώμα αλλά και με μια σειρά μείζονος σημασίας δικαιώματα όπως αυτά του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, του διορισμού στο δημόσιο, κ.λπ.

Η εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων θεωρείται αναγκαία, για λόγους γενικότερου εθνικού συμφέροντος. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις:

- Επιδιώκεται η ομογενοποίηση των διαδικασιών κτήσης της ιθαγένειας μέσω της τυποποίησής τους, της πλήρους διασαφήνισης του θεσμικού πλαισίου και της άσκησης των αρμοδιοτήτων με ενιαία κριτήρια σε όλη την Επικράτεια.
- Επιχειρείται η αναβάθμιση, ο εκσυγχρονισμός και ο εξορθολογισμός των υπηρεσιών απονομής ιθαγένειας της Δημόσιας Διοίκησης της χώρας μέσω της απλοποίησης των σχετικών διαδικασιών.
- Επιταχύνονται οι διαδικασίες, δεδομένου ότι οι Περιφερειακές Διευθύνσεις θα υπάγονται απευθείας στην Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, γεγονός το οποίο εξυπηρετεί αφενός τη δυνατότητα καλύτερου συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών, αφετέρου την άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Δεν είναι η πρώτη φορά που γίνεται προσπάθεια ορθολογικής αντιμετώπισης της διαδικασίας της απόδοσης της Ελληνικής Ιθαγένειας. Είναι όμως ιδιαίτερης σημασίας η εισαγωγή, για πρώτη φορά, στοιχειωδών κανόνων και διαδικασίας σχετικά με τον καθορισμό/διαπίστωση και την αμφισβήτηση της ελληνικής ιθαγένειας. Ο καθορισμός της ελληνικής ιθαγένειας λόγω ανιόντα έλληνα πολίτη, πρώτη φορά διατυπώθηκε στο άρθρο 14 του Αστικού Νόμου του 1856. Το διαχρονικό δίκαιο ιθαγένειας επιβάλλει την εξέταση των υποθέσεων με βάση το δίκαιο που ίσχυε κάθε φορά όταν έλαβε χώρα το κρίσιμο ληξιαρχικό γεγονός, ως εκ τούτου σε πολλές περιπτώσεις το στέλεχος της διοίκησης οφείλει να ανατρέξει σε παλαιότερες διατάξεις, ακόμη και του 19ου αιώνα. Ως σήμερα, ο νομοθέτης απέφυγε να θεσμοθετήσει ειδικότερα ζητήματα καθορισμού ιθαγένειας, είτε ουσίας, είτε διαδικαστικά, αρκούμενος στην διάταξη, όπως αυτή μεταβαλλόταν διαχρονικά, περί κτήσεως της ιθαγένειας των τέκνων των Ελλήνων από τη γέννησή τους.

Στην ισχύουσα νομοθεσία, η διαδικασία διαπίστωσης δεν αναφέρεται καν, εκτός εκείνων των περιπτώσεων όπου για την αμφισβήτηση της ιθαγένειας αποφαίνεται ο Υπουργός Εσωτερικών.

Οι παρούσες ρυθμίσεις εισάγουν ένα ελάχιστο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό έχει προκύψει από την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, τις γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου Ιθαγενείας και του ΝΣΚ, αλλά και ορθές πρακτικές της διοίκησης. Έτσι ελαχιστοποιούνται οι δυνατότητες της διοίκησης για αυθαίρετη ερμηνεία των παραπάνω, καθώς αυτές κωδικοποιούνται και ανάγονται σε νόμο. Έχουν δε ιδιαίτερη σημασία καθώς σχετίζονται πρωτευόντως με τους απόδημους Έλληνες.

Επιπλέον, οι ρυθμίσεις αυτές στοχεύουν, καθόσον δεν μπορούν να καλύψουν πλήρως όλες τις περιπτώσεις, στο να εμπεδωθεί στη διοίκηση η αντίληψη ότι και ο καθορισμός ιθαγένειας δεν εναπόκειται στην πολιτική συγκυρία, στις τοπικές ή συνολικές προσλήψεις περί ορθού και συμφέροντος, σε εκτιμήσεις περί του αιτούντος προσώπου, αλλά υπόκειται στους νόμους και σε δικαστικό και διοικητικό έλεγχο.

Επίσης, εισάγονται ρυθμίσεις εξορθολογιστικού χαρακτήρα για την κτήση ιθαγένειας ομογενών από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Σχεδόν 30 έτη μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και τη δημιουργία διαδόχων κρατών σε πολλά από τα οποία διαβιούσαν και διαβιούν ομογενείς, το ρυθμιστικό πλαίσιο εξακολουθεί να διέπεται από τις ανάγκες ρυθμίσεων που προέκυψαν αμέσως μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και την μαζική εισροή ομογενών στη χώρα. Οι Ειδικές Επιτροπές εξέτασης των ομογενών τόσο στις κατά τόπους προξενικές αρχές όσο και στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και η διαφοροποίηση μερικών εκ των ομογενών σε όσους κατέφθασαν στη χώρα πριν και μετά το 2001, έχουν πλέον ολοκληρώσει την αναγκαιότητα θέσπισής τους. Με τις παρούσες διατάξεις επιλύεται το ζήτημα των επί ετών καθυστερήσεων εξέτασης των αιτήσεων και η διαδικασία ιδιότυπης πολιτογράφησής τους εντάσσεται είτε στο

άρθρο 10 του ΚΕΙ περί πολιτογράφησης ομογενών εξωτερικού, είτε στις κατά τόπους Επιτροπές Πολιτογράφησης οι οποίες θα γνωμοδοτούν και για την ομογενειακή ιδιότητα του αιτούντος.

Τέλος, προτείνονται ρυθμίσεις για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας και τη δημοτολογική τακτοποίηση των γεννημένων και διαβιούντων στη χώρα ανιθαγενών Ρομά σε τρεις βαθμίδες διαδικασιών, παρουσιαζόμενες από την απλούστερη προς την περισσότερο σύνθετη, όπου κάθε μια αντιστοιχεί στο επίπεδο επάρκειας των στοιχείων που προσκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι και την βεβαιότητα της κρίσης ότι ο αιτών ανήκει στους Ρομά με μακρά ιστορική παρουσία στην Ελλάδα.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Με τις παρούσες διατάξεις γίνεται προσπάθεια να επιλυθεί το ζήτημα των επί ετών καθυστερήσεων εξέτασης των αιτήσεων απόκτησης της ελληνικής ιθαγένειας από ομογενείς και των αποκλίσεων ως προς την αποδοχή ή μη της αίτησης. Οι αποκλίσεις οφείλονται στο ότι οι κρίσεις περί ελληνικής καταγωγής, ομογενειακής ιδιότητας αλλά και ένταξης εμφανίζεται να αποτιμώνται με μη ενιαίο τρόπο, είναι δε ενίοτε ανεπαρκώς τεκμηριωμένες. Όλα τα παραπάνω αναφερόμενα δεν συνιστούν ελληνική ιδιαιτερότητα: όλα τα κράτη που θέσπισαν ειδικές ρυθμίσεις απόδοσης ιθαγένειας για ομάδες πληθυσμών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης που κατηγοριοποίησαν ως ομογενείς –με διαφορετική ορολογία ανά χώρα- βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν ανάλογα αδιέξοδα και να αναθεωρούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις ρυθμίσεις τους, όπως έκανε και ο έλληνας νομοθέτης από το 1990. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα της Γερμανίας, του Ισραήλ αλλά και της Πολωνίας, με ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την πρώτη χώρα η οποία κατά το ίδιο χρονικό διάστημα με την Ελλάδα προχώρησε στην προϋπόθεση της ελάχιστης ένταξης για την χορήγηση ιθαγένειας.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση, πρέπει να εκδοθούν οι Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα: 31, 32, 38, 39, 46.

Επιπλέον, στο άρθρο 32 προβλέπεται η έκδοση δύο Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων ήτοι α) των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων και β) των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας.

3. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

Ως προσδοκώμενες συνέπειες των προτεινόμενων ρυθμίσεων στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά, θα μπορούσαν να αναφερθούν οι ακόλουθες:

- ✓ Βελτίωση ποιότητας των ρυθμίσεων περί κτήσης της ελληνικής ιθαγένειας έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι δυσλειτουργίες του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας
- ✓ Αποτελεσματικότερη και ταχύτερη άσκηση των αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την απονομή της ιθαγένειας και την πολιτογράφηση, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι διαπιστωμένες στην πράξη αδυναμίες και δυσλειτουργίες και να καταστεί η διαδικασία ταχύτερη, αποτελεσματικότερη, ενιαία, διαφανής και ομογενοποιημένη
- ✓ Ενίσχυση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής με την ομαλή ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας όσων αποκτούν με οιονδήποτε τρόπο την ελληνική ιθαγένεια
- ✓ Εισαγωγή στοιχειωδών κανόνων και διαδικασίας σχετικά με τον καθορισμό, διαπίστωση και την αμφισβήτηση της ελληνικής ιθαγένειας
- ✓ Εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, όπως κυρώθηκαν με το ν. 4074/2012, και ιδίως του άρθρου 7, καθώς και με το σύνολο του νομοθετικού πλαισίου της Ε.Ε. και του εθνικού δικαίου περί ίσης μεταχείρισης και εξάλειψης των διακρίσεων λόγω ηλικίας και χρόνιας πάθησης, εισάγοντας διατάξεις ανάλογες με αυτές που υπάρχουν ήδη σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

Ως οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση, θα μπορούσαν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- η δυνατότητα απόκτησης ιθαγένειας από ανήλικα με βαριά αναπηρία παιδιά στα οποία παρέχεται αδιαλείπτως εξειδικευμένη περίθαλψη και παρεμβάσεις ψυχοκοινωνικής ή

θεραπευτικής αποκατάστασης από αρμόδιους φορείς, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την κτήση ιθαγένειας από όλα τα παιδιά που πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του νόμου.

- η δυνατότητα κτήσης ιθαγένειας με πολιτογράφηση αλλοδαπών ηλικίας άνω των 65 ετών, με νοητική ή ψυχική ή σωματική αναπηρία χωρίς να συντρέχει το σύνολο των ουσιαστικών προϋποθέσεων πολιτογράφησης, ενώ οι τυπικές παραμένουν αμετάβλητες
- ο εξορθολογισμός και η απλοποίηση της διαδικασίας κτήσης ιθαγένειας από τους ομογενείς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης
- η δυνατότητα κτήσης της ιθαγένειας, με ειδικές διαδικασίες καθορισμού, ανιθαγενών Ρομά γεννημένων στην Ελλάδα, που έχουν ανιόντες με μακρά οικογενειακή παρουσία και εγκατάσταση στην Ελλάδα και οι οποίοι δεν έχουν καθορίσει την ελληνική τους ιθαγένεια μέχρι σήμερα
- η ομαλή ενσωμάτωση των ωφελούμενων, στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας και η διεύρυνση της δυνατότητας εργασιακής ένταξης των ωφελούμενων.

4. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

Οι προτεινόμενες διατάξεις συμβάλλουν στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, με αντικείμενο την απονομή ιθαγένειας, μέσω τυποποιημένων και απλοποιημένων διαδικασιών, με ενιαία σε όλη την Επικράτεια κριτήρια και με πλήρως διασαφηνισμένο το θεσμικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα την ορθότερη και ταχύτερη έκδοση σχετικών αποφάσεων και την ισότιμη μεταχείριση των ενδιαφερόμενων και κατά συνέπεια τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης.

5. Νομιμότητα

Το πλαίσιο των διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση:

- Αρχή της ίσης μεταχείρισης - άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος
- Δικαίωμα στην πληροφόρηση – άρθρο 5Α του Συντάγματος
- Προστασία προσωπικών δεδομένων - άρθρο 9Α του Συντάγματος
- Προστασία εργασιακών δικαιωμάτων - άρθρο 22 του Συντάγματος
- Αποκεντρωτική οργάνωση της Διοίκησης – άρθρο 101 του Συντάγματος
- Υπηρεσιακή κατάσταση των οργάνων της διοίκησης – άρθρο 103 του Συντάγματος.

6. Αρμοδιότητα

Για το σχεδιασμό και την προώθηση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων επισπεύδων είναι το Υπουργείο Εσωτερικών.

Κατά το στάδιο της προετοιμασίας, συμμετείχε το σύνολο των οργανικών μονάδων της Ειδικής Γραμματείας Ιθαγένειας καθώς και οι καθ' ύλην αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Αναφορικά με την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων και με στόχο την παροχή των απαραίτητων κατευθύνσεων και εγκύκλιων οδηγιών, αρμόδιες είναι, κατά κύριο λόγο, η Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας, η Διεύθυνση Ιθαγένειας και οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Ιθαγένειας.

Κατεξοχήν δε αρμόδιες για την εφαρμογή των προτεινόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων είναι όλες οι εμπλεκόμενες κατά νόμο υπηρεσίες.

Συναρμοδιότητα έχουν τα Υπουργεία Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών, Υγείας και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

7. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα των διατάξεων του παρόντος μέρους του νομοθετήματος δεν έλαβε χώρα ηλεκτρονική διαβούλευση στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, ελήφθησαν όμως υπόψη διατυπωμένα αιτήματα συλλογικών φορέων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ

1. Αναγκαιότητα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ (άρθρα 50 – 68)

Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των δημοτικών αρχών

Στο **Κεφάλαιο Α΄** εισάγονται ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των δημοτικών αρχών και επιχειρείται μια νομοτεχνική βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τις διατάξεις του ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ) και του ν. 4555/2018 (ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι) που αφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση α' βαθμού.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούν σε:

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ-ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- μεταβολή του χρόνου διενέργειας εκλογών ανάδειξης προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων, προκειμένου να επιτευχθεί ισομερής κατανομή της δημοτικής περιόδου
- αποσαφήνιση, αναδιατύπωση, ρητές αναφορές προσόντων και κατηγοριών κωλυμάτων εκλογιμότητας και άρση χρονικών ασυμβατοτήτων για την πλήρωση προϋποθέσεων κωλύματος, για λόγους ασφάλειας δικαίου και αντιμετώπιση δυσλειτουργιών
- λελογισμένη αύξηση αριθμού υποψηφίων δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων, προκειμένου να συνυπάρξει η εμπειρία των παλιών υποψηφίων και η ανανέωση που μπορούν να προσφέρουν οι νέοι
- ρύθμιση του ζητήματος της κατανομής εκλογικών εδρών ανά εκλογική περιφέρεια και συνδυασμό με δικαιότερο και αναλογικότερο τρόπο
- άρση ασαφειών και τροποποιήσεις σε σχέση με την εκλογική διαδικασία (συνδυασμούς, υποψηφίους συμβούλους, αντικαταστάσεις υποψηφίων, κατάταξη υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, αντιστοιχήσεις στοιχείων και εννοιών, διανομή ψηφοδελτίων)
- επιλογή δημάρχου με το νέο εκλογικό σύστημα, αυτό της απλής αναλογικής
- ανακήρυξη επιτυχόντος συνδυασμού και λοιπών συνδυασμών, εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων υπό το πρίσμα της απλής αναλογικής
- καθορισμός διαδικασίας άμεσης εκλογής προέδρου συμβουλίου κοινότητας σε περιπτώσεις που αυτή μείνει κενή, με τη διαδικασία αναπλήρωσης

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

- Επανακαθορισμός της έννοιας «πληθυσμός» υπό το πρίσμα της μονιμότητας, προκειμένου να υπάρξουν αξιόπιστα πληθυσμιακά δεδομένα, απαραίτητη προϋπόθεση για τις χωροταξικές αναλύσεις και τον καταρτισμό των χωρικών πολιτικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ (άρθρα 69 – 77)

Ρυθμίσεις σχετικές με την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών

Στο **Κεφάλαιο Β΄** εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στην ανάδειξη των περιφερειακών αρχών και επιχειρείται μια νομοτεχνική βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου όπως αυτό διαμορφώθηκε με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ) και του ν. 4555/2018 (ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι) και αφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση β' βαθμού.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούν σε:

- μεταβολή του χρόνου διενέργειας εκλογών ανάδειξης προεδρείου συμβουλίων και επιτροπών κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων, προκειμένου να επιτευχθεί ισομερής κατανομή της περιφερειακής περιόδου
- αποσαφήνιση, αναδιατύπωση, και ρητές αναφορές προσόντων και κατηγοριών κωλυμάτων εκλογιμότητας, για λόγους ασφάλειας δικαίου και αντιμετώπισης δυσλειτουργιών
- λελογισμένη αύξηση αριθμού υποψηφίων περιφερειακών συμβούλων, προκειμένου να συνυπάρξει η εμπειρία των παλιών υποψηφίων και η ανανέωση που μπορούν να προσφέρουν οι νέοι
- άρση ασαφειών σε σχέση με την εκλογική διαδικασία (συνδυασμούς, υποψηφίους συμβούλους, αντικαταστάσεις υποψηφίων, αντιστοιχήσεις στοιχείων και εννοιών, απαιτούμενα δικαιολογητικά συμμετοχής στις περιφερειακές εκλογές, ψηφοδέλτια)
- επικαιροποίηση της πρόβλεψης σχετικά με τη διευκόλυνση συμμετοχής της νέας γενιάς και των στρατεύσιμων στα κοινά
- αποσαφήνιση του τρόπου ορισμού επάρχου, στα πρώην νησιωτικά επαρχεία, με απόφαση του περιφερειάρχη, κατ' αναλογία με τον ορισμό των χωρικών αντιπεριφερειαρχών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ (άρθρα 78 – 95)

Διατάξεις σχετικές με το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στα άρθρα του Κεφαλαίου Γ΄:

- ρυθμίζονται ζητήματα αδειών των υπαλλήλων ΟΤΑ α' βαθμού, για λόγους ισονομίας και ισότητας μεταξύ των υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη για τους δημοτικούς υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημοσίου ΙΕΚ ή Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας», ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική τους εξέλιξη. Η παρούσα ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, αφενός για την εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν στη βαθμολογική κατάταξη υπαλλήλων του Δημοσίου και των υπαλλήλων των ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, αφετέρου για την ίση μεταχείριση των κατόχων των προκείμενων τίτλων ως απόρροια της συνολικής αναβάθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, λόγω προτεραιοποίησής της στην εκπαιδευτική πολιτική.
- εισάγονται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, προκειμένου να υπάρξει εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν στις επιλογές προϊσταμένων οργανικών μονάδων του Δημοσίου και των ΟΤΑ α' βαθμού, καθώς με σειρά διατάξεων νόμων τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα που αφορούν στο σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων χωρίς να τροποποιηθούν και οι ομοίου περιεχομένου αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών & Κοινοτικών Υπαλλήλων.
- διευκρινίζεται πόσες και ποιες θέσεις ειδικών συμβούλων, ειδικών και επιστημονικών συνεργατών των δημάρχων, μπορούν να καλύπτονται από πρώην δήμαρχο ή με απόφοιτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με εμπειρία ή επαγγελματική εξειδίκευση σε αυτοδιοικητικά θέματα, καθώς οι θέσεις αυτές, και ιδίως των επιστημονικών συνεργατών, είναι θέσεις που απαιτούν την κατοχή αυξημένων τυπικών προσόντων.
- καθιερώνεται ότι η δημοσίευση των σχετικών πράξεων υπηρεσιακών μεταβολών υπαλλήλων των ΟΤΑ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γίνεται με μέριμνα του οικείου Επόπτη ΟΤΑ, ως έχοντος σε κάθε περίπτωση την αρμοδιότητα.
- εξαιρούνται οι ΟΤΑ από την αναστολή προσλήψεων λόγω δημοτικών και περιφερειακών εκλογών εφόσον οφείλουν να προβούν στην κάλυψη αμιγώς εποχικών αναγκών, όπως η πυροπροστασία και η ναυαγοσωστική κάλυψη των ακτών, αλλά και η ενίσχυση των υπηρεσιών καθαριότητας και η στελέχωση των παιδικών σταθμών, στο πλαίσιο της αδιάλειπτης παροχής των υπηρεσιών των ΟΤΑ στους πολίτες, της προστασίας της οικογένειας αλλά και της δημόσιας υγείας.

  Πέραν τούτου και όσον αφορά τους διορισμούς και τις προσλήψεις τακτικού προσωπικού (μονίμου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) για την πλήρωση θέσεων στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, εισάγεται η πάγια εξαίρεσή τους από την αναστολή λόγω δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, εφόσον διενεργούνται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του ν.2190/1994, όπως ισχύει, με την

προϋπόθεση της έκδοσης της σχετικής προκήρυξης του ΑΣΕΠ πριν την προκήρυξη των εκλογών. Άλλωστε, τόσο οι πίνακες των προσωρινών αποτελεσμάτων όσο και των οριστικών καταρτίζονται από το ΑΣΕΠ. Η εξαίρεση αυτή κρίνεται αναγκαία επειδή και η περιγραφόμενη διαδικασία του ΑΣΕΠ είναι χρονοβόρα αλλά και το χρονικό διάστημα της αναστολής του ενός μηνός που προηγείται της ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων είναι μεγάλο, ενώ οι ανάγκες των φορέων σε ανθρώπινο δυναμικό έχουν ήδη καταστεί επιτακτικές, λόγω της μακρόχρονης αναστολής προσλήψεων που επιβλήθηκε για δημοσιονομικούς λόγους. Τέλος, με την παρούσα ρύθμιση εξαιρείται της αναστολής των υπηρεσιακών μεταβολών η διαδικασία επιστροφής των πρώην δημοτικών αστυνομικών από σωφρονιστικά καταστήματα για τη στελέχωση των υπηρεσιών της δημοτικής αστυνομίας των Δήμων, σε εφαρμογή του άρθρου 278 του ν.4555/2018, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4571/2018, με τις προϋποθέσεις που τίθενται εκ του νόμου και κατόπιν αιτήσεων που υποβλήθηκαν εντός προθεσμίας με καταληκτική ημερομηνία ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του ν. 4571/2018.

- εξασφαλίζεται η δυνατότητα χορήγησης των αδειών που προβλέπονται στα άρθρα 65, 66 και 67 του ν.3584/2007 και σε όσους υπαλλήλους φοιτούν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, για λόγους ισότητας μεταξύ των υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι το σχετικό δικαίωμα παρέχεται ήδη στους δημόσιους υπαλλήλους.
- εξαιρούνται οι προκηρυσσόμενες θέσεις τακτικού προσωπικού, ήτοι μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, όλων των κλάδων και ειδικοτήτων κατηγορίας ΔΕ και ΥΕ, πλην των διοικητικών, των κάθε είδους ανταποδοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και των υπηρεσιών κοιμητηρίων των ΟΤΑ α’ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, από την κάλυψη σε ποσοστό 10% από άτομα με αναπηρία 50% τουλάχιστον. Η εξαίρεση αυτή κρίνεται απαραίτητη, καθώς το προσωπικό που προσλαμβάνεται στις ανωτέρω θέσεις πρέπει να είναι σε θέση, από άποψη φυσικής καταλληλότητας, να προσφέρει υπηρεσίες σε θέσεις οι οποίες απαιτούν την εκτέλεση εργασιών από τη φύση τους επικίνδυνων και ανθυγιεινών, όπως των εργατών καθαριότητας, των οδηγών απορριμματοφόρων, των συνοδών απορριμματοφόρων, των οδοκαθαριστών, των χειριστών μηχανημάτων έργων, των εναερίτων ηλεκτρολόγων, των εργατών ταφής κ.α.
- διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της τροποποιημένης διάταξης του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» κατά τρόπο που να καταλαμβάνει σαφώς περιπτώσεις θέσεων που παρέβλεψε ο νομοθέτης να εντάξει στο εν λόγω πρόγραμμα, προκειμένου να μην απολεσθούν κοινωνικά σημαντικές θέσεις εργασίας και να αντιμετωπιστεί κανονιστικά, με τον τρόπο που αντιμετωπίστηκαν και οι λοιπές ενεργές θέσεις απασχόλησης στο Πρόγραμμα και να μην

διαταραχθεί η λειτουργία του Προγράμματος στους ΟΤΑ που απασχολούσαν, μέχρι τώρα, εργαζόμενους με το περιγραφόμενο στο άρθρο καθεστώς εργασίας.

- δίνεται η δυνατότητα και στους Σχολικούς Φύλακες που υπηρετούσαν στους δήμους και οι θέσεις των οποίων καταργήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν.4172/2013 να μετατάσσονται, με αίτησή τους, είτε στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούσαν πριν την κατάργηση της θέσης τους, είτε σε άλλον δήμο, στην ίδια ειδικότητα στην οποία υπηρετούσαν πριν τη θέση τους σε διαθεσιμότητα. Εκτιμάται ότι η μετάταξη των σχολικών φυλάκων θα συμβάλει ουσιαστικά στη διαφύλαξη της σχολικής περιουσίας αλλά και στην προστασία μαθητών και διδασκόντων, καθότι πρόκειται για προσωπικό με πολυετή εμπειρία στο αντικείμενο αυτό. Άλλωστε, η κάλυψη των αναγκών της φύλαξης σχολικών μονάδων με άλλο τρόπο δεν καθίσταται πρόσφορη, λόγω των αυστηρών περιορισμών που έχουν επιβληθεί στις προσλήψεις πάσης φύσεως προσωπικού τα τελευταία έτη.
- με τις τελικές διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 περ. α και ι του ν. 4440/2016, εξαιρούνται μεταξύ άλλων οι αποσπάσεις σε γραφεία αιρετών ΟΤΑ α’ και β’ βαθμού και στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝ.ΠΕ) αντίστοιχα, από την εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, όπως επίσης και οι αποσπάσεις και οι μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας. Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 74 του ν. 3584/2007, με τις οποίες διενεργούνταν οι μετατάξεις του ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας καταργήθηκαν με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016. Το ίδιο έγινε και με τις παρ. 11α και 11β του άρθρου 247 του ν. 3852/2010, με το οποίο διενεργούνταν οι αποσπάσεις σε γραφεία αιρετών ΟΤΑ β’ βαθμού και στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝ.ΠΕ), αντίστοιχα. Επομένως, για να είναι εφικτή η διενέργεια των ανωτέρω μετατάξεων και αποσπάσεων, εκτός Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, με την προτεινόμενη ρύθμιση επαναφέρονται σε ισχύ οι προαναφερόμενες διατάξεις, σε εναρμόνιση με τις προβλέψεις του ν. 4440/2016.
- προβλέπεται μια λελογισμένη αύξηση του μέγιστου αριθμού των συμβάσεων ορισμένου χρόνου και μίσθωσης έργου στους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών με στόχο την αντιμετώπιση στοιχειωδών λειτουργικών αναγκών και τον μετριασμό του αντίκτυπου της αναστολής των προσλήψεων στην κάλυψη σοβαρών αναγκών των πολιτών, σε υπηρεσίες πολύ σημαντικές για το κοινωνικό σύνολο, όπως οι παιδικοί σταθμοί, τα ΚΑΠΗ, τα δημοτικά ιατρεία, οι υπηρεσίες πολεοδομίας, οι τεχνικές, οικονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες.
- καθίσταται δυνατή η καταβολή αμοιβής για υπερωριακή εργασία, όπως καταγραφή και αποτίμηση ζημιών, καθαρισμοί δρόμων, λιμένων και παραλιακής ζώνης, διάνοιξη οδών, καταγραφή οικογενειών που έχουν πληγεί, συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης, παραλαβή

αιτήσεων και δικαιολογητικών για τη χορήγηση επιδομάτων, αποκατάσταση δικτύου ύδρευσης και ηλεκτροφωτισμού, κ.λπ., που παρέσχε το προσωπικό των Ο.Τ.Α. που τέθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω έντονων καιρικών φαινομένων βροχοπτώσεις, πλημμύρες, πυρκαγιές και αυξάνεται το όριο του άρθρου 20 του ν.4354/2015 κατά σαράντα (40) ώρες για απογευματινή υπερωριακή εργασία και κατά είκοσι (20) ώρες για υπερωριακή εργασία κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, ήτοι εξήντα (60) ώρες συνολικά ανά εξάμηνο.

- αποσαφηνίζεται ότι, στο πεδίο εφαρμογής της ερμηνευόμενης διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 99 του ν.4483/2017 υπάγονται και οι υπάλληλοι πρώην δημοτικοί αστυνομικοί, που, μετατάχθηκαν μεν αρχικά σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά, που, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4483/2017 είχαν ήδη μεταταγεί αυτοδίκαια, με μεταφορά της θέσης τους, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 4389/2016. Προβλέπεται επίσης ότι αιτήσεις για μετάταξη που είχαν υποβληθεί από τους εν λόγω υπαλλήλους εμπρόθεσμα και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της ερμηνευόμενης διάταξης, αλλά είτε δεν είχαν εξεταστεί είτε είχαν απορριφθεί επειδή θεωρήθηκε ότι οι υπάλληλοι αυτοί δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης, θα γίνονται δεκτές.
- τροποποιείται η διατύπωση του άρθρου 96 του ν. 4483/2017 και προβλέπεται ρητά ότι η καταβολή των αμοιβών για παροχή υπηρεσιών διενέργειας ελέγχου των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων ΟΤΑ, σε ιατρούς δημόσιας υγείας του Ε.Σ.Υ., είναι νόμιμη.
- διευκρινίζεται ότι οι ειδικοί συντελεστές της παραγράφου 4 του άρθρου 103 του ν.4483/2017 καταρχάς πολλαπλασιάζονται στον βασικό/εισαγωγικό μισθό της κάθε κατηγορίας μουσικού, αναλόγως της εκπαιδευτικής βαθμίδας την οποία κατέχει. Για την περαιτέρω εξέλιξη και διαμόρφωση των μισθολογικών κλιμακίων των μουσικών, ο μηνιαίος μισθός τους θα διαμορφωθεί προσθέτοντας, στο αμέσως προηγούμενο κλιμάκιο, το σταθερό ποσό που θα προκύψει από τον πολλαπλασιασμό των ειδικών συντελεστών που προβλέπονται στο άρθρο 14 του ν. 4354/2015, όπως ισχύει, επί της ανωτέρω μισθολογικής βάσης για κάθε κατηγορία.
- συμπληρώνεται η τροποποιούμενη διάταξη του άρθρου 26 του ν. 4325/2015 με την πρόβλεψη ότι, για την κατάταξη στην κατηγορία ΤΕ Μουσικών, σε περίπτωση που ο μουσικός δεν κατέχει απολυτήριο εξατάξιου γυμνασίου ή λυκείου, απαιτείται, πλέον του διπλώματος ή πτυχίου μουσικής εκπαίδευσης και αποδεδειγμένη, πενταετής τουλάχιστον, επαγγελματική εμπειρία στην εκτέλεση του οικείου μουσικού οργάνου.
- παρέχεται η δυνατότητα μετακίνησης προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου με ειδικότητα δημοσιογράφου ή ηχολήπτη, από Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σε δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, προς κάλυψη των αντίστοιχων υπηρεσιακών αναγκών, με απόφαση του δημάρχου, ύστερα από αίτημα του

υπαλλήλου, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών με δυνατότητα ανανέωσης για ίσο χρόνο. Κατά το διάστημα της μετακίνησης, το προσωπικό που μετακινείται διατηρεί το ίδιο υπηρεσιακό, μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ (άρθρα 96 – 104)

Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία και τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 96 διορθώνεται η προφανής παραδρομή που είχε εμφιλοχωρήσει στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 4555/2018, με την οποία δόθηκε η εντύπωση ότι προγραμματικές συμβάσεις ήταν δυνατόν να συνάπτονται από τους φορείς που αναφέρονται περιοριστικά στην παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (δήμοι, περιφέρειες, σύνδεσμοι δήμων κλπ) και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, χωρίς κανένα περιορισμό ή εγγύτερο προσδιορισμό.

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 97, συμπληρώνονται οι περιπτώσεις αναγκαίου καθορισμού ορίων, με την περίπτωση σύστασης νέας κοινότητας, εντός των διοικητικών ορίων δήμου.

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 98, παρέχεται η δυνατότητα μιας θεσμικά οργανωμένης συνεργασίας μεταξύ των δημοτικών επιχειρήσεων ειδικού σκοπού, με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, με στόχο το συντονισμό και την από κοινού ανάληψη των αναγκαίων δράσεων και πρωτοβουλιών για τη διαρκή οργανωτική, λειτουργική και τεχνική αναβάθμιση των δημοτικών ραδιοτηλεοπτικών μέσων, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τη μέριμνα για τη διασφάλιση και προαγωγή του ρόλου της δημοτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 99, επανέρχεται η προ του ν. 4512/2018 διαδικασία επιλογής των ανεξάρτητων μελών των διοικητικών συμβουλίων των ΔΕΥΑ και προβλέπεται η επιλογή των μελών αυτών από τα οικεία δημοτικά συμβούλια. Αυτό γίνεται γιατί διαπιστώθηκε ότι η εμπλοκή του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Διοίκησης στη διαδικασία επιλογής άμισθων μελών του ΔΣ των ΔΕΥΑ, ιδίως στις μικρότερες από τις επιχειρήσεις αυτές, στην περιφέρεια, δεν συνιστά πρόσφορο τρόπο στελέχωσης τέτοιων συλλογικών οργάνων, καθώς, πέρα από τη σημαντική καθυστέρηση και δυσανάλογη γραφειοκρατικοποίηση της διαδικασίας, το ίδιο το ενδιαφέρον, εξειδικευμένων στελεχών υψηλών προσόντων, για την κατάληψη μιας τέτοιας άμισθης θέσης, είναι περιορισμένο. Ειδικά δε για τις θέσεις ανεξαρτήτων μελών, προβλέπεται αυξημένη

πλειοψηφία των 2/3 των μελών των δημοτικών συμβουλίων, προκειμένου τα μέλη που επιλέγονται να πληρούν αυξημένα εχέγγυα αμεροληψίας και αξιοκρατίας.

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 100, προβλέπεται η επαναφορά του προ του ν. 4512/2018 σχετικού κανονιστικού πλαισίου, αναφορικά με τις προϋποθέσεις πρόσληψης, τον τρόπο επιλογής και τη διάρκεια της θητείας των Γενικών Διευθυντών των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ). Αυτό κρίθηκε αναγκαίο καθώς διαπιστώθηκε ότι επί μέρους πτυχές του νέου σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου δεν εναρμονίζονται λειτουργικά με το χαρακτήρα και τη φύση των συγκεκριμένων δημοτικών επιχειρήσεων και δεν εκπληρώνουν με όρους λυσιτελείς την ανάγκη για ταχεία και αποτελεσματική στελέχωση των συγκεκριμένων θέσεων διοικητικής ευθύνης των ΔΕΥΑ.

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 101, επαναφέρονται, για περιορισμένο και πάλι χρονικό διάστημα, οι διατάξεις του άρθρου 52 του ν. 4483/2017, με τις οποίες παρασχέθηκε η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων προς τους Ο.Τ.Α. α’ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 102 επιλύεται το πρόβλημα που ανέκυψε μετά την θέση σε ισχύ της Κ.Υ.Α. 50025/2018 σχετικά με τις περιπτώσεις εκείνες που είχαν ήδη εκκινήσει διαδικασίες για τη μεταφορά μαθητών, βάσει της Κ.Υ.Α. 24001/2013.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 103 παρατείνεται η προθεσμία κατάθεσης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας και της απόφασης παραχώρησης μέχρι και την 31.07.2019, ώστε οι Δήμοι να μπορούν να ολοκληρώσουν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες, χωρίς να διαταραχτεί η λειτουργία των παιδικών σταθμών.

Τέλος, με την παράγραφο 1 του άρθρου 104, παρέχεται στους ιδιοκτήτες ακινήτων, των οποίων έχει διακοπεί η ηλεκτροδότηση, ικανό χρονικό περιθώριο, προκειμένου να υποβάλουν στον οικείο δήμο την, αναγκαία για την απαλλαγή από τα αναλογούντα τέλη καθαριότητας και φωτισμού, δήλωση, περί μη χρήσης τους.

Με τη διάταξη της παραγράφου 2, του ανωτέρω άρθρου, σκοπείται η διαγραφή ή η παράλειψη βεβαίωσης οφειλών σχετιζόμενων με την επιβολή ενιαίου τέλους καθαριότητας και φωτισμού για ακίνητα που, ενώ δεν είχαν ηλεκτροδοτηθεί, επιβαρύνονταν με το τέλος, λόγω της μη πλήρωσης των προϋποθέσεων της παρ. 1 του αρ. 5 του ν. 3345/2005, η οποία αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του αρ. 222 του ν. 4555/2018, συνδέοντας την επιβολή τελών με τη χρήση του ακινήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ (άρθρα 105 – 113)

Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση και λειτουργία του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Στα άρθρα του Κεφαλαίου Ε΄:

- επιδιώκεται η εσωτερική αναδιάρθρωση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου: α) να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τον καθ' ύλην επιτελικό της ρόλο, τόσο εντός του πλαισίου του Υπουργείου, όσο και σε σχέση με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους Ο.Τ.Α., πάντοτε εντός των ορίων της συνταγματικά κατοχυρωμένης αυτοτέλειας των τελευταίων και β) να υποστηρίξει αποτελεσματικά την εκλογική διαδικασία, στο κομμάτι χρήσης ηλεκτρονικών εργαλείων, ώστε να καταπολεμηθούν εκστρατείες παραπληροφόρησης και περιστατικά κυβερνοασφάλειας, που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη δημοκρατική διαδικασία των εκλογών
- θεσμοθετείται το Εθνικό Εκλογικό Δίκτυο, τόσο για τη διεξαγωγή προεκλογικών εκστρατειών όσο και για αυτή καθεαυτή την οργάνωση της εκλογικής διαδικασίας, με σκοπό την προστασία της ακεραιότητας των εκλογικών διαδικασιών και της εμπιστοσύνης των πολιτών σε αυτές λόγω της χρήσης του διαδικτύου
- καθορίζονται οι ελάχιστες διατυπώσεις που επιβάλλεται να πληρούν τα ηλεκτρονικά παραγόμενα και διακινούμενα έγγραφα, χωρίς να θίγεται η ισχύουσα γενική νομοθεσία για όλους τους άλλους τρόπους διακίνησης της υπηρεσιακής αλληλογραφίας με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της υποχρέωσης των φορέων του Δημοσίου να επικοινωνούν μεταξύ τους με τη χρήση ΤΠΕ
- προβλέπεται ρητή κατάργηση των άρθρων 239 και 240 του ν. 3852/2010, τα οποία ουσιαστικά είχαν καταστεί άνευ αντικειμένου με τις διατάξεις του ν. 4555/2018, για λόγους ασφάλειας δικαίου
- μετονομάζεται το Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Ηλεκτρονικών Διαδικασιών της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. σε Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού και μεταβιβάζονται οι σχετικές με τις ηλεκτρονικές διαδικασίες και με τη διαχείριση των πληροφορικών συστημάτων εν γένει του ΥΠΕΣ και των περιφερειακών και αυτοτελών υπηρεσιών του αρμοδιότητες, στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να ασκούνται αυτές με τρόπο ενιαίο, καθολικό και ομοιόμορφο ώστε να διασφαλιστεί η λυσιτελής διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών και πληροφοριακών συστημάτων όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου, κεντρικών, περιφερειακών και αυτοτελών

- συμπληρώνονται οι αρμοδιότητες του Τμήματος Μισθοδοσίας της Διεύθυνσης Εποπτείας ΟΤΑ, ώστε οι διαδικασίες καταβολής των μισθοδοτικών παροχών και της εξόφλησης των δαπανών να πραγματοποιούνται ενιαία και χωρίς καθυστέρηση
- καθορίζεται η ιεραρχική υπαγωγή της Διεύθυνσης Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης των Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών και ρυθμίζεται ότι οι πιστώσεις για τις Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. εγγράφονται σε ξεχωριστό Ειδικό Φορέα και όχι σε Ειδικό Κωδικό όπως ισχύει, με στόχο τη χρηστή λογιστική παρακολούθηση των σχετικών εξόδων
- αποσαφηνίζονται θέματα σχετικά με την απόρριψη αίτησης αναστολής
- συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 263 του ν. 4555/2018, με αναγκαίες ρυθμίσεις επί ζητημάτων που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση και τα απαιτούμενα προσόντα των υπαλλήλων που θα καλύψουν τις θέσεις ειδικού συμβούλου και ειδικού συνεργάτη Συντονιστή σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση, προκειμένου να καταστεί σαφές το πλαίσιο
- προβλέπεται η σύσταση θέσεων δικηγόρων με έμμισθη εντολή στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, προκειμένου να εξασφαλιστεί μόνιμη νομική στήριξη στο χειρισμό υποθέσεων

Κεφάλαιο ΣΤ'

Διατάξεις σχετικές με τις εκλογικές δαπάνες

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, υιοθετούνται οι πλέον επείγουσες προτάσεις της ομάδας εργασίας, κατά το άρθρο 3Α του ν. 3213/2003, οι οποίες είναι αναγκαίες ενόψει των επικείμενων εκλογικών αναμετρήσεων, ενώ επέρχονται και άλλες επιμέρους επικαιροποιήσεις του ν. 3023/2003. Ειδικότερα:

Με την περίπτ. α' της παρ. 1, βελτιώνεται ο ορισμός της «εκλογικής κρατικής χρηματοδότησης», ώστε να είναι σαφές ότι αυτή δεν είναι εξειδικευμένη, δεν συνδέεται δηλαδή με εκλογικές, με τη στενή έννοια, δαπάνες, αλλά έχει την έννοια έκτακτης κρατικής χρηματοδότησης γενικού χαρακτήρα, από την οποία τα κόμματα μπορούν να καλύπτουν κάθε είδους δαπάνες τους. Με την περίπτ. β', αποσαφηνίζεται το χρονικό σημείο έναρξης της περιόδου ελέγχου προεκλογικών δαπανών και εσόδων για τους υποψήφιους αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς αυτοί δεν αποκτούν τη σχετική ιδιότητα πριν την ανακήρυξή τους ως υποψήφιοι κατά την εκλογική νομοθεσία. Με την περίπτ. γ' της ίδιας παραγράφου, απαλείφεται η αναφορά στους αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων από τον ορισμό των εκλογικών δαπανών στο άρθρο 1 παρ. 1 περ. ια) του ν. 3023/2002, όπως ισχύει, προκειμένου να μη δημιουργείται σύγχυση με τις πάγιες λειτουργικές δαπάνες των γραφείων των ήδη

υπηρετούντων Βουλευτών και Ευρωβουλευτών, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, χωρίς φυσικά αυτό να σημαίνει ότι τα συγκεκριμένα πρόσωπα εξαιρούνται, για τις αμιγώς εκλογικές δαπάνες τους, του προβλεπόμενου ελέγχου. Με την παρ. 2, απαλείφεται κάθε αναφορά του ν. 3023/2002 στους συνδυασμούς και τους υποψηφίους των αυτοδιοικητικών εκλογών, η χρηματοδότηση και οικονομική διαχείριση των οποίων διέπεται από ειδική νομοθεσία (ν. 3870/2010), βάσει της οποίας μάλιστα απαγορεύεται κάθε χρηματοδότηση από μη φυσικά πρόσωπα, συνεπώς και από πολιτικά κόμματα.

Με τη ρύθμιση της παρ. 3, αναπροσαρμόζεται η διάταξη για το ανώτατο όριο δαπανών των υποψήφιων ευρωβουλευτών, καθώς μετά τη διάσπαση της Β΄ εκλογικής περιφέρειας Αθηνών με το άρθρο 255 του ν. 4555/2018, άλλαξε η σειρά κατάταξης των εκλογικών περιφερειών βάσει των πληθυσμιακών τους δεδομένων, τα οποία αποτελούν κριτήριο για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου δαπανών των υποψηφίων ανά εκλογική περιφέρεια. Με την παρούσα τροποποίηση, επέρχεται μια σημαντική μείωση του ανώτατου ορίου δαπανών των υποψήφιων ευρωβουλευτών, και κατά συνέπεια, περιορίζεται η εξάρτηση από οικονομικά συμφέροντα και δημιουργείται ένα πλαίσιο καλύτερων όρων, στο όποιο μειώνεται η ανισότητα μεταξύ των υποψηφίων με βάση τους οικονομικούς πόρους που μπορούν αυτοί να διαθέσουν κατά τη διαδικασία συμμετοχής τους στις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5, εισάγεται πρόβλεψη για τον επιτρεπόμενο αριθμό χρήσης πολιτικών γραφείων των υποψήφιων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατ’ αντιστοιχία με τα ισχύοντα για τους υποψήφιους βουλευτές. Η εισαγωγή της εν λόγω ρύθμισης καθίσταται αναγκαία λόγω της μεταβολής του τρόπου ανάδειξης των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα οποία εκλέγονται, πλέον, με βάση τους σταυρούς προτίμησης που λαμβάνουν κατά την ψηφοφορία.

Με την περίπτ. α’ της παρ. 6, αφαιρούνται οι αυτοδιοικητικοί συνδυασμοί από τα πρόσωπα στα οποία η επιτροπή δύναται να επιβάλει πρόστιμο, κατ' εφαρμογή των αλλαγών που επέρχονται με την παρ. 2. Με την περίπτ. β’ της ίδιας παραγράφου, προστίθεται στις απαριθμούμενες αρμοδιότητες της επιτροπής η τήρηση ηλεκτρονικής εφαρμογής για τις υποβολές των γνωστοποιήσεων καθώς και των υποχρεώσεων των ελεγχόμενων προσώπων, ενώ εξουσιοδοτείται ο πρόεδρος της επιτροπής, μετά από εισήγηση της ίδιας, να ρυθμίζει τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τη λειτουργία της εν λόγω ηλεκτρονικής εφαρμογής.

Τέλος, με την παρ. 7, εισάγεται μεταβατική διάταξη ειδικά για το έτος 2019, προκειμένου η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων να είναι προαιρετική για τους υπόχρεους, σε ό,τι αφορά τις εθνικές εκλογικές αναμετρήσεις που θα διεξαχθούν εντός του 2019, καθώς και τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα’, ιδγ’ και ιδε’ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018

2. Καταλληλότητα

Με τον ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ Ι υλοποιείται μια μεγάλη προσπάθεια ενδοδημοτικής αποκέντρωσης με εμβάθυνση της δημοκρατίας και άνοιγμα της Αυτοδιοίκησης στην κοινωνία, ενώ δίνεται η δυνατότητα ουσιαστικής παρέμβασης στα αυτοδιοικητικά πράγματα σε πολίτες, κινήσεις και πρωτοβουλίες που μέχρι τώρα ήταν εκτός των «τειχών».

Με την απλή αναλογική, μπαίνει τέλος στο δημαρχοκεντρικό μοντέλο και τον μονοπαραταξιακό έλεγχο των επιτροπών. Η ψήφος των πολιτών αναβαθμίζεται και η λαϊκή βούληση θα αποτυπώνεται πλέον, με ακρίβεια στη σύνθεση των συμβουλίων, τα οποία καθίστανται τα αποφασιστικά και δημοκρατικά νομιμοποιημένα όργανα.

Εισάγεται επίσης σειρά κρίσιμων θεσμικών μεταρρυθμίσεων, που διευρύνουν τη δημοκρατία και ενισχύουν τη συμμετοχή των πολιτών στα αυτοδιοικητικά πράγματα (δημοτικά/περιφερειακά δημοψηφίσματα, ισχυροποίηση των επιτροπών διαβούλευσης και των λαϊκών συνελεύσεων). Επιπλέον, θωρακίζεται θεσμικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση και ενισχύεται η αυτονομία της, προωθείται η διαφάνεια στις λειτουργίες των ΟΤΑ και αναβαθμίζονται οι αναπτυξιακές τους δυνατότητες.

Προκειμένου να επέλθει περαιτέρω νομοτεχνική βελτίωση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τις διατάξεις του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ και του ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ Ι και με βάση τις δυσλειτουργίες που προέκυψαν στην πράξη, οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις των Κεφαλαίων Α και Β του παρόντος σχεδίου νόμου, θεωρούνται ως οι πλέον κατάλληλες για την αποτελεσματικότερη και ορθότερη εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την ανάδειξη τόσο των δημοτικών, όσο και των περιφερειακών αρχών.

Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ, είναι κατάλληλες για την υπηρέτηση της ισότητας και της αξιοκρατίας σε θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων των ΟΤΑ εξομοιούμενων με τα δικαιώματα των υπαλλήλων του λοιπού Δημόσιου Τομέα. Άλλωστε, μετά την έναρξη του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας του ν. 4440/2016 εξαλείφθηκαν και οι όποιες ειδικές προβλέψεις είχαν διατηρηθεί σε ισχύ που περιόριζαν την κινητικότητα των υπαλλήλων μεταξύ δημοσίου και ΟΤΑ, ιδίως του ν.3584/2007 (Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων). Οι ΟΤΑ α’ βαθμού περιλαμβάνονται ρητά στο ρυθμιστικό πεδίο του ν.4440/2016, τόσο ως φορείς προέλευσης όσο και ως φορείς υποδοχής υπαλλήλων, επομένως μπορούν να αντλήσουν εξειδικευμένο προσωπικό μέσω του συστήματος αυτού.

Πέραν τούτων και όσον αφορά τους διορισμούς και τις προσλήψεις τακτικού προσωπικού (μονίμου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου) για την πλήρωση θέσεων στους ΟΤΑ α’ και β’

βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, εισάγεται η πάγια εξαίρεσή τους από την αναστολή λόγω δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, εφόσον διενεργούνται με τη διαδικασία και τα κριτήρια του ν.2190/1994, όπως ισχύει, με την προϋπόθεση της έκδοσης της σχετικής προκήρυξης του ΑΣΕΠ πριν την προκήρυξη των εκλογών. Άλλωστε, τόσο οι πίνακες των προσωρινών αποτελεσμάτων όσο και των οριστικών καταρτίζονται από το ΑΣΕΠ. Η εξαίρεση αυτή κρίνεται ως η πλέον κατάλληλη επειδή και η περιγραφόμενη διαδικασία του ΑΣΕΠ είναι χρονοβόρος αλλά και το χρονικό διάστημα της αναστολής του ενός μηνός που προηγείται της ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των αιρετών οργάνων είναι μεγάλο, ενώ οι ανάγκες των φορέων σε ανθρώπινο δυναμικό έχουν ήδη καταστεί επιτακτικές λόγω της μακρόχρονης αναστολής προσλήψεων που επιβλήθηκε για δημοσιονομικούς λόγους.

Με την παρούσα ρύθμιση εξαιρείται της αναστολής των υπηρεσιακών μεταβολών η διαδικασία επιστροφής των πρώην δημοτικών αστυνομικών από σωφρονιστικά καταστήματα για τη στελέχωση των υπηρεσιών της δημοτικής αστυνομίας των Δήμων, σε εφαρμογή του άρθρου 278 του ν. 4555/2018, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4571/2018, με τις προϋποθέσεις που τίθενται εκ του νόμου και κατόπιν αιτήσεων που υποβλήθηκαν εντός προθεσμίας με καταληκτική ημερομηνία ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του ν. 4571/2018, ήτοι 30-11-2018 και κρίνεται ως η πλέον κατάλληλη για λόγους ισονομίας.

Η εξαίρεση από τις προκηρυσσόμενες θέσεις τακτικού προσωπικού των κάθε είδους ανταποδοτικών υπηρεσιών καθαριότητας και των υπηρεσιών κοιμητηρίων των ΟΤΑ α’ βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, από την κάλυψη σε ποσοστό 10% από άτομα με αναπηρία 50% τουλάχιστον, κρίνεται ως η πλέον κατάλληλη, καθώς το προσωπικό που προσλαμβάνεται στις ανωτέρω θέσεις πρέπει να είναι σε θέση από άποψη φυσικής καταλληλότητας να προσφέρει υπηρεσίες σε θέσεις οι οποίες απαιτούν την εκτέλεση εργασιών από τη φύση τους επικίνδυνων και ανθυγιεινών, όπως των εργατών καθαριότητας, των οδηγών απορριμματοφόρων, των συνοδών απορριμματοφόρων, των οδοκαθαριστών, των χειριστών μηχανημάτων έργων, των εναερίτων ηλεκτρολόγων, των εργατών ταφής κ.α.

Εκτιμάται ότι η δυνατότητα που δίνεται στους σχολικούς φύλακες που υπηρετούσαν στους δήμους να μετατάσσονται, με αίτησή τους, είτε στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούσαν πριν την κατάργηση της θέσης τους, είτε σε άλλον δήμο, στην ίδια ειδικότητα στην οποία υπηρετούσαν πριν τη θέση τους σε διαθεσιμότητα, θα συμβάλει ουσιαστικά στη διαφύλαξη της σχολικής περιουσίας αλλά και στην προστασία μαθητών και διδασκόντων, καθότι πρόκειται για προσωπικό με πολυετή εμπειρία στο αντικείμενο αυτό. Άλλωστε, η κάλυψη των αναγκών της φύλαξης σχολικών μονάδων με άλλο τρόπο δεν καθίσταται πρόσφορη, λόγω των αυστηρών περιορισμών που έχουν επιβληθεί στις προσλήψεις πάσης φύσεως προσωπικού τα τελευταία έτη.

Τέλος, για να είναι εφικτή η διενέργεια μετατάξεων και αποσπάσεων, εκτός Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, με την προτεινόμενη ρύθμιση επαναφέρονται σε ισχύ σχετικές διατάξεις, σε εναρμόνιση με τις προβλέψεις του ν. 4440/2016

Οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Δ θεωρούνται οι πλέον κατάλληλες για: α) την περαιτέρω λειτουργική εξομάλυνση των ΔΕΥΑ, μέσω της ορθότερης διαδικασίας επιλογής των ανεξάρτητων μελών των διοικητικών συμβουλίων τους και την αποτελεσματικότερη στελέχωση θέσεων διοικητικής ευθύνης, β) τη ρύθμιση οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων προς τους ΟΤΑ α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, για την αύξηση της ροής εσόδων αυτών και τη διευκόλυνση των πολιτών να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις, γ) τη ρύθμιση για τα μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα και αυτά στα οποία έχει γίνει διακοπή ηλεκτροδότησης, για τη δικαιότερη επιβάρυνση των πολιτών και δ) την αντιμετώπιση προβλημάτων στη μεταφορά μαθητών και τη λειτουργία των παιδικών σταθμών.

Οι αρχικές ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Ε θεωρούνται οι πλέον κατάλληλες προκειμένου το Υπουργείο Εσωτερικών να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τον καθ' ύλη επιτελικό του ρόλο στον τομέα της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και να υποστηρίξει αποτελεσματικά τόσο την εκλογική διαδικασία στο κομμάτι χρήσης ΤΠΕ, όσο και τη γενικότερη ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φορέων του Δημοσίου.

Οι λοιπές διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου, επιδιώκουν να ρυθμίσουν θέματα των ΑΥΕ ΟΤΑ, δια της συμπλήρωσης, της εξειδίκευσης ή της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, με στόχο την ενιαία και καθολική άσκηση αρμοδιοτήτων, τη μείωση των καθυστερήσεων στις οικονομικές διαδικασίες και τη χρηστή λογιστική παρακολούθηση των εξόδων.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις είναι κατάλληλες για την ενίσχυση των οργάνων της δημόσιας διοίκησης με εξειδικευμένες νομικές συμβουλές, προκειμένου να επιτελέσουν καλύτερα το έργο τους και να μπορέσουν να διαχειριστούν θέματα δύσκολα και εξειδικευμένα.

Τέλος με τις τροποποιήσεις του ν. 3023/2002, εξομαλύνονται οι εσωτερικές αντινομίες και τα κενά του θεσμικού πλαισίου, που δυσχεραίνουν ουσιωδώς τον σε βάθος και αποτελεσματικό έλεγχο της χρηματοδότησης και της εν γένει οικονομικής διαχείρισης των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων στις εθνικές εκλογικές αναμετρήσεις.

2.1. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση, πρέπει να εκδοθούν οι Αποφάσεις που αναφέρονται στα άρθρα: 56, 105, 106 & 107

Επιπλέον, προβλέπεται η έκδοση Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων στα άρθρα : 70, 88, 106 & 111 των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, Οικονομικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ψηφιακής Πολιτικής & Δικαιοσύνης και κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, αντίστοιχα.

3. Συνέπειες στην κοινωνία και τους πολίτες

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν πρόσθετες θετικές συνέπειες στο σύνολο της κοινωνίας, καθώς στόχευσή τους αποτελεί ένα δημοκρατικά οργανωμένο, αντιπροσωπευτικό και πραγματικά συμμετοχικό αυτοδιοικητικό σύστημα.

Με την περαιτέρω νομοτεχνική βελτίωση των ρυθμίσεων που αφορούν στο σύστημα της απλής αναλογικής στην ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αυτοδιοικητικών αρχών, ενισχύεται η ισότητα της ψήφου, η αναλογικότητα και η απλότητα του εκλογικού συστήματος, λειτουργώντας με σεβασμό στα τοπικά εκλογικά αποτελέσματα, με αναλογικότερη εκπροσώπηση του εκλογικού σώματος για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών.

Με την αποσαφήνιση και αναδιατύπωση προσόντων και κατηγοριών κωλυμάτων εκλογιμότητας, αντιμετωπίζονται δυσλειτουργίες και ενισχύεται η ασφάλεια δικαίου.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σχετικά με το προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιχειρείται ο εξορθολογισμός της υπηρεσιακής κατάστασης υπαλλήλων ΟΤΑ Α’ και Β’ βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, ως προς τις υπηρεσιακές τους μεταβολές, την υπηρεσιακή τους εκπαίδευση, την επιλογή προϊσταμένων, την κινητικότητα και τις μετατάξεις.

Με τη ρύθμιση οφειλών φυσικών και νομικών προσώπων προς τους ΟΤΑ α΄ βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες να ανταποκριθούν σε χρονίζουσες οικονομικές τους υποχρεώσεις και στους ΟΤΑ α’ βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα να αυξήσουν τη ροή εσόδων τους.

Με τη ρύθμιση για τα μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα και αυτά στα οποία έχει γίνει διακοπή ηλεκτροδότησης επιδιώκεται η δικαιότερη μεταχείριση των πολιτών και η προστασία της εμπιστοσύνης τους προς τους φορείς δημόσιας εξουσίας.

Με τις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Ε, επιτυγχάνεται η προστασία της ακεραιότητας των εκλογικών διαδικασιών και κατ’ επέκταση, της εμπιστοσύνης των πολιτών σε αυτές. Επιπρόσθετα, με τη

διασφάλιση πλήρους νομιμότητας πριν την έκδοση σύνθετων διοικητικών πράξεων, την ενιαία άσκηση ηλεκτρονικών διαδικασιών, την πρόσθετη νομική στήριξη των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και τη χρηστή λογιστική παρακολούθηση εξόδων ΑΥΕ ΟΤΑ, εξασφαλίζεται τόσο η ενότητα όσο και η ορθότητα των διοικητικής δράσης, η δίκαια και ορθή διευθέτηση των θεμάτων των πολιτών και δια τούτων η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης τους προς τη δημόσια διοίκηση.

4. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν προκαλεί αρνητικές συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

5. Αρμοδιότητα

Κατά το στάδιο προετοιμασίας της υπό αξιολόγησης ρύθμισης συμμετείχαν οι Γενικές Διευθύνσεις Αποκέντρωσης & Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εσωτερικών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών Υπηρεσιών & Διοικητικής Υποστήριξης και Οικονομικών Τ.Α. & Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών.

6. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

Λόγω του κατεπείγοντος χαρακτήρα των διατάξεων του παρόντος μέρους του νομοθετήματος δεν έλαβε μεν χώρα ηλεκτρονική διαβούλευση στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, ελήφθησαν δε υπόψη διατυπωμένα αιτήματα συλλογικών φορέων και εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

7. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες καλής νομοθέτησης, σύμφωνα με τον ν. 4048/2012 και κατά τη σύνταξη του αξιολογούμενου νομοσχεδίου, έχουν υιοθετηθεί οι προτεινόμενοι από την Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, νομοτεχνικοί κανόνες.

Το σύνολο των διατάξεων που αντικαθίστανται, τροποποιούνται ή καταργούνται αποτυπώνεται αναλυτικά σε Συνοδευτική Έκθεση (Πίνακα) του αξιολογούμενου σχεδίου νόμου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έκθεση διαβούλευσης

Επί του πρώτου μέρους του σχεδίου νόμου του ΥΠΕΣ με τίτλο «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ»

Το Υπουργείο Εσωτερικών έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το Α΄ Μέρος του σχεδίου νόμου του ΥΠΕΣ με τίτλο «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ», η οποία ξεκίνησε στις 6 Μαρτίου του 2018 και ολοκληρώθηκε στις 20 Μαρτίου του 2018.

Επισημαίνεται ότι ελήφθησαν υπόψη όλα τα σχόλια που αναρτήθηκαν στον σχετικό δικτυακό τόπο διαβουλεύσεων, τα οποία στο σύνολό τους αριθμούνται στα 145 σχόλια. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι η πλειοψηφία των σχολίων ήταν εκτός του πνεύματος των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι σχόλια *«ενημέρωση για τους άντρες θύματα διαταραγμένων γυναικών και αντιμετώπιση αυτών των περιπτώσεων τι έχετε σκοπό να κάνετε?», "Είναι γεγονός αδιάψευστο ότι θύματα ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα είναι και οι άνδρες. Αποδείχθηκε από την Πανευρωπαϊκή Έρευνα της DOVE (Domestic Violence in Europe) ότι τα περισσότερα θύματα σωματικής και ψυχολογικής κακοποίησης είναι άνδρες στην Ελλάδα. .... Δυστυχώς αυτό το Νομοσχέδιο κρίνεται Ρατσιστικό εξ αρχής, αφού έχει μόνο σκοπό την προστασία μόνο των γυναικών κι όχι ΟΛΩΝ των ατόμων, ανεξαρτήτου φύλου."*

Επιπλέον, χαρακτηρίστηκε ιδιαίτερα προβληματική η διάταξη με την οποία θεσπίζεται η αύξηση του ποσοστού του αριθμού των υποψηφίων ανά φύλο από τριάντα (30%) σε σαράντα τοις εκατό (40%) ανά εκλογική περιφέρεια στις βουλευτικές εκλογές .Το εν λόγω σχόλιο δεν μπορεί φυσικά να ληφθεί υπόψη διότι η καθιέρωση της ως άνω ποσόστωσης βοηθά στην επίτευξη του σκοπού τους νομοσχεδίου καθώς αναμένεται να λειτουργήσει ως εργαλείο ουσιαστικής ισότητας και ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Πρόκειται δηλαδή για θετικό μέτρο που παρεμβαίνει

στην εκλογική διαδικασία με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών στην πολιτική ζωή.

Ακόμη, εκφράστηκε διαφωνία σχετικά με την αρχική πρόβλεψη ότι αυξάνεται το ποσοστό για εκπροσώπηση εκάστου φύλου στη σύνθεση των συλλογικών οργάνων της διοίκησης από 30% σε 40%. Πράγματι, η σχετική διάταξη άλλαξε στην κατεύθυνση της διατήρησης του εν λόγω ποσοστού στο 30%, με την ταυτόχρονη θέσπιση κύρωσης σε περίπτωση συγκρότησης συλλογικού χωρίς την τήρηση της προϋπόθεσης της ποσόστωσης ανά φύλο που ήδη υπάρχει βάσει του ν. 3852/2010.

Επισυνάπτεται στην παρούσα έκθεση, αναλυτικός πίνακας με τα σχόλια που αναρτήθηκαν επί των άρθρων του πρώτου μέρους του σχεδίου νόμου του ΥΠΕΣ με τίτλο «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας – Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση – Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας ΥΠΕΣ».